

Fremsat den 27. april 2022 af justitsministeren (Nick Hækkerup)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v., straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love

(Opfølgning på flerårsaftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, herunder leje af fængselspladser i udlandet, revision af disciplinærstraffesystemet, udstationering til eget hjem med fodlænke eller udslusningsfængsel m.v.)

§ 1

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1333 af 9. december 2019, som ændret ved § 1 i lov nr. 1942 af 15. december 2020, § 28 i lov nr. 982 af 26. maj 2021, lov nr. 157 af 31. januar 2022 og § 2 i lov nr. 158 af 31. januar 2022, foretages følgende ændringer:

1. Overalt i loven ændres »pensioner« til: »udslusningsfængsler«.

2. Efter § 1 indsættes før overskriften før § 2:

»§ 1 a. Regeringen kan indgå traktat af 26. april 2022 mellem Kongeriget Danmark og Republikken Kosovo om anvendelse af fængslet i Gjilan til fuldbyrdelse af straffe idømt i Danmark, jf. bilag 1, med tilhørende samarbejdsaftale.

Stk. 2. Justitsministeren kan med henblik på at gennemføre den traktat og tilhørende samarbejdsaftale, som er nævnt i stk. 1, fastsætte regler om, at fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring skal ske i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af denne traktat.

Stk. 3. Denne lov og regler fastsat i medfør heraf finder anvendelse ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter regler om fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, at §§ 67-72 i denne lov finder anvendelse ved transport af de indsatte på Republikken Kosovos territorium til og fra de fængselsfaciliteter, der er omfattet af stk. 1. Ministeren kan, jf. 1. og 2. pkt., fastsætte regler om fravigelse af regler i denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, i det

omfang det er nødvendigt for fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Stk. 5. Sundhedsministeren fastsætter regler om, hvilke regler på sundhedsområdet, der skal finde anvendelse for den sundhedsfaglige behandling af indsatte, der foretages i de fængselsfaciliteter, der er omfattet af stk. 1. Ministeren kan i denne forbindelse fastsætte regler om tilpasning og fravigelse af regler, i det omfang det er nødvendigt for fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Stk. 6. Sundhedsministeren kan endvidere fastsætte regler om tilpasning og fravigelse af reglerne på sundhedsområdet, i det omfang det er nødvendigt for at sikre patientsikkerheden eller lægemiddelforsyningen i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af stk. 1.

Stk. 7. Databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven og retshåndhævelsesloven finder anvendelse for behandling af personoplysninger i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Stk. 8. Justitsministeren kan fastsætte regler for behandling af personoplysninger i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Stk. 9. Folketingets Ombudsmands virksomhed omfatter den danske forvaltningsmyndighed, som udøves i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Stk. 10. Folketingets Ombudsmands virksomhed efter stk. 9 udøves i overensstemmelse med lov om Folketingets Ombudsmand. Folketingets Ombudsmand kan i den forbindelse påse, at danske myndigheder overholder forpligtelsen til at sikre, at de indsatte, som overdrages til Republikken Kosovo

vos myndigheder, behandles i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

Stk. 11. Udsendte medarbejdere, der bistår med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2, vil kunne oppebære udetillæg m.v. efter regler, der fastsættes af vedkommende ressortminister. Det samme gælder for udsendte medarbejdere, der behandler sager i Kosovo efter udlændingelovgivningen.«

3. I § 2, stk. 3, ændres »skal der være« til: »hører«, og efter »kriminalforsorgsområder« indsættes: »og en institution i Kosovo«.

4. I § 2 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Institutionen i Kosovo kan udøve de beføjelser og er underlagt de forpligtelser, der i denne lov er tillagt kriminalforsorgsområderne.«

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 6 og 7.

5. I § 42, stk. 5, 2. pkt., indsættes efter »stk. 3 og 4«: », herunder om andelen af vederlaget, der skal opspares for indsatte, der er udvist af landet ved dom«.

6. I § 42, stk. 5, indsættes som 3. pkt.:

»Der kan desuden fastsættes regler om løsladelsesbeløb, herunder at visse indsatte, der er udvist af landet ved dom, ikke er omfattet heraf.«

7. I § 50, 2. pkt., ændres »tidsrum af 3 måneder« til: »tidsrum af op til 6 måneder«, og efter »udeblevet« indsættes: »uden lovlig grund«.

8. Efter § 50 indsættes før overskriften før § 51:

»§ 50 a. Kriminalforsorgen bestemmer, om indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i mere end 6 måneder, kan udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningsfængsel, når

- 1) en tredjedel af straffen er udstået,
- 2) der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen, og
- 3) hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udstationering.

Stk. 2. Udstationering efter stk. 1 kan tidligst ske 8 måneder før forventet prøveløsladelse.

Stk. 3. Udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter stk. 1 forudsætter, at der er sikret den indsatte passende beskæftigelse og underhold.

Stk. 4. Udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter stk. 1 forudsætter desuden, at den indsatte boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at udstationeringen kan gennemføres, og at personer over 18 år, der har samme bopæl som den indsatte, meddeler samtykke dertil.

§ 50 b. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol og til udslusningsfængsel, herunder om behandling af sager om udstationering, om vilkår, om kontrol og tilsyn m.v., og om tilbagekaldelse af tilladelser til udstationering.«

9. I § 51 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Justitsministeren fastsætter regler om forbud mod besøg i et tidsrum af op til 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.«

10. I § 66 b indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Politiets Efterretningstjeneste kan indhente oplysninger om indsatte direkte fra registre og systemer i kriminalforsorgen, i det omfang indhentelsen må antages at have betydning for varetagelsen af efterretningstjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Kapitel 2 i lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) finder anvendelse for indhentning af oplysninger efter 1. pkt.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

11. I § 67 indsættes efter »En indsat skal«: », jf. dog stk. 2,«.

12. I § 67 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Kriminalforsorgsområdet kan i helt særlige tilfælde undlade at ikende disciplinærstraf efter stk. 1.«

13. I § 68, stk. 1, indsættes efter »bøde«: », midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, midlertidig begrænsning af retten til telefoni, jf. dog stk. 2-4«.

14. I § 68 indsættes som stk. 3-6:

»Stk. 3. Midlertidig begrænsning af retten til telefoni kan alene ikendes over for indsatte, som afsoner i lukket fængsel eller arresthus.

Stk. 4. Midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling og midlertidig begrænsning af retten til telefoni kan ikke ikendes over for livstids- og forvaringsdømte, der er omfattet af reglerne i §§ 49 a, 51 a, 55 a og 57 a, eller som er afskåret kontakt efter § 59 b.

Stk. 5. Disciplinærstraffen fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang og under hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner.

Stk. 6. Disciplinærstraffen skal skærpes ved hver tredje forseelse.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 7 og 8.

15. I § 68, stk. 3, der bliver stk. 7, indsættes efter »bøde«: », midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, midlertidig begrænsning af retten til telefoni«.

16. I § 69, stk. 1, 2. pkt., ændres »en uges« til: »to ugers«.

17. Efter § 69 indsættes:

»§ 69 a. Ved ikendelse af midlertidigt udgangsforbud som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.

Stk. 2. Er den indsatte ikendt midlertidigt udgangsforbud, kan der alene meddeles tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor.

§ 69 b. Ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til besøg som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.

Stk. 2. En indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til besøg, må alene modtage besøg af nærtstående.

Stk. 3. En midlertidig begrænsning af retten til besøg påvirker ikke den indsatte ret til at modtage besøg efter § 51, stk. 2 og 3, og berører ikke den indsatte ret efter § 54.

§ 69 c. Ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til brevveksling som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.

Stk. 2. En indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, må alene brevveksle med nærtstående.

Stk. 3. En midlertidig begrænsning af retten til brevveksling påvirker ikke den indsatte ret til at brevveksle efter § 56, stk. 1.

§ 69 d. Ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til telefoni som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.

Stk. 2. En indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til telefoni, må alene telefonere med nærtstående.

Stk. 3. En midlertidig begrænsning af retten til telefoni påvirker ikke den indsatte mulighed for at telefonere med de personer og myndigheder m.v., som er nævnt i § 56, stk. 1.«

18. I § 70, stk. 1, 1. pkt., ændres »4 uger« til: »14 dage, jf. dog stk. 2«.

19. I § 70 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Der kan i særlige tilfælde ikendes strafcelle i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

20. Efter § 75 a indsættes før overskriften før § 76:

»§ 75 b. Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan beslutte, at en person, som afsoner fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, skal overdrages til Republikken Kosovo til strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en kosovarisk fængselsstraf, medmindre det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Stk. 2. Fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring, der sker i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, afbrydes, hvis justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, bestemmer, at den pågældende skal overdrages til Republikken Kosovo til strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en kosovarisk fængselsstraf i medfør af stk. 1.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler om overdragelse til Republikken Kosovo efter stk. 1, om strafafbrydelse efter stk. 2 og om genoptagelse af strafafsoning efter § 77, stk. 3.«

21. I § 77 indsættes som *stk. 3*:

»Stk. 3. Straffuldbyrdelsen genoptages, når en person, der har fået afbrudt straffuldbyrdelsen, jf. § 75 b, stk. 2, på ny overdrages til kriminalforsorgen fra Republikken Kosovo med henblik på genoptagelse af straffuldbyrdelsen.«

22. I § 79, stk. 2, indsættes efter »beskæftigelsesmæssige«, »social«.«

23. I § 101, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »ulønnet arbejde«: »i private virksomheder eller institutioner og organisationer, som er offentlige, offentligt støttede eller har almenyttige formål,«.

24. I § 113, stk. 1, indsættes som *5. pkt.*:

»Er den dømte indsat til fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af § 1 a, stk. 2, indbringes sagen for Københavns Byret.«

25. I § 116 indsættes som *stk. 3-5*:

»Stk. 3. Bestemmer retten, at en sag, som er indbragt for Københavns Byret i medfør af § 113, stk. 1, 5. pkt., jf. § 1 a, stk. 2, skal behandles mundtligt, kan retten træffe bestemmelse om, at retsmødet gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede.

Stk. 4. Gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 3, kan retten bestemme, at den dømtes advokat møder i retten eller deltager ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end den dømte.

Stk. 5. Gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 3, kan retten bestemme, at justitsministeren møder i retten eller deltager i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede.«

26. I § 123 indsættes som *stk. 2*:

»Stk. 2. Bestemmelserne i § 113, stk. 1, 5. pkt., og § 116, stk. 3-5, finder tilsvarende anvendelse på øvrige afgørelser efter denne lov, som er indbragt til prøvelse for retten.«

27. Som *bilag 1* indsættes bilag 1 til denne lov.

§ 2

I straffeloven, jf. lovebekendtgørelse nr. 1851 af 20. september 2021, som senest ændret ved § 1 i lov nr. 292 af 8. marts 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 79 b, stk. 3, indsættes som *3. pkt.*:

»Kontaktforbud omfatter endvidere ikke andre indsatte, som den, der har et kontaktforbud, er placeret på afdeling med under afsoning af en frihedsstraf, imens de opholder sig i en af kriminalforsorgens institutioner.«

2. I § 119 indsættes som *stk. 5*:

»Stk. 5. Øves der vold, der er omfattet af stk. 1, mod en person, der er ansat i en af kriminalforsorgens institutioner, kan straffen forhøjes indtil det dobbelte.«

3. I § 119 b indsættes som *stk. 2*:

»Stk. 2. Øves der vold, der er omfattet af stk. 1, mod en person, der er ansat i en af kriminalforsorgens institutioner, kan straffen forhøjes indtil det dobbelte.«

§ 3

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1835 af 15. september 2021, som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 158 af 31. januar 2022 og senest ved § 1 i lov nr. 291 af 8. marts 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 769 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Er der afsagt dom i sagen, hvorved den tiltalte er idømt ubetinget fængsel i mere end 30 dage for en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, kan den tiltalte desuden varetægtsfængsles, hvis der efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

2. I § 769, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres »stk. 1 eller 2« til: »stk. 1-3«, og efter »§ 769, stk. 2« indsættes: »og 3«.

3. I § 775, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »bøde«: », midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, midlertidig begrænsning af muligheden for telefoni«.

4. I § 775, stk. 2, 1. pkt., ændres »4 uger« til: »14 dage, jf. dog stk. 3«.

5. I § 775 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Der kan i særlige tilfælde ikendes strafcelle i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

6. I § 775 indsættes som stk. 6:

»Stk. 6. Bestemmelserne i § 68, stk. 3, 5 og 6, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. finder tilsvarende anvendelse på varetægtsarrestanter.«

7. I § 809, stk. 2, og § 811, stk. 2, 1. pkt., ændres »hospital for sindslidende m.v.« til: »psykiatrisk afdeling«.

8. I § 811, stk. 3, 1. og 2. pkt., ændres »et hospital for sindslidende m.v.« til: »en psykiatrisk afdeling«.

§ 4

I konkursloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 3. maj 2021, som ændret ved § 2 i lov nr. 447 af 9. juni 2004, § 1 i lov nr. 530 af 27. marts 2021 og § 5 i lov nr. 1169 af 8. juni 2021, foretages følgende ændring:

1. I § 197, stk. 2, nr. 3, indsættes efter »erstatningspådragende forhold«: », medmindre der er tale om gæld i form af sagsomkostninger pålagt i straffesager«.

§ 5

I lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. januar 2022, som ændret ved § 1 i lov nr. 1110 af 13. november 2019, § 1 i lov nr. 814 af 9. juni 2020, § 1 i lov nr. 2221 af 29. december 2020 og § 2 i lov nr. 288 af 7. marts 2022, foretages følgende ændring:

1. I § 13, stk. 2, nr. 3, indsættes efter »erstatningspådragende forhold«: », medmindre der er tale om gæld i form af sagsomkostninger pålagt i straffesager«.

§ 6

I lov nr. 349 af 2. april 2020 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19 og blokering af hjemmesider, hvorfra der begås visse lovovertrædelser, som har baggrund i eller sammenhæng med covid-19), som ændret ved lov nr. 289 af 27. februar 2021 og lov nr. 431 af 16. marts 2021, foretages følgende ændring:

1. I § 4 indsættes som stk. 4 og 5:

»Stk. 4. Ved pådømmelse fra og med 1. juli 2022 af forhold omfattet af straffelovens § 81 d, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, skal der ikke ske strafskærpelse efter straffelovens § 81 d, stk. 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1.

Stk. 5. Straffelovens § 81 d, stk. 3, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, finder uanset stk. 4 fortsat anvendelse.«

§ 7

I SU-loven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1037 af 30. august 2017, som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 1569 af 18. december 2018 og senest ved § 1 i lov nr. 2400 af 14. december 2021, foretages følgende ændring:

1. I § 24, stk. 3, nr. 4, udgår »eller Kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent«.

§ 8

I integrationsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020, som ændret ved bl.a. § 3 i lov nr. 1192 af 8. juni 2021, § 21 i lov nr. 2055 af 16. november 2021, § 3 i lov nr. 2623 af 28. december 2021 og senest ved § 35 i lov nr. 324 af 16. marts 2022, foretages følgende ændringer:

1. § 22 ophæves.

2. § 45, stk. 10, ophæves.

Stk. 11 bliver herefter stk. 10.

3. § 48, stk. 1, 4. pkt., ophæves.

§ 9

I arbejdsmiljøloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 2062 af 16. november 2021, som ændret ved § 2 i lov nr. 2588 af 28. december 2021, foretages følgende ændring:

1. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om, at arbejdsmiljøloven finder anvendelse i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Stk. 2. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om lovens anvendelse, herunder om fravigelse af regler i loven, i det omfang det er nødvendigt som følge af de særlige omstændigheder ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.«

§ 10

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1910 af 26. september 2021, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 452 af 20. april 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 7 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse på en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

2. § 9, stk. 41, ophæves.

Stk. 42 og 43 bliver herefter stk. 41 og 42.

3. I § 9 b, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »landet«: »eller der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4,«

4. I § 9 c, stk. 1, 2. pkt. ændres »36-43« til: »36-42«.

5. I § 11, stk. 3, nr. 5, udgår: »Danskbonus efter integrationslovens § 22 anses ikke som hjælp efter integrationsloven.«

6. I § 32, stk. 6, 1. pkt., indsættes efter »som indrejseforbuddet vedrører«: », jf. dog stk. 4. og 5. pkt.«

7. I § 32, stk. 6 indsættes som 4. og 5. pkt.:

»Er udlændingen i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. indsat til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring eller anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, i Kosovo, regnes indrejseforbuddet fra datoen for udrejsen eller udsendelsen derfra. Er udlændingen tilbageført her til landet, regnes indrejseforbuddet dog fra datoen for den efterfølgende udrejse af Danmark.«

8. I § 33, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »i stk. 2«: », jf. dog stk. 9«

9. I § 33, stk. 5, 1. pkt., ændres »stk. 7« til »stk. 8«.

10. I § 33 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. Er udlændingen i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. indsat til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring eller anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, i Kosovo, vedrører udrejsefristen, jf. stk. 1, 1. pkt. og stk. 5, udrejse derfra. Er udlændingen under fuldbyrdelsen af fængselsstraffen eller forvaringen tilbageført her til landet med henblik på at udrejse, vedrører udrejsefristen dog udrejse af Danmark.«

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 7 og 8.

11. I § 33, stk. 7, der bliver til stk. 8, ændres »stk. 6« til: »stk. 7«.

12. I § 33 indsættes som stk. 9:

»Stk. 9. Stadfæstes en afgørelse efter § 53 a, stk. 1, nr. 1, eller frafaldes en klage over sådan en afgørelse, fastsættes der ikke en udrejsefrist.«

13. I § 33 a indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.«

14. I § 37 a, indsættes som stk. 11:

»Stk. 11. Stk. 8-10 finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.«

15. I § 42 a, stk. 1, 1. pkt., ændres »indgiver« til: »har indgivet«.

16. I § 46, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:

»Hjemrejsestyrelsen kan under en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller anbringelse i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfoto efter § 40 a, stk. 1, nr. 1, og § 40 b, stk. 1.«

17. I § 48 indsættes som stk. 5:

»Stk. 5. Kriminalforsorgen kan efter anmodning fra Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen forestå optagelse af fingeraftryk og personfoto efter § 40 a, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, nr. 4, og § 40 b, stk. 1, og stk. 2, nr. 3, under en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller anbringelse i hen-

hold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4. Indgrebet skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader det, og kan om nødvendigt ske med den fornødne magtanvendelse.«

18. I § 48 a, stk. 3, 2. pkt., udgår », der opholder sig her i landet,«.

19. Efter § 50 b indsættes:

»§ 50 c. I sager efter §§ 50 og 50 a kan retten træffe bestemmelse om, at retsmødet gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede, hvis udlændingen afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

Stk. 2. Gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 1, kan udlændingens advokat møde i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end udlændingen.

Stk. 3. Gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 1, kan anklagemyndigheden møde i retten eller deltage i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede.«

20. I § 53 a, stk. 2, 3. pkt., indsættes efter »landet«: »eller der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4,«.

21. I § 53 a, stk. 2, 6. pkt., indsættes efter »udlandet«: », medmindre udlændingen afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4,«

22. I § 53 b indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at Dansk Flygtningehjælps samtaler med ansøgere, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, afholdes via telefonmøde, telekommunikation med billede eller lignende kommunikationsmiddel.«

23. I § 56 indsættes som *stk. 10*:

»*Stk. 10.* Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at Flygtningenævnets behandling af en klage over en afgørelse truffet over for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, foretages uden for Danmark.«

§ 11

I hjemrejseloven, lov nr. 982 af 26. maj 2021, som ændret senest ved § 12 i lov nr. 452 af 20. april 2022, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 1 indsættes i *kapitel 1*:

»§ 1 a. Denne lov finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 4.

Stk. 2. En udlænding omfattet af stk. 1 har pligt til at udrejse derfra, hvor udlændingen i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 4.

Stk. 3. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om udlændingens udrejse efter stk. 2, herunder regler om fravigelse af regler i denne lov, i det omfang det er nødvendigt for at sikre udrejsen.

Stk. 4. Justitsministeren kan efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren fastsætte regler om, at en udlænding, der er varetægtsfængslet efter denne lovs § 14, stk. 1 og 2, med henblik på udsendelse som følge af beslutning ved endelig dom om udvisning, skal anbringes i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af § 1 a, stk. 1, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Stk. 5. Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af varetægtsfængsling efter regler fastsat i medfør af stk. 4. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, at retsplejelovens § 775 finder anvendelse ved transport af udlændinge på Republikken Kosovos territorium til og fra de fængselsfaciliteter, som er omfattet af § 1 a, stk. 1, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. Ministeren kan, jf. 1. og 2. pkt., fravige retsplejelovens bestemmelser og regler fastsat i medfør heraf om varetægtsfængsling i det omfang, det er nødvendigt for varetægtsfængslingens gennemførelse efter regler fastsat i medfør af stk. 4.

Stk. 6. Justitsministeren kan efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren fastsætte regler om, at § 75 b, stk. 1 og 3, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der er anbragt efter regler fastsat i medfør af stk. 4.

Stk. 7. § 1 a, stk. 5-9, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med anbringelse og gennemførelse af varetægtsfængsling i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af § 1 a, stk. 1, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.«

2. Efter § 21 indsættes før overskriften før § 22:

»§ 21 a. Kriminalforsorgen kan under en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller anbringelse i henhold til regler fastsat i medfør af denne lovs § 1 a, stk. 4, bistå Hjemrejsestyrelsen

ved varetagelse af opgaver. Kriminalforsorgen kan om nødvendigt anvende den fornødne magt.

§ 21 b. Sager efter §§ 14, 17 og 18 indbringes for Københavns Byret, hvis udlændingen afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af denne lovs § 1 a, stk. 4.

Stk. 2. Bestemmer retten, at en sag, som er indbragt for Københavns Byret i medfør af stk. 1, skal behandles mundtligt, kan retten træffe bestemmelse om, at retsmødet gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede.

Stk. 3. Gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 2, kan udlændingens advokat møde i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end udlændingen.

Stk. 4. Gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 2, kan anklagemyndigheden møde i retten eller deltage i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede.«

§ 12

I lov nr. 1191 af 8. juni 2021 om ændring af udlændingeloven og hjemrejseloven foretages følgende ændring:

1. § 1, nr. 3 og 4, ophæves.

§ 13

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2022, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af § 1, nr. 11-19, og § 3, nr. 3-6.

Stk. 3. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af § 10, nr. 8 og 12.

Stk. 4. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter forslag om revision af § 10, nr. 8 og 12, hvis bestemmelserne ikke inden udgangen af 2022 er trådt i kraft.

Stk. 5. Lovens § 7, nr. 1, har virkning for beregning af årsfribeløbet eller uddannelsesfribeløbet ved den endelige tildeling, jf. SU-lovens § 22 og § 22 a, fra støtteåret 2022 og derefter.

Stk. 6. Loven finder ikke anvendelse på ansøgninger om danskbonus, der er indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne ansøgninger finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 7. Loven finder ikke anvendelse på begæringer om gældssanering, der er indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne begæringer finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 8. Regler fastsat i medfør af § 9, stk. 42, i udlændingeloven forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af forskrifter udstedt i medfør af udlændingeloven § 9, stk. 41, jf. denne lovs § 10, nr. 2.

§ 14

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Lovens § 4, § 10, nr. 1, 3-4 og 6-23, og §§ 11 og 12 kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske henholdsvis grønlandske forhold tilsiger.

Stk. 3. Lovens § 1 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Traktat
mellem Kongeriget Danmark og Republikken Kosovo
om anvendelse af fængslet i Gjilan
til fuldbyrdelse af straffe idømt i Danmark

Kongeriget Danmark og Republikken Kosovo (i det følgende benævnt "parterne") har

i betragtning af det tætte og langvarige samarbejde og forhold mellem Kongeriget Danmark og Republikken Kosovo

i anerkendelse af enigheden om fælles grundlæggende værdier og med ønsket om yderligere at udvikle de eksisterende samarbejdsrelationer

med ønsket om at styrke de gensidige forbindelser og samarbejdet inden for kriminalforsorg, grøn energi og fremme af retsstatsprincipper, demokrati og menneskerettigheder

i erkendelse af, at Kriminalforsorgen i Danmark er udfordret med hensyn til tilgængelige fængselsfaciliteter

i erkendelse af den positive udvikling i fængselsvæsenet i Republikken Kosovo og af, at Republikken Kosovo gennem et sådant intensiveret samarbejde vil styrke landets fængselsvæsen

med fokus på, at principperne for frit samtykke, god tro og pacta sunt servanda til enhver tid anerkendes, og at traktaten baseres på overholdelse af grundlæggende internationale menneskerettigheder

med ønsket om at yde hinanden den størst mulige gensidige bistand

indgået følgende aftale:

AFSNIT I

GENERELLE BESTEMMELSER

Artikel 1

Definitioner

I denne traktat forstås ved

- a. ”den sendende stat”: Kongeriget Danmark
- b. ”den modtagende stat”: Republikken Kosovo
- c. ”den sendende stats centrale myndighed”: Kriminalforsorgen i Danmark
- d. ”den modtagende stats centrale myndighed”: Kosovos Fængselsvæsen
- e. ”fængsel”: fængslet i Gjilan med plads til 300 indsatte
- f. ”institutionslederen”: institutionslederen, som udnævnes af den sendende stats centrale myndighed
- g. ”administrative chef”: den administrative chef, som udnævnes af den modtagende stats centrale myndighed til at lede fængslet og dets personale
- h. ”den sendende stats personale”: personale, som ansættes af den sendende stats centrale myndighed
- i. ”den modtagende stats personale”: personale, som ansættes af den modtagende stats centrale myndighed
- j. ”indsat”: en voksen person, der idømmes en dansk fængselsstraf, herunder personer, der er dømt til udvisning af Danmark, og personer, der varetægtsfængsles, indtil deres udvisningsdom kan fuldbyrdes, og som overføres til den modtagende stat
- k. ”dansk straf”: en fængselsstraf, herunder bestemmelser om udvisning, som idømmes af en domstol ved endelig dom, og som kan håndhæves i den sendende stat, og en retskendelse om varetægtsfængsling indtil udvisning kan ske
- l. ”eskorteenhed”: en professionel transportenhed, som hører under fængslet i Gjilan, og som eskorterer indsatte til ethvert formål på hele den modtagende stats område
- m. ”fængslets sundhedsafdeling”: en sundhedsfunktion i fængslet i Gjilan bestående af den sendende stats personale, som følger den sendende stats regler og bestemmelser
- n. ”samarbejdsaftale”: en aftale mellem Kosovos Fængselsvæsen og Kriminalforsorgen i Danmark om anvendelse af fængslet i Gjilan til fuldbyrdelse af danske straffe.

Artikel 2

Formål og anvendelsesområde

1. Traktaten regulerer forhold, som vedrører eller som opstår i anledning af fuldbyrdelsen af danske straffe i fængslet, og fastsætter de nødvendige betingelser til det formål under fuldbyrdelsen af den danske straf, herunder forhold vedrørende asyl i den modtagende stat samt begge parter procedurer, rettigheder og forpligtelser.
2. Ud over fuldbyrdelse af danske straffe kan samarbejdet mellem den sendende stat og den modtagende stat navnlig også omfatte uddannelse, udveksling af bedste praksis og erfaringer, styrkelse af implementeringen af internationale standarder inden for fængselsvæsen og frihedsberøvelse samt støtte og samarbejde vedrørende fængselsvæsen og mekanismer i bredere forstand.
3. Traktaten udgør et juridisk bindende instrument i henhold til folkeretten og er omfattet af Wienerkonventionen af 1969 om traktatretten.

Artikel 3

Anvendelse af øvrige internationale instrumenter

Traktaten påvirker på ingen måde de rettigheder og forpligtelser, som parterne hver især har i henhold til folkeretten.

Artikel 4

Gensidige forpligtelser

1. Den modtagende stats justitsminister stiller fængslet, herunder dets personale og faciliteter, til rådighed for den sendende stats justitsminister med henblik på fuldbyrdelse af danske straffe.
2. Den modtagende stat foretager de nødvendige tilpasninger af fængslets faciliteter for at sikre, at fængslet lever op til den sendende stats krav. Den modtagende stat sikrer, at fængslet til enhver tid lever op til den sendende stats krav som omhandlet i 1. pkt.
3. Den sendende stats justitsminister benytter fængslet mod et vederlag, jf. artikel 32 og 33, og i overensstemmelse med denne traktat. Fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner og andre foranstaltninger i fængslet må kun ske på baggrund af en dansk straf.
4. Med henblik på implementeringen af denne traktat indgår den sendende stats centrale myndighed og den modtagende stats centrale myndighed en samarbejdsaftale om driften af fængslet, personale, faciliteter, transport af indsatte og andre opgaver, som parterne måtte skulle varetage.
5. Udøvelse af rettigheder og opfyldelse af forpligtelser i henhold til denne traktat og samarbejdsaftalen, herunder fængselsfaciliteter, transport af indsatte, strafferetlig efterforskning, strafforfølgning af kriminelle handlinger og behandling i og uden for fængslet, herunder sundhedsfaglig behandling, sker i overensstemmelse med den sendende stats forpligtelser i henhold til folkeretten. Begge parter til denne traktat sikrer, at forpligtelserne opfyldes, og træffer de til formålet nødvendige foranstaltninger.

Artikel 5

Lovvalg

1. Ved fuldbyrdelse af danske straffe i fængslet gælder udelukkende den sendende stats regler og bestemmelser, herunder de indsattes rettigheder og forpligtelser, eksempelvis i form af klager eller søgsmål fra indsattes side vedrørende fuldbyrdelsen af danske straffe.
2. Klager og juridiske spørgsmål vedrørende fuldbyrdelsen af danske straffe håndteres af danske myndigheder, herunder de danske domstole.
3. For den sendende stats personale gælder den sendende stats regler og bestemmelser om ansættelsesforhold, sundhedsydelse, arbejdsmiljø og sikkerhed.
4. For den modtagende stats personale gælder den modtagende stats regler og bestemmelser om ansættelsesforhold, sundhedsydelse, arbejdsmiljø og sikkerhed.
5. For de indsatte gælder i forbindelse med beskæftigelse den sendende stats regler og bestemmelser om arbejdsforhold, herunder arbejdsmiljø, sikkerhed og forsikring.
6. Asylansøgninger indgivet af indsatte og andre spørgsmål vedrørende asyl håndteres af den sendende stat i overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser, når disse er omfattet af den sendende stats retlige kompetence.

Artikel 6

Indsattes rettigheder og forpligtelser

De indsattes rettigheder og forpligtelser som nævnt i artikel 5, stk. 1, inden for bl.a. sundhedsydelse, adgang til fællesskab med andre indsatte, brevkorrespondance, gudstjenester mv., besøg og telefonsamtaler er underlagt den sendende stats regler og bestemmelser som nærmere bestemt i samarbejdsaftalen.

Artikel 7

Personoplysninger

1. Den sendende stats gældende regler og bestemmelser som nævnt i artikel 5 omfatter bl.a. databeskyttelseslovgivning, herunder den sendende stats internationale forpligtelser.
2. Personoplysninger, der deles med fængslet i forbindelse med gennemførelsen af denne traktat, må kun benyttes til de i artikel 2 omhandlede formål.
3. Personoplysninger, som fængslet modtager fra den sendende stat som led i denne traktat, må ikke videregives til eller tilgås af andre myndigheder i den modtagende stat eller andre lande uden for EU eller internationale organisationer, medmindre den sendende stats centrale myndighed har givet forudgående tilladelse til en sådan videregivelse.

4. Såfremt institutionslederen giver tilladelse til videregivelsen, finder kravet om forudgående tilladelse i henhold til stk. 3 ikke anvendelse i følgende situationer:

- a. for at beskytte den indsatte's vitale interesser
- b. for at pågribe en indsat, som er flygtet fra fængslet
- c. for at forhindre en umiddelbar og alvorlig trussel mod den offentlige sikkerhed eller folkesundheden.

Dette stykke finder kun anvendelse, hvor det ikke er muligt at indhente forudgående tilladelse efter stk. 3 i god tid. Den sendende stats centrale myndighed skal underrettes om videregivelse af personoplysninger, som sker i henhold til dette stykke.

5. Hvor der foreligger forudgående tilladelse efter stk. 3 og i situationer omfattet af stk. 4, må fængslet kun videregive de pågældende oplysninger i overensstemmelse med reglerne i databeskyttelseslovgivningen, herunder den sendende stats internationale forpligtelser, samt bestemmelser om behandling af personoplysninger og om overførsel af personoplysninger til tredjelande eller internationale organisationer.

6. Under hensyntagen til artikel 30 har Datatilsynet kompetence til at føre tilsyn med og håndhæve den behandling af personoplysninger, som sker i fængslet i forbindelse med gennemførelsen af denne traktat.

AFSNIT II

FÆNGSLET

Artikel 8

Sprog

1. Arbejdssproget i fængslet er engelsk.
2. Alle officielle dokumenter og anden dokumentation udfærdiges på eller oversættes til dansk eller engelsk, hvor det er relevant.
3. Som nærmere bestemt i samarbejdsaftalen udfærdiges dokumenter på eller oversættes til den modtagende stats officielle sprog, hvor det er relevant.

Artikel 9

Fængselskapacitet

Den modtagende stat stiller kapacitet til rådighed i fængslet, således at der er plads til at huse 300 indsatte fra den sendende stat. Denne kapacitet skal være i form af enkeltceller eller dobbeltceller til højst to indsatte med et gulvareal, der udgør mindst 6 m² i enkeltceller og mindst 8 m² i dobbeltceller, i henhold til den sendende stats regler og bestemmelser.

Artikel 10

Fængselsforhold

1. Den modtagende stat garanterer, at forholdene i fængslet er af en sådan karakter, at institutionslederen kan sikre fuld overholdelse af den sendende stats regler og bestemmelser, denne traktat og samarbejdsaftalen.
2. I tilfælde af væsentlige ændringer i den sendende stats regler og bestemmelser som nævnt i stk. 1 er parterne enige om, at der skal afholdes konsultationer, jf. artikel 37.

Artikel 11

Materiel skade

Omkostninger som følge af skade på fængslets materiel, der forvoldes af indsatte grundet almindelig slitage eller hærværk, afholdes af den modtagende stat.

Artikel 12

Forvaltning af indsattes midler

Den sendende stats centrale myndighed sørger for forvaltning af de midler, som de indsatte oppebærer gennem beskæftigelse i fængslet, og dækker alle udgifter dertil og lønninger til indsatte i overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser. I forbindelse med forvaltningen af de indsattes midler sikrer den sendende stats centrale myndighed, at der ikke opstår en økonomisk relation mellem den modtagende stats centrale myndighed og de indsatte.

Artikel 13

Institutionslederens beføjelser og ansvar

1. Institutionslederen har ansvaret for fængslet.
2. Institutionslederen kan som en del af den sendende stats personale udnævne op til to viceinstitutionsledere og andet personale, som skal assistere institutionslederen.
3. I fængslet har institutionslederen ansvaret for, at danske straffe fuldbyrdes efter hensigten, at der opretholdes ro, orden og sikkerhed, og at de indsatte behandles i overensstemmelse med straffuldbyrdesloven og den sendende stats øvrige relevante regler og bestemmelser, herunder den sendende stats internationale forpligtelser. Med henblik herpå gør institutionslederen brug af og instruerer den modtagende stats personale i overensstemmelse med stk. 5.
4. I henhold til stk. 3 er det af beskyttelseshensyn og for at modvirke flugt eller i forbindelse med fuldbyrdelse af en udvisningsdom eller i forbindelse med behandling af asylsager, jf. artikel 28, institutionslederen, der godkender og er ansvarlig for brug af direkte magtanvendelse over for indsatte, herunder

brug af sikringsmidler i overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser med henblik på at opretholde ro, orden og sikkerhed i fængslet.

5. Den administrative chef varetager med institutionslederens godkendelse, under institutionslederens ansvar og efter ordre fra institutionslederen ledelsen af fængslet og den modtagende stats personale, jf. artikel 14.

6. Institutionslederen kan anmode den administrative chef om at tildele den modtagende stats personale nye opgaver, eksempelvis for at undgå kontakt med indsatte. Den administrative chef efterkommer uden ugrundet ophold enhver sådan anmodning i overensstemmelse med den modtagende stats regler og bestemmelser.

7. Institutionslederen eller det af denne dertil bemyndigede personale gennemgår og træffer afgørelse i sager om klager fra indsatte vedrørende forhold, der er omfattet af artikel 5, stk. 1. Klager skal indgives til institutionslederen eller det af denne dertil bemyndigede personale.

Artikel 14

Den administrative chefs beføjelser og ansvar

1. Den administrative chef påtager sig med institutionslederens godkendelse, under institutionslederens ansvar og efter ordre fra institutionslederen følgende ansvarsopgaver:

- a. at sikre opfyldelsen af alle den modtagende stats forpligtelser i henhold til traktaten og samarbejdsaftalen med henblik på at sikre en drift, som er velfungerende og i overensstemmelse med lovgivningen, og at lede den modtagende stats personale efter denne traktats formål
- b. at facilitere kommunikationen med den modtagende stats relevante myndigheder
- c. at beordre brug af magt for at opfylde traktatens formål
- d. at bistå institutionslederen med udarbejdelse af standardiserede regler og procedurer for den praktiske drift og en effektiv ledelse af fængslet
- e. at implementere de regler og procedurer, der gælder for den modtagende stats personale i forbindelse med fuldbyrdelse af danske straffe.

2. Den administrative chef udarbejder i samråd med institutionslederen en rapport om den årlige budgetoversigt for den kosovariske drift af fængslet og indsender den til godkendelse hos den modtagende stats centrale myndighed.

3. Den administrative chef træffer med forbehold for artikel 13, stk. 6, omgående foranstaltninger og indleder disciplinære procedurer over for den modtagende stats personale i tilfælde af personalerelaterede forseelser.

4. Den administrative chef rapporterer jævnligt til institutionslederen og til den administrative chef for den modtagende stats centrale myndighed om driften af fængslet.

5. Den administrative chef kan have mindst én souschef for at assistere den administrative chef.

Artikel 15

Personale

1. Den modtagende stat sørger for det personale, der er nødvendigt til at implementere traktaten og samarbejdsaftalen. I samarbejdsaftalen aftales det også, hvor mange kvalificerede medarbejdere, den modtagende stats personale skal bestå af. Personalet uddannes i overensstemmelse med de regler og bestemmelser, der aftales i samarbejdsaftalen.
2. Den sendende stat kan stille uniformeret personale til rådighed med henblik på uddannelse. Ved behov for selvforsvar under uddannelsen af den modtagende stats personale har den sendende stats personale bemyndigelse til at anvende magt over for indsatte og træffe de nødvendige foranstaltninger i henhold til straffuldbyrdelesloven.

AFSNIT III

STRAFFULDBYRDELSE

Artikel 16

Overførsel og placering af indsatte

1. Den sendende stats centrale myndighed underretter som nærmere bestemt i samarbejdsaftalen forud for overførsel af indsatte den modtagende stats centrale myndighed om de indsatte, der forventes at blive overført til og placeret i fængslet.
2. Den sendende stats centrale myndighed giver den modtagende stats centrale myndighed en underretning med de relevante oplysninger, der er nødvendige for at håndtere den enkelte indsatte. Underretningen omfatter konkrete oplysninger om den enkeltes sikkerhedsrisikovurdering.
3. Den modtagende stat kan anmode om supplerende oplysninger om en indsat, hvis det skønnes nødvendigt for at håndtere den indsatte, jf. artikel 7.
4. Den sendende stat overfører ingen indsatte, som er dømt for terrorhandlinger; indsatte, som er dømt for krigsforbrydelser, og indsatte, som på tidspunktet for afgørelsen om placeringen har fået konstateret en uhelbredelig sygdom og/eller alvorlig psykisk sygdom, som kræver sundhedsfaglig behandling uden for fængslet.
5. Med forbehold for stk. 4 kan der i særlige tilfælde finde konsultationer sted mellem den sendende stats centrale myndighed og den modtagende stats centrale myndighed som nærmere bestemt i samarbejdsaftalen.

Artikel 17

Afvikling af udgang og løsladelse

1. Enhver beslutning truffet i den sendende stat, som giver en indsat udgang fra eller mulighed for at forlade fængslet, gennemføres ikke på den modtagende stats område, medmindre den indsatte er statsborger eller bosiddende i den modtagende stat. I enkeltstående tilfælde kan institutionslederen dog tillade en midlertidig udgang på den modtagende stats område under ledsagelse af eskorteenheden.
2. Indsatte overføres til den sendende stat igen, før de løslades, medmindre den indsatte er statsborger eller bosiddende i den modtagende stat, eller der er indgået en aftale mellem den sendende stat og et tredjeland om, at den indsatte overføres til tredjelandet ved løsladelse.

Artikel 18

Transport af indsatte

1. De indsatte transporteres fra den sendende stat til den modtagende stat og fra den modtagende stat til et tredjeland eller den sendende stat, og transporten foretages af den sendende stats centrale myndighed. Hvis en indsat skal overføres til et tredjeland efter løsladelse, kan transporten af den indsatte fra den modtagende stats område ske med rutefly eller andre transportformer fra grænsen til et tredjeland. Transport til og fra den modtagende stats grænse til den sendende stat eller et tredjeland arrangeres og foretages af den sendende stat i overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser.
2. I forbindelse med overdragelsen kan den sendende stats personale på et dertil udpeget område udføre sikkerhedsprocedurer, herunder kropsvisitering og andre tvangsindgreb, i overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser og om nødvendigt med bistand fra eskorteenheden eller relevant personale fra den sendende stat. For så vidt angår sidstnævnte, finder artikel 19, stk. 5, anvendelse. Overdragelse af indsatte reguleres nærmere i samarbejdsaftalen.
3. Transport af indsatte på den modtagende stats område til og fra fængslet sker efter ordre fra institutionslederen eller den sendende stats centrale myndighed og foretages af den modtagende stats personale, som udpeges af den modtagende stats kompetente myndighed i overensstemmelse med den modtagende stats regler og bestemmelser og i overensstemmelse med den sendende stats internationale forpligtelser.
4. Under transport af indsatte kan den modtagende stats personale i overensstemmelse med den sendende stats internationale forpligtelser gøre brug af tvangsindgreb, herunder sikringsmidler, af hensyn til sikkerheden og et smidigt transportforløb.
5. I henhold til artikel 13 kan institutionslederen eller personer, som institutionslederen bemyndiger dertil, deltage som observatører under transport, der udføres af den modtagende stats personale.
6. Institutionslederen har bemyndigelse til i overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser at pålægge sanktioner eller tiltag som reaktion på en disciplinær forseelse fra en indsats side under transport til og fra fængslet.

Artikel 19

Sundhedsfaglig behandling i og uden for fængslet

1. Hvis en indsat har behov for sundhedsfaglig behandling, overføres den indsatte til et sygehus i den sendende stat.
2. Som undtagelse til stk. 1 gælder følgende for sundhedsfaglig behandling til indsatte:
  - a. Indsatte kan modtage sundhedsfaglig behandling i fængslet, hvis behandlingen ikke kræver transport til den sendende stat eller indlæggelse på et sygehus, jf. litra b og c. Sundhedsfaglig behandling i fængslet ydes af den sendende stat i overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser.
  - b. Indsatte kan modtage sundhedsfaglig behandling uden for fængslet på et sygehus i den modtagende stat, hvis behandlingen af den indsatte ikke kræver mere end tre nætters indlæggelse på et sygehus.
  - c. Indsatte kan modtage sundhedsfaglig behandling uden for fængslet på et sygehus i den modtagende stat, hvis den indsatte af sundhedsfaglige grunde ikke kan overføres til et sygehus i den sendende stat. Hvor det er relevant, overføres den indsatte til den sendende stat, så snart den indsattes helbredstilstand tillader det.
3. Beslutningen om at overføre en indsat til et sygehus i den sendende stat træffes efter godkendelse fra institutionslederen.
4. Sundhedsfagligt personale, medicinske produkter og lægemidler i fængslet leveres af den sendende stat i overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser.
5. Følgende gælder med henblik på driften af fængslets sundhedsafdeling:
  - a. Der stilles ikke krav om, at den sendende stats sundhedsfaglige personale, som arbejder på fængslets sundhedsafdeling, skal følge den modtagende stats procedurer for godkendelse af udenlandske arbejdstagere.
  - b. Der stilles ikke krav om, at fængslets sundhedsafdeling og importen af medicinske produkter og lægemidler til brug for sundhedsfaglig behandling i fængslet skal følge den modtagende stats godkendelsesprocedurer.
  - c. Klinisk affald og udløbne lægemidler håndteres i den modtagende stat af fængslets sundhedsafdeling.
  - d. Hvis traktaten opsiges, returneres alt medicinsk udstyr til den sendende stat.
  - e. I de tilfælde, som er omhandlet i stk. 2, litra b og c, skal et sygehus i den modtagende stat modtage indsatte.
6. Under ophold på et sygehus uden for fængslet i den modtagende stat behandles den indsatte efter den modtagende stats regler og bestemmelser i overensstemmelse med den sendende stats internationale forpligtelser. Der gives behandling på et sygehus i den modtagende stat, jf. stk. 2, litra b og c som led i en smidig og effektiv procedure mellem fængslet og de relevante sygehuse i den modtagende stat med angivelse af kontaktpersoner. Den modtagende stat sikrer, at denne procedure fastlægges. Parterne kan i påkommende tilfælde, eller hvor der er konstateret en uhelbredelig sygdom, som umuliggør transport, afholde konsultationer med henblik på at yde sundhedsfaglig behandling på andre klinikker, såfremt en

sådan behandling på en mere hensigtsmæssig måde vil kunne leve op til den sendende stats forpligtelser som nævnt i dette stykke.

7. Den indsatte bevogtes af eskorteenheden, som i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og den sendende stats forpligtelser i henhold til folkeretten af beskyttelseshensyn og for at modvirke flugt kan anvende magt, herunder sikringsmidler.

8. Hvis en indsat overføres til et sygehus på grund af et akut behov for lægehjælp, skal der medfølge lægejournal og et oversat sundheds-ID på et af den modtagende stats officielle sprog, herunder standardoplysninger, som nærmere bestemt i samarbejdsaftalen.

9. Patientens lægejournal leveres til fængslets sundhedsafdeling fra det sygehus i den modtagende stat, hvor den indsatte har modtaget behandling.

Artikel 20

Dødsfald, kvalificerede selvmordsforsøg og anden alvorlig selvskadende aktivitet og adfærd blandt indsatte

1. Ved indsattes dødsfald, herunder selvmord og muligt selvmord, i og uden for fængslet underretter institutionslederen straks den modtagende stats relevante myndigheder og udfærdiger en rapport derom, som via den administrative chef sendes til den modtagende stats relevante myndigheder.

2. Institutionslederen følger derefter alle instrukser fra den modtagende stats kompetente myndigheder, giver dem adgang til fængslet, lader dem udføre en eventuel nødvendig strafferetlig efterforskning med henblik på at fastslå dødsårsagen og yder dem enhver tænkelig bistand i den henseende.

3. Institutionslederen skal tillade, at den afdøde efter ordre fra den modtagende stats kompetente myndigheder transporteres fra fængslet til et andet sted med henblik på yderligere undersøgelse af dødsårsagen.

4. Institutionslederen arrangerer hurtigst muligt, at afdøde overføres til den sendende stat eller et tredjeland.

5. Efter at institutionslederen har fulgt proceduren som anført i stk. 1 ved en indsats død og ved et kvalificeret selvmordsforsøg, anden alvorlig selvskadende aktivitet og anden suicidal og selvskadende adfærd, udfærdiger institutionslederen en rapport til den sendende stats relevante myndigheder. Institutionslederen følger derefter alle instrukser fra den sendende stat.

6. Administrative og tilsynsrelaterede undersøgelser i fængslet vedrørende hændelser som nævnt i stk. 5 kan gennemføres af den sendende stats relevante myndigheder i overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser.

7. På anmodning af institutionslederen, eller i givet fald af den sendende stats kompetente myndigheder, orienteres disse om igangværende efterforskninger og om udfaldet af strafforfølgingen. ▸

Artikel 21

Flugt

I tilfælde af flugt fra fængslet, eksempelvis under transport eller under ophold på et sygehus i den modtagende stat, underretter institutionslederen straks den modtagende stats politi, den modtagende stats centrale myndighed og den sendende stats relevante myndigheder og giver oplysning om den pågældende persons identitet samt andre relevante oplysninger.

Artikel 22

Sikkerhed i fængslet

1. Den modtagende stats kompetente myndigheder er ansvarlige for at håndhæve den offentlige ro og orden og sikkerheden uden for fængslet. De træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre en smidig drift af fængslet, og om nødvendigt foranstaltninger til at forebygge forstyrrelser af den offentlige ro og orden i umiddelbar nærhed af fængslet.

2. Institutionslederen er ansvarlig for sikkerheden i fængslet i henhold til artikel 13, stk. 3. I ekstraordinære situationer, hvor fængselspersonalet ikke længere er i stand til at garantere sikkerhed, ro og orden i fængslet, er den modtagende stats kompetente myndigheder på anmodning af institutionslederen ansvarlige for at håndhæve den offentlige ro og orden og sikkerheden i fængslet. En sådan håndhævelse af sikkerheden eller den offentlige ro og orden skal ske i tæt samråd med institutionslederen med mindst mulig indgriben og i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet. Så snart den offentlige ro og orden og sikkerheden er genoprettet, har institutionslederen igen ansvaret for sikkerheden i fængslet. Dette forhold reguleres nærmere i samarbejdsaftalen.

Artikel 23

Evakuering af fængslet i nødsituationer

1. Hvis fængslet skal evakueres i en nødsituation, overføres de indsatte til en anden beliggenhed som udpeget af den modtagende stats kompetente myndigheder med henblik på straks at blive tilbagesendt til den sendende stat.

2. Denne traktat og samarbejdsaftalen gælder med de nødvendige tilpasninger for den anden beliggenhed som omhandlet i stk. 1, i det omfang forholdene under nødsituationen tillader det.

AFSNIT IV

STRAFFERET

Artikel 24

Kriminelle handlinger begået i den modtagende stat

1. Kriminelle handlinger begået i den modtagende stat strafforfølges i den modtagende stat. I særlige tilfælde og med respekt for den sendende stats retlige kompetence og princippet om *ne bis in idem* kan kriminelle handlinger begået mod eller af den sendende stats personale strafforfølges i den sendende stat efter konsultation mellem den sendende stats relevante myndigheder og den modtagende stats relevante myndigheder.
2. Institutionslederen er forpligtet til gennem den administrative chef at anmelde alle kriminelle handlinger til de relevante myndigheder. De relevante myndigheder underretter straks anklagemyndigheden i den modtagende stat om anmeldelser.
3. Institutionslederen samarbejder om enhver efterforskning i fængslet, som findes nødvendig af de myndigheder i den modtagende stat, der er ansvarlige for efterforskning og strafforfølgning af kriminelle handlinger.
4. På anmodning af institutionslederen, eller i givet fald af den sendende stats kompetente myndigheder, orienteres disse om igangværende efterforskninger og om udfaldet af strafforfølningen.
5. Afhøring af indsatte som mistænkte eller vidner og andre efterforskningsmæssige skridt, som berører dem, finder så vidt muligt sted i fængslet, såfremt hensynet til efterforskningen taler derfor.
6. En indsat, som mistænkes for en kriminel handling begået i fængslet, overføres ikke til den sendende stat, medmindre den modtagende stats relevante myndigheder har givet samtykke dertil.
7. Den sendende stats myndigheder må ikke indlede efterforskning i fængslet af kriminelle handlinger begået i den modtagende stat, medmindre der er givet tilladelse dertil i henhold til stk. 1 eller artikel 26. I overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser kan institutionslederen dog indlede en undersøgelse med henblik på at pålægge en disciplinær sanktion over for en indsat, der har været involveret i en kriminel handling.
8. Denne artikel påvirker ikke de rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i artikel 4, stk. 5, og artikel 31.

Artikel 25

Fuldbyrdelse af straf idømt i den modtagende stat

1. Når en indsat idømmes en fængselsstraf i den modtagende stat, jf. artikel 24, sættes fuldbyrdelsen af den danske straf i bero, og den indsatte overføres straks til en anden fængselsinstitution i den modtagende stat for at afsone den modtagende stats straf.
2. Fuldbyrdelse og idømmelse af den modtagende stats straf skal ske i overensstemmelse med den sendende stats internationale forpligtelser.
3. Efter endt afsoning af den modtagende stats straf tilbageføres den indsatte til fængslet med henblik på at genoptage og fuldføre afsoningen af den danske straf.

4. Hvis denne traktat opsiges i overensstemmelse med artikel 35, overføres indsatte, som afsoner en straf idømt i den modtagende stat i en anden fængselsinstitution i den modtagende stat, hurtigst muligt til den sendende stat for at afsoner den modtagende stats straf i den sendende stat i overensstemmelse med den sendende stats internationale forpligtelser og med principperne i Europarådets konvention om overførelse af domfældte.

Artikel 26

Efterforskning foretaget af den sendende stat

1. Den sendende stats relevante myndigheder kan i fængslet og i overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser indlede undersøgelser og strafferetlig efterforskning af kriminelle handlinger, som er omfattet af den sendende stats retlige kompetence, og kan afhøre indsatte som mistænkte eller vidner.
2. Hvis der er behov for, at en indsat afhøres som mistænkt eller vidne af den sendende stats kompetente myndigheder, kan der træffes foranstaltninger, herunder om brug af anden sikker onlinekommunikation, på baggrund af den sendende stats regler og bestemmelser.
3. Institutionslederen kan i overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser træffe bestemmelse om overvågning af bl.a. indsatte telefonsamtaler, besøg og korrespondance. Fængslet og de tekniske systemer skal kunne understøtte en sådan overvågning. Den sendende stat leverer udstyret til overvågningen.

Artikel 27

Retsligt samarbejde på anmodning af tredjelande

1. Hvis den modtagende stats kompetente myndigheder modtager en udleveringsanmodning eller en anmodning om retshjælp fra et tredjeland, som vedrører en indsat i fængslet, videregives en sådan anmodning til den sendende stats kompetente myndigheder. I situationer som nævnt i artikel 25 efterkommer den modtagende stat ikke en anmodning om udlevering eller retshjælp fra et tredjeland uden den sendende stats forudgående samtykke. Det samme gælder for anmodninger fra internationale retsinstanser.
2. Hvis den sendende stats kompetente myndigheder modtager en udleveringsanmodning, en europæisk arrestordre eller en anmodning om retshjælp fra et tredjeland, som omhandler en indsat i fængslet, er det den sendende stats ansvar, at denne behandles og iværksættes. Det samme gælder for anmodninger fra internationale retsinstanser. Den indsatte tilbagesendes til den sendende stat, når og hvis det findes hensigtsmæssigt.

AFSNIT V

ASYL

Artikel 28

Behandling af asylsager

1. Den sendende stats relevante myndigheder kan i overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser bl.a. foretage afhøring af indsatte og optage fingeraftryk og billeder af indsatte med henblik på at behandle asylsager og klager over afgørelser vedrørende asyl samt afholde mundtlige nævnsmøder i Flygtningenævnet.
2. Advokater eller ikke-statslige organisationer, som yder juridisk bistand, kan i overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser gives tilladelse til at levere sådanne ydelser i fængslet.
3. Hvis en indsat skal afhøres eller modtage juridisk bistand i forbindelse med en asylsag, jf. stk. 1 og 2, kan der træffes foranstaltninger til at muliggøre dette, bl.a. ved brug af sikker onlinekommunikation, i overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser.

AFSNIT VI

PRIVILEGIER OG IMMUNITET

Artikel 29

Fængslets område

1. Fængslets område er ukrænkeligt, og der kan kun gives adgang dertil med institutionslederens tilladelse.
2. Tilladelsen som omhandlet i stk. 1 skønnes at være blevet indhentet i tilfælde af brand eller ulykke i fængslet, eller hvis der opstår en katastrofe eller alvorlig krise i eller med konsekvenser for fængslet, hvor der er behov for straks at træffe beskyttelsesforanstaltninger.
3. Den sendende stats centrale myndighed og den modtagende stats centrale myndighed træffer de nødvendige foranstaltninger, således at behørigt autoriserede repræsentanter for relevante leverandører af offentlige tjeneste- og forsyningsydelser samt offentlige tilsyn kan gives adgang til fængslet.

Artikel 30

Tilsyn, undersøgelser og indsattes klager eller søgsmål

1. Tilsynet med og ansvaret for straffuldbyrdelse er underlagt den sendende stats regler og bestemmelser. Dette omfatter institutionslederens pligt til at føre tilsyn med, at straffe fuldbyrdes efter hensigten, i hvilken forbindelse institutionslederen har de samme beføjelser og den samme adgang som omhandlet i stk. 3.
2. Internationale organer såsom Europarådets Komité til Forebyggelse af Tortur og Umenneskelig eller Nedværdigende Behandling eller Straf (Den Europæiske Torturkomité), har beføjelse til at foretage såvel varslede som uanmeldte besøg i fængslet også med hensyn til transport efter artikel 18 og overførsel og behandling efter artikel 19. Myndighederne i den sendende stat og den modtagende stat giver dem i videst muligt omfang adgang til oplysninger og tilladelse til at afhøre indsatte.

3. Myndigheder i den sendende stat med kompetence til at behandle eller varetage klager, søgsmål og/eller tilsyn såsom Folketingets Ombudsmand kan gennemføre undersøgelser i fængslet under overholdelse af den sendende stats forpligtelser i henhold til traktaten, herunder forpligtelser under transport efter artikel 18 og under overførsel og behandling efter artikel 19. De pågældende myndigheder har i den forbindelse de samme beføjelser som efter den sendende stats regler og bestemmelser, herunder adgang til relevante steder og oplysninger og skriftlige erklæringer fra fængslet samt ret til at afhøre indsatte og personale i overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser.

4. Den modtagende stats ombudsperson kan gennemføre undersøgelser efter den modtagende stats regler og bestemmelser, hvor det er relevant i henhold til denne traktat og i overensstemmelse med ombudspersonens mandat.

5. Advokater og organisationer fra den sendende stat, som yder juridisk bistand til indsatte, har ret til at levere sådanne ydelser i fængslet.

Artikel 31

Immunitet for institutionslederen samt den sendende stats personale og kompetente myndigheder

1. Institutionslederen og den sendende stats personale har immunitet fra den modtagende stats retlige kompetence for handlinger foretaget under udførelse af deres pligter. Dette gælder også for de myndigheder, der er nævnt i artikel 30, stk. 3.

2. Der gives immunitet i medfør af stk. 1 for at sikre korrekt implementering af denne traktat og ikke for personligt at begunstige institutionslederen eller den sendende stats personale og myndigheder. Den sendende stat er forpligtet til af egen drift eller på anmodning af den modtagende stat at give afkald på immunitet for institutionslederen samt den sendende stats personale og myndigheder i ethvert tilfælde, hvor det ville indebære retsmisbrug ikke at gøre det, og hvor immuniteten kan ophæves uden at skade det formål, hvortil den er givet.

3. Immunitet i medfør af stk. 1 indebærer ikke, at er personalet unddrages den sendende stats retlige kompetence.

4. Uanset deres placering er alle den sendende stats filer, dokumenter og øvrige databærere, som institutionslederen eller den sendende stats personale er i besiddelse af under udførelse af deres pligter, ukrænkelige. Den modtagende stat kan anmode om adgang til relevante dokumenter som nærmere bestemt i samarbejdsaftalen.

5. Der træffes nærmere bestemmelse om immunitet med hensyn til ejendele, aktiver og andre relevante genstande i samarbejdsaftalen.

6. Institutionslederen og den sendende stats personale er ikke indkomstskattepligtige til den modtagende stat, forudsat at institutionslederen og den sendende stats personale under deres ophold i den modtagende stat er fuldt indkomstskattepligtige i den sendende stat i overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser.

7. Denne artikel gælder med de fornødne tilpasninger for handlinger foretaget af den sendende stats personale som omhandlet i artikel 18, stk. 2.

Afsnit VII

OMKOSTNINGER

Artikel 32

Vederlag for brug af fængslet

1. Vederlaget består af et løbende fast årligt beløb på EUR 15.000.000 (*femten millioner*), som stilles til rådighed for den modtagende stat i kvartalsvise rater på EUR 3.750.000 (*tre millioner syv hundrede og halvtreds tusinde*).

2. Hele det i stk. 1 nævnte årlige vederlag betales i kvartalsvise rater begyndende på den dato, hvor fængslet er fuldt tilpasset og bemanded til at kunne huse 300 indsatte i overensstemmelse med den sendende stats standarder og lovkrav, jf. stk. 5, dog tidligst 12 måneder efter betalingen af første rate af det i stk. 4 fastsatte vederlag.

Hvis fængslet på et tidspunkt ikke opfylder de krav, der henvises til i 1. pkt., reduceres størrelsen af det faste årlige vederlag til et beløb, der svarer til den andel af de tilsigtede 300 indsatte, der kan huses i fængslet i overensstemmelse med den sendende stats standarder og lovkrav. Den reducerede beløbsstørrelse i henhold til 2. pkt. gælder, indtil kravene i 1. pkt. er opfyldt.

3. Når traktaten træder i kraft, stilles et indledende vederlag på EUR 5.000.000 (*fem millioner*) til rådighed for den modtagende stat til dækning af overgangsperioden, indtil fængslet er tilpasset og bemanded som fastsat i stk. 4. Det indledende vederlag betales ud over de efterfølgende løbende årlige betalinger for brug af fængslet som fastsat i stk. 1 og 2.

4. For de første 12 måneders brug af fængslet, jf. stk. 5, betales vederlaget i kvartalsvise rater svarende til det antal indsatte, som fængslet er tilpasset og bemanded til at huse, begyndende på den dato, hvor fængslet er i stand til at huse 100 indsatte i overensstemmelse med den sendende stats regler og bestemmelser.

De kvartalsvise rater af vederlaget som nævnt i 1. pkt. kan ikke overstige EUR 1.250.000 (*en million to hundrede og halvtreds tusinde*) for første kvartal, EUR 1.875.000 (*en million otte hundrede og femoghalvfjerds tusinde*) for andet kvartal, EUR 2.500.000 (*to millioner og fem hundrede tusinde*) for tredje kvartal og EUR 3.125.000 (*tre millioner et hundrede og femogtyve tusinde*) for fjerde kvartal. De kvartalsvise rater af vederlaget for de første 12 måneders brug af fængslet som nævnt i stk. 4, 1. og 2. pkt., kan derfor ikke sammenlagt overstige EUR 8.750.000 (*otte millioner syv hundrede og halvtreds tusinde*).

5. Den dato, der nævnes i såvel stk. 2, 1. pkt., som stk. 4, 1. pkt., fastsættes i en inspektionsrapport som nærmere bestemt i samarbejdsaftalen. Med forbehold for artikel 4, stk. 2, 2. pkt., og artikel 10, stk. 2, i forhold til inspektionsrapporten skal samarbejdsaftalen foreskrive, at den sendende stats relevante krav og vilkår er opfyldt, når inspektionsrapporten underskrives af den modtagende stat og den sendende stats tekniske arbejdsgruppe og godkendes af den fælles styregruppe.

Artikel 33

Yderligere omkostninger

Ud over vederlaget i artikel 32 hæfter den sendende stat ikke for yderligere omkostninger, som den modtagende stat pådrager sig.

AFSNIT VIII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 34

Varighed af brugen af fængslet

1. Den modtagende stat stiller fængslet til rådighed for den sendende stat, og den sendende stat gør brug af fængslet i 5 (fem) år fra denne traktats ikrafttræden.
2. Varigheden af brugen af fængslet forlænges automatisk med en periode på yderligere 5 (fem) år, medmindre en af parterne, mindst 12 (tolv) måneder før brugen af fængslet ellers skulle ophøre efter stk. 1, i overensstemmelse med proceduren i artikel 35 underretter den anden part om sin hensigt om at opsig denne traktat.

Artikel 35

Opsigelse af traktaten

1. Denne traktat kan til enhver tid opsiges af den sendende stat eller den modtagende stat ved at give den anden part skriftlig meddelelse derom ad diplomatiske kanaler. Opsigelsen træder i kraft 12 måneder efter modtagelse af en sådan meddelelse.
2. Opsigelse af denne traktat påvirker ingen af de rettigheder eller forpligtelser, der opstår i anledning af indgåelsen af traktaten og samarbejdsaftalen forud for en sådan opsigelse.
3. Såfremt denne traktat opsiges, skal personoplysninger, som fængslet har indhentet fra den sendende stat, hvis institutionslederen skønner det nødvendigt, fortsat behandles efter reglerne i artikel 7 og skal i modsat fald tilbageleveres eller slettes i overensstemmelse med instrukserne fra den sendende stats centrale myndighed.

Artikel 36

Supplerende foranstaltninger

Med henblik på den praktiske gennemførelse af denne traktat kan repræsentanter fra den sendende stat og den modtagende stat træffe supplerende foranstaltninger.

Artikel 37

Konsultationer og tvistløsning

1. Den sendende stats centrale myndighed og den modtagende stats centrale myndighed eller de udnævnte repræsentanter for deres justitsministerier afholder om nødvendigt konsultationer om implementeringen af traktaten. Eventuelle uoverensstemmelser eller tvister vedrørende fortolkningen eller implementeringen af traktaten afgøres ved forhandling mellem parterne.
2. Der oprettes en fælles styregruppe med ansvar for at følge den praktiske implementering af traktaten og sikre en tilstrækkelig dialog i den forbindelse. Styregruppen består af tre personer fra hver part med bemyndigelse til at handle på vegne af den pågældende part. Disse mødes regelmæssigt og rapporterer til deres respektive justitsminister mindst to gange om året.
3. Den fælles styregruppe har bemyndigelse til at afgøre enhver tvist, der måtte opstå i anledning af traktaten og samarbejdsaftalen, medmindre det særligt er undtaget. Styregruppen er ansvarlig for at føre tilsyn med implementeringen af traktaten og samarbejdsaftalen, herunder for at godkende inspektionsrapporten. Styregruppens sammensætning, beføjelser og yderligere ansvarsområder beskrives i samarbejdsaftalen.
4. Der oprettes en arbejdsgruppe bestående af tekniske fagpersoner til at foretage konsultationer om og tilsyn med opfyldelsen af den sendende stats kravspecifikation til fængslet. Arbejdsgruppens sammensætning, beføjelser og yderligere ansvarsområder beskrives i samarbejdsaftalen.
5. Hvis en tvist ikke kan løses i arbejdsgruppen, forelægges den til forhandling for den fælles styregruppe, og hvis tvisten fortsat ikke kan løses, afholdes der konsultationer mellem parterne, om nødvendigt ad diplomatiske kanaler.
6. Enhver uoverensstemmelse mellem parterne om fortolkningen af traktaten, som ikke kan afklares ved forhandling, skal på anmodning af en af parterne henvises til voldgift. Såfremt der ikke inden for 6 (seks) måneder fra datoen for anmodningen om voldgift kan opnås enighed mellem parterne om voldgiftsrettens sammensætning, kan hver af parterne henvide tvisten til Den Faste Voldgiftsret i overensstemmelse med dennes voldgiftsregler af 2012.

Artikel 38

Ansvar

1. Ved manglende overholdelse af traktaten og de i traktaten fastsatte forpligtelser skal den misligholdende part yde erstatning til den anden part for ethvert tab i denne anledning.
2. En part hæfter for handlinger, undladelser eller anden adfærd fra en tredjepart, som den pågældende part har benyttet sig af med henblik på at opfylde den pågældende parts forpligtelser i henhold til denne traktat og deraf afledte forpligtelser, på samme måde som en part hæfter for egne handlinger, undladelser og anden adfærd.

Artikel 39

Force majeure

1. Hvis en hel eller delvis opfyldelse af traktaten forhindres på grund af et tilfælde af force majeure, underretter den ene part hurtigst muligt den anden part skriftligt om de relevante forhold. Efter modtagelsen af underretningen går parterne i dialog for at vurdere, om traktaten og deraf afledte forpligtelser kan ændres på tilfredsstillende vilkår.

2. Force majeure betyder enhver omstændighed, som den berørte part ikke med rimelighed har kontrol over, herunder bl.a. naturkatastrofer, krig, uroligheder, civile optøjer, brand, eksplosioner, terrorisme, sabotage, strejker, lockout, faglige konflikter, ulykker, epidemier, pandemier, nedbrud i offentlige forsyningsvirksomheder, kendelser eller dekretter fra enhver domstol og tredjeparters ekstraordinære handlinger.

Artikel 40

Ændringer

Denne traktat kan ændres efter gensidigt samtykke fra den sendende stat og den modtagende stat ved udveksling af breve og i overensstemmelse med begge staters lovgivning.

Artikel 41

Ophør af brugen af fængslet

Ved traktatens ophør sikrer den sendende stat, at brugen af fængslet ophører, og at ingen indsatte eller ejendele, som den sendende stat har bragt ind i fængslet, efterlades i fængslet. Den sendende stat tilbageleverer fængslet til den modtagende stat i den forfatning, hvori det befinder sig på det tidspunkt, hvor traktaten ophører. Den sendende stat tilbagefører ingen af de foretagne tilpasninger af fængslet.

Artikel 42

Ikrafttræden

Parterne underretter hinanden skriftligt om, at de nationale juridiske forudsætninger for denne traktats ikrafttræden er opfyldt. Traktaten træder i kraft den dag, hvor underretningen fra den sidste af parterne foretages.

Til bekræftelse heraf har undertegnede, der er behørigt befuldmægtiget hertil, undertegnet denne traktat.

Undertegnet i to eksemplarer i [København/Pristina] den [26. april 2022] på engelsk, albansk og dansk, idet alle sproglige udgaver har samme gyldighed. Ved fortolkningsuoverensstemmelse er den engelske udgave gældende.

For Kongeriget Danmark,

[justitsminister Nick Hækkerup]

For Republikken Kosovo,

[justitsminister Albulena Haxhiu]

«.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Leje af fængselspladser i udlandet

- 2.1.1. Ratificering af traktat om leje af fængselspladser i Kosovo
  - 2.1.1.1. Formål, baggrund og indhold
  - 2.1.1.2. Traktaten mellem Kongeriget Danmark og Republikken Kosovo om leje af fængselspladser i Gjilan
  - 2.1.1.3. Om samarbejdsaftalen
  - 2.1.1.4. Om den praktiske implementering
  - 2.1.1.5. Om Kosovo
- 2.1.2. Organisering
  - 2.1.2.1. Gældende ret
  - 2.1.2.2. Traktatens bestemmelser om institutionslederen og den administrative chef
  - 2.1.2.3. Justitsministeriets overvejelser
  - 2.1.2.4. Den foreslåede ordning
- 2.1.3. Muligheden for at fuldbyrde fængselsstraf eller forvaring i Kosovo
  - 2.1.3.1. Gældende ret
  - 2.1.3.2. Justitsministeriets overvejelser
  - 2.1.3.3. Den foreslåede ordning
- 2.1.4. Indsattes rettigheder og pligter i forbindelse med afsoning i Kosovo
  - 2.1.4.1. Gældende ret
  - 2.1.4.2. Traktatens bestemmelser om lovvalg
  - 2.1.4.3. Justitsministeriets og Sundhedsministeriets overvejelser
  - 2.1.4.4. Den foreslåede ordning
- 2.1.5. Databeskyttelseslovgivningens anvendelse i forbindelse med fuldbyrdelse af straf i Kosovo
  - 2.1.5.1. Gældende ret
  - 2.1.5.2. Justitsministeriets overvejelser
  - 2.1.5.3. Den foreslåede ordning
- 2.1.6. Folketingets Ombudsmands kompetence
  - 2.1.6.1. Gældende ret
  - 2.1.6.2. Justitsministeriets overvejelser
  - 2.1.6.3. Den foreslåede ordning
- 2.1.7. Overdragelse til kosovariske myndigheder og strafafbrydelse i forbindelse med fuldbyrdelse af kosovarisk fængselsstraf
  - 2.1.7.1. Gældende ret

-
- 2.1.7.2. Traktatens bestemmelser om strafbare forhold begået i Kosovo
  - 2.1.7.3. Justitsministeriets overvejelser
  - 2.1.7.4. Den foreslåede ordning
  - 2.1.8. Om værneting og øget mulighed for anvendelse af telekommunikation med billede ved domstolsprøvelse
    - 2.1.8.1. Gældende ret
    - 2.1.8.2. Justitsministeriets overvejelser
    - 2.1.8.3. Den foreslåede ordning
  - 2.1.9. Om arbejdsmiljø i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf i et fængsel i Kosovo
    - 2.1.9.1. Gældende ret
    - 2.1.9.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser
    - 2.1.9.3. Den foreslåede ordning
  - 2.1.10. Regler om udlændinges udrejse
    - 2.1.10.1. Gældende ret
    - 2.1.10.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
      - 2.1.10.2.1. Særligt om varetægtsfængsling
    - 2.1.10.3. Den foreslåede ordning
      - 2.1.10.3.1. Særligt om varetægtsfængsling
  - 2.1.11. Om værneting i sager efter hjemrejseloven og øget mulighed for anvendelse af telekommunikation med billede ved domstolsprøvelse
    - 2.1.11.1. Gældende ret
    - 2.1.11.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
    - 2.1.11.3. Den foreslåede ordning
  - 2.1.12. Bistand til magtanvendelse under udlændingemyndighedernes sagsbehandling i Kosovo
    - 2.1.12.1. Gældende ret
    - 2.1.12.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
    - 2.1.12.3. Den foreslåede ordning
  - 2.1.13. Beregning af indrejseforbud
    - 2.1.13.1. Gældende ret
    - 2.1.13.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
    - 2.1.13.3. Den foreslåede ordning
  - 2.1.14. Bedømmelse af udrejsefrist
    - 2.1.14.1. Gældende ret
    - 2.1.14.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
    - 2.1.14.3. Den foreslåede ordning
  - 2.1.15. Pålæg af undersøgelse for sygdomme omfattet af epidemiloven
    - 2.1.15.1. Gældende ret
    - 2.1.15.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
    - 2.1.15.3. Den foreslåede ordning
  - 2.1.16. Adgang til at søge asyl m.v.

- 2.1.16.1. Gældende ret
- 2.1.16.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
- 2.1.16.3. Den foreslåede ordning

2.2. Revision af disciplinærstraffesystemet

- 2.2.1. Bedre understøttelse af fængselsbetjentenes faglige skøn
  - 2.2.1.1. Gældende ret
  - 2.2.1.2. Justitsministeriets overvejelser
  - 2.2.1.3. Den foreslåede ordning
- 2.2.2. Nye disciplinærstraffe og mulighed for større bøder
  - 2.2.2.1. Gældende ret
  - 2.2.2.2. Justitsministeriets overvejelser
  - 2.2.2.3. Den foreslåede ordning
- 2.2.3. Proportionalitet og effekt i disciplinærstraffesystemet
  - 2.2.3.1. Gældende ret
  - 2.2.3.2. Justitsministeriets overvejelser
  - 2.2.3.3. Den foreslåede ordning
- 2.2.4. Justering af varigheden ved ikendelse af strafcelle som disciplinærstraf
  - 2.2.4.1. Gældende ret
  - 2.2.4.2. Justitsministeriets overvejelser
  - 2.2.4.3. Den foreslåede ordning
- 2.2.5. Disciplinærstraf over for varetægtsarrestanter
  - 2.2.5.1. Gældende ret
  - 2.2.5.2. Justitsministeriets overvejelser
  - 2.2.5.3. Den foreslåede ordning

2.3. Udførelse af samfundstjeneste i private virksomheder

- 2.3.1. Gældende ret
- 2.3.2. Justitsministeriets overvejelser
- 2.3.3. Den foreslåede ordning

2.4. Øgede muligheder for gældssanering og eftergivelse af gæld for personer pålagt straffesagsomkostninger

- 2.4.1. Gældende ret
- 2.4.2. Justitsministeriets overvejelser
- 2.4.3. Den foreslåede ordning

2.5. Håndtering af belægget som følge af straffelovens § 81 d, stk. 2

- 2.5.1. Gældende ret
- 2.5.2. Justitsministeriets overvejelser
- 2.5.3. Den foreslåede ordning

2.6. Initiativer til imødegåelse af udeblivelse fra afsoning

- 2.6.1. Gældende ret
- 2.6.2. Justitsministeriets overvejelser

-
- 2.6.3. Den foreslåede ordning
  - 2.7. Udstationering til eget hjem med fodlænke eller udslusningsfængsel**
    - 2.7.1. Gældende ret
    - 2.7.2. Justitsministeriets overvejelser
    - 2.7.3. Den foreslåede ordning
  - 2.8. Strammere økonomiske vilkår for udvisningsdømte**
    - 2.8.1. Gældende ret
    - 2.8.2. Justitsministeriets overvejelser
    - 2.8.3. Den foreslåede ordning
  - 2.9. Faste løsladelsesdage**
    - 2.9.1. Gældende ret
    - 2.9.2. Justitsministeriets overvejelser
    - 2.9.3. Den foreslåede ordning
  - 2.10. Skærpelse af straffen for vold mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner**
    - 2.10.1. Gældende ret
    - 2.10.2. Justitsministeriets overvejelser
    - 2.10.3. Den foreslåede ordning
  - 2.11. Rækkevidden af kontaktforbuddet efter straffelovens § 79 b, stk. 1, for indsatte på specialiserede terrorafdelinger**
    - 2.11.1. Gældende ret
    - 2.11.2. Justitsministeriets overvejelser
    - 2.11.3. Den foreslåede ordning
  - 2.12. Politiets Efterretningstjenestes adgang til kriminalforsorgens registre og systemer**
    - 2.12.1. Gældende ret
    - 2.12.2. Justitsministeriets overvejelser
    - 2.12.3. Den foreslåede ordning
  - 2.13. Afskaffelse af danskbonus for selvforsørgede udlændinge**
    - 2.13.1. Gældende ret
    - 2.13.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
    - 2.13.3. Den foreslåede ordning
  - 2.14. Ophævelse af bestemmelse om højeste fribeløb under lønnet praktik på uddannelsen til fængsels- og transportbetjent**
    - 2.14.1. Gældende ret
    - 2.14.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser
    - 2.14.3. Den foreslåede ordning
  - 3. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser**
    - 3.1. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK)
      - 3.1.1. Jurisdiktion
      - 3.1.2. EMRK artikel 3

3.1.3. EMRK artikel 8

3.1.4. EMRK artikel 14

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Klimamæssige konsekvenser
8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Regeringen (Socialdemokratiet), Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om en ny aftale om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 (flerårsaftalen). Flerårsaftalen skal skabe fundamentet for en genopretning af kriminalforsorgen med en væsentlig forøgelse af kapaciteten og en målrettet indsats for at fastholde og rekruttere de nødvendige fængselsbetjente. Samtidig skal der sættes hårdt ind over for de indsatte, som ikke vil et liv uden kriminalitet, mens de, som ønsker at være en del af samfundet, skal hjælpes bedre på vej.

Kriminalforsorgen står aktuelt over for en grundlæggende driftsudfordring med et historisk højt belæg, stor mangel på fængselsbetjente og for få fængsels- og arrestpladser. Flerårsaftalen sætter derfor særligt fokus på, at balancen i kriminalforsorgen genoprettes, så kriminalforsorgen i de kommende år har bedre forudsætninger for at bidrage til tryghed og sikkerhed i samfundet.

Dette lovforslag har til formål at implementere en række af de initiativer, som fremgår af flerårsaftalen, og som kræver lovændringer.

Lovforslaget indeholder forslag til ændringer i bl.a. straffuldbyrdelsesloven og hjemrejseloven med henblik på at sikre de retlige rammer for, at udvisningsdømte kan afsone fængselsstraf eller forvaring eller varetægtsfængsles efter hjemrejselovens regler i et fængsel i Kosovo under forhold, der grundlæggende svarer til forholdene i danske fængsler. Lovforslaget indeholder på tilsvarende vis forslag til ændringer i udlændinge- og hjemrejseloven med henblik på at sikre de retlige rammer for, at asylsagsbehandling og udsendelse kan ske i og fra Kosovo.

Lovforslaget indeholder derudover forslag til ændringer i straffuldbyrdelsesloven med henblik på at revidere disciplinærstraffesystemet. Der lægges i den forbindelse op til at indføre en række nye typer af disciplinærstraf, ligesom der lægges op til, at det i helt særlige tilfælde skal være muligt at undlade at ikende disciplinærstraf. Der lægges desuden

op til, at der som noget nyt skal lægges vægt på typen af afsoningsinstitution, når disciplinærstraffen fastsættes. Endelig lægges der op til, at det skal være muligt at ikende disciplinærstraf i form af større bøder end tilfældet er i dag, ligesom der lægges op til, at strafcelle fremadrettet og som udgangspunkt højst kan ikendes i et tidsrum på 14 dage i modsætning til 4 uger, som tilfældet er i dag.

Lovforslaget indeholder endvidere forslag til ændringer i straffuldbyrdelsesloven med henblik på at muliggøre, at samfundstjeneste skal kunne udføres hos private erhvervsvirksomheder.

Lovforslaget indeholder desuden forslag til ændringer af reglerne om gældssanering i konkursloven og reglerne om eftergivelse af gæld i gældsinddrivelsesloven med henblik på at sidestille gæld fra straffeomkostninger med anden gæld.

Lovforslaget indeholder også ændringer i lov nr. 349 af 2. april 2020, med hvilken bl.a. straffelovens § 81 d om strafskærpeelse for covid-19-relateret kriminalitet blev indført. Formålet med ændringerne er at gennemføre flerårsaftalens initiativ om håndtering af belæg, der udspringer af strafskærpeelsen for covid-19-relateret kriminalitet. Ændringerne indebærer, at personer, der har begået svindel m.v. med hjælpepakker, mens straffelovens § 81 d var i kraft, men som på tidspunktet for lovforslagets ikrafttræden endnu ikke har modtaget endelig dom herfor, skal kunne idømmes indtil dobbelt straf – frem for indtil firedobbelt straf – i forhold til den straf, der ville være idømt for tilsvarende forhold, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Lovforslaget indeholder derudover ændringer i straffuldbyrdelsesloven og retsplejeloven med henblik på at indføre initiativer til imødegåelse af udeblivelse fra afsoning. Der lægges i den forbindelse op til, at det skal være muligt at begrænse udeblevne indsatte ret til få besøg i op til 3 måneder med undtagelse af besøg fra nærtstående, og ret til udgang, så tilladelse til udgang ikke kan gives i op til 6 måneder. Derudover lægges der op til at skabe øgede mulig-

heder for varetægtsfængsling af personer efter dom, hvis der efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive efter tilsigelse til afsoning.

Lovforslaget indeholder endvidere ændringer i straffuldbyrdelsesloven med henblik på at etablere en ny udstationeringsmodel, som forpligter kriminalforsorgen til at tage spørgsmål om udstationering til bopæl med fodlænke eller udslusningsfængsel op for indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i 6 måneder eller derover.

Lovforslaget indeholder desuden ændringer i straffuldbyrdelsesloven med henblik på at indføre strammere økonomiske vilkår for udvisningsdømte indsatte. Der lægges i den forbindelse op til, at udvisningsdømte, der straks efter endt afsoning udsendes med bistand fra udlændingemyndighederne, eller efter afsoningen varetægtsfængsles med henblik på senere udsendelse, ikke skal have krav på løsladelsesbeløb. Derudover lægges der op til, at andelen af den tvungne opsparing af vederlag for beskæftigelse skal øges fra 15 pct. til 50 pct. for udvisningsdømte.

Lovforslaget indeholder også ændringer i straffuldbyrdelsesloven med henblik på, at der kan fastsættes regler om, at der fremover som udgangspunkt skal ske løsladelse i starten af arbejdsugen (mandag-onsdag).

Lovforslaget indeholder derudover ændringer i straffuldbyrdelsesloven med henblik på, at Politiets Efterretningstjeneste (PET) lettere kan få adgang til oplysninger om indsatte, som er relevante til varetagelse af PET's sikkerhedsmæssige opgaver, herunder til brug for bekæmpelse af terrorisme.

Lovforslaget indeholder endvidere ændringer i straffeloven med henblik på at gøre det muligt for bl.a. terrordømte indsatte at afsone i samme afdeling i den pågældende afsoningsinstitution uden at overtræde de gældende regler i straffelovens § 79 b om kontaktforbud.

Lovforslaget indeholder desuden ændringer i straffeloven med henblik på at skærpe straffen for vold begået mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner. Strafskærpelsen gennemføres gennem en fordobling af strafniveaueet i forhold til den straf, der ellers ville være fastsat af domstolene for tilsvarende forhold af vold begået mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner.

Lovforslaget indeholder også ændringer i integrationsloven, udlændingeloven og lov om en aktiv socialpolitik med henblik på at afskaffe danskbonusen i integrationsloven for selvforsørgede udlændinge, som har bestået Prøve i Dansk 2 eller en tilsvarende eller højere prøve i dansk.

Som følge af at fængsels- og transportbetjentelever pr. 1. januar 2022 er overgået til fuld basisløn under uddannelse indeholder lovforslaget endelig en konsekvensændring i SU-loven, så det ikke længere fremgår heraf, at uddannelsessøgende ved kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent kan få højeste fribeløb, når den uddan-

nannelsessøgende gennemgår perioder med praktik, der ikke giver ret til uddannelsesstøtte, eller har lønnet orlov fra uddannelsen.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Leje af fængselspladser i udlandet

2.1.1. Ratificering af traktat om leje af fængselspladser i Kosovo

2.1.1.1. Formål, baggrund og indhold

Kriminalforsorgen står i en situation, hvor udvisningsdømte udlændinge optager for mange pladser i fængslerne. I 2020 lagde udvisningsdømte således i gennemsnit beslag på 368 pladser i fængslerne. Aftalepartierne er som en del af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 enige om, at der skal lejes 300 fængselspladser i udlandet. Det er hensigten, at fængselspladserne skal anvendes til udvisningsdømte fra lande uden for EU og EØS, og at de udvisningsdømte efter afsoning af straffen i videst muligt omfang skal udsendes direkte til deres hjemland. Afsoningen i udlandet skal ske under danske straffuldbyrdelsesregler og under fysiske forhold, der grundlæggende svarer til de forhold, der gælder i danske fængsler. Aftalepartierne er desuden enige om, at Folketingets Ombudsmands tilsyn og behandling af klager også skal gælde for udvisningsdømte i det fængsel, der lejes i udlandet, på samme måde som for udvisningsdømte i fængsler i Danmark, ligesom nationale og internationale tilsynsorganer samt organisationer skal kunne føre tilsyn og få adgang til fængslet på samme måde som i Danmark. Aftalepartierne er endvidere enige om, at fængslet skal være underlagt en dansk ledelse, som skal være ansvarlig for at sikre, at afsoningen sker i overensstemmelse med danske regler og Danmarks internationale forpligtelser.

Denne del af lovforslaget vil *for det første* indebære, at Danmark kan ratificere traktaten om leje af fængselspladser i Republikken Kosovo, som den danske regering underskrev den 26. april 2022. Se vedlagte bilag 1.

Med traktaten indgår Danmark en folkeretligt bindende aftale om dansk anvendelse af fængselsfaciliteter i Gjilan i Kosovo til fuldbyrdelse af danske fængselsstraffe eller forvaringsdomme. Traktaten indebærer, at Danmark får mulighed for at overføre 300 udvisningsdømte udlænding til Kosovo, hvor de vil skulle afsone fængselsstraf og dom til forvaring under forhold, der grundlæggende svarer til forholdene i fængsler i Danmark, og som er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

Der vil i forlængelse af indgåelsen af traktaten blive forhandlet en samarbejdsaftale mellem den danske- og den kosovariske kriminalforsorg, som har til formål at fastlægge de praktiske rammer omkring fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo.

Denne del af lovforslaget vil *for det andet* skabe det retlige grundlag i dansk lovgivning for, at udvisningsdømte udlæn-

dinge vil kunne afsone fængselsstraffe eller forvaringsdomme eller varetægtsfængsles efter hjemrejselovens regler i Kosovo i overensstemmelse med traktaten og flerårsaftalen.

Det foreslås, at der fastsættes et udgangspunkt om, at fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo vil skulle ske efter reglerne i straffuldbyrdelsesloven og regler udstedt i medfør deraf. Det foreslås derudover, at der fastsættes et udgangspunkt om, at gennemførelsen af varetægtsfængsling efter hjemrejseloven skal ske efter retsplejelovens regler herom. Der lægges dog også op til, at justitsministeren bemyndiges til at kunne fravige reglerne i det omfang, det er nødvendigt for, at fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring eller varetægtsfængsling kan gennemføres i Kosovo. Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.2-2.1.16.

Der lægges endvidere op til, at asylansøgninger indgivet af de indsatte i Gjilan-fængslet i Kosovo vil blive anset for at være indgivet til Danmark, at udsendelse af de indsatte kan ske direkte fra Kosovo, og at sundhedsbehandlingen i fængslet skal ske i overensstemmelse med danske standarder. Derudover skal de indsatte og dansk ansat personale sikres et arbejdsmiljø, som er i overensstemmelse med danske standarder.

Endelig skabes det retlige grundlag for, at Folketingets Ombudsmand får kompetence til at føre tilsyn m.v. i fængslet i Kosovo.

2.1.1.2. Traktaten mellem Kongeriget Danmark og Republikken Kosovo om leje af fængselspladser i Gjilan

Den 26. april 2022 underskrev Kongeriget Danmark og Republikken Kosovo en traktat om dansk leje af Gjilan Detention Facility (Gjilan Arrest – herefter ”Gjilan”).

Traktaten består af otte afsnit, der er inddelt i artikler.

Traktatens *afsnit 1* indeholder formålsbestemmelser samt regler om fælles forpligtelser og lovvalg. Det følger af artikel 2, stk. 1, at formålet med traktaten er at regulere forhold, som vedrører eller som opstår i anledning af fuldbyrdelsen af danske straffe i fængslet i Gjilan i Kosovo, og at Kosovo bl.a. er forpligtet til at foretage de nødvendige tilpasninger af fængslets faciliteter i overensstemmelse med de krav, som fastsættes af Danmark, jf. artikel 4, stk. 2. Det følger af artikel 4, stk. 5, at udøvelse af rettigheder og opfyldelse af forpligtelser i henhold til traktaten og samarbejdsaftalen, herunder fængselsfaciliteter, transport af indsatte, strafferetlig efterforskning, strafforfølgning af kriminelle handlinger og behandling i og uden for fængslet, herunder sundhedsfaglig behandling, skal ske i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Kosovo forpligter sig i den forbindelse til at medvirke til overholdelse heraf.

Om lovvalget følger det af traktatens artikel 5, stk. 1, at danske regler vil skulle anvendes ved fuldbyrdelsen af fængselsstraffe eller forvaringsdomme i fængslet i Kosovo, herunder regler om indsattes rettigheder og pligter, ligesom ret-

lige spørgsmål vedrørende fuldbyrdelsen af fængselsstraffen eller forvaringsdommen vil blive behandlet af danske myndigheder og af danske domstole. På tilsvarende vis finder de danske regler om arbejdsmiljø anvendelse på de indsatte og det dansk ansatte personale, ligesom de danske databeskyttelsesregler finder anvendelse i fængslet, jf. artikel 5, stk. 3 og artikel 7, stk. 1. Endelig følger det af artikel 5, stk. 6, at ansøgninger om asyl fra de indsatte i forbindelse med fuldbyrdelsen af dansk fængselsstraf eller forvaring i Kosovo vil blive behandlet af de danske myndigheder og i henhold til danske regler.

I traktatens *afsnit 2* er der fastsat regler om fængslet og kompetencefordelingen mellem den dansk ansatte institutionsleder og den lokale kosovariske administrative chef. Det følger af artikel 8, stk. 1, at arbejds sproget i fængslet vil være engelsk, og at alle dokumenter i relevant omfang skal nedfældes eller oversættes til dansk eller engelsk, jf. stk. 2. Endvidere følger det, at Kosovo er forpligtet til at stille 300 fængselspladser til rådighed med en størrelse, som er i overensstemmelse med danske regler, jf. artikel 9. Fængslet vil i øvrigt skulle være i en stand, hvor institutionslederen kan sikre overholdelsen af danske regler for straffuldbyrdelse, jf. artikel 10.

Det følger af traktatens artikel 11 og 12, at alle udgifter i forbindelse med skader på fængslet som følge af almindeligt brug eller hærværk skal afholdes af Kosovo, ligesom det er fastsat, at Danmark står for udgifterne til de indsattes vederlag under afsoningen, herunder at ordningen indrettes, så der ikke opstår økonomiske forbindelser mellem det kosovarisk ansatte personale og de indsatte i fængslet.

Det følger af artikel 13, stk. 3, at den dansk ansatte institutionsleder vil være ansvarlig for, at de indsatte under afsoningen i fængslet behandles inden for rammerne af straffuldbyrdelsesloven og Danmarks internationale forpligtelser. Det følger af artikel 13, stk. 4, at det er institutionslederen, der godkender og er ansvarlig for brug af direkte magtanvendelse over for indsatte, herunder brug af sikringssmidler. Det følger af artikel 13, stk. 6, at institutionslederen kan anmode den lokalt ansatte administrative chef om at tildele den det kosovariske personale andre opgaver, eksempelvis for at undgå kontakt med indsatte, og at den administrative chef skal gennemføre en sådan anmodning uden ugrundet ophold i henhold til kosovariske regler. Institutionslederen eller det af denne dertil bemyndigede personale gennemgår og træffer afgørelse i sager om klager fra indsatte vedrørende forhold, der er omfattet af artikel 5, stk. 1, jf. artikel 13, stk. 7.

Den lokalt ansatte administrative chef vil efter artikel 14, stk. 1 – under den dansk ansatte institutionsleders overordnede ansvar – være ansvarlig for opfyldelsen af Kosovos forpligtelser i traktaten. Den administrative chef vil være ansvarlig for ledelsen af de lokalt ansatte fængselsbetjente, som Kosovo efter traktaten forpligter sig til at stille til rådighed og som vil blive oplært i danske regler for forvalt-

ningsvirksomhed m.v. Den administrative chef vil facilitere kontakten med relevante myndigheder i Kosovo.

Traktatens *afsnit 3* indeholder regler om selve fuldbyrdelsen af straffen, herunder regler om placeringen af indsatte i fængslet, udgang og løsladelse. Det følger bl.a. af traktatens artikel 17, stk. 2, at de indsatte forud for løsladelse skal transporteres tilbage til Danmark, medmindre den indsatte er statsborger eller bosiddende i Kosovo, eller der er indgået en aftale med et tredjeland om, at den indsatte udsendes til tredjelandet ved løsladelse.

Der er desuden fastsat regler for transport af indsatte i traktatens artikel 18, hvilket bl.a. indebærer, at transport af indsatte uden for fængslet på Kosovos territorium vil skulle ske efter anmodning fra institutionslederen og i henhold til kosovariske regler, herunder kosovariske regler for magtanvendelse, dog således at magt bl.a. kan anvendes af sikkerhedshensyn og i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, jf. stk. 4. Det er i traktatens artikel 18, stk. 5 fastsat, at institutionslederen eller personer, som institutionslederen bemyndiger dertil, må deltage som observatører under transport, der udføres af den modtagende stats personale. Det er desuden fastsat, at institutionslederen vil have beføjelse til at pålægge disciplinærstraffe for overtrædelser begået af indsatte, herunder i forbindelse med transport til og fra fængslet, i overensstemmelse med danske regler herfor, jf. artikel 18, stk. 6.

Transport fra Danmark til Kosovo og fra grænsen i Kosovo til Danmark eller et tredjeland skal varetages af danske myndigheder og de danske myndigheder vil i forbindelse med overgivelsen af indsatte i Kosovo have adgang til at foretage sikkerhedsprocedurer på et nærmere angivet område, jf. artikel 18, stk. 1 og 2.

Der er endvidere fastsat regler om sundhedsbehandling i traktatens artikel 19. Det følger af stk. 1, at sundhedsbehandling som udgangspunkt vil skulle foregå i Danmark. Der oprettes dog i selve fængslet en sundhedsklinik, som vil skulle bemannes af et antal dansk autoriserede sundhedspersoner, som vil skulle forestå sundhedsbehandling i fængslet i tilfælde, hvor det ikke er nødvendigt at transportere den indsatte til Danmark, jf. artikel 19, stk. 2, litra a. Styrelsen for Patientsikkerhed vil kunne føre tilsyn med, at den behandling, der gives i fængslet, så vidt muligt lever op til danske standarder.

Det vil efter traktaten være muligt for de indsatte af få sygehusbehandling i det kosovariske sundhedssystem. Det gælder i akuttillfælde, hvor det ikke er muligt at transportere den indsatte til Danmark, jf. artikel 19, stk. 2, litra c, og tilfælde, hvor sygehusbehandling alene kræver op til 3 dages indlæggelse, jf. artikel 19, stk. 2, litra b. I tilfælde, hvor behandlingen finder sted i det kosovariske sundhedssystem, vil denne ske efter den kosovariske sundhedslovgivning. De kosovariske myndigheder er forpligtet efter traktaten til at overholde Danmarks internationale forpligtelser i forbindelse med sundhedsbehandlingen, jf. stk. 6. En beslutning om

at overføre en indsat til behandling i Danmark træffes af institutionslederen, jf. stk. 3.

I traktatens artikel 20-23 er der endvidere fastsat regler om dødsfald, selvmordsforsøg i fængslet, undvigelse, sikkerheden i og uden for fængslet samt mulighed for evakuering af fængslet i nødsituationer.

I traktatens *afsnit 4* er der fastsat regler for, hvordan straffebare forhold begået i Kosovo skal håndteres. Det følger af artikel 24, stk. 1, at kriminalitet begået i Kosovo – herunder i fængslet – falder under kosovarisk straffemyndighed, dog således at Danmark i visse situationer og efter konsultation kan overtage strafforfølgningen. De kosovariske myndigheder er forpligtet efter traktaten til at overholde Danmarks internationale forpligtelser i forbindelse med strafforfølgningen- og fuldbyrdelsen.

Ved afsigelse af en fældende kosovarisk straffedom indebærer det bl.a., at afsoning af den danske dom afbrydes med henblik på fuldbyrdelse af den kosovariske dom i et andet kosovarisk fængsel, jf. artikel 25, stk. 1. Efter udståelse af den kosovariske straf vil afsoningen af den danske dom skulle genoptages, jf. stk. 3. Som følge heraf har Danmark fortsat ansvaret for udsendelse efter afsoning af den danske straf.

Endvidere følger det af traktatens artikel 25, stk. 4, at Danmark overtager fuldbyrdelsen af kosovariske fængselsdomme, som er afsagt over for indsatte, såfremt aftalen opsiges. De pågældende vil således blive overført til Danmark med henblik på fuldbyrdelse af den kosovariske dom i overensstemmelse med principperne i Europarådets konvention om overførelse af domfældte.

Endelig er der i traktatens artikel 26 fastsat regler om danske myndigheders mulighed for at foretage efterforskning i fængslet samt håndteringen af retshjælps- og udleveringsanmodninger fra tredjelande.

Traktatens *afsnit 5* indeholder i det væsentligste praktiske regler om behandling af asylansøgninger indgivet af de indsatte i Kosovo. Det følger artikel 28, stk. 1, at udlændingemyndighederne bl.a. vil have mulighed for at afhøre en indsat eller optage biometri med henblik på asylsagsbehandlingen, og at advokater og interesseorganisationer på samme måde som i Danmark kan få adgang til fængslet med henblik på at levere juridiske tjenesteydelser, jf. stk. 2. Endelig er der fastsat regler om fjernkommunikation, herunder sikker onlinekommunikation, jf. stk. 3.

I traktatens *afsnit 6* er der fastsat regler om adgangen til fængslet, herunder at enhver adgang til fængslets område vil skulle ske efter aftale med institutionslederen, jf. artikel 29, stk. 1. Der er desuden fastsat regler om, at tilsyn med fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring er underlagt danske regler, og at danske tilsynsmyndigheder, herunder Folketingets Ombudsmand, har mulighed for at udøve deres beføjelser efter danske regler, jf. artikel 30, stk. 4. Internationale tilsynsorganer vil også have mulighed for at føre tilsyn

i fængslet, ligesom advokater og retshjælpsorganisationer vil have adgang til at udføre juridiske tjenesteydelser i fængslet, jf. stk. 5.

Derudover er der i traktatens artikel 31 fastsat regler om immunitet for dansk ansat personale i Kosovo samt danske tilsynsmyndigheder og om fordeling af beskatningsretten i forhold til det danskansatte personale.

Traktatens *afsnit 7 og 8* indeholder regler om betalingen for brugen af fængslet i Kosovo, regler om konfliktløsning og voldgift, samt nærmere regler om ansvarsfordeling og force majeure. Endelig er der fastsat regler for traktatens ikrafttræden og ophør.

2.1.1.3. Om samarbejdsaftalen

Det vil i forlængelse af traktaten blive indgået en samarbejdsaftale mellem den danske og den kosovariske kriminalforsorg. Aftalen vil bl.a. have til formål at udmønte, hvordan ordningen implementeres i praksis inden for traktatens overordnede rammer.

Det forventes således, at der i samarbejdsaftalen bl.a. vil blive fastsat praktiske bestemmelser om fængslets indretning og organisering, håndteringen af transportopgaven, gennemførelsen af beskæftigelse og andre aktiviteter i og omkring fængslet.

2.1.1.4. Om den praktiske implementering

Med den foreslåede model indføres der en afsoningsform med en særegen struktur, hvor bl.a. kosovariske fængsels- og transportbetjente varetager en række af de opgaver, som ellers varetages af danske myndigheder i Danmark. Der forudsættes i den forbindelse et fortsat implementeringsarbejde, herunder afklaring af juridiske og praktiske spørgsmål samt uddannelse af det kosovariske personale til opgavevaretagelsen. Dette arbejde vil pågå frem mod ibrugtagelsen af fængselspladserne i Kosovo.

Parallelt med behandlingen af lovforslaget i Folketinget og, hvis lovforslaget vedtages, efter vedtagelsen heraf, vil der således blive arbejdet videre med den praktiske implementering af den foreslåede ordning om leje af fængselspladser i Kosovo. Som det er anført i lovforslagets pkt. 3.1.4, forudsættes det, at Kosovo foretager de nødvendige ombygninger og reparationer af fængslet, således at forholdene i fængslet grundlæggende svarer til, hvad der kræves efter dansk ret om afsoning i danske fængsler, og overholder Danmarks internationale forpligtelser. Som det også er anført i Justitsministeriets besvarelse af 8. februar 2022 på spørgsmål nr. 439 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, er der bl.a. behov for, at fængslet gennemgår en række justeringer og udbedringer inden ibrugtagelse. Som det nærmere er beskrevet i bl.a. pkt. 2.1.4.3.1 er det Justitsministeriets vurdering, at der vil kunne opstå behov for at tilpasse eller fravige reglerne i straffuldbyrdelsesloven eller regler udstedt i medfør deraf, af hensyn til den praktiske gennemførelse af fuldbyrdelse af straf i fængslet i Kosovo. Det er dog vanskeligt på forhånd

at klarlægge i fuldt omfang, hvilke fravigelser af straffuldbyrdelseslovens regler, fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo konkret vil give anledning til, ligesom der løbende vil kunne opstå nye behov for at gøre konkrete fravigelser. Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.2-2.1.16.

Som det fremgår af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 (side 7), var det ved aftaleindgåelsen forventningen, at ibrugtagelsen af fængselspladserne vil kunne påbegyndes fra starten af 2023. Det kan i forbindelse med den praktiske implementering vise sig, at denne tidsmæssige forventning ikke kan indfries, eller at der opstår behov for indledningsvist at tage fængselspladserne i brug i mere begrænset omfang end forventet.

Der kan i den forbindelse også peges på, at der som supplement til traktaten vil skulle indgås en samarbejdsaftale mellem den danske kriminalforsorg og den kosovariske kriminalforsorg, der vil have til formål nærmere at regulere, hvordan traktaten skal implementeres i praksis, jf. lovforslagets pkt. 2.1.1.3. Som det fremgår samme sted af flerårsaftalen, vil aftalepartierne løbende blive holdt orienteret om implementeringen, herunder om de tilpasninger og indsatser, der kan være nødvendige.

Det fremgår bl.a. af lovforslagets pkt. 2.1.2.4, at den nærmere udmøntning af institutionslederens forpligtelser til at påse overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser i forbindelse med de indsatte ophold uden for fængslet, forud for ibrugtagelsen af fængslet i Kosovo, vil blive klarlagt i retningslinjer, som vil blive udarbejdet i samarbejde mellem Justitsministeriet, kriminalforsorgen og øvrige relevante myndigheder. Det drejer sig eksempelvis om situationer, hvor indsatte eventuelt måtte modtage sundhedsbehandling på et kosovarisk hospital, hvor de transporteres uden for fængslet og i forbindelse med eventuel strafforfølgning og -fuldbyrdelse af forhold begået i Kosovo.

Det kan i den forbindelse fremhæves – som det nærmere er beskrevet i lovforslagets pkt. 2.1.1.2 – at det i visse tilfælde må forventes at være nødvendigt at behandle indsatte i det kosovariske sundhedssystem, jf. traktatens artikel 19, stk. 2, litra b og c, f.eks. i forbindelse med akut opstået behov for lægelig bistand, der ikke kan håndteres i fængslet. Som det fremgår af det pågældende afsnit, vil behandling, der finder sted i det kosovariske sundhedssystem, ske efter den kosovariske sundhedslovgivning. De kosovariske sundhedsmyndigheder er i den forbindelse forpligtet efter traktaten til at overholde Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Da det kosovariske sundhedssystem ikke kan formodes at være på niveau med det danske, vil det i forbindelse med den praktiske implementering skulle sikres, at den behandling, som i givet fald måtte blive ydet på et kosovarisk hospital, generelt vurderes at være forsvarlig og dermed i

overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Hvis det måtte vise sig, at det kosovariske sundhedsvæsen ikke på forsvarlig vis kan yde akut sundhedsbehandling, indeholder traktaten i artikel 19, stk. 6, de nærmere rammer for og krav til, hvordan sundhedsbehandlingen i givet fald vil kunne leveres fra alternative sundhedsfaciliteter, der vil kunne leve op til Danmarks internationale forpligtelser.

Fængslet i Kosovo vil ikke blive taget i brug, før det er vurderet, at forholdene grundlæggende svarer til forholdene i fængsler i Danmark, og at afsoningen vil kunne ske inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser. Hvis det mod forventning viser sig ikke at være muligt, vil fængslet således ikke blive taget i brug. Det bemærkes i den forbindelse, at startgebyret på 5.000.000 euro efter traktatens artikel 32, stk. 3, formentligt vil være udbetalt før det er muligt at foretage denne vurdering, og beløbet vil således kunne være tabt. I en sådan situation, hvor den nævnte forudsætning ikke er indfriet, må det som udgangspunkt forventes, at der set fra dansk side vil være tale om en misligholdelse af traktaten fra Kosovos side, som vil blive søgt løst efter traktatens artikel 37 om konfliktløsning, der som yderste konsekvens indeholder en adgang til prøvelse ved international voldgift. Samme bestemmelse vil også i øvrigt udgøre rammen for løsning af uenigheder om fortolkning af traktaten undervejs i samarbejdet med Kosovo, herunder f.eks. spørgsmål om Danmarks pligt til fortsat at betale lejebeløb i en opsigelsesperiode i tilfælde af, at man fra dansk side måtte anse det for nødvendigt at ophæve traktaten.

2.1.1.5. Om Kosovo

Kosovo er en stat på Balkanhalvøen, der erklærede sig uafhængig af Serbien i 2008. Samme år trådte landets nye forfatning i kraft efter ni års FN-administration. Kosovo afholdte sit første parlamentsvalg i 2010. Kosovo er ikke medlem af FN. Pr. september 2020 har 97 FN-medlemsstater ud af 193, heraf 22 EU-lande, inklusive Danmark, anerkendt landet som en selvstændig stat. Kosovo er en parlamentarisk republik. Landet har en præsident og en premierminister. Præsidentens rolle er primært ceremoniel, men præsidenten har også en rolle i udenrigspolitiske sammenhænge og har kontrollen over Kosovos militær.

I oktober 2015 underskrev EU og Kosovo en stabiliserings- og associeringsaftale med henblik på en eventuel tiltrædelse af EU. Aftalen mellem EU og Kosovo omfatter ti hovedpunkter, som Kosovo skal efterleve, herunder en række generelle principper om bl.a. respekt for de demokratiske principper og menneskerettighederne, principperne i international ret, retsstatsprincippet samt de markedsøkonomiske principper. Videre omfatter aftalen punkter som politisk dialog, regionalt samarbejde, frie varebevægelser, arbejdskraftens frie bevægelighed og udveksling af tjenesteydelser og kapital, tilnærmelse af Kosovos lovgivning til EU's politikker om frihed, sikkerhed og retfærdighed, samarbejdspolitikker, finansielt samarbejde og tilsyn. Kosovos fremtidige EU-integration er dog også knyttet til gennemførelsen af den EU-faciliterede dialog mellem Kosovo og Serbien. Som led

i aftalen optræder Kosovo også i EU-Kommissionens udviklingsstrategipapir, der giver en status på fremskridtet for hvert kandidatland og potentielle kandidatlande inden for aftalens nævnte områder. Den seneste rapport er fra 2020.

Kosovo er, som anført ovenfor, ikke medlem af FN eller Europarådet. For så vidt angår Europarådet har der ikke været iværksat formelle optagelsesprocedurer. I artikel 22 i Kosovos forfatning er bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention dog angivet som en af otte internationale konventioner m.v., der finder direkte anvendelse i Kosovo, og det er angivet, at disse konventioner m.v. har forrang for nationale retskilder. De øvrige konventioner m.v. med forrang for nationale retskilder er FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder, Den Internationale Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder og dets protokoller, Europarådets Rammekonventionen for Beskyttelse af Nationale Mindretal, FN's Konvention for Afskaffelse af Alle Former for Racediskrimination, FN's Konvention om Afskaffelse af Alle Former for Diskrimination af Kvinder, FN's Konvention om Barnets Rettigheder, FN's Konvention mod Tortur og anden Grusom Umenneskelig eller Nedværdigende Behandling eller Straf. I forfatningens artikel 53 fastslås, at de grundlæggende rettigheder i forfatningen skal fortolkes i overensstemmelse med praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

En række internationale aktører er involveret i at føre tilsyn med overholdelsen af menneskerettigheder, demokratiske institutioner og retsstatsprincippet i Kosovo. Det gælder bl.a. Europarådets Torturkomité (CPT) tilsyn med menneskerettighedskrænkelser og forholdene for frihedsberøvede. Derudover fører de kosovariske myndigheder tilsyn – heriblandt den kosovariske ombudsmand. Ombudsmanden har siden 2015 fungeret som Kosovos organ for nationale forebyggelsesmekanismer i overensstemmelse med Torturkonventionens valgfrie protokol, OPCAT. Det betyder, at den kosovariske ombudsmand generelt skal føre tilsyn med institutioner for frihedsberøvede for at kontrollere forholdene og behandlingen af de indsatte. Kosovo er ikke folkeretligt men alene nationalretligt bundet af de nævnte forpligtelser, ligesom manglende overholdelse af forpligtelserne ikke kan indbringes for folkeretlige organer, som f.eks. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Dette skyldes dog ikke manglende vilje fra Kosovos side.

CPT har i 2021 udgivet en rapport på baggrund af et tilsynsbesøg i Kosovo i 2020, som omhandlede tilsyn med frihedsberøvede. I rapporten følges op på en tidligere kritik i forbindelse med et besøg i 2015. Det fremgår af CPT-rapporten fra 2021, at der er registreret en positiv udvikling siden besøget i 2015, herunder bl.a. ved istandsættelse af fysiske faciliteter og indvielsen af nye faciliteter, ligesom belægget i fængslerne er væsentligt under den samlede kapacitet. Der blev dog i forbindelse med tilsynsbesøget rapporteret om korruption i visse fængsler, ligesom der i visse fængsler blev rapporteret om overskridelser af magtbeføjelser blandt ansatte. CPT har på den baggrund anført i rapporten, at de relevante myndigheder bør skærpe indsatsen i forhold til

bekæmpelsen af korruption i fængslerne og straffe de involverede, ligesom der skal være nøje opsyn med de ansattes brug af magt over for de indsatte. I rapporten har CPT desuden indskærpet, at alle indsatte skal sikres mulighed for at tilbringe en rimelig andel af dagen i fri luft, ligesom der skal være mulighed for forskellige aktiviteter, som f.eks. beskæftigelse og idrætsudøvelse. Endelig har CPT i rapporten anerkendt, at der siden 2015 er sket adskillige forbedringer af sundhedsbehandlingen i fængslerne, herunder med behørig bemanning af uddannet sundhedspersonale.

2.1.2. Organisering

2.1.2.1. Gældende ret

Den samlede kriminalforsorg hører under Justitsministeriet, jf. straffuldbyrdslovens § 2, stk. 1.

Direktoratet for Kriminalforsorgen varetager den centrale ledelse og administrative fuldbyrdelse af straf, jf. straffuldbyrdslovens § 2, stk. 2.

Under direktoratet hører en række kriminalforsorgsområder, jf. § 2, stk. 3. De enkelte kriminalforsorgsområder udgør én myndighed, der består af en områdeledelse, nogle centrale områdefunktioner placeret i et områdekontor samt de kriminalforsorgsinstitutioner, der er placeret inden for området, jf. Folketingstidende 2013-14, tillæg A, L 190 som fremsat, side 7. Antallet af kriminalforsorgsområder, deres geografiske afgrænsning samt fordelingen af lokale kriminalforsorgsinstitutioner imellem områderne er fastsat ved bekendtgørelse nr. 424 af 9. april 2015 om kriminalforsorgsområder under Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Kriminalforsorgsområderne hører således organisatorisk under direktoratet og indgår i et sædvanligt administrativt over-/underordningsforhold.

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 2, stk. 5, 1. pkt., at justitsministeren i sager af større eller principiel betydning kan beslutte at overtage direktoratets eller et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven. På tilsvarende vis kan direktoratet i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven, jf. § 2, stk. 5, 2. pkt. Bestemmelsen etablerer en adgang for Justitsministeriet og direktoratet til i sager af større eller principiel betydning at overtage kriminalforsorgsområdenes afgørelseskompetence i enkeltsager eller i grupper af sager (såkaldt call-in). Bestemmelsen omfatter de situationer, hvor kriminalforsorgsområdets beføjelser er fastsat i straffuldbyrdsloven, jf. Folketingstidende 2013-14, tillæg A, L 190 som fremsat, side 34.

På andre områder vil adgangen til call-in følge af over-/underordningsforholdet mellem Justitsministeriet, direktoratet og kriminalforsorgsområderne. Justitsministeriet og direktoratet vil således også i disse tilfælde kunne beslutte at overtage områdenes kompetence i enkeltsager eller i grupper af sager, herunder i sager, som ikke har større eller principiel betydning. Der kan f.eks. være tale om afgørelser ved-

rørende meddelelse af prøveløsladelse. Adgangen til call-in gælder, uanset om der er rekursadgang til direktoratet, jf. Folketingstidende 2013-14, tillæg A, L 190 som fremsat, side 34.

Der er i straffuldbyrdslovens § 111 fastsat nærmere regler om administrativ klageadgang. Det fremgår af bestemmelsens stk. 1, at afgørelser, der træffes af en myndighed inden for kriminalforsorgen, ikke kan påklages til højere administrativ myndighed. Efter stk. 2 kan afgørelser, der træffes i henhold til straffuldbyrdsloven af andre myndigheder end kriminalforsorgens myndigheder, heller ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

Justitsministeren kan dog efter stk. 3 fastsætte regler om, at afgørelser, der er truffet af kriminalforsorgsområderne, jf. stk. 1, eller af andre myndigheder end kriminalforsorgens myndigheder, jf. stk. 2, kan påklages til direktoratet. Bemyndigelsen i § 111, stk. 3, er udmøntet i en række bekendtgørelser. F.eks. er der i bekendtgørelse nr. 174 af 31. januar 2022 om anbringelse og overførsel af personer, som skal udstå fængselsstraf eller forvaring fastsat regler om, at kriminalforsorgsområdenes afgørelser efter straffuldbyrdslovens § 22, stk. 2-5, om anbringelse i lukket fængsel, kan påklages til direktoratet.

2.1.2.2. Traktatens bestemmelser om institutionslederen og den administrative chef

Det følger af traktatens artikel 13, stk. 1, at den danske ansatte institutionsleder har ansvaret for fængslet i Kosovo.

Det indebærer efter stk. 3, at institutionslederen har ansvaret for, at danske straffe fuldbyrdes efter hensigten, og at de indsatte i fængslet behandles i overensstemmelse med straffuldbyrdsloven og regler udstedt i medfør deraf, anden relevant dansk lovgivning samt Danmarks internationale forpligtelser.

Institutionslederen vil også være ansvarlig for opretholdelsen af orden og sikkerhed og rammerne for de indsattes sundhedsfaglige behandling.

Institutionslederen vil efter stk. 4 også være ansvarlig for de ansattes magtanvendelse over for de indsatte, herunder tilbageholdelsesforanstaltninger med henblik på at opretholde orden og sikkerhed i fængslet, af sikkerhedsmæssige årsager eller for at forhindre undvigelse. Institutionslederen vil desuden være ansvarlig for de ansattes magtanvendelse i forbindelse med udlændingemyndighedernes sagsbehandling.

Institutionslederen vil efter stk. 2 have en dansk stab under sig bestående af enkelte fængselsbetjente, administrative medarbejdere, herunder juridisk personale, sundhedsfagligt personale, socialrådgivere, tolke m.v., mens al øvrigt personale i fængslet, herunder størstedelen af fængselsbetjentene, vil være ansat af de kosovariske myndigheder.

Der vil derudover efter artikel 13, stk. 5 være en lokal administrativ chef, som vil have en understøttende funktion i

forhold til institutionslederen på grund af dennes indgående kendskab til faciliteterne og lokale forhold.

Den lokale administrative chef vil skulle forvalte fængselsfaciliteterne samt have ansvaret for det lokalansatte fængselspersonale, jf. artikel 14, stk. 1. Den lokale administrative chef vil have mulighed for at udpege mindst én stedfortræder.

Det lokalt ansatte personale i fængslet vil efter traktatens artikel 5, stk. 4, være underlagt de kosovariske regler om ansættelse, sundhed, arbejdsmiljø og sikkerhed. De vil imidlertid indgå i et administrativt hierarki under den administrative chef og institutionslederen med sidstnævnte som den overordnede ansvarlige for fængslet.

2.1.2.3. Justitsministeriets overvejelser

Kriminalforsorgen er organiseret således, at de enkelte fængsler i Danmark er underlagt et kriminalforsorgsområde, der varetager opgaver vedrørende gennemførelsen af straffuldbyrdelsen. Det er Justitsministeriets opfattelse, at de fængselsfaciliteter, som er omfattet af traktaten med Kosovo, skal anses for en institution i kriminalforsorgen på lige fod med fængsler i Danmark.

På grund af den særlige konstruktion, som er beskrevet ovenfor under pkt. 2.1.2.2, hvor en række myndighedsopgaver vil blive udført af lokalt ansatte, vil institutionen i Kosovo være underlagt en dansk ledelse, der vil være ansvarlig for, at afsoningen sker i overensstemmelse med straffuldbyrdelsesloven og regler udstedt i medfør deraf, anden dansk lovgivning samt Danmarks internationale forpligtelser. Det skal ske ved løbende monitorering og kontrol af afsoningsforholdene ligesom relevante tilsynsorganer forudsættes at få adgang til at føre tilsyn i fængslet.

Samtidig vil institutionslederen – i overensstemmelse med traktatens artikel 13 – være tillagt et større ansvar end tilfældet er for kriminalforsorgens institutionsledere i Danmark. Institutionslederen vil således i første række skulle påse, at den behandling, som i henhold til traktaten sker efter kosovariske regler, herunder særligt under transport på kosovarisk territorium eller i forbindelse med hospitalsindlæggelse i Kosovo samt i forbindelse med overdragelse til strafforfølgning eller afsoning, sker inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, hvilket Kosovo i traktaten har forpligtet sig til at sikre.

Grundet den særlige konstruktion, samt institutionslederens udvidede ansvarsområder, er det efter Justitsministeriets opfattelse derfor mest hensigtsmæssigt, at institutionen i Kosovo indgår i kriminalforsorgens organisation på en sådan måde, at den danske institutionsleder refererer direkte til Direktoratet for Kriminalforsorgen, og at den danske institutionsleder har de samme beføjelser og forpligtelser som kriminalforsorgsområderne.

Direktoratet for Kriminalforsorgen vil som følge af det administrativt over-/underordningsforhold endvidere være

forpligtet til at påse, at afsoningen i fængslet i Gjilan i Kosovo sker i overensstemmelse med dansk lovgivning og Danmarks internationale forpligtelser.

2.1.2.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at institutionen i Kosovo vil blive etableret som en selvstændig myndighed umiddelbart under Direktoratet for Kriminalforsorgen. Institutionen vil således ikke være tilknyttet et kriminalforsorgsområde, som ellers forudsat i straffuldbyrdelseslovens § 2, stk. 3. Der vil med anvendelsen af institutionen i Kosovo blive foretaget dansk forvaltningsvirksomhed på fremmed territorium.

Der vil være tale om en særegen myndighedsopbygning, idet forvaltningsvirksomheden vil blive varetaget af ansatte i den danske kriminalforsorg, som arbejder i fængslet, og af lokalt ansatte, som er ansat af den kosovariske myndighed. Det kosovarisk ansatte personale vil dog, i det omfang de udøver forvaltningsvirksomhed i henhold til dansk ret, være at anse for en del af den danske myndighed. Både det dansk ansatte personale og de kosovarisk ansatte vil skulle udøve deres beføjelser i henhold til reglerne i straffuldbyrdelsesloven og regler udstedt i medfør deraf. Forvaltningsvirksomheden vil i øvrigt være underlagt almindelige forvaltningsretlige regler, herunder lov om offentlighed i forvaltningen (offentlighedsloven) og forvaltningsloven samt uskrevne retsgrundsætninger og principper. Det kosovarisk ansatte personale vil dog være underlagt kosovariske ansættelsesretlige regler.

Ovenstående indebærer, at institutionslederen vil være ansvarlig for al forvaltningsvirksomhed, herunder magtanvendelse, som udøves af i fængslet i henhold til dansk ret, uagtet om den udøves af dansk- eller kosovarisk ansat personale.

De kompetencer, som normalt udføres af et kriminalforsorgsområde vil derudover skulle varetages af institutionslederen, dog således at visse opgaver af større betydning vil blive behandlet af direktoratet, ligesom direktoratet, som det allerede er tilfældet i dag, i sager af større eller principiel betydning kan beslutte at overtage et kriminalforsorgsområdes beføjelse efter loven, jf. straffuldbyrdelseslovens § 2, stk. 5, 2. pkt.

Det forudsættes i den forbindelse, at direktoratet i højere grad end tilfældet er med kriminalforsorgsområderne, vil udnytte adgangen til call-in, som beskrevet ovenfor under pkt. 2.1.2.1.

Den foreslåede ordning indebærer, at de indsatte vil kunne klage over afgørelser truffet af institutionen, såfremt der er hjemmel til at påklage afgørelser truffet af et kriminalforsorgsområde, jf. de bekendtgørelser, der er udstedt i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 3. Der vil blive fastsat nærmere regler for klageadgangen ved bekendtgørelse.

Med den foreslåede ordning vil institutionslederen skulle påse, at den behandling af de indsatte, som i henhold til

traktaten sker efter kosovariske regler, herunder under transport på kosovarisk territorium eller i forbindelse med hospitalsindlæggelse i Kosovo eller ved strafforfølgning og -fuldbyrdelse af strafbare forhold begået i Kosovo, sker inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser.

Heri ligger, at institutionslederen vil skulle følge op på eventuelle klager fra de indsatte i forbindelse med behandlingen uden for fængslet, ligesom institutionslederen – under inddragelse af øvrige relevante myndigheder – løbende vil skulle påse, om de indsatte bliver behandlet i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser uden for fængslet under fuldbyrdelsen af straffen. Institutionslederen vil i den forbindelse være ansvarlig for at påtale eventuelle krænkelse eller lignende over for den kosovariske administrative chef, hvilket i yderste konsekvens vil kunne håndteres som et traktatbrud.

Institutionslederen vil ikke være forpligtet til at føre et generelt tilsyn med det kosovariske sundhedsvæsen. Institutionslederen vil dog være forpligtet til at påse, at den behandling, som de indsatte modtager på et kosovarisk hospital er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Institutionslederen vil på tilsvarende vis være forpligtet til at påse, at Danmarks internationale forpligtelser overholdes i forbindelse med transport af de indsatte uden for fængslet og ved strafforfølgning og -fuldbyrdelse af forhold begået i Kosovo.

Som det følger af traktatens artikel 18, stk. 5, vil institutionslederen eller personer, som er bemyndiget af denne, kunne deltage under transport som observatører og vil i den forbindelse løbende kunne påse, at Danmarks internationale forpligtelser overholdes. Der forudsættes i den forbindelse navnlig hyppig deltagelse af observatører i forbindelse med udsendelser i det første år. Institutionslederen vil endvidere kunne indhente oplysninger om strafforfølgningen i Kosovo, jf. traktatens artikel 24, stk. 4. Endelig vil fængslets sundhedsfaglige klinik kunne modtage sundhedsjournaler vedrørende den sundhedsbehandling, som har fundet sted i det kosovariske sundhedsvæsen, jf. traktatens artikel 19, stk. 9.

Den nærmere udmøntning af institutionslederens forpligtelser til at påse overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser i forbindelse med de indsattes ophold uden for fængsel vil, forud for ibrugtagelsen af fængslet i Kosovo, blive klarlagt i retningslinjer, som vil blive udarbejdet i samarbejde mellem Justitsministeriet, kriminalforsorgen og øvrige relevante myndigheder.

2.1.2.4.1. Lønforhold for udstationerede medarbejdere

Det foreslås, at medarbejdere, der udsendes til visse former for tjeneste i Kosovo med henblik på at bistå med arbejdet vedrørende fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring af dømte, kan oppebære en tilsvarende godtgørelse (udetillæg) m.v. som fastsat for ansatte i udenrigstjenesten. Det samme gælder for udsendte medarbejdere, der behandler sager i Ko-

sovo efter udlændingelovgivningen, herunder sagsbehandling af udlændinges asylsager eller udsendelsessager m.v.

2.1.3. Muligheden for at fuldbyrde fængselsstraf eller forvaring i Kosovo

2.1.3.1. Gældende ret

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 20, stk. 1, at fængselsstraf fuldbyrdes i fængsel eller arresthus.

Fængselsstraf kan dog efter reglerne i § 78 om anbringelse i og overførsel til særlig institution m.v. i særlige tilfælde fuldbyrdes i kriminalforsorgens pensioner og institutioner m.v. uden for kriminalforsorgen. Fængselsstraf kan i særlige tilfælde fuldbyrdes på den dømtes bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i §§ 78 a- 78 f.

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 105, at forvaring fuldbyrdes efter reglerne i lovens kapitel 2 om almindelige bestemmelser for fuldbyrdelse af straf og afsnit II om fuldbyrdelse af fængselsstraffe med den undtagelse, at forvaring normalt fuldbyrdes i Anstalten ved Herstedvester.

Hverken straffuldbyrdelsesloven eller forarbejderne hertil indeholder således bestemmelser om, at fængselsstraf og forvaring kan fuldbyrdes i et fængsel i udlandet, som Danmark har lejet.

2.1.3.2. Justitsministeriets overvejelser

For at sikre et klart retsgrundlag er det Justitsministeriets vurdering, at der bør skabes klar hjemmel til, at der kan ske fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af traktaten mellem Kosovo og Danmark.

Bestemmelsen bør efter Justitsministeriets vurdering udformes på en sådan måde, at målgruppen i samarbejdet mellem Danmark og Kosovo løbende vil kunne justeres med henblik på en optimal udnyttelse af de lejede fængselspladser i Kosovo. Der bør således ikke ved lov foretages en nærmere afgrænsning af den målgruppe, der vil kunne afsone i Kosovo, men bestemmelsen bør udmøntes så justitsministeren løbende vil kunne fastsætte regler om, at fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring skal ske i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af traktaten med Kosovo.

2.1.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, hvorefter justitsministeren kan fastsætte regler om, at fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring skal ske i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af traktaten mellem Danmark og Kosovo.

Det forudsættes med bestemmelsen, at justitsministeren vil fastsætte regler om, at Direktoratet for Kriminalforsorgen kan bestemme, at fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring skal ske i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af

traktaten med Kosovo, jf. den foreslåede bestemmelse i § 1 a, stk. 1.

Bestemmelsen indebærer desuden, at justitsministeren vil kunne fastsætte regler om målgruppen for afsoning i Kosovo. Det forudsættes i den forbindelse, at der – i overensstemmelse med traktatens artikel 16, stk. 4 – vil blive fastsat nærmere regler om, at personer, som er dømt for terror eller krigsforbrydelser, ikke vil skulle afsone i fængslet i Kosovo, ligesom personer, som er terminalt syge eller har en alvorlig psykisk lidelse med behov for behandling uden for fængslet, ikke vil skulle afsone i fængslet. Det er desuden hensigten, at fængslet indledningsvis alene vil skulle anvendes til udvisningsdømte fra lande uden for EU eller EØS.

Der lægges op til, at fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring i fængslet i Gjilan i Kosovo vil kunne ske uden den dømtes samtykke.

Der vil imidlertid i hvert tilfælde skulle foretages en konkret vurdering af, om den pågældende indsatte kan afsone i fængslet i Kosovo med henblik på at afsoning i fængslet vil ske inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, herunder den indsattes ret til privat- og familieliv. Da der er tale om udvisningsdømte, hvor domstolene på tidspunktet for dommen har vurderet, at det er muligt at udvise den pågældende inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, herunder retten til respekt for privatliv og familieliv efter EMRK artikel 8, må det antages, at udvisningsdømte som udgangspunkt vil kunne overføres til afsoning i Kosovo.

Det forudsættes i den forbindelse, at dømte uden børn i Danmark vil blive placeret i fængslet forud for dømte, som har børn i Danmark.

Det bemærkes, at reglerne om overførsel til fortsat afsoning i en anden stat i medfør af lovbekendtgørelse nr. 740 af 18. juli 2005 om international fuldbyrdelse af straf m.v. ikke vil finde anvendelse på fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til traktaten mellem Danmark og Kosovo i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2. Nærværende lovforslag ændrer således ikke reglerne for overførsel til fortsat afsoning i udlandet i medfør af lov om international fuldbyrdelse af straf m.v.

Det bemærkes endvidere, at det med den foreslåede ordning forudsættes, at reglerne i lov nr. 117 af 11. februar 2020 om udlevering til eller fra Danmark ikke vil finde anvendelse i den situation, hvor der modtages en anmodning om udlevering fra den stat, hvor den indsatte allerede afsoner og dermed befinder sig (i dette tilfælde Kosovo). Udleveringsloven vil således alene finde anvendelse på udlevering til og fra Danmark. Det følger dog af traktatens artikel 17, stk. 2, at indsatte, der udstår straffen i Kosovo i henhold til traktaten, og som begæres udleveret af en tredje stat, vil blive overført til Danmark med henblik på behandling af udleveringsanmodningen efter reglerne i udleveringsloven.

2.1.4. Indsattes rettigheder og pligter i forbindelse med afsoning i Kosovo

2.1.4.1. Gældende ret

2.1.4.1.1. Om straffuldbyrdelsesloven generelt

Straffuldbyrdelsesloven regulerer forhold af betydning for tilrettelæggelsen af den indsattes afsoning. Loven finder anvendelse på fuldbyrdelse af fængselsstraffe, bødestrafte, betingede domme, samfundstjeneste og forvaring, jf. herved lovens § 1.

Det fremgår af lovens § 3, at fuldbyrdelse af en straf skal ske med fornøden hensyntagen såvel til straffens gennemførelse som til behovet for at hjælpe eller påvirke den dømte til at leve en kriminalitetsfri tilværelse. Der må under fuldbyrdelsen af straffen ikke pålægges en person andre begrænsninger i tilværelsen end sådanne, der er fastsat ved lov eller er en følge af selve straffen, jf. § 4.

Af særlig relevans ved fuldbyrdelsen af en fængselsstraf eller forvaring i et fængsel i udlandet kan desuden nævnes bl.a. lovens regler om valg af afsoningsinstitution, sundhedsbehandling, udgang og besøg, jf. nedenstående pkt. 2.1.4.1.2 - 2.1.4.1.10.

2.1.4.1.2. Valg af afsoningsinstitution

Straffuldbyrdelseslovens kapitel 7 (§§ 20-30) indeholder regler om valg af afsoningsinstitution m.v. og senere overførsel mellem afsoningsinstitutioner.

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 22, stk. 1, at fuldbyrdelsen af fængselsstraf normalt sker i åbent fængsel. I § 22, stk. 2-5 er angivet en række tilfælde, hvor fuldbyrdelse af fængselsstraf kan ske i lukket fængsel. Det fremgår bl.a. af § 22, stk. 4, nr. 1, at fuldbyrdelsen af fængselsstraf kan ske i lukket fængsel, hvis der efter de i øvrigt foreliggende oplysninger om den dømte og efter kriminalitetens art er bestemte grunde til at antage, at den dømte ved anbringelse i åbent fængsel vil undvige.

Udvisningsdømte udlændinge anbringes som hovedregel i lukket fængsel i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 22, stk. 4, nr. 1. Med aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2018-2021 blev det besluttet at etablere et udvisningsfængsel i Ringe Fængsel, som er et lukket fængsel, der skal huse de udvisningsdømte udlændinge, der tidligere har været indsat på de særlige udrejseafdelinger i Nyborg Fængsel og Enner Mark Fængsel. Det har således været målsætningen så vidt muligt at samle udvisningsdømte i Ringe Fængsel eller i nærheden heraf.

Det fremgår endvidere af straffuldbyrdelseslovens § 23, stk. 1, at fængselsstraf, så vidt det er praktisk muligt, skal fuldbyrdes i nærheden af den dømtes hjemsted, samt at der ved afgørelsen af, i hvilket åbent eller lukket fængsel eller i hvilket arresthus den dømte skal anbringes, endvidere skal tages hensyn til den dømtes egne ønsker, navnlig vedrørende

arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssige forhold. Af § 23, stk. 2, fremgår en række undtagelser hertil, herunder at reglen i stk. 1 kan fraviges af hensyn til den samlede udnyttelse af pladserne i kriminalforsorgens institutioner, jf. § 23, stk. 2, nr. 2.

2.1.4.1.3. Retten til sundhedsbehandling

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 45, stk. 1, at en indsat har ret til lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand. Det er forudsat i bemærkningerne til bestemmelsen, at kriminalforsorgens klientel i sundhedsmæssig henseende så vidt muligt skal sidestilles med befolkningen i almindelighed, jf. også grundprincippet i § 4, jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, side 3780. Af § 45, stk. 4, fremgår, at justitsministeren kan fastsætte regler om sundhedsmæssig bistand til indsatte.

Straffuldbyrdelseslovens bestemmelser om sundhedsbehandling suppleres af bekendtgørelse nr. 399 af 9. april 2015 om sundhedsmæssig bistand til indsatte i kriminalforsorgens institutioner. Det fremgår af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at de indsatte behandles af en læge, der er tilknyttet kriminalforsorgsområdet. Det fremgår af § 2, stk. 2 og 3, at den indsatte, hvis lægen finder det nødvendigt, skal behandles af en speciallæge uden for institutionen eller søges indlagt på hospital, overføres til Vestre Hospital eller til ligeartet institution under kriminalforsorgen med henblik på ophold på sygeafdeling. Det fremgår endvidere af stk. 4, at indsatte med behov for psykiatrisk bistand indlægges på en psykiatrisk afdeling eller hospital eller overføres til Herstedvester Fængsel. Det fremgår af § 8, stk. 1, at hvis den indsatte ønsker samtale med en læge eller sygeplejerske, skal denne finde sted snarest muligt.

De indsattes ret til tandbehandling følger af bekendtgørelsens kapitel 3, hvoraf det følger, at indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring, og som skal opholde sig i kriminalforsorgens institutioner i tre måneder eller mere, har ret til de typer af tandbehandling, hvortil der ydes tilskud efter sundhedsloven og regler udstedt efter sundhedsloven. De indsatte har desuden ret til tandbehandling omfattende aftagelig protese samt nødvendig lokalbedøvelse eller enorale røntgenundersøgelser i tilknytning til de nævnte tandbehandlinger. Andre indsatte har ret til nødbehandling.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 18, at varetægtsarrestanter og indsatte, som udstår fængselsstraf eller forvaring, og som skal opholde sig i kriminalforsorgens institutioner i tre måneder eller mere, skal tilbydes tandeftersyn, når den pågældende har været indsat i tre måneder og ikke har været til tandeftersyn i 30 måneder. Indsatte tilbydes i øvrigt tandeftersyn, når den behandlende tandlæge vurderer, at der er behov herfor.

Behandling af indsatte i fængsler skal som ved behandling i det øvrige sundhedsvæsen ske i overensstemmelse med de grundlæggende regler om patienters retsstilling i sundhedsloven, herunder reglerne om medinddragelse i beslutninger,

informeret samtykke til behandling, information, aktindsigt og tavshedspligt.

Behandlingen er også underlagt de samme patientsikkerhedsmæssige garantier som ved behandling i det øvrige sundhedsvæsen. Det gælder kravet til sundhedspersoner om at udøve sit virke med omhu og samvittighedsfuldhed, reglerne om forbeholdt virksomhed, anvendelse af medhjælp og journalføringspligt i lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed og reglerne om tilsyn, klage og erstatning i sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

For kriminalforsorgens institutioner gælder særlige regler i forhold til fordeling, opsplitning og udlevering af lægemidler. Det fremgår af lægemiddelovens § 39, stk. 3, nr. 8, at kriminalforsorgens institutioner må fordele, opsplitte og udlevere lægemidler, som bruges i behandling af indsatte. Det betyder, at kriminalforsorgens institutioner i et vist omfang uden tilladelse fra Lægemiddelstyrelsen må have medicinskabe eller -rum, hvorfra sundhedspersoner, der opfylder visse nærmere uddannelseskrav, kan ekspedere lægemidler efter en læges ordination til de indsatte. Kriminalforsorgens institutioner har ligeledes mulighed for at håndtere håndkøbslægemidler uden for eventuelle medicinskabe til de indsatte.

Lægemidler til brug i kriminalforsorgens institutioner, der er omfattet af lægemiddelovens § 39, stk. 3, nr. 8, skal håndteres i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1109 af 30. juni 2020 om medicinskabe eller -rum samt håndkøbslægemidler i kriminalforsorgens institutioner.

Efter de gældende regler i lægemiddelovens § 39, stk. 1, må kriminalforsorgen ikke udføre lægemidler til en anden stat, uden en tilladelse fra Lægemiddelstyrelsen. Kriminalforsorgen må heller ikke indføre lægemidler fra en anden stat uden en tilladelse fra Lægemiddelstyrelsen. Kriminalforsorgens aktiviteter med lægemidler adskiller sig fra de aktiviteter, som Lægemiddelstyrelsen efter gældende praksis giver tilladelse til efter lægemiddelovens § 39, stk. 1.

2.1.4.1.4. Retten til misbrugsbehandling

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 45 a, stk. 1, at en indsat har ret til vederlagsfri social behandling mod stofmisbrug, medmindre afgørende sikkerheds- eller ordensmæssige forhold taler imod. Det fremgår endvidere af § 45 a, stk. 2, at en indsat, der er udvist af landet ved dom, ikke har ret til vederlagsfri social behandling mod stofmisbrug, medmindre særlige forhold taler herfor. Særlige forhold kan navnlig foreligge, hvor der er udsigt til, at en udvisningsdømt skal afsone i lang tid, og andre konkrete grunde taler for det, f.eks. hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til den indsattes helbred. Forslaget begrænser ikke de indsattes ret til somatisk behandling. Udvisningsdømte har således samme adgang som andre indsatte til at modtage f.eks. abstinens- og substitutionsbehandling (metadonnedtræpning m.v.) eller anden lægelig behandling, der relaterer sig til

stofmisbrug. Der henvises til de almindelige bemærkninger til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 130 som fremsat, s. 7.

2.1.4.1.5. Retten til udgang

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 46, stk. 1, at en indsat kan få tilladelse til udgang, når udgangsformålet er rimeligt begrundet i uddannelsesmæssige, arbejdsmæssige, behandlingsmæssige, familiemæssige eller andre personlige hensyn, der ikke er bestemte grunde til at antage, at den indsatte i forbindelse med udgang vil begå ny kriminalitet, unddrage sig fortsat straffuldbyrdelse eller på anden måde misbruge udgangstilladelsen, og hvis hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udgangstilladelsen.

Straffuldbyrdelseslovens regler om udgang suppleres af en række administrative forskrifter i bl.a. bekendtgørelse nr. 176 af 31. januar 2022 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsbekendtgørelsen).

Det fremgår af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 4, at det ved vurderingen af risiko for misbrug af udgangstilladelsen skal tillægges særlig vægt, hvis den indsatte skal udvises af landet ved løsladelsen. Endvidere fremgår det af § 2, stk. 2, at det for udvisningsdømte – ud over den sædvanlige vurdering af faren for misbrug – skal overvejes, om der kan antages at være fare for, at den indsatte vil misbruge udgangen til at unddrage sig den videre strafudståelse ved at udrejse af landet eller til at unddrage sig effektivering af udvisningsbeslutningen.

For indsatte, der er straffet for farlig kriminalitet og ikke har været løsladt i tiden mellem dom og afsoning, skærpes vurderingen af risikoen for misbrug af udgangstilladelsen yderligere, jf. lovens § 46, stk. 2, nr. 1.

Det er i medfør af udgangsbekendtgørelsens § 9, stk. 1, nr. 4, Direktoratet for Kriminalforsorgen, der træffer afgørelse om tilladelse til udgang til udvisningsdømte. Det gælder for alle udvisningsdømte, uanset straffens længde og uanset udgangsformål. Afgørelsen træffes på baggrund af en indstilling fra kriminalforsorgsområdet. Desuden skal politiet høres, inden der træffes afgørelse om tilladelse til ledsaget såvel som uledsaget udgang til udvisningsdømte, jf. udgangsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 9.

Efter § 31, stk. 1, i udgangsbekendtgørelsen kan en indsat få tilladelse til udgang til særlige formål. Det drejer sig om udgang til at besøge en nærtstående person, der er alvorligt syg, at være til stede ved en nærtstående persons begravelse, udgang til retten eller andre offentlige myndigheder, herunder Flygtningenævnet, politiet og Hjemrejsestyrelsen samt til sundhedsbesøg. I praksis får udvisningsdømte særligt udgangstilladelse til udgange til særlige formål efter udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 1, herunder især til retten eller andre offentlige myndigheder og sundhedsbesøg.

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 49 a, at en indsat,

der er idømt fængselsstraf på livstid eller forvaring for overtrædelse af en bestemmelse, som hjemler straf af fængsel på livstid, ikke kan opnå tilladelse til udgang, før der er udstået 10 år af den idømte straf af fængsel på livstid, eller indtil vedkommende har været anbragt i forvaring i 10 år, medmindre udgang sker til bestemte særlige formål eller med henblik på at vurdere den forvaringsdømtes farlighed.

2.1.4.1.6. Retten til besøg

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 1, at en indsat har ret til mindst ét ugentligt besøg af mindst én times varighed og så vidt muligt af to timers varighed. Der kan i den enkelte institution gives tilladelse til besøg i videre omfang end nævnt i 1. pkt. Efter stk. 2 har en indsat uden de i stk. 1 nævnte begrænsninger ret til at modtage besøg af den advokat, der er beskikket for eller valgt af den pågældende som forsvarer i den straffesag, der har ført til indsættelse i institutionen, eller i en verserende straffesag. Det samme gælder besøg i øvrigt af advokater, der efter retsplejelovens § 733 er antaget af justitsministeren til at beskikkes som offentlige forsvarere. En udenlandsk indsat har desuden uden de i stk. 1 nævnte begrænsninger ret til samtale med hjemlandets diplomatiske eller konsulære repræsentanter.

Af straffuldbyrdelseslovens § 51 a, stk. 1, fremgår, at en indsat, der udstår fængselsstraf på livstid eller er idømt forvaring for overtrædelse af en bestemmelse, som hjemler straf af fængsel på livstid, uanset § 51, stk. 1, ikke uden tilladelse må få besøg i de første 10 år af den idømte straf af fængsel på livstid, eller indtil den pågældende har været anbragt i forvaring i de første 10 år. Det fremgår af § 51 a, stk. 2, at kriminalforsorgen meddeler tilladelse til besøg fra nærtstående eller personer, som den indsatte havde kontakt til før varetægtsfængslingen. Der kan meddeles tilladelse til besøg af andre personer, hvis særlige omstændigheder taler herfor. Det fremgår af § 51 a, stk. 3, at stk. 1 ikke finder ikke anvendelse på besøg fra de personer, som er nævnt i § 51, stk. 2. Det fremgår af § 51 a, stk. 5, at det påhviler den indsatte at påvise, at en person er nærtstående, eller at der er etableret kontakt før varetægtsfængslingen.

2.1.4.1.7. Fuldbyrkelse af forvaring

I medfør af straffuldbyrdelseslovens § 105, stk. 1, fuldbyrdes forvaring efter straffuldbyrdelseslovens kapitel 2 om almindelige bestemmelser for fuldbyrdelse af straf og pkt. II om fuldbyrdelse af fængselsstraffe med den undtagelse, at forvaring normalt fuldbyrdes i Anstalten ved Herstedvester.

Efter § 105, stk. 2, fastsætter justitsministeren regler om fuldbyrdelse af forvaring, herunder om behandlingen af sager vedrørende tilladelse til udgang, overførsel til anden institution og prøveudskrivning. En overvejende del af de administrative forskrifter, som er udstedt i medfør af straffuldbyrdelsesloven, er også udstedt i medfør af denne bestemmelse og finder således også anvendelse på fuldbyrdelse af forvaring. Det gælder bl.a. besøgsbekendtgørelsen, beskæftigelsesbekendtgørelsen m.v.

2.1.4.1.8. Fællesskab

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 33, stk. 1, at en indsat så vidt muligt skal have adgang til fællesskab med andre indsatte. Det fremgår af § 33, stk. 3, at den indsatte, såfremt denne selv ønsker det, og forholdene tillader det, udstår fængselsstraf uden eller med begrænset fællesskab. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 3774, at den indsatte har ret til at afsone sin straf uden eller med begrænset fællesskab med andre indsatte hermed lovfæstes. Såfremt det af praktiske grunde ikke er muligt at afsone uden fællesskab i den institution, hvor den indsatte er anbragt, kan den indsatte anmode om at blive overført til afsoning i arresthus, jf. lovens § 28, stk. 3, nr. 2, hvoraf fremgår, at en indsat i et fængsel kan overføres til arresthus, hvis den indsatte selv ønsker det og særlige familiemæssige eller andre personlige forhold taler for det. Fremsætter den dømte sit ønske om afsoning uden fællesskab, før straffuldbyrdelsen påbegyndes, kan anbringelse eventuelt ske i arresthus, jf. lovens § 21, stk. 4, nr. 2, hvoraf fremgår, at fængselsstraf i øvrigt kun kan fuldbyrdes i arresthus, hvis den dømte selv ønsker det og særlige familiemæssige eller andre personlige forhold taler for det. Endelig forudsættes det i forarbejderne til bestemmelsen, at den dømte som hidtil så vidt muligt skal have adgang til at opholde sig i eget opholdsrum om natten.

2.1.4.1.9. Beskæftigelse

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 38, stk. 1, at en indsat har ret og pligt til at være beskæftiget ved deltagelse i arbejde, uddannelse eller anden godkendt aktivitet. Det fremgår af § 4, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 746 af 27. april 2021 om beskæftigelse m.v. for indsatte i kriminalforsorgens institutioner, at den tid, en indsat skal anvende på beskæftigelse, skal holdes inden for de til enhver tid gældende normer på arbejdsmarkedet, herunder eventuelle normer for overarbejde.

Det fremgår af lovens § 38, stk. 2, at en indsat, der er udvist af landet ved dom, ikke kan være beskæftiget ved uddannelse, undervisning eller programvirksomhed, medmindre særlige forhold taler herfor. Særlige forhold kan bl.a. foreligge, hvis en bestemt uddannelse, undervisning eller programvirksomhed konkret vurderes ikke at være rettet mod resocialisering, men derimod har til formål at sikre, at selve afsoningen kan forløbe hensigtsmæssigt. Der kan desuden foreligge særlige forhold, såfremt der er udsigt til, at en udvisningsdømt skal afsone i lang tid, inden der kan ske løsladelse og udsendelse til hjemlandet, eller den pågældende kan overføres til fortsat afsoning i sit hjemland. Der bør i den forbindelse være konkrete grunde til at tilbyde en bestemt uddannelse. Der henvises til de almindelige bemærkninger til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 130 som fremsat, s. 5-6.

2.1.4.1.10. Løsladelsestidspunktet

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 79, stk. 1, at løsla-

delse sker efter endt strafudståelse eller i forbindelse med prøveløsladelse, straffabrydelse eller benådning. Justitsministeren fastsætter regler om tidspunktet for løsladelsen samt om adgang til en kortere fremrykning af dette tidspunkt, herunder i tilfælde, hvor en fremrykning er begrundet i væsentlige beskæftigelsesmæssige eller andre særlige hensyn, jf. stk. 2.

Der er i bekendtgørelse nr. 855 af 28. juni 2017 om løsladelse af dømte, der udstår fængselsstraf (løsladelsesbekendtgørelsen) fastsat nærmere regler om bl.a. fremrykket løsladelse.

Det fremgår bl.a. af bekendtgørelsens § 21, stk. 1, at indsatte, der udstår fængselsstraf i 30 dage eller derover, kan løslades den nærmest forudgående hele hverdag, i påsken dog også påskelørdag, hvis løsladelsesdatoen falder på en lørdag, søndag eller sønehelligdag, og den pågældende selv ønsker det, jf. dog stk. 2-3. Det fremgår af bekendtgørelsens § 21, stk. 2, at løsladelsen højst kan fremrykkes med 3 dage.

Det fremgår endvidere af bekendtgørelsens § 22, at indsatte, der udstår fængselsstraf i 30 dage eller derover, kan løslades indtil 3 dage før løsladelsesdatoen, hvis 1) det er nødvendigt, for at den pågældende kan påbegynde dokumenteret beskæftigelse eller uddannelse, der er af væsentlig betydning for den pågældendes beskæftigelsesmæssige situation ved løsladelsen, 2) når det af hensyn til fremskaffelse af ophold og arbejde eller andet underhold er afgørende nødvendigt, at den pågældende kan betjenes på et offentligt kontor eller hos en offentlig myndighed inden en weekend, 3) i tilfælde, hvor der ellers ville blive givet tilladelse til udgang med henblik på at besøge en nærtstående person, som er alvorligt syg, at være til stede ved en nærtstående persons begravelse eller besøge nærtstående personer ved vigtige familiebegivenheder, eller 4) hvis der opstår akut mangel på pladser i en institution.

2.1.4.1.11. Forvaltningsretten

Ud over straffuldbyrdelsesloven er der en række retsområder, som regulerer forvaltningsvirksomheden i forbindelse med den indsatte udståelse af fængselsstraf eller forvaring. Kriminalforsorgen er således underlagt almindelige forvaltningsretlige regler, herunder lov om offentlighed i forvaltningen (offentlighedsloven) og forvaltningsloven samt uskrevne retsgrundsætninger og principper, også når de udøver myndighed i udlandet.

2.1.4.2. Traktatens bestemmelser om lovvalg

Det følger af traktatens artikel 5, at danske regler vil skulle anvendes ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i fængslet i Kosovo, herunder regler om indsatte rettigheder og pligter, ligesom retlige spørgsmål vedrørende fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring vil blive behandlet af danske myndigheder og af danske domstole.

På tilsvarende vis finder de danske regler om arbejdsmiljø anvendelse på de indsatte og det danske ansatte personale

i fængslet i Kosovo, jf. artikel 5, stk. 3. I forhold til det kosovarisk ansatte personale vil det være de kosovariske regler vedrørende ansættelsesforhold og arbejdsmiljø, som finder anvendelse, jf. artikel 5, stk. 4.

Det følger af artikel 5, stk. 6, at ansøgninger om asyl fra de indsatte vil blive behandlet af de danske myndigheder og i henhold til danske regler.

Af traktatens artikel 7 følger det, at de danske databeskyttelsesregler finder anvendelse i fængslet.

I forhold til situationer uden for fængslet følger det af traktatens artikel 18, stk. 3, at transport af indsatte uden for fængslet på Kosovos territorium skal ske i henhold til kosovariske regler, herunder kosovariske regler for magtanvendelse, dog således at magt alene bl.a. kan anvendes af sikkerhedshensyn og i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Transport fra Danmark til Kosovo og fra grænsen i Kosovo til Danmark eller et tredjeland skal varetages af danske myndigheder og de danske myndigheder vil ved grænsen i Kosovo have adgang til at foretage sikkerhedsprocedure.

Af artikel 18, stk. 6, følger det, at institutionslederen kan pålægge de indsatte disciplinærsanktioner for forhold begået under transport uden for fængsel i overensstemmelse med de danske regler.

Af artikel 19, stk. 2, litra a, fremgår, at sundhedsbehandlingen i fængslet i Kosovo skal ske efter danske regler. I akutte tilfælde, hvor sundhedsbehandlingen finder sted i det kosovariske sundhedssystem, vil sundhedsbehandling ske efter den kosovariske sundhedslovgivning og i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, jf. artikel 19, stk. 6.

2.1.4.3. Justitsministeriets og Sundhedsministeriets overvejelser

2.1.4.3.1. Om ordningen generelt

Det er en forudsætning i aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, at indsatte i fængslet i udlandet skal afsone under danske straffuldbyrdesregler og under fysiske forhold, der grundlæggende svarer til de forhold, der gælder i danske fængsler, og inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser. Fuldbyrkelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo skal således som udgangspunkt ikke påvirke de indsattes rettigheder og pligter efter straffuldbyrdesloven.

Det er Justitsministeriets vurdering, at der på den baggrund bør etableres klar hjemmel til, at straffuldbyrdesloven og regler udstedt i medfør deraf vil finde anvendelse ved fuldbyrkelse af fængselsstraf eller forvaring i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af traktaten mellem Danmark og Kosovo. På den måde skabes et udgangspunkt om, at reglerne i straffuldbyrdesloven samt regler udstedt i medfør

heraf, herunder de regler, som er beskrevet ovenfor under pkt. 2.1.4.1, vil finde anvendelse.

Det er Justitsministeriets vurdering, at der vil kunne opstå behov for at tilpasse eller fravige reglerne i straffuldbyrdesloven eller regler udstedt i medfør deraf, af hensyn til den praktiske gennemførelse af fuldbyrkelse af straf i fængslet i Kosovo. Det er dog vanskeligt på forhånd at klarlægge i fuldt omfang, hvilke fravigelser af straffuldbyrdeslovens regler, fuldbyrkelsen af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo konkret vil give anledning til, ligesom der løbende vil kunne opstå nye behov for at gøre konkrete fravigelser.

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at der bør etableres en generel bemyndigelse til, at justitsministeren kan fastsætte regler om fuldbyrkelse af fængselsstraf eller forvaring i fængslet i Kosovo, og bemyndigelse til, at justitsministeren i den forbindelse kan fastsætte regler om fravigelse af straffuldbyrdeslovens regler samt regler udstedt i medfør heraf, i det omfang det er nødvendigt for fuldbyrkelsen af fængselsstraf eller forvaring i fængslet i Kosovo.

Det er Justitsministeriets vurdering, at der ved udstedelsen af reglerne vil skulle tillægges afgørende betydning, at de indsatte forhold grundlæggende svarer til forholdene i et fængsel i Danmark, ligesom Danmarks internationale forpligtelser skal overholdes.

2.1.4.3.2. Patientsikkerhedsmæssige rammer for den sundhedsfaglige behandling i fængslet i Kosovo

Det er Justitsministeriets vurdering, at kriminalforsorgen vil skulle sørge for, at indsatte, som udstår fængselsstraf eller dom til forvaring i Kosovo, tilbydes sundhedsbehandling i fængslet, som er på niveau med den sundhedsbehandling, der ville blive ydet ved afsoning i et dansk fængsel. I de tilfælde, hvor den indsatte overføres til et hospital i Kosovo, og således behandles efter kosovarisk lovgivning, vil det være et krav, at den behandling, som måtte blive udført, lever op til Danmarks internationale forpligtelser.

Behandling vil i visse tilfælde kunne ske i fængslet. Det er Justitsministeriets opfattelse, at de indsatte, som behandles i fængslet, så vidt muligt bør behandles på lige fod med indsatte i fængsler i Danmark. Behandlingen bør således så vidt muligt ske i overensstemmelse med danske sundhedsretlige regler, herunder danske standarder og patientsikkerhedsmæssige garantier.

Det vil efter Sundhedsministeriets opfattelse bl.a. indebære, at behandlingen i fængslet skal ske på ansvar af en dansk læge. Den dansk ansatte institutionsleder i fængslet vil have det overordnede organisatoriske ansvar for behandlingsstedet, herunder for at sikre, at behandlingsstedet er organiseret på en sådan måde, at sundhedspersoner er i stand til at varetage deres opgaver fagligt forsvarligt og overholde de pligter, som følger af lovgivningen.

Det vil efter Sundhedsministeriets opfattelse også indebære,

at behandlingen i fængslet så vidt muligt bør ske i overensstemmelse med de grundlæggende regler om patienters retsstilling i sundhedsloven, herunder reglerne om medinddragelse i beslutninger, informeret samtykke til behandling, information, aktindsigt og tavshedspligt. Derudover bør regler om sundhedspersoners pligter, herunder bl.a. kravet til sundhedspersoner om at udøve sit virke med omhu og samvittighedsfuldhed og journalføringspligt, samt reglerne om forbeholdt virksomhed og anvendelse af medhjælp finde anvendelse ved behandling i fængslet.

Fængslet og behandlingen bør i relevant omfang være omfattet af Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn, ligesom de indsatte som andre patienter bør have adgang til at klage over behandlingen og søge om erstatning. Det er Sundhedsministeriets vurdering, at de indsatte bør behandles med lægemidler, som er markedsført i Danmark, og som kan rekvireres fra et dansk apotek. De gældende regler i lægemiddellovgivningen for udførsel af lægemidler fra Danmark til andre stater forventes i praksis at være til hinder for, at lægemidler kan udføres fra Danmark til fængslet i Kosovo, jf. pkt. 2.1.4.1.3. Det er derfor Sundhedsministeriets vurdering, at der er behov for at fastsætte regler, som muliggør kriminalforsorgens udførsel af lægemidler fra Danmark til fængslet i Kosovo. Dette skal sikre, at de indsatte behandles med sikre, effektive og godkendte lægemidler tilsvarende indsatte i kriminalforsorgens institutioner i Danmark.

Det er videre Sundhedsministeriets vurdering, at de danske regler om håndtering af lægemidler i kriminalforsorgens institutioner i Danmark som udgangspunkt bør finde anvendelse i videst muligt omfang for at sikre, at de indsatte ret til lægebehandling og den deraf affødte håndtering af lægemidler sker på en patientsikkerhedsmæssigt forsvarlig måde.

2.1.4.4. Den foreslåede ordning

2.1.4.4.1. Om ordningen generelt

Det foreslås, at der indføres en bestemmelse i straffuldbydelseslovens § 1 a, stk. 3, hvorefter loven og regler fastsat i medfør heraf vil finde anvendelse på fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo.

Bestemmelsen indebærer, at der fastsættes et klart udgangspunkt om, at de indsatte, som afsoner i fængslet i Kosovo, har de samme rettigheder og pligter, som hvis de afsonede fængselsstraf eller dom til forvaring i Danmark. De indsatte i fængslet vil dermed i udgangspunktet have samme ret til f.eks. besøg, udgang, beskæftigelse, sundhedsbehandling m.v., som de ville have ved afsoning i et dansk fængsel.

Det foreslås endvidere, at der indføres en bestemmelse i straffuldbydelseslovens § 1 a, stk. 4, hvorefter justitsministeren fastsætter regler om fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Bestemmelsen indebærer, at justitsministeren vil kunne fastsættes nærmere regler for fuldbyrdelsen af fængselsstraf el-

ler forvaring i Kosovo, herunder regler for sagsbehandlingen i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo samt regler for selve driften af fængslet i Kosovo.

Der vil blandt andet være mulighed for at tilpasse reglerne for afviklingen af besøg og udgang for at sikre, at de pågældende – med de begrænsninger som afvikling af besøg over landegrænser vil have – har mulighed for at modtage besøg og komme på udgang i et omfang svarende til straffuldbydelseslovens regler, ligesom der vil kunne fastsættes regler for, at udgang som udgangspunkt vil skulle finde sted i Danmark, medmindre formålet med udgangstilladelsen tilsiger, at det sker i Kosovo. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis formålet med udgangstilladelsen er at besøge en nærtstående person, som er alvorligt syg, i Kosovo, eller hvis der er tale om udgang til et retsmøde i Kosovo.

Der vil desuden – afhængig af de nærmere sikkerhedsmæssige foranstaltninger og vurderingen heraf – kunne fastsættes regler, som giver mulighed for at føre videosamtaler med nærtstående i et vist omfang i forbindelse med udståelse af straf i Kosovo. Der forventes desuden etableret fysiske rammer for besøg svarende til besøgsrammerne i et dansk fængsel. Endelig vil der kunne fastsættes regler om muligheden for transportstøtte til besøg for f.eks. børn af indsatte.

Straffuldbydelseslovens regler vil således som udgangspunkt finde anvendelse i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af traktaten mellem Danmark og Kosovo, jf. den foreslåede bestemmelse i § 1 a, stk. 1.

Det følger af traktatens artikel 18, stk. 3, at kosovarisk lovgivning vil være gældende ved transport af de indsatte uden for fængslet, dog således, at det sker i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Institutionslederen vil efter artikel 18, stk. 6, kunne pålægge de indsatte disciplinærstraf for forhold begået under transporten.

Det foreslås på denne baggrund, at der indføres en bestemmelse i § 1 a, stk. 4, 2. pkt. hvorefter justitsministeren kan fastsætte regler om, at §§ 67-72 i denne lov finder anvendelse ved transport af de indsatte på Republikken Kosovos territorium til og fra de fængselsfaciliteter, der er omfattet af bestemmelsens stk. 1.

Bestemmelsen indebærer, at justitsministeren vil kunne fastsættes regler om, at institutionslederen vil kunne ikende de indsatte disciplinærstraf for forseelser begået under transport til og fra fængslet i Gjilan i Kosovo.

Der vil i den forbindelse kunne fastsættes regler om, at der som disciplinærstraf vil kunne anvendes advarsel, bøde og strafcelle, jf. den nuværende § 68, samt de 4 nye typer af disciplinærstraffe, jf. lovforslagets § 1, nr. 13.

Justitsministeren vil ikke kunne fastsætte regler om, at lovens §§ 67-72 vil finde anvendelse i videre omfang, end hvis forseelsen er begået i fængselsfaciliteterne i Gjilan. Omvendt vil der kunne fastsættes regler om, at lovens

§§ 67-72 vil finde anvendelse i mere begrænset omfang, end hvis forseelsen er begået i fængselsfaciliteterne i Gjilan.

For en nærmere beskrivelse af reglerne i straffuldbyrdelseslovens §§ 67-72 henvises til pkt. 2.2.1.1, 2.2.2.1, 2.2.3.1 og 2.2.4.1.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 4, 3. pkt., hvorefter justitsministeren kan fastsætte regler om fravigelse af regler i straffuldbyrdelsesloven og regler fastsat i medfør heraf, i det omfang det er nødvendigt for fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Bestemmelsen indebærer, at justitsministeren vil kunne fastsætte regler om fravigelse af regler i straffuldbyrdelsesloven og regler udstedt i medfør heraf, i det omfang det er nødvendigt for fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo.

Det forudsættes, at bestemmelsen i § 1 a, stk. 4, 3. pkt., alene vil blive anvendt til at fastsætte regler om fravigelse af straffuldbyrdelseslovens regler og regler udstedt i medfør heraf, i det omfang det er nødvendigt for gennemførelsen af fuldbyrdelsen i fængslet i Kosovo. Heri ligger, at opretholdelsen af den regel, som ønskes fraveget, skal være uforenelig med fuldbyrdelsen af straffen i fængslet i Kosovo med de begrænsninger, der måtte ligge i afsone i et fængsel i udlandet. Det forudsættes således, at der ikke vil kunne ske fravigelse af regler i straffuldbyrdelsesloven og regler udstedt i medfør deraf på baggrund af rent ressourcemæssige hensyn, medmindre opretholdelsen af den regel, som ønskes fraveget, vil medføre uforholdsmæssige omkostninger, som ikke står i rimeligt forhold til reglens betydning for den indsatte forhold under udståelsen af straffen.

Det forudsættes, at der f.eks. vil kunne fastsættes nærmere regler for sundhedsbehandlingen af de indsatte. Der vil bl.a. blive fastsat regler om, at de indsatte som udgangspunkt vil skulle modtage behandling i fængslet i Kosovo under ansvar af en dansk autoriseret læge og efter danske sundhedsregler eller, hvis nødvendigt, i Danmark. Det forudsættes i den forbindelse, at sundhedsministeren vil fastsætte regler, som sikrer, at den sundhedsfaglige behandling, som måtte være nødvendig at foretage i fængslet, så vidt muligt sker på samme vilkår som ved afsone i Danmark, herunder i overensstemmelse med danske sundhedsretlige regler, standarder og patientsikkerhedsmæssige garantier, jf. nedenfor under pkt. 2.1.4.4.2.

Det følger af traktatens artikel 19, stk. 2, at sundhedsbehandlingen i visse tilfælde kan udføres på et kosovarisk hospital. Det gælder, hvis behandlingen ikke kræver mere end 3 dages indlæggelse, eller hvor behandling i fængslet eller i Danmark ikke er mulig grundet den indsatte helbredstilstand (akutte tilfælde). Hvis der fastsættes regler herom, vil behandlingen i sådanne tilfælde blive forestået af kosovariske myndigheder og være underlagt kosovarisk ret. Behandlingen vil skulle ske inden for rammerne af Dan-

marks internationale forpligtelser. Der vil i den forbindelse kunne fastsættes regler, som er nødvendige for at sikre, at sundhedsbehandlingen i det kosovariske sundhedssystem lever op til Danmarks internationale forpligtelser. Dette skal bl.a. sikre, at der samlet set ydes de fornødne processuelle garantier i forbindelse med f.eks. fejlbehandling.

Bestemmelsen vil ikke kunne anvendes til at fastsætte regler om, at indsatte ikke har ret til nødvendig sundhedsbehandling.

Endvidere vil der kunne fastsættes regler om fravigelse af reglerne for valg af afsoningsinstitution og overførsel mellem afsoningsinstitutioner, således at der på baggrund af nogle nærmere bestemte kriterier kan ske afsone i fængslet i Kosovo uafhængigt af den dømtes bopæl i Danmark, og således at mulighederne for at blive overført til anden afsoningsinstitution i visse tilfælde vil kunne indskrænkes ved afsone i fængslet i Kosovo. Afgørelser herom vil dog i alle tilfælde skulle træffes i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

Der vil også være mulighed for at tilpasse reglerne om disciplinærstraf, idet det bl.a. fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 67, stk. 1, nr. 5, at der kan ikendes disciplinærstraf ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, ligesom det fremgår af § 67, stk. 1, nr. 7, at der kan ikendes disciplinærstraf ved overtrædelse af straffelovgivningen, når overtrædelsen tillige indebærer en selvstændig krænkelse af orden eller sikkerhed i institutionen. Som anført ovenfor under pkt. 2.1.1.2, vil kriminalitet begået i Kosovo – herunder i fængslet i Gjilan – som udgangspunkt falde under kosovarisk straffemyndighed og således blive strafforfulgt i Kosovo, hvorfor der kan opstå behov for at tilpasse reglerne for disciplinærstraf i de tilfælde, hvor det er knyttet op på en strafferetlig overtrædelse.

Da det forventes, at fængslet i Kosovo hovedsageligt vil blive indrettet med dobbeltceller, vil der i øvrigt kunne ske fravigelse af det i straffuldbyrdelsesloven fastsatte udgangspunkt om, at den indsatte har ret til at afsone sin straf uden eller med begrænset fællesskab med andre indsatte, jf. ovenfor under pkt. 2.1.4.1.8, således at dømte, som skal udstå fængselsstraf eller dom til forvaring i fængslet i Kosovo, og som ønsker at afsone uden eller med begrænset fællesskab, alene vil kunne udstå straffen uden eller med begrænset fællesskab i det omfang, det er muligt i fængslet i Kosovo af hensyn til den fulde udnyttelse af kapaciteten i fængslet. Der vil således ikke kunne ske afsone i fængslet i Kosovo eller overførsel fra fængslet i Kosovo til et fængsel eller en arrest i Danmark med henvisning til, at man ønsker at afsone uden eller med begrænset fællesskab.

For at sikre, at de indsatte ikke frihedsberøves uden hjemmel efter endt strafudståelse, vil der i øvrigt kunne fastsættes regler om kortere fremrykning af løsladelsestidspunktet i tilfælde, hvor det findes rimeligt af hensyn til den indsatte mulighed for at blive transporteret til enten Danmark

eller et tredjeland. Der vil således i tilfælde, hvor det af logistiske årsager, herunder grundet hensynet til tidspunktet for flyafgange, ikke er muligt at løslade den indsatte på løsladelsesdatoen, kunne ske fremrykning til førstkommende dato forud for løsladelsesdatoen, hvor der er mulighed for flyafgang.

Der vil kunne opstå øvrige tilfælde, hvor afsoningen i Kosovo nødvendiggør en fravigelse af straffuldbyrdslovens regler eller regler udstedt i medfør deraf, som det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at forudse. Det vil dog i alle tilfælde skulle tillægges betydning ved udstedelsen af reglerne, at de indsattes forhold grundlæggende svarer til forholdene i et dansk fængsel, ligesom Danmarks internationale forpligtelser skal overholdes.

2.1.4.4.2. Patientsikkerhedsmæssige rammer for den sundhedsfaglige behandling i fængslet i Kosovo

Justitsministeren vil efter den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 4, kunne fastsætte nærmere regler om sundhedsbehandlingen af de indsatte i fængslet i Kosovo, jf. ovenfor under pkt. 2.1.4.3.1.

Med henblik på at sikre, at sundhedsbehandlingen i fængslet i Kosovo, sker efter danske patientsikkerhedsmæssige standarder, foreslås det, at der indføres en bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 5, hvorefter sundhedsministeren vil kunne fastsætte regler om, hvilke regler på sundhedsområdet, der med de nødvendige tilpasninger og fravigelser, skal finde anvendelse for den sundhedsfaglige behandling af indsatte, der foretages i de fængselsfaciliteter, der omfattes af traktaten mellem Danmark og Kosovo.

Den foreslåede bemyndigelse til sundhedsministeren vil først kunne udmøntes, når justitsministeren har fastsat regler om, i hvilke situationer sundhedsbehandlingen skal foregå i fængslet og i hvilke situationer reglerne om sundhedsbehandling i straffuldbyrdsloven og regler udstedt i medfør deraf bør fraviges. Dette forudsættes alene at være situationer, der er omfattet af traktatens artikel 19, stk. 2, litra b og c.

Bemyndigelsen vil kunne anvendes til at fastsætte regler om de sundhedsfaglige og patientsikkerhedsmæssige forhold i fængslet i Kosovo. Den foreslåede bemyndigelse til sundhedsministeren skal sikre, at det med de nødvendige tilpasninger og fravigelser bliver muligt at lade regler, som gælder for andre behandlingssteder i Danmark, og som varetager hensynet til patientsikkerheden, finde anvendelse også for fængslet i Kosovo. Bemyndigelsen vil ikke kunne anvendes til at fastsætte regler for den sundhedsfaglige behandling, der foregår i det kosovariske sundhedsvæsen.

Det er efter Sundhedsministeriets vurdering vanskeligt på forhånd at klarlægge i fuldt omfang, hvilke regler, der med de nødvendige tilpasninger og fravigelser, vil skulle gælde for at sikre bl.a. patientsikkerhed, og der kan således ikke udtømmende i fuldt omfang redegøres for, hvilke regler bemyndigelsen vil blive anvendt til at sætte i kraft. Hvilke

regler, der konkret anses for nødvendige at sætte i kraft vil bl.a. afhænge af lokale forhold, patientsikkerhedsmæssige standarder, sprog m.v. De samme hensyn vil også kunne begrunde, at reglerne ikke sættes i kraft, fordi de vil kunne være umulige eller uforholdsmæssigt vanskelige at implementere eller overholde.

Det forudsættes, at bemyndigelsen vil blive udmøntet til at sikre, at den sundhedsfaglige behandling, som måtte være nødvendig at foretage i fængslet, så vidt muligt sker på samme vilkår som ved afsoning i Danmark, herunder i overensstemmelse med danske sundhedsretlige regler, standarder og patientsikkerhedsmæssige garantier.

Det forudsættes således, at bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler om, at visse centrale dele af sundhedsloven vil skulle finde anvendelse. Det gælder bl.a. reglerne om patienters retsstilling i sundhedslovens afsnit III, herunder reglerne om patienters medinddragelse i beslutninger, informeret samtykke til behandling, information, aktindsigt og tavshedspligt. Det gælder også reglerne om Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn med behandlingssteder i lovens kapitel 66 for så vidt angår den behandling, der foretages i fængslet af det dansk ledede sundhedspersonale. Det er hensigten, at Styrelsen for Patientsikkerhed skal kunne føre et reaktivt tilsyn og et frekvensbaseret tilsyn. Det frekvensbaserede tilsyn vil skulle træde i stedet for det risikobaserede, jf. nedenfor.

Bestemmelsen vil også kunne anvendes til at sætte lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed (autorisationsloven) helt eller delvist i kraft. Der kan eksempelvis være tale om reglerne om sundhedspersoners pligter, herunder bl.a. reglerne om, at autoriserede sundhedspersoner under udøvelsen af deres virksomhed er forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed, herunder ved benyttelse af medhjælp, økonomisk ordination af lægemidler m.v., reglerne om forbeholdt virksomhed for visse grupper af sundhedspersoner, og regler om anvendelse af medhjælp og journalføringspligt. Derudover vil reglerne om Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn med sundhedspersoner kunne være relevante at sætte i kraft i forhold til den behandling, der foretages i fængslet af dansk autoriserede sundhedspersoner.

Lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet (klage- og erstatningsloven) vil også kunne være relevant at sætte helt eller delvist i kraft. Det gælder bl.a. reglerne om muligheden for at klage til Styrelsen for Patientklager over behandlingssteder og behandlingsforløb og til Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn over autoriserede sundhedspersoners sundhedsfaglige virksomhed. Det vil ligeledes kunne være relevant at sætte reglerne om den særlige patienterstatningsordning i kraft.

Der vil også blive fastsat regler, som sikrer, at Styrelsen for Patientsikkerhed har adgang til lokaler og til de nødvendige oplysninger. Tilsvarende gælder for så vidt angår adgangen

til oplysninger for Styrelsen for Patientklager og Patienterstatningen.

Bemyndigelsesbestemmelsen vil også kunne anvendes til at sætte lov om lægemidler helt eller delvist i kraft. Det gælder bl.a. reglerne for kriminalforsorgens institutioners fordeling, opsplnitning og udlevering af lægemidler, som bruges i behandling af indsatte. I forlængelse heraf vil bemyndigelsen også kunne anvendes til at fastsætte regler om, at lægemidler til brug i fængslet i Kosovo skal håndteres i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1109 af 30. juni 2020 om medicinskabe eller -rum samt håndkøbslægemidler i kriminalforsorgens institutioner med de eventuelle nødvendige tilpasninger og fravigelser. Det vil desuden kunne være relevant at sætte lægemiddellovgivningens regler om indberetning af bivirkninger i kraft.

Reglerne vil kunne sættes i kraft med de nødvendige tilpasninger og fravigelser. Derudover vil lovene kunne sættes i kraft helt eller delvist. Hermed sikres det, at der ikke sættes bestemmelser i love i kraft, som ikke er relevante eller i praksis ikke vil kunne overholdes eller implementeres. Det betyder også, at de regler, som påtænkes sat i kraft, vil kunne sættes i kraft med de tilpasninger, som vurderes at være nødvendige for, at reglerne vil kunne implementeres og fungere i praksis.

Muligheden for at fastsætte regler med de nødvendige fravigelser vil eksempelvis kunne være relevant i forhold til Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn med behandlingssteder, som forventes sat i kraft. Hertil bemærkes, at reglerne forventes sat i kraft med den tilpasning, at styrelsen forventes at foretaget et frekvensbaseret tilsyn med behandlingsstedet og institutionsledelsen som driftsherre og ikke et risikobaseret tilsyn som efter gældende ret. Styrelsen for Patientsikkerhed vil også kunne foretage reaktive tilsyn. Derudover vil der eksempelvis kunne være tale om, at opgaver, som efter loven er pålagt én myndighed overlades til en anden, hvis det f.eks. af praktiske grunde forekommer mest hensigtsmæssigt. Der vil også kunne være tale om fravigelser af regler om sprogkrav.

Det bemærkes, at der i takt med at ordningen gennemføres, også kan vise sig behov for, at sætte øvrige love på sundhedsområdet med de nødvendige tilpasninger i kraft, hvis det måtte være nødvendigt for sikre, at den sundhedsfaglige behandling, som måtte være nødvendig at foretage i fængslet, så vidt muligt sker på samme vilkår som ved afsoning i Danmark, herunder i overensstemmelse med danske sundhedsretlige regler, standarder og patientsikkerhedsmæssige garantier.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 6, hvorefter sundhedsministeren endvidere kan fastsætte regler om tilpasning og fravigelse af reglerne på sundhedsområdet, i det omfang det er nødvendigt for at sikre patientsikkerheden eller lægemiddelforsyningen i de fængselsfaciliteter, der er omfattet af stk. 1.

Bestemmelsen er tiltænkt anvendt i tilfælde, hvor de gældende regler på sundhedsområdet i Danmark er til hinder for, at de påtænkte sundhedsfaglige aktiviteter i fængslet kan lade sig gøre. Et eksempel herpå er reglerne for udførsel af lægemidler fra Danmark til andre stater, jf. pkt. 2.1.4.1.3, der i praksis forventes at være til hinder for, at lægemidler kan udføres fra Danmark til fængslet.

Det følger af traktatens artikel 19, stk. 4, at Danmark skal stå for fremskaffelsen af lægemidler på sundhedsklinikken i fængslet i Kosovo. Det skal ske i overensstemmelse med dansk lovgivning.

Med henblik på at muliggøre anvendelsen af lægemidler markedsført i Danmark forudsættes bestemmelsen anvendt til at fastsætte regler om kriminalforsorgens mulighed og vilkår for udførsel af lægemidler, herunder lægemidler med euforiserende stoffer, fra Danmark til den kriminalforsorgsinstitution, der er placeret i Kosovo. Der vil i forlængelse heraf blive fastsat regler, som skal sikre, at lægemidler, der er udført af kriminalforsorgen til fængslet i Kosovo, som udgangspunkt ikke genindføres til Danmark.

Der kan, i takt med at ordningen gennemføres, også vise sig behov for at fravige andre regler på sundhedsområdet i Danmark. Anvendelsen af bestemmelsen vil dog være begrænset til det nødvendige for, at de sundhedsfaglige aktiviteter i fængslet i Kosovo, kan lade sig gøre.

2.1.5. Databeskyttelseslovgivningens anvendelse i forbindelse med fuldbyrdelse af straf i Kosovo

2.1.5.1. Gældende ret

I Danmark er kriminalforsorgens behandling af personoplysninger i almindelighed reguleret af reglerne i retshåndhævelsesloven, når behandlingen sker med henblik fuldbyrdelse af straf eller andre retshåndhævelsesformål, jf. herved lovens § 1, stk. 1.

Ud over retshåndhævelseslovens § 56 om forholdet til Færøerne og Grønland indeholder retshåndhævelsesloven og dens forarbejder ikke nogen nærmere afgrænsning af lovens geografiske anvendelsesområde.

Når personoplysninger behandles til andre formål end retshåndhævelse, som f.eks. personaleadministration og sundhedspleje, er behandlingen i almindelighed reguleret af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Databeskyttelsesforordningens og databeskyttelseslovens geografiske anvendelsesområde er afgrænset til aktiviteter for dataansvarlige og databehandlere etableret i henholdsvis Unionen eller Danmark, jf. forordningens artikel 3, stk. 1, og lovens § 4, stk. 1. Endvidere gælder forordningen og loven for dataansvarlige og databehandlere etableret uden for Unionen, hvis de behandler personoplysninger om personer, der opholder sig i henholdsvis Unionen eller Danmark, og behandlingsaktiviteterne vedrører udbud af varer eller tjenester til sådanne registrerede eller overvågning af sådanne

registreredes adfærd, jf. herved forordningens artikel 3, stk. 2, og lovens § 4, stk. 3. Desuden gælder forordningen på behandling af personoplysninger, som foretages af en dataansvarlig, der ikke er etableret i Unionen, men et sted, hvor medlemsstaternes nationale ret i øvrigt gælder i medfør af folkeretten, jf. forordningens artikel 3, stk. 3. Efter databeskyttelseslovens 4, stk. 2, gælder loven og regler udstedt i medfør af loven for den behandling, som udføres for danske diplomatiske repræsentationer.

Retshåndhævelsesloven, databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven fastsætter bl.a. betingelser for, hvornår personoplysninger må behandles, og krav, der skal iagttages, når personoplysninger behandles. Endvidere fastsætter databeskyttelseslovgivningen nogle rettigheder for de personer, som oplysningerne omhandler (de registrerede), herunder en oplysningspligt og ret til indsigt.

Herudover fastsætter databeskyttelseslovgivningen regler om, hvornår der kan ske overførsel af personoplysninger til lande uden for EU og EØS (tredjelande). Efter reglerne kan der som udgangspunkt kun ske overførsel af personoplysninger til et tredjeland, hvis tredjelandet er karakteriseret som et såkaldt sikkert tredjeland, eller der er stillet fornødne garantier for beskyttelsen af oplysningerne f.eks. i en international aftale.

2.1.5.2. Justitsministeriets overvejelser

Det følger af traktatens artikel 7, stk. 1, at den danske databeskyttelseslovgivning finder anvendelse ved fuldbyrdelse af danske straffe i Kosovo, herunder ved fuldbyrdelse af en beslutning om udvisning samt ved forhold vedrørende asyl, og at Datatilsynet kan føre tilsyn hermed.

Personoplysninger, der udveksles med fængslet i Kosovo, kun må anvendes for at forfølge formålet med traktaten, jf. artikel 7, stk. 2. Desuden er det fastsat, at videregivelse af personoplysninger til andre myndigheder i Kosovo, andre tredjelande og internationale organisationer skal ske i overensstemmelse med databeskyttelseslovgivningens regler om bl.a. tredjelandsoverførsler, ligesom der er fastsat en særlig procedure for sådanne videregivelser. Baggrunden for disse dele af traktaten er bl.a. at sikre, at der kan foretages de nødvendige overførsler af personoplysninger fra Danmark til Kosovo i overensstemmelse med databeskyttelseslovgivningens regler om tredjelandsoverførsler.

Efter Justitsministeriets opfattelse kan det give anledning til tvivl, om eller i hvilken udstrækning den foreslåede ordning med oprettelse af en dansk myndighed i Kosovo er omfattet af databeskyttelseslovgivningens geografiske anvendelsesområde og Datatilsynets kompetence til at føre tilsyn med overholdelsen af lovgivningen. Derfor bør det efter Justitsministeriets vurdering fastsættes, at databeskyttelseslovgivningen finder anvendelse herfor.

Med henblik på at sikre fornødne garantier for overførsel af personoplysninger fra Danmark til fængslet i Kosovo er der efter Justitsministeriets vurdering endvidere behov

at implementere traktatens bestemmelser om formål med anvendelse af personoplysninger, der udveksles med fængslet, og proceduren for videregivelse af personoplysninger til andre myndigheder i Kosovo m.v. Der vil også kunne blive behov for at fastsætte nærmere regler om behandling af personoplysninger med henblik på at gennemføre samarbejdsaftalen med Kosovo om fuldbyrdelse af danske straffe i fængslet. Sådanne regler fastsættes efter Justitsministeriets opfattelse bedst i en bekendtgørelse.

2.1.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 7, hvorefter databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven og retshåndhævelsesloven finder anvendelse for behandling af personoplysninger i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af den foreslåede bestemmelse i stk. 2.

Fængslet i Kosovo vil således i forbindelse med fuldbyrdelse af danske fængselsstraffe og forvaring skulle overholde de samme databeskyttelsesregler som i Danmark, herunder betingelser for og krav til behandling af personoplysninger, regler om registrerede rettigheder og betingelserne for overførsel af personoplysninger til tredjelande.

Den foreslåede bestemmelse indebærer endvidere, at Datatilsynet vil have beføjelse til at føre tilsyn med behandlingen af personoplysninger, som foretages i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i fængslet, jf. herved databeskyttelseslovens § 27 og retshåndhævelseslovens § 37.

Det bemærkes, at overførsel af personoplysninger til et tredjeland skal ske under iagttagelse af reglerne herom i databeskyttelsesforordningens kapitel V (artikel 44-50) og retshåndhævelseslovens afsnit VII (§§ 32-36).

Databeskyttelsesforordningens artikel 44 og retshåndhævelseslovens § 32 fastsætter generelle principper, som skal overholdes i forbindelse med overførslen af personoplysninger til et tredjeland. Det fremgår af bestemmelserne, at reglerne i databeskyttelsesforordningens kapitel V og retshåndhævelseslovens afsnit VII overordnet set har til formål at sikre, at det beskyttelsesniveau, som fysiske personer garanteres inden for EU/EØS, ikke undermineres ved overførsel til et tredjeland.

Efter databeskyttelsesforordningens artikel 45 og retshåndhævelseslovens § 33 kan overførsel ske, hvis Europa-Kommissionen har truffet afgørelse om, at tredjelandet har et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau.

Ved fraværet af en tilstrækkelighedsafgørelse fremgår det af databeskyttelsesforordningens artikel 46, stk. 2, litra a, at overførsel kan ske, hvis der ved et retligt bindende instrument (f.eks. en international aftale), som kan håndhæves mellem offentlige myndigheder eller organer, sikres fornødne garantier for beskyttelsen af personoplysninger, jf. artikel 46, stk. 1. For så vidt angår retshåndhævelsesloven kan der

efter lovens § 34, stk. 1, bl.a. ske overførsel, hvis der i en international aftale er givet fornødne garantier for beskyttelsen af personoplysninger, jf. § 34, stk. 1, nr. 1, eller den dataansvarlige har vurderet alle forhold i forbindelse med overførslen af personoplysninger og konkluderet, at der findes de fornødne garantier for beskyttelsen af personoplysninger, jf. § 34, stk. 1, nr. 2.

Den foreslåede bestemmelse i § 1 a, stk. 7, skal sammen med traktatens artikel 7 (om databehandling) sikre, at der foreligger sådanne fornødne garantier, idet personoplysninger herved også efter overførsel vil nyde et beskyttelsesniveau, der i det væsentligste svarer til det, der gælder i Danmark.

Med henblik herpå foreslås det endvidere, at der indsættes en bestemmelse i straffuldbydelseslovens § 1 a, stk. 8, hvorefter justitsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for behandling af personoplysninger i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede stk. 2.

Det er hensigten, at der herved vil skulle fastsættes nærmere regler for i nødvendigt omfang at implementere traktatens bestemmelser om behandling af personoplysninger samt eventuelt andre relevante dele af traktaten og samarbejdsaftalen med Kosovo om fuldbyrdelse af danske straffe i fængslet.

Det er forventningen, at fængslet i Kosovo i konkrete, enkeltstående tilfælde vil kunne få behov for at udveksle personoplysninger med myndigheder i Kosovo, f.eks. med sundhedsmyndigheder i forbindelse med hospitalsindlæggelse af en indsat i Kosovo eller med politiet og anklagemyndigheden i forbindelse med efterforskning af kriminelle handlinger begået i Kosovo.

Det følger bl.a. af traktatens artikel 7, stk. 5, at videregivelse af personoplysninger til andre myndigheder i Kosovo skal ske i overensstemmelse med databeskyttelseslovgivningens regler om bl.a. tredjelandsoverførsler.

Det er Justitsministeriets vurdering, at der i sådanne tilfælde og efter en konkret vurdering vil kunne videregives personoplysninger til kosovariske myndigheder inden for rammerne af databeskyttelseslovgivningen, herunder databeskyttelsesforordningens artikel 49, stk. 1, litra a, d, e eller f, og retshåndhævelseslovens § 35, stk. 1, nr. 4, hvis videregivelsen f.eks. er nødvendig for sundhedsmyndigheders hospitalsindlæggelse eller politiet og anklagemyndighedens efterforskning af kriminelle handlinger begået i Kosovo.

2.1.6. Folketingets Ombudsmands kompetence

2.1.6.1. Gældende ret

Folketingets Ombudsmands virksomhed omfatter alle dele af den offentlige forvaltning, jf. § 7, stk. 1, 1. pkt., i lov om Folketingets Ombudsmand.

Det følger af § 13, stk. 1, i ombudsmandsloven, at enhver kan klage til ombudsmanden over myndigheder eller institutioner, som er omfattet af ombudsmandens virksomhed. Klage over forhold, der kan påklages til en anden forvaltningsmyndighed, kan ikke indgives, førend den anden forvaltningsmyndighed har truffet afgørelse, jf. § 14 i ombudsmandsloven. Ombudsmanden afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til en undersøgelse, jf. § 16, stk. 1, i ombudsmandsloven.

Ombudsmanden kan af egen drift optage en sag til undersøgelse, jf. ombudsmandslovens § 17, stk. 1. Derudover kan ombudsmanden gennemføre generelle undersøgelser af en myndigheds behandling af sager, jf. lovens § 17, stk. 2.

Ombudsmanden kan i medfør af ombudsmandslovens § 18 undersøge enhver institution eller virksomhed og ethvert tjenestested, der hører under ombudsmandens virksomhed. Ombudsmanden gennemfører løbende tilsynsbesøg f.eks. i fængsler, arresthuse og detentioner.

Myndigheder m.v., der er omfattet af ombudsmandens virksomhed, er i medfør af ombudsmandslovens § 19, stk. 1, forpligtet til at meddele ombudsmanden de oplysninger og udlevere de dokumenter m.v., som ombudsmanden forlanger. Ombudsmanden kan endvidere efter lovens § 19, stk. 2, afkræve myndighederne skriftlige udtalelser.

Det følger af § 21 i ombudsmandsloven, at ombudsmanden skal bedømme, om myndigheder eller personer, der er omfattet af ombudsmandens virksomhed, handler i strid med gældende ret eller på anden måde gør sig skyldige i fejl eller forsømmelser ved udøvelsen af deres opgaver. I praksis vil ombudsmandens undersøgelser være rettet mod myndigheden frem for enkeltpersoner.

I forbindelse med tilsynsbesøg efter ombudsmandslovens § 18 kan ombudsmanden, ud over hvad der følger af lovens § 21, bedømme forhold vedrørende en institutions eller myndigheds indretning og drift samt forhold vedrørende behandlingen af og aktiviteterne for institutionens eller myndighedens brugere ud fra almenmenneskelige og humanitære synspunkter.

Ombudsmanden kan fremsætte kritik, afgive henstillinger samt i øvrigt fremsætte sin opfattelse af en sag, jf. § 22 i ombudsmandsloven.

Ombudsmanden er Danmarks nationale forebyggende mekanisme, jf. den valgfri protokol til FN-konventionen mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf ("torturkonventionen"). Efter protokollen er Danmark forpligtet til at tillade besøg af den nationale forebyggende mekanisme på »ethvert sted inden for sin jurisdiktion og kontrol, hvor personer er eller kan blive berøvet deres frihed«, jf. protokollens artikel 4.

Opgaven som national forebyggende mekanisme varetages i samarbejde med DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur og

Institut for Menneskerettigheder. De to institutter bidrager med lægefaglig og menneskeretlig ekspertise.

Ombudsmanden fører som national forebyggende mekanisme regelmæssigt tilsyn i institutioner, hvor mennesker er eller kan blive berøvet deres frihed. Formålet efter protokollen er at forebygge tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, jf. artikel 1 i den valgfri protokol til torturkonventionen.

Normalt varsler ombudsmanden på forhånd sine tilsynsbesøg over for de institutioner, som han vil besøge. Tilsynsbesøg kan dog også være uanmeldte eller delvist anmeldte.

Inden et tilsynsbesøg indhenter ombudsmanden en række oplysninger om institutionen, bl.a. fra institutionen selv.

Tilsynsbesøg gennemføres normalt af jurister fra ombudsmanden og en læge fra DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur, ligesom Institut for Menneskerettigheder deltager i relevant omfang.

Under et tilsynsbesøg afholdes møder med ledelsen og eventuelle repræsentanter for personalet på institutionen. Besøgs holdet har endvidere samtaler med indsatte og ansatte, herunder sundhedspersonale. Der kan desuden afholdes samtaler med f.eks. pårørende, bistandsværger og fængselspræster og -imamer. Besøgs holdet foretager normalt derudover en rundgang i (dele af) institutionen.

Ombudsmanden afslutter det enkelte tilsynsbesøg med at udarbejde et internt notat om tilsynsbesøget og de centrale forhold i sagen samt et afsluttende brev til institutionen. Det afsluttende brev sendes normalt i kopi til overordnede myndigheder og eventuelle tilsynsmyndigheder. Ombudsmanden beder institutionen om at gøre brugerne bekendt med indholdet af afslutningsbrevet.

I tillæg til tilsynsbesøg i kriminalforsorgens institutioner modtager ombudsmanden underretning om alle sager, der er indberettet efter Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære nr. 9916 af 14. juli 2015 om kriminalforsorgsområdernes behandling og indberetning af hændelser vedrørende dødsfald, selvmord, kvalificerede selvmordsforsøg og andre kvalificerede selvbeskadigende handlinger og anden selvmords- eller selvbeskadigelsesadfærd blandt indsatte i kriminalforsorgens varetægt. Gennemgangen af disse sager sker som led i ombudsmandens almindelige tilsynsvirksomhed og arbejde med at forebygge, at personer, der er eller kan blive berøvet deres frihed, udsættes for f.eks. umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

2.1.6.2. Justitsministeriets overvejelser

Det følger af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, at aftalepartierne er enige om, at Folketingets Ombudsmands tilsyn og behandling af klager skal gælde for udvisningsdømte i det fængsel, som lejes i udlandet, på samme måde som for udvisningsdømte i fængsler i Danmark.

Det foreslås på den baggrund, at der indføres en bestemmelse, hvorefter Folketingets Ombudsmands virksomhed omfatter dansk forvaltningsmyndighed, som udøves i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo. På denne måde sikres det, at ombudsmanden får adgang til bl.a. at foretage tilsynsbesøg, herunder uanmeldte tilsynsbesøg, iværksætte undersøgelser af egen drift og behandle klager over den danske forvaltningsvirksomhed, som finder sted i Kosovo, ligesom det tilstræbes, at den nærmere afgrænsning af udøvelsen af ombudsmandens tilsyn i Kosovo afklares. Der henvises i den forbindelse til pkt. 2.1.6.3 nedenfor.

Det er Justitsministeriets vurdering, at Folketingets Ombudsmands tilsyn og behandling af klager ikke i fuldt omfang kan udøves på samme måde i relation til fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo som for udvisningsdømte, der afsoner i Danmark. Ombudsmandens kompetence vil således alene omfatte den offentlige forvaltningsvirksomhed i Kosovo, som udøves af danske forvaltningsmyndigheder. Som beskrevet under pkt. 2.1.2.3, vil der være tale om en særegen myndighedsopbygning i fængslet i Kosovo, hvor forvaltningsvirksomheden vil blive udøvet af ansatte i den danske kriminalforsorg, som arbejder i fængslet, og af lokalt ansatte, som er ansat af de kosovariske myndigheder. I det omfang det kosovarisk ansatte personale udøver forvaltningsvirksomhed, herunder anvender magt m.v., efter dansk ret, vil personalet være at betragte som en del af den danske myndighed. Forvaltningsvirksomheden vil dermed være omfattet af ombudsmandens kompetence. Dette uagtet, at det kosovarisk ansatte personale vil være ansat af de kosovariske myndigheder og dermed være underlagt kosovariske ansættelsesretlige regler.

Ombudsmandens kompetence vil derimod ikke omfatte den forvaltningsvirksomhed, som udøves af kosovariske myndigheder, herunder i forbindelse med transport uden for fængslet, ved sundhedsbehandling på et kosovarisk hospital eller ved strafforfølgning og -fuldbyrdelse af strafbare forhold begået i Kosovo. I traktaten mellem Danmark og Kosovo fremgår det imidlertid, at de kosovariske myndigheder skal overholde Danmarks internationale forpligtelser i disse tilfælde. Kriminalforsorgen, herunder den danske institutionsleder, vil i disse tilfælde være ansvarlig for at sikre, at Danmarks internationale forpligtelser overholdes.

Det indebærer, at den danske institutionsleder bl.a. vil kunne foretage løbende tilsyn med de kosovariske myndigheders udførelse af transportopgaven, ligesom institutionslederen løbende vil kunne indhente oplysninger om den sundhedsbehandling samt den strafferetlige forfølgning og -fuldbyrdelse, som en indsat har været underlagt i Kosovo. Institutionslederen vil i den forbindelse være ansvarlig for at påtale eventuelle krænkelse eller lignende over for den kosovariske administrative chef, hvilket i yderste konsekvens vil kunne håndteres som et traktatbrud. I disse situationer vil ombudsmanden alene have kompetence til at påse, at de danske myndigheder, herunder kriminalforsorgen, i tilstræk-

keligt omfang sikrer, at Danmarks internationale forpligtelser overholdes.

Ombudsmandens tilsyn vil således på visse områder adskille sig fra det tilsyn, som foretages med bl.a. kriminalforsorgen i Danmark. Ombudsmanden vil bl.a. ikke kunne påse, om de kosovariske myndigheder har indledt og fulgt op på undersøgelser, herunder disciplinære og strafferetlige undersøgelser, af en indsats påstand om krænkelse af f.eks. artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Ombudsmanden vil dog i sådanne situationer kunne undersøge overholdelsen af de danske myndigheders ansvar og forpligtelser, herunder om og hvordan de danske myndigheder har reageret på indsatte klager.

Endvidere vil ombudsmanden kun i begrænset omfang kunne føre tilsyn med de indsatte overgange mellem sektorer, herunder fra fængslet til f.eks. sygehuse eller politi uden for fængslet. Det skyldes, at ombudsmandens kompetence alene omfatter de danske myndigheders ansvarsområde, og at det er de kosovariske myndigheder, der forestår sundhedsbehandlingen på kosovariske hospitaler og transport uden for fængslet samt strafferetlig efterforskning af de indsatte eventuelle forbrydelser.

Det er Justitsministeriets vurdering, at ombudsmanden bør udøve sin virksomhed i overensstemmelse med lov om Folketingets Ombudsmand, således at ombudsmanden vil skulle bedømme, om de relevante danske myndigheder, navnlig kriminalforsorgen og udlændingemyndighederne, handler i strid med gældende dansk ret, herunder Danmarks internationale forpligtelser, og god forvaltningsskik, jf. ombudsmandslovens § 21. Ombudsmanden vil endvidere kunne bedømme forhold vedrørende en institutions eller myndigheds indretning og drift samt forhold vedrørende behandlingen af og aktiviteterne for institutionens eller myndighedens brugere ud fra almenmenneskelige og humanitære synspunkter, jf. ombudsmandslovens § 18.

Ombudsmanden bør derudover – for at kunne udøve sin virksomhed – have ret til at forlange oplysninger, dokumenter, udtalelser, indkaldelse til afhøring for retten, besigtigelse af tjenestesteder og lokaler samt afholde samtaler med bl.a. indsatte og personale, jf. § 19 i lov om Folketingets Ombudsmand. Kriminalforsorgen, herunder institutionslederen, vil være ansvarlig for at sikre, at ombudsmanden får adgang til alle relevante oplysninger på enten dansk eller engelsk samt tolkning.

Både de danske ansatte og de kosovariske ansatte, i det omfang de udøver dansk forvaltningsvirksomhed og dermed anses for omfattet af den danske myndighed, vil skulle tale sandt overfor ombudsmanden, når ombudsmanden fører tilsyn med den danske forvaltningsvirksomhed i Kosovo, jf. herved også traktatens artikel 30.

2.1.6.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 9, hvorefter Folketingets Ombuds-

mands virksomhed omfatter den danske forvaltningsmyndighed, som udøves i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo.

Bestemmelsen indebærer, at Folketingets Ombudsmand vil få kompetence til at føre tilsyn og behandle klager vedrørende fængslet i Kosovo i forhold til den virksomhed, som udøves af en dansk forvaltningsmyndighed. Ombudsmanden vil kunne behandle klager fra enhver, ligesom ombudsmanden af egen drift vil kunne optage sager til undersøgelse og indlede både konkrete og generelle undersøgelser af de relevante danske myndigheders, navnlig kriminalforsorgens og udlændingemyndighedernes, behandling af sager.

Ombudsmandens kompetence vil omfatte den del af den offentlige forvaltningsvirksomhed, som danske myndigheder er ansvarlige for i relation til fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring i fængslet i Kosovo, og vil omfatte offentlig forvaltningsvirksomhed i henhold til dansk ret, herunder Danmarks internationale forpligtelser.

Det indebærer, at den forvaltningsvirksomhed, som danske myndigheder udøver i henhold til dansk ret, herunder straffuldbyrdelsesloven samt regler udstedt i medfør heraf, vil være omfattet af ombudsmandens kompetence.

I det omfang det kosovarisk ansatte personale udøver forvaltningsvirksomhed, herunder anvender magt m.v., efter dansk ret, vil personalet blive betragtet som en del af den danske myndighed, og forvaltningsvirksomheden vil dermed være omfattet af ombudsmandens kompetence, uanset at de pågældende vil være ansat af de kosovariske myndigheder.

På tilsvarende vis vil ombudsmandens kompetence omfatte forvaltningsvirksomhed, som udøves af danske forvaltningsmyndigheder efter øvrig dansk ret, herunder reglerne om arbejdsmiljø, sundhedsbehandling, samt reglerne i udlændingeloven og hjemrejseloven.

Da der er tale om udøvelse af dansk forvaltningsvirksomhed, vil de almindelige forvaltningsretlige regler, som gælder for forvaltningsmyndigheder, herunder offentlighedsloven, forvaltningsloven, arkivloven samt uskrevne retsgrundsætninger tillige finde anvendelse. Det vil blive sikret, at danske regler for f.eks. tavshedspligt, sandhedspligt og habilitet vil finde anvendelse på den danske forvaltningsvirksomhed, som udøves i Kosovo, også når denne udøves af lokalt ansatte. Det vil dog være således, at den kosovariske straffelov vil finde anvendelse i forhold til strafferetlige brud på de danske forvaltningsretlige regler, ligesom de lokalt ansatte vil være underlagt lokale ansættelsesretlige regler, idet de vil være ansat af de kosovariske myndigheder.

Ombudsmandens kompetence vil ikke omfatte den forvaltningsvirksomhed, som udøves af kosovariske myndigheder. Kompetencen til at føre tilsyn vil derimod kunne henføre under den kosovariske ombudsmand, for så vidt denne er kompetent i henhold til kosovarisk lovgivning, jf. også traktatens artikel 30.

Ombudsmanden vil inden for rammerne af databeskyttelseslovgivningen, herunder databeskyttelsesforordningens artikel 49, i almindelighed kunne udveksle nødvendige oplysninger med den kosovariske ombudsmand.

Det vil være den danske institutionsleder, som vil være overordnet ansvarlig for, at dansk ret, herunder reglerne i straffuldbyrdelsesloven, bliver overholdt i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf og forvaring i fængslet i Kosovo. I de sager, hvor ombudsmanden efter praksis inddrager kriminalforsorgens områdekontor ved behandling af en sag eller en klage over et fængsel eller en arrest, vil ombudsmanden i sager vedrørende fængslet i Kosovo kunne rette henvendelse til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

For så vidt angår behandlingen af sager efter udlændinge- og hjemrejseloven, vil det være de relevante udlændingemyndigheder, som vil være overordnet ansvarlige for, at reglerne i navnlig udlændingeloven og hjemrejseloven overholdes.

Folketingets Ombudsmand vil skulle udøve sin virksomhed i overensstemmelse med lov om Folketingets Ombudsmand, jf. den foreslåede § 1 a, stk. 10, 1. pkt.

Folketingets Ombudsmand vil i relation til fængslet i Kosovo skulle varetage opgaven som Danmarks nationale forebyggende mekanisme, jf. den valgfri protokol til FN's torturkonvention, herunder som i Danmark med inddragelse af DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur og Institut for Menneskerettigheder.

Til brug for udøvelsen af ombudsmandens kompetence vil ombudsmanden have ret til at forlange oplysninger, dokumenter, udtalelser, indkaldelse til afhøring for retten, besigtigelse af tjenestesteder og lokaler samt afholde samtaler med bl.a. indsatte og personale, jf. § 19 i lov om Folketingets Ombudsmand. Oplysningerne vil kunne deles med DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur og Institut for Menneskerettigheder som led i det ovennævnte samarbejde, herunder også oplysninger, som stammer fra kosovariske myndigheder. Det vil være de danske myndigheder, herunder den danske institutionsleder, som vil være ansvarlige for, at ombudsmanden får adgang til oplysninger i henhold til § 19, herunder at ombudsmanden får tilsendt dokumenterne på dansk eller engelsk, jf. også traktatens artikel 30.

Ombudsmanden vil desuden, i overensstemmelse med cirkulære nr. 9916 af 14. juli 2015 om kriminalforsorgsområdernes behandling og indberetning af hændelser vedrørende dødsfald, selvmord, kvalificerede selvmordsforsøg og andre kvalificerede selvbeskadigende handlinger og anden selvmords- eller selvbeskadigelsesadfærd blandt indsatte i kriminalforsorgens varetægt, modtage underretning om eventuelle dødsfald, selvmord, selvmordsforsøg m.v. blandt indsatte i fængslet i Kosovo. Hændelserne vil i første omgang kunne undersøges og vurderes af kriminalforsorgen selv, bl.a. for at kriminalforsorgen kan vurdere, om der er behov for at iværksætte forebyggende tiltag eller foretage forbed-

ringer m.v. Ombudsmanden orienteres herefter om udfaldet af kriminalforsorgens undersøgelse og får tilsendt sagens dokumenter.

Folketingets Ombudsmand vil endvidere kunne påse, at danske myndigheder overholder forpligtelsen til at sikre, at de indsatte, som overdrages til de kosovariske myndigheder, behandles i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, jf. den foreslåede § 1 a, stk. 10, 2. pkt. Det gælder i forbindelse med de kosovariske myndigheders transport af de indsatte uden for fængslet, ved behandlingen af de indsatte på et kosovarisk hospital og ved strafforfølgning og -fuldbyrdelse af strafbare forhold begået af de indsatte under afsoningen i Kosovo.

Dette skal ses i lyset af, at Kosovo i traktaten har forpligtet sig til at overholde Danmarks internationale forpligtelser på visse områder i forbindelse med den forvaltningsvirksomhed, som udøves af kosovariske myndigheder og i henhold til kosovarisk ret.

Det følger således af traktatens artikel 18, stk. 3 og 4, at transporten af de indsatte på det kosovariske territorium, herunder f.eks. mellem fængslet og lufthavnen, vil skulle ske efter kosovarisk ret, men at brugen af magt i den forbindelse alene vil kunne ske inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser. Det følger endvidere af traktatens artikel 19, stk. 2, at sundhedsbehandlingen i visse situationer, herunder i akuttillfælde, vil kunne finde sted på et kosovarisk hospital. Sundhedsbehandlingen vil i disse tilfælde skulle ske i henhold til den kosovariske sundhedslovgivning, men i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, jf. artikel 19, stk. 6. Endelig vil strafbare forhold, der begås i Kosovo, herunder i fængslet i Gjilan i Kosovo, som udgangspunkt være omfattet af kosovarisk straffelovgivning, således at retsforfølgelse vil skulle ske i Kosovo. Det følger af traktatens artikel 25, stk. 2, at Kosovo i disse tilfælde er forpligtet til at sikre, at strafforfølgningen og -fuldbyrdelsen sker i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

Det vil være de danske myndigheders ansvar, herunder særligt den danske institutionsleders ansvar, at påse, at de indsatte behandles i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Ombudsmandens kompetence i henhold til den foreslåede § 1 a, stk. 10, 2. pkt., vil således være at påse, at de danske myndigheder overholder forpligtelsen til at sikre, at de indsatte, som overdrages til Kosovos myndigheder, behandles i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

Ombudsmanden fører ikke tilsyn med den forvaltningsvirksomhed, som udøves af de kosovariske myndigheder, men ombudsmanden vil kunne påse, at danske myndigheder sikrer overholdelse af Danmarks internationale forpligtelser også i det omfang, det påhviler Danmark at sikre, at kosovariske myndigheder overholder disse.

Ombudsmanden vil i den forbindelse kunne påse de kontrol-

foranstaltninger, som de danske myndigheder har iværksat med henblik på at sikre, at Danmarks internationale forpligtelser overholdes, ligesom ombudsmanden vil kunne foretage en vurdering af, om disse kontrolforanstaltninger må anses for egnede og tilstrækkelige til at sikre dette.

I de tilfælde, hvor ombudsmanden vil kunne påse, at danske myndigheder overholder forpligtelsen til at sikre, at de indsatte, som overdrages til Kosovos myndigheder, behandles i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, vil det være de danske myndigheder, herunder institutionslederen, som vil være ansvarlige for indhentelsen af oplysninger fra de udenlandske myndigheder, herunder f.eks. sundhedsoplysninger eller oplysninger om strafforfølgning eller -fuldbyrdelse, i det omfang ombudsmanden anmoder om dette. Det bemærkes i den forbindelse, at det følger af traktatens artikel 30, at den danske ombudsmand skal have adgang til oplysninger samt til at foretage interview med de indsatte og de ansatte efter reglerne i ombudsmandsloven.

De oplysninger, som ombudsmanden anmoder om at få udleveret, vil skulle være på enten dansk eller engelsk. Det vil i den forbindelse være de danske myndigheder, herunder den danske institutionsleder, som vil være ansvarlig for, at ombudsmanden på forlangende får oplysningerne på et af disse sprog. Det bemærkes i den forbindelse, at det blandt andet følger af traktatens artikel 5, at arbejds sproget i fængslet vil være engelsk, og at dokumenter i relevant omfang vil skulle udformes eller oversættes til dansk eller engelsk.

Den danske institutionsleder vil skulle sikre, at der er tolk til stede, hvis de indsatte og ombudsmandens besøgshold ikke taler det samme sprog. Tilsvarende gælder, hvis personalet og besøgsholdet ikke taler samme sprog.

2.1.7. Overdragelse til kosovariske myndigheder og strafafbrydelse i forbindelse med fuldbyrdelse af kosovarsk fængselsstraf

2.1.7.1. Gældende ret

2.1.7.1.1. Om overdragelse til andre landes myndigheder

Dansk ret indeholder ikke regler om overdragelse af personer, der afsoner dansk fængselsstraf eller dom til forvaring eller som er varetægtsfængslet med henblik på udsendelse på et andet lands territorium, til strafforfølgning eller -fuldbyrdelse til det andet lands myndigheder.

Udleveringsloven indeholder regler om udlevering til eller fra Danmark, og overdragelse til andre landes myndigheder med henblik på strafforfølgning eller -fuldbyrdelse sker almindeligvis efter denne lovs regler.

Det fremgår af lovens § 1, stk. 1, at den, der er sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling i Danmark eller i udlandet, kan udleveres ”til eller fra Danmark” efter denne lov.

Udleveringslovens kapitel 2 indeholder de almindelige be-

tingelser for udlevering. Det fremgår af lovens § 2, at udlevering ikke kan finde sted, hvis den pågældende på gerningstidspunktet var under den kriminelle lavalder, jf. straffelovens § 15.

Udlevering kan heller ikke finde sted, når den, der begæres udleveret, her i landet, i et nordisk land eller i en medlemsstat i Den Europæiske Union er dømt eller frifundet for den samme strafbare handling, jf. lovens § 3, stk. 1. Tilsvarende gælder, hvis den, der begæres udleveret, her i landet er benådet for handlingen, jf. stk. 2. Udlevering kan endvidere afslås, hvis den, der begæres udleveret, er dømt eller frifundet for handlingen i et land uden for Norden og Den Europæiske Union, jf. stk. 3.

Det fremgår af udleveringslovens § 6, stk. 1, at udlevering ikke kan finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen på grund af sin afstamning, sit tilhørsforhold til en bestemt befolkningsgruppe, sin religiøse eller politiske opfattelse eller i øvrigt på grund af politiske forhold vil blive udsat for forfølgelse, som retter sig mod dennes liv eller frihed eller i øvrigt er af alvorlig karakter. Udlevering kan endvidere ikke finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen vil blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, jf. stk. 2. Endelig kan udlevering ikke finde sted, hvis det i øvrigt strider mod Danmarks internationale forpligtelser, jf. stk. 3.

Udleveringsloven indeholder endvidere i kapitel 5 en række betingelser for udlevering fra Danmark til stater uden for Norden og Den Europæiske Union. Det fremgår bl.a. heraf, at der gælder krav om dobbelt strafbarhed (§ 18), at der ikke kan ske udlevering, hvis den handling, for hvilken der begæres udlevering, savner tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag (§ 23), at der ikke kan ske udlevering for militære eller politiske lovovertrædelser (§ 24 og § 25), og at der ikke kan ske udlevering med henblik på fuldbyrdelse af en dom, hvis den pågældende ikke har været til stede under retssagen, med mindre en række nærmere beskrevne betingelser er opfyldt (§ 28). Herudover fremgår det af udleveringslovens § 51, at strafforfølgning for andre lovovertrædelser begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, forudsætter samtykke fra det udleverende land (specialitetsprincippet).

Det fremgår af udleveringslovens § 35, stk. 1, at afgørelse om udlevering og om eventuelle vilkår herfor træffes af retten efter anklagemyndighedens anmodning.

2.1.7.1.2. Om strafafbrydelse

Straffuldbyrdelseslovens kapitel 12 indeholder nærmere regler om strafafbrydelse. Efter lovens § 75, stk. 1, afbrydes fuldbyrdelsen af en fængselsstraf, hvis den dømte udebliver, undviger eller i øvrigt selvfor skyldt unddrager sig straffuldbyrdelsen, eller hvis den dømte anholdes eller varetægtsfængsles i mindst 24 timer.

Strafabrydelse følger efter bestemmelsen af den indsatte egne handlinger og forekommer navnlig ved undvigelse,

udeblivelse fra udgang eller varetægtsfængsling under en ny sag. Endvidere kan i særlige tilfælde en selvforskyldt indlæggelse på sygehus begrunde en straffabrydelse.

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 75 a, stk. 1, at fuldbyrdelsen af fængselsstraffen afbrydes, hvis Hjemrejsestyrelsen bestemmer, at en udlænding, som er idømt fængselsstraf i op til 4 måneder eller er idømt fængselsstraf for overtrædelse af hjemrejselovens § 12, stk. 2-4, eller § 13, stk. 2 eller 4, og som i den forbindelse er udvist af landet, skal udsendes straks. Inden det bestemmes, om udlændingen skal udsendes straks, vurderer Hjemrejsestyrelsen, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler for, at straffen ikke bør afbrydes, jf. stk. 2. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren nærmere regler om straffabrydelse, og om genoptagelse eller iværksættelse af strafafsoning, jf. stk. 3.

Efter lovens § 76 kan justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, tillade, at en straffuldbyrdelse midlertidigt afbrydes i en række nærmere bestemte situationer. Det gælder, når ganske særlige omstændigheder af f.eks. arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssig karakter taler imod en umiddelbar fortsættelse af straffuldbyrdelsen. Det er endvidere en betingelse, at der ikke antages at foreligge fare for misbrug, og at hensynet til retshåndhævelsen ikke taler imod strafafbrydelse. Tilladelse til strafafbrydelse betinges af, at den pågældende ikke begår strafbart forhold. Tilladelse kan endvidere betinges af, at den pågældende i øvrigt overholder fastsatte vilkår, herunder undergiver sig tilsyn af kriminalforsorgen.

Efter lovens § 77 genoptages straffuldbyrdelsen, når den indsatte på ny giver møde, pågribes med henblik på fortsat straffuldbyrdelse, eller når kriminalforsorgen giver meddelelse herom til den pågældende. Uanset om der er tale om straffuldbyrdelse i en af kriminalforsorgens institutioner m.v. eller på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, indebærer strafafbrydelsen, at der skal foretages en omberegning af straffetiden, jf. lovens § 16.

Straffuldbyrdelsen genoptages i øvrigt, hvis en udlænding, der har fået afbrudt straffuldbyrdelsen, jf. § 75 a, stk. 1, på ny uden lovligt grundlag opholder sig her i landet inden for 5 år efter gennemførelse af udsendelsen.

2.1.7.2. Traktatens bestemmelser om strafbare forhold begået i Kosovo

I traktatens afsnit 4 er der fastsat regler for, hvordan strafbare forhold begået i Kosovo under afsoningen af en dansk fængselsstraf eller dom til forvaring, skal håndteres.

Det følger af traktatens artikel 24, stk. 1, at kriminalitet begået i Kosovo – herunder i fængslet – falder under kosovarisk straffemyndighed, dog således at Danmark i visse situationer og efter konsultation kan overtage strafforfølgingen. Hensigten med bestemmelsen i artikel 24, stk. 1, er

at regulere lovvalget for de overtrædelser, der måtte blive begået af indsatte, efter at de er blevet overdraget til Kosovo. Bestemmelsen dækker i øvrigt tilfælde, hvor ansatte i fængslet måtte begå lovovertrædelser.

I de tilfælde, hvor en indsat begår et strafbart forhold i Kosovo skal institutionslederen hurtigst muligt – gennem den administrative chef – anmelde forholdet til relevante kosovariske myndigheder, jf. artikel 24, stk. 2. Institutionslederen skal derudover samarbejde med de kosovariske myndigheder om efterforskningen af sagen, jf. stk. 3.

Relevante efterforskningsskridt, der foretages af de kosovariske myndigheder som led i efterforskningen, skal så vidt muligt ske i fængslet i Gjilan i Kosovo, jf. stk. 5.

En indsat, der har begået et strafbart forhold i Kosovo må ikke overføres til Danmark uden samtykke fra de kosovariske myndigheder jf. stk. 6.

Ved afsigelse af en fældende kosovarisk straffedom vil afsoning af den danske dom skulle afbrydes hurtigst muligt med henblik på fuldbyrdelse af den kosovariske dom i et andet kosovarisk fængsel, jf. artikel 25, stk. 1. Der vil således efter artikel 25, stk. 1, skulle ske overdragelse af den indsatte til et kosovarisk fængsel. Det er hensigten med artikel 25, stk. 1, sammenholdt med bl.a. artikel 4, stk. 5, der bl.a. henviser til strafferetlig efterforskning, at der også skal kunne ske overdragelse til strafforfølging.

Efter udståelse af den kosovariske straf vil afsoningen af den danske dom skulle genoptages, jf. stk. 3. Som følge heraf har Danmark fortsat ansvaret for udsendelse efter afsoning af den danske straf.

Endvidere følger det af traktatens artikel 25, stk. 4, at Danmark overtager fuldbyrdelsen af kosovariske fængselsdomme, som er afsagt over for indsatte, såfremt aftalen opsiges. De pågældende vil således blive overført til Danmark med henblik på fuldbyrdelse af den kosovariske dom i overensstemmelse med principperne i Europarådets konvention om overførelse af domfældte.

Kosovo har forpligtet sig til at sikre, at Danmarks internationale forpligtelser overholdes i forbindelse med både strafforfølging- og fuldbyrdelse, ligesom selve domsafsigelsen skal være i overensstemmelse dermed, jf. traktatens artikel 4, stk. 5, artikel 24, stk. 8, og artikel 25, stk. 2.

2.1.7.3. Justitsministeriets overvejelser

2.1.7.3.2. Om overdragelse til kosovariske myndigheder

Som anført ovenfor skal strafbare forhold, som begås i Kosovo under afsoningen af en dansk fængselsstraf eller dom til forvaring eller under varetægtsfængsling med henblik på udsendelse, som udgangspunkt efterforskes af de kosovariske myndigheder. Såfremt en indsat idømmes en fængselsstraf i Kosovo skal den pågældende snarest muligt overdrages til et kosovarisk fængsel med henblik på fuldbyrdelse af

den kosovariske fængselsstraf. Som nævnt i pkt. 2.1.7.2 kan der også ske overdragelse til strafforfølgning.

Det er Justitsministeriets vurdering, at udleveringsloven ikke finder anvendelse på overdragelse af indsatte, som afsøner en dansk straf i en anden stat (i dette tilfælde Kosovo), idet udleveringsloven alene finder anvendelse på udlevering til eller fra Danmark. Udleveringslovens regler finder således ikke anvendelse, når de indsatte eller varetægtsfængslede overdrages fra fængslet i Gjilan i Kosovo til de kosovariske myndigheder med henblik på fuldbyrdelse af en kosovarisk fængselsstraf.

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at der bør fastsættes en bestemmelse, hvorefter justitsministeren eller den der bemyndiges dertil, kan bestemme, at personer, som afsøner en dansk fængselsstraf eller dom til forvaring i medfør af regler fastsat efter § 1 a, stk. 2, skal overdrages til de kosovariske myndigheder med henblik på strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en kosovarisk fængselsstraf. Der bør endvidere fastsættes en regel, der sikrer, at tilsvarende gælder for udlændinge, der efter afsoning af en dansk fængselsstraf eller dom til forvaring varetægtsfængsles i Kosovo med henblik på udsendelse.

De nærmere rammer for processen i forbindelse med overdragelsen til de kosovariske myndigheder, hvad enten overdragelsen sker under afsoning af den danske straf eller under en varetægtsfængsling med henblik på udsendelse, vil herefter administrativt kunne fastsættes administrativt af justitsministeren, herunder de tidsmæssige rammer for beslutningen, samt de nærmere kriterier for overdragelse samt tilbageførsel af den dømte eller varetægtsfængslede. Det bemærkes i den forbindelse, at det fra de danske myndigheders side vil skulle sikres, at den indsatte ved overdragelse til de kosovariske myndigheder ikke behandles i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Det følger endvidere af traktaten mellem Danmark og Kosovo, at den kosovariske strafforfølgning og fuldbyrdelse af en kosovarisk fængselsstraf skal være i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, jf. traktatens artikel 4, stk. 5, 24, stk. 8, og 25, stk. 2.

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at der bør fastsættes et krav om, at overdragelse til de kosovariske myndigheder alene kan ske, hvis overdragelsen ikke vurderes at være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Hermed sikres det, at den indsatte ikke i forbindelse med overdragelsen til de kosovariske straffemyndigheder vil få krænket sine grundlæggende menneskerettigheder.

Da det fremgår af aftalen mellem Danmark og Kosovo, at princippet om forbud mod dobbelt strafforfølgning overholdes (det såkaldte ”ne bis in idem”-princip), jf. traktatens artikel 24, stk. 1, vurderes der ikke at være behov for særskilt regulering herom, som det ellers findes i udleveringsloven.

Da det alene vil være personer, som er idømt fængselsstraf eller forvaring i Danmark, og som således er over den kri-

minelle lavalder, jf. straffelovens § 15, som vil afsone fængselsstraf eller dom til forvaring i Kosovo, og som dermed vil kunne overdrages til Kosovos myndigheder, vurderes der ikke at være behov for at fastsætte et særskilt krav om den kriminelle lavalder.

2.1.7.2.2. Om strafafbrydelse

Som anført ovenfor under pkt. 2.1.1.2 er det en del af aftalen mellem Danmark og Kosovo, at den dømte ved idømmelse af en kosovarisk dom snarest muligt skal overdrages til de kosovariske myndigheder med henblik på fuldbyrdelse af den kosovariske fængselsstraf, uanset at den danske fængselsstraf eller forvaringsdom endnu ikke er endeligt udstået, jf. traktatens artikel 25, stk. 1.

Der vurderes ikke at være hjemmel i straffefuldbyrdesloven til at afbryde straffen i tilfælde, hvor den indsatte overdrages til et andet lands myndigheder med henblik på strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en fængselsstraf i dette land. Der bør derfor fastsættes en regel om, at fuldbyrdelsen af fængselsstraffen eller forvaringen afbrydes, hvis justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, bestemmer, at en person, som afsøner fængselsstraf eller dom til forvaring i medfør af regler fastsat efter § 1 a, stk. 2, skal overdrages til Republikken Kosovo til strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en kosovarisk fængselsstraf i medfør af stk. 1.

For at sikre det retlige grundlag for at genoptage straffuldbyrdelsen af den danske fængselsstraf, bør der efter Justitsministeriets opfattelse tillige fastsættes en bestemmelse om, at straffuldbyrdelsen genoptages, når den dømte på ny overdrages til kriminalforsorgen efter afsoningen af den kosovariske fængselsstraf.

2.1.7.3. Den foreslåede ordning

2.1.7.3.1. Om overdragelse til Kosovos myndigheder

Det foreslås, at der indføres en bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 75 b, stk. 1, hvorefter justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan beslutte, at en person, som afsøner fængselsstraf eller dom til forvaring i medfør af regler fastsat efter § 1 a, stk. 2, skal overdrages til Republikken Kosovo til strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en kosovarisk fængselsstraf, medmindre det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Det foreslås endvidere, at der indføres en bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 6, hvorefter justitsministeren efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren kan bestemme, at den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 75 b, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse for udlændinge, der er anbragt efter regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 4.

Bestemmelserne indebærer, at personer, der udestår fængselsstraf eller dom til forvaring i fængslet i Kosovo, eller som er varetægtsfængslet med henblik på udsendelse, vil kunne overdrages til de kosovariske myndigheder med hen-

blik på strafforfølging eller fuldbyrdelse af en kosovarisk fængselsstraf. Der vil i forbindelse med overdragelsen til de kosovariske myndigheder ikke blive stillet krav om samtykke fra den indsatte.

Der vil kunne opstå tilfælde, hvor de kosovariske myndigheder ønsker en indsat overdraget til strafforfølging forud for, at den indsatte har modtaget endelig dom i Kosovo. Det kan bl.a. være tilfældet, hvis den pågældende har afsonet hele sin danske fængselsstraf eller dom til forvaring i Kosovo og dermed står til at blive udsendt til sit hjemland eller returneret til Danmark med henblik på senere udsendelse.

Med bestemmelsen vil der forud for overdragelse af den indsatte til de kosovariske myndigheder skulle foretages en konkret vurdering af, om overdragelsen i det enkelte tilfælde vil være i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Det vil være justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, der træffer beslutning om, hvorvidt den konkrete overdragelse kan finde sted.

Overdragelse vil kunne ske på vilkår om, at den pågældende tilbageføres til fængslet i Gjilan i Kosovo eller kriminalforsorgen i øvrigt, når den kosovariske fængselsstraf er udstået.

Der vil være tale om den samme vurdering, som foretages efter udleveringslovens § 6, stk. 1-3. Der vil således i forbindelse med vurderingen af, om der kan ske overdragelse til de kosovariske myndigheder, bl.a. skulle tages stilling til, om den pågældende ved overdragelsen risikerer at blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, jf. herved blandt andet EMRK artikel 3, og om den pågældende i relation til selve strafforfølgingen udsættes for åbenbar tilsidesættelse af kravene til en retfærdig rettergang ("flagrant denial of justice"), jf. herved navnlig EMRK artikel 6. Som det bl.a. er beskrevet nedenfor i punkt 2.1.7.3.2, vil bl.a. de nærmere kriterier for overdragelse kunne fastsættes administrativt af justitsministeren efter den foreslåede bestemmelse i § 75 b, stk. 3.

Bestemmelsen omfatter Danmarks samlede internationale forpligtelser. Det vil skulle påses, at behandlingen af den indsatte i forbindelse med strafforfølging og -fuldbyrdelse efter kosovarisk ret sker inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser.

2.1.7.3.2. Om strafafbrydelse

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter fuldbyrdelsen af fængselsstraffen eller forvaringen vil skulle afbrydes, hvis justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, bestemmer, at en person, som udstår fængselsstraf eller dom til forvaring i Kosovo, skal overdrages til Republikken Kosovo til strafforfølging eller fuldbyrdelse af en kosovarisk fængselsstraf.

Strafabrydelsen vil gælde fra det tidspunkt, hvor den faktiske overdragelse af den pågældende fra fængslet i Gjilan i Kosovo til de kosovariske myndigheder finder sted. Tidspunktet for beslutningen om overdragelse i henhold til § 75

b, stk. 1, vil således ikke være afgørende for, hvornår strafafbrydelse vil kunne finde sted. Afbrydelse af fuldbyrdelsen af fængselsstraffen eller forvaringen vil dog bero på beslutningen om, at der skal ske overdragelse til de kosovariske myndigheder.

Der lægges med lovforslaget op til, at justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, i forlængelse af beslutningen om overdragelse til de kosovariske myndigheder, vil skulle bestemme, at der skal ske strafafbrydelse.

Der vil ikke være et krav, at den indsatte skal samtykke til, at straffen afbrydes i forbindelse med overdragelse til de kosovariske myndigheder.

For at tage højde for den nye ordning foreslås det, at der i § 77 indsættes et nyt stykke, hvorefter straffuldbyrdelsen genoptages, når en person, der har fået afbrudt straffuldbyrdelsen, jf. § 75 b, stk. 2, på ny overdrages til kriminalforsorgen fra Republikken Kosovo med henblik på genoptagelse af straffuldbyrdelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil således udvide anvendelsesområdet for § 77, så det tydeligt fremgår, at den også omfatter den situation, hvor en udlændings fuldbyrdelse af fængselsstraf er blevet afbrudt efter den foreslåede § 75 b, stk. 2.

For så vidt angår udlændinge, der under varetægtsfængsling med henblik på udsendelse overdrages til kosovariske myndigheder, vil sagen på tidspunktet, hvor udlændingen overdrages til danske myndigheder på ny skulle forelægges for retten, som vil tage stilling til, om betingelserne for varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14 er opfyldt.

De nærmere regler om overdragelsen, strafafbrydelsen og genoptagelse af fuldbyrdelsen vil blive fastsat administrativt, jf. den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 75 b, stk. 3. Disse regler vil efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 5, kunne finde tilsvarende anvendelse for en udlænding, der er varetægtsfængslet i fængslet i Kosovo med henblik på udsendelse som følge af en beslutning ved endelig dom om udvisning. Der vil i medfør af den foreslåede bestemmelse bl.a. blive fastsat regler om overdragelse i lyset af bestemmelserne i kapitel 5 i udleveringsloven. Der henvises til lovforslagets § 11, nr. 1, samt bemærkningerne hertil.

2.1.8. Om værneting og øget mulighed for anvendelse af telekommunikation med billede ved domstolsprøvelse

2.1.8.1. Gældende ret

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 112, at visse endelige administrative afgørelser inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den dømte, af denne kan kræves indbragt til prøvelse for retten. Den udvidede adgang til domstolsprøvelse gælder alene for de i § 112 nævnte administrative afgørelser, som omfatter bl.a. afgørelse om disciplinærstraf i form af stracelle i mere end 7 dage samt afgørelse om

nægtelse af prøveløsladelse. Det er ved valget af, hvilke typer afgørelser, der skal omfattes af den udvidede adgang til domstolsprøvelse lagt vægt på, at det er afgørelser, som har lighed med straffesager eller i øvrigt har særlig indgribende betydning for den indsatte. Ordningen gælder ikke for afgørelser, som er begrundet i hensynet til opretholdelsen af orden og sikkerhed i fængslet, jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, side 3753.

Efter § 113 sker indbringelse af sagen for byretten i den retskreds, hvor den institution, som den pågældende var indsat i på tidspunktet for den oprindelige afgørelse, er beliggende. Er den indsatte senere overført til en anden institution, kan sagen i stedet indbringes for byretten i den retskreds, hvor den institution, som den dømte er anbragt i, er beliggende. Er den dømte ikke frihedsberøvet, indbringes sagen for byretten i den retskreds, hvor den dømte bor eller opholder sig. Har den dømte ikke kendt bopæl eller opholdssted, indbringes sagen for Københavns Byret.

Af § 116, stk. 1, fremgår det, at sagen behandles på skriftligt grundlag, medmindre retten bestemmer andet. Retten kan stille krav om tilvejebringelse af yderligere oplysninger. Behandles sagen mundtligt, træffer retten bestemmelse om afhøring af den dømte og andre og om tilvejebringelse af beviser i øvrigt, jf. § 116, stk. 2. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, side 3754, at det efter Straffelovrådets opfattelse bør overlades til retten at træffe bestemmelse om, hvorvidt en sag efter sin karakter bør behandles mundtligt. Der er efter rådets opfattelse grund til at tro, at et stort antal sager allerede ved modtagelsen vil være tilstrækkeligt oplyst, så retten i mange tilfælde umiddelbart vil kunne træffe sin afgørelse, efter at den dømte eller dennes advokat i et skriftligt indlæg har haft lejlighed til at udtale sig om kriminalforsorgens begrundelse for den pågældende afgørelse. Rådet har derfor fundet det hensigtsmæssigt og forsvarligt at foreslå, at sagerne, selv om hovedprincippet i retsplejen er mundtlighed, som udgangspunkt behandles skriftligt, men således at retten - også af egen drift - kan træffe bestemmelse om mundtlig behandling.

De afgørelser, som ikke er omfattet af den udvidede adgang til domstolsprøvelse i straffuldbydelseslovens § 112, kan i stedet indbringes for retten i medfør af grundlovens § 63, stk. 1.

2.1.8.2. Justitsministeriets overvejelser

Ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, vil der efter Justitsministeriets vurdering være behov for at præcisere, hvilken retskreds indbringelse af en sag i medfør af straffuldbydelseslovens § 112 skal ske til. Det vurderes i den forbindelse mest hensigtsmæssigt at lade sagerne behandle ved Københavns Byret, som det også er tilfældet, hvis den dømte ikke har kendt bopæl eller opholdssted.

Det er udgangspunktet, at sagerne behandles skriftligt. Retten kan dog af egen drift bestemme, at en sag skal behandles

mundtligt. Ved fastsættelsen af regler om videoretsmøder bør der tages hensyn til betydningen af parternes fysiske tilstedeværelse. Justitsministeriet har i den forbindelse tillagt det vægt, at sagerne allerede i dag som udgangspunkt behandles skriftligt, hvorfor sagerne som udgangspunkt ikke kræver personlig tilstedeværelse.

Det er Justitsministeriets vurdering, at der, henset til visse af sagernes karakter samt det konkrete uforholdsmæssige ressourceforbrug ved at transportere den dømte til et retsmøde i Danmark, bør fastsættes et udgangspunkt om, at et retsmøde i tilfælde, hvor retten har besluttet, at en sag, skal behandles mundtligt og hvor den dømte er indsat i fængslet i Kosovo, gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede.

Det findes i øvrigt hensigtsmæssigt og forsvarligt, at give retten mulighed for at bestemme, at den dømtes advokat i disse tilfælde skal møde fysisk i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end den dømte, samt bestemme, at justitsministeren deltager i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede. Det forudsættes i den forbindelse, at Direktoratet for Kriminalforsorgen deltager på vegne af justitsministeren. Retten bør i den forbindelse kunne bestemme, at den dømtes advokat og justitsministeren skal møde frem i retten, hvis deltagelse ved anvendelse af telekommunikation med billede ikke findes forsvarligt.

De foreslåede regler om værneting og mulighed for anvendelse af telekommunikation med billede, som finder anvendelse ved domstolsprøvelse efter straffuldbydelseslovens § 112, bør efter Justitsministeriets vurdering på samme måde gælde for domstolsprøvelse af andre afgørelser efter loven.

2.1.8.3. Den foreslåede ordning

For at skabe sikkerhed om rette værneting i sager, hvor den dømte er indsat til afsoning i fængslet i Kosovo, foreslås det, at der indføres en bestemmelse, hvorefter sager, som indbringes af en dømt, som er indsat til fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbydelseslovens § 1 a, stk. 2, indbringes for Københavns Byret.

Det foreslås endvidere, at der indføres en mulighed for, at disse sager kan behandles ved anvendelse af telekommunikation med billede. Der foreslås således indsat en bestemmelse, hvorefter retten kan træffe bestemmelse om, at retsmødet gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede, hvis sagen er indbragt for Københavns Byret, når den dømte udstår fængselsstraf eller dom til forvaring i Kosovo. Bestemmelsen vil også finde anvendelse i forbindelse med behandlingen under kære, jf. straffuldbydelseslovens § 120, stk. 3.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter retten kan bestemme, at den dømtes advokat skal møde frem i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end den dømte,

i ovenstående tilfælde, hvor den dømte deltager ved anvendelse af telekommunikation med billede. Endelig foreslås det, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter retten kan bestemme, at justitsministeren i tilfælde, hvor den dømte deltager ved anvendelse af telekommunikation med billede, deltager i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede. Det forudsættes i den forbindelse, som anført, at Direktoratet for Kriminalforsorgen deltager på vegne af justitsministeren. Retten kan i den forbindelse bestemme, at den dømtes advokat og justitsministeren skal møde frem i retten, hvis deltagelse ved anvendelse af telekommunikation med billede ikke findes forsvarligt.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter reglerne om værneting og muligheden for anvendelse af telekommunikation med billede i tilfælde, hvor den dømte udstår straffen i fængslet i Kosovo, tillige vil finde anvendelse på øvrige sager, som indbringes for retten.

Det vil i hvert enkelt tilfælde tilkomme retten at beslutte, om gennemførelsen af retsmøde ved anvendelse af telekommunikation med billede kan ske på forsvarlig vis, idet det dog forudsættes, at retsmøderne, hvor retten har bestemt, at sagen skal behandles mundtligt, som udgangspunkt gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede, medmindre tungtvejende grunde tilsiger, at afholdelse af retsmødet bør ske ved fysisk fremmøde.

2.1.9. Om arbejdsmiljø i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf i et fængsel i Kosovo

2.1.9.1. Gældende ret

2.1.9.1.1. Om den geografiske afgrænsning af arbejdsmiljølovens anvendelsesområde

Det fremgår af arbejdsmiljølovens § 2, at loven omfatter arbejde, der udføres for en arbejdsgiver.

Det fremgår af lovens § 90, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Der er ikke i øvrigt i loven eller forarbejderne hertil foretaget nogen geografisk eller territorial afgrænsning af lovens anvendelsesområde.

Selv om det ikke udtrykkeligt fremgår af arbejdsmiljøloven, så følger det dog af almindelige retsgrundsætninger, at loven kun gælder for arbejde, der udføres i Danmark. Dette kommer også til udtryk i Arbejdstilsynets faste praksis.

2.1.9.1.2. Om arbejdsmiljølovens anvendelse på indsatte arbejde i fængsler

Arbejdsmiljøloven finder anvendelse på arbejdsmiljøet for indsatte i fængsler, når de udfører arbejde.

Det arbejde, som indsatte udfører på institutionernes særlige arbejdspladser, som f.eks. værksteder m.v., betragtes som arbejde for en arbejdsgiver, jf. lovens § 2, stk. 1. I de situationer, hvor indsatte udfører arbejde, der efter sin karakter lige så vel kunne foregå uden for fængslet, f.eks. i

møbelproduktion eller gartneri, er arbejdet således omfattet af lovens hovedområde.

Den indsatte har typisk pligt til at stille sin arbejdskraft til rådighed og er undergivet fængslets instruktionsbeføjelse. Samtidig stiller fængslet arbejdsrum og redskaber til rådighed for arbejdets udførelse, og fængslet bærer risikoen for arbejdsresultatet.

Det fremgår i øvrigt også af straffuldbyrdelseslovens § 40, at arbejdspladser i fængsler skal være indrettet således, at arbejdsforholdene for de indsatte er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige.

Det er i bemærkningerne til denne bestemmelse forudsat, at kriminalforsorgens varetagelse af sikkerhedsmæssige opgaver kan begrunde fravigelser af kravene til arbejdspladsernes indretning. Det samme gælder de bygningsmæssige forhold, idet de særlige fængselsmæssige forhold undertiden bevirker, at lovgivningens regler om flugtveje, placering af vinduer m.v. må fraviges. Der henvises til bemærkningerne til straffuldbyrdelseslovens § 40, jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, side 3778.

Når Arbejdstilsynet fører tilsyn med fængsler, fører Arbejdstilsynet også tilsyn med de værksteder m.v., hvor indsatte arbejder. Arbejdstilsynet kan træffe afgørelse i forhold til fængslerne, hvis der sker overtrædelser af arbejdsmiljøloven i værkstederne. Det kan f.eks. være, hvis der arbejdes ved rundsav med skæring i træ uden tilstrækkelig udsugning, eller hvis de maskiner, der anvendes, ikke er sikret i forhold til afskærmning eller lignende.

Det betragtes som en arbejdsulykke, hvis en indsat kommer til skade i forbindelse med arbejdet på et værksted. Det kan f.eks. være i forbindelse med arbejde ved en maskine, men der kan også være tale om en arbejdsulykke, når der f.eks. sker vold i forbindelse med indsatte arbejde i et værksted. Arbejdsulykker skal anmeldes efter de almindelige regler herom.

2.1.9.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser

Da arbejdsmiljøloven ikke har nogen nærmere geografisk afgrænsning, er det Beskæftigelsesministeriets vurdering, at der bør skabes en hjemmel til, at beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om, at arbejdsmiljøloven finder anvendelse i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2.

Bestemmelsen forudsættes udmøntet således, at beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om, at arbejdsmiljøloven finder anvendelse på arbejdsmiljøet for dansk ansatte, som er beskæftiget i Kosovo i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo. Det forudsættes i den forbindelse, at arbejdsmiljøloven ikke vil finde anvendelse på arbejdsmiljøet for de lokalt ansatte.

Bemyndigelsen kan endvidere benyttes til at fastsætte regler

om, at det arbejde, som indsatte udfører i fængslet i Kosovo, er omfattet af arbejdsmiljøloven svarende til den gældende praksis for indsattes arbejde udført i fængsler i Danmark.

Det er Beskæftigelsesministeriets vurdering, at det med den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 3 a, stk. 2, kan sikres, at der udarbejdes regler, der kan tage højde for den endelige fastlæggelse af ordningen, herunder med mulighed for at fravige regler i loven, hvis det er nødvendigt som følge af de særlige omstændigheder ved fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo.

2.1.9.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i § 3 a, stk. 1, i arbejdsmiljøloven, hvorefter beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om, at arbejdsmiljøloven finder anvendelse i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Med bemyndigelsen vil det blive fastlagt, at arbejdsmiljøloven, på samme måde som i Danmark, vil gælde for de dansk ansatte, som skal beskæftiges i Kosovo i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo. Det drejer sig bl.a. om institutionslederen, enkelte fængselsbetjente, administrative medarbejdere m.fl. Der henvises til lovforslagets pkt. 2.1.2.2.

Med bemyndigelsen vil det endvidere blive fastlagt, hvordan arbejdsmiljøloven skal omfatte det arbejde, som indsatte udfører i et fængsel i Kosovo. Bemyndigelsen forudsættes udmøntet således, at det svarer til den gældende praksis for danske fængsler, jf. pkt. 2.1.9.2.

Med bemyndigelsen skal det endelig fastlægges, at det danske arbejdstilsyn kan føre tilsyn med overholdelsen af arbejdsmiljøloven i fængslet i Kosovo i det omfang, den finder anvendelse i fængslet. Der skal fastlægges nærmere regler om, hvordan dette tilsyn kan foregå, herunder omfang og kadence herfor. Der kan i den forbindelse fastsættes regler om samarbejde med andre danske myndigheder, som også skal føre tilsyn i fængslet i Kosovo.

Endelig vil der kunne fastsættes nærmere regler om fravigelse af arbejdsmiljølovens regler i det omfang, det er nødvendigt som følge af de særlige omstændigheder ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i et fængsel i Kosovo.

2.1.10. Regler om udlændinges udrejse

2.1.10.1. Gældende ret

Hjemrejseloven udgør det primære retsgrundlag for Hjemrejsestyrelsens administration af udsendelsesområdet. Loven regulerer forhold, der knytter sig til myndighedernes arbejde med udlændinge, der skal udrejse af landet. Loven indeholder således bl.a. bestemmelser om rettigheder og pligter for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, herunder for udlændinge, der er udvist ved dom.

Loven indeholder derudover regler om udrejsepligt og udrejse med bistand fra myndigheder, pligt til at medvirke til en frivillig udrejse og mulighed for at modtage hjemrejsestøtte i den forbindelse. Loven indeholder endvidere bestemmelser, der gør det muligt at varetægtsfængsle en udlænding med henblik på udsendelse, lige som der efter loven kan foretages tvangsindgreb i form af eksempelvis tvangsmæssig fremstilling for en ambassade eller beslaglæggelse af en udlændings genstande.

Det følger af hjemrejselovens § 1, stk. 1, at en udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a eller efter reglerne i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., eller efter reglerne i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at udrejse.

Hjemrejselovens § 1, stk. 1, fastslår princippet om, at en udlænding skal udrejse, når den pågældende ikke har ret til at opholde sig her i landet. Det følger af bemærkningerne til hjemrejselovens § 1, stk. 1, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 203 som fremsat, side 110, at der ved udrejse forstås, at udlændingen skal forlade Danmarks territorium.

2.1.10.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Som led i aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er det besluttet, at der skal lejes 300 fængselspladser i udlandet. Det er hensigten, at fængselspladserne skal anvendes til udvisningsdømte fra lande uden for EU og EØS, og at de udvisningsdømte efter afsoning af fængselsstraffen ikke skal tilbage til Danmark. De udvisningsdømte skal derimod i videst mulige omfang udsendes direkte fra Kosovo til deres hjemland.

Dette lovforslag skal bl.a. skabe det retlige grundlag for at sikre, at domsudviste udlændinge i videst mulige omfang efter afsoning i Kosovo udrejser eller udsendes til deres hjemland.

En sådan ordning kræver, at Hjemrejsestyrelsen igangsætter og i videst mulige omfang færdiggør hjemrejsesagsbehandlingen under afsoningen i Kosovo. Det er derfor nødvendigt, at styrelsen i et vist omfang er tilstede i Kosovo, lige som styrelsen skal have de hjemmelmæssige forudsætninger for at varetage de nødvendige opgaver, der er forbundet med udlændinges udrejse.

Det er på den baggrund Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at hjemrejseloven bør finde anvendelse under afsoning eller varetægtsfængsling efter hjemrejselovens regler i Kosovo.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at hjemrejseloven i sin helhed skal læses i sammenhæng med § 1, og dermed i sin helhed relaterer sig til udrejse

fra Danmark. Hjemrejseloven vil på denne baggrund ikke uden særskilt regulering kunne finde anvendelse i tilfælde, hvor en udlænding afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i en anden stat og forudsættes at udrejse derfra.

Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at det skal fremgå af hjemrejseloven, at loven finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring eller er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo. Det bør ligeledes tydeligt fremgå, at udrejsepligten vedrører udrejse derfra.

Der vil i praksis kunne opstå behov for at fravige visse af hjemrejselovens bestemmelser med henblik på at kunne gennemføre hjemrejsesagsbehandlingen og sikre den domsudviste udlændings udrejse fra Kosovo. Det er dog vanskeligt på forhånd at klarlægge i fuldt omfang, hvilke fravigelser af hjemrejseloven, som afsoning eller varetægtsfængsling i og efterfølgende udrejse fra Kosovo vil give anledning til, ligesom der løbende vil kunne opstå nye behov for at gøre konkrete fravigelser. Det er på den baggrund ministeriets vurdering, at udlændinge- og integrationsministeren bør bemyndiges til at kunne fastsætte nærmere regler om udlændingens udrejse fra Kosovo, herunder regler om fravigelse af hjemrejselovens bestemmelser, som er nødvendige for at sikre udrejsen.

2.1.10.2.1. Særligt om varetægtsfængsling

Der vil være tilfælde, hvor en domsudvist udlænding efter afsoning og frem mod udrejsen vil kunne varetægtsfængsles efter hjemrejselovens regler. Der vil således kunne ske varetægtsfængsling med henblik på udsendelse efter hjemrejselovens § 14, stk. 1, så længe den pågældendes udsendelsessag er under forberedelse, og fremdriften af udsendelsen sikres med den fornødne omhu. Der kan endvidere ske varetægtsfængsling efter § 14, stk. 2, hvis en domsudvist udlænding indgiver ansøgning om asyl. Varetægtsfængslingen kan i det tilfælde opretholdes, indtil den pågældende opnår asyl, opholdstilladelse på andet grundlag eller kan udsendes.

Det er hensigten, at fængselspladserne i Kosovo også skal kunne anvendes til domsudviste udlændinge, der varetægtsfængsles med henblik på udsendelse. Der bør derfor skabes klar hjemmel til, at der kan ske varetægtsfængsling efter hjemrejselovens bestemmelser i de fængselsfaciliteter, som er nævnt i § 1 a, stk. 1, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Bestemmelsen bør efter udlændinge- og integrationsministeriets vurdering udformes på en sådan måde, at målgruppen løbende vil kunne justeres med henblik på en optimal udnyttelse af fængselspladserne i Kosovo. Der bør således ikke ved lov foretages en nærmere afgrænsning af den målgruppe, som vil kunne varetægtsfængsles i Kosovo. Det bør derfor ikke være en betingelse for varetægtsfængsling efter hjemrejseloven med henblik på udsendelse, at den domsudviste udlænding har afsonet i Kosovo.

Forslaget om, at hjemrejseloven finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring eller er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo, indebærer, at hjemrejselovens § 14, stk. 3, også vil finde anvendelse. Det følger af bestemmelsen, at retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, finder tilsvarende anvendelse på varetægtsfængslinger efter lovens § 14, stk. 1 og 2.

Retsplejelovens regler om varetægtsfængslinger og regler fastsat i medfør deraf vil således finde anvendelse for udlændinge, der er varetægtsfængslede efter hjemrejseloven, og som er anbragt i fængslet i Kosovo. Der vil dog efter Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering kunne opstå behov for at tilpasse eller fravige reglerne af hensyn til den praktiske gennemførelse af varetægtsfængslingen. Det er imidlertid vanskeligt på forhånd at klarlægge i fuldt omfang, hvilke fravigelser af regler om varetægtsfængsling, som varetægtsfængsling i Kosovo konkret vil give anledning til, ligesom der løbende vil kunne opstå nye behov for at gøre konkrete fravigelser.

Det er på den baggrund vurderingen, at der bør etableres en generel bemyndigelse til, at justitsministeren kan tilpasse og fravige retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og regler fastsat i medfør deraf, i det omfang det er nødvendigt for at gennemføre varetægtsfængslingen efter hjemrejselovens § 14, stk. 1 og 2 i Kosovo.

2.1.10.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejseloven, hvorefter loven finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring eller er anbragt i fængslet i Kosovo efter regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

Forslaget indebærer, at hjemrejseloven i sin helhed vil finde anvendelse under en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller dom til forvaring eller varetægtsfængsling efter hjemrejselovens regler i Kosovo.

Det betyder bl.a. at hjemrejselovens bestemmelser vedrørende medvirken, hjemrejsестøtte, varetægtsfængsling, tvangsfremstilling og beslaglæggelse vil kunne finde anvendelse for udlændinge, der er indsat i fængslet i Kosovo, eller som i Kosovo varetægtsfængsles med henblik på udsendelse.

Dele af hjemrejseloven vil ikke finde anvendelse, da de ikke finder anvendelse for udlændinge, der afsoner eller er varetægtsfængslede. Det drejer sig om kapitlerne 4, 5, 7 og 8, der vedrører henholdsvis digital kommunikation, hjemrejsese-

kontrakt, forhold på indkvarteringssteder og kontrol og motivationsfremmende foranstaltninger samt § 16 om frihedsberøvelse. Bestemmelsen om Folketingets Ombudsmands tilsyn med ledsagede udsendelser i § 19 vil heller ikke finde anvendelse, idet tilsynet ikke omfatter ledsagede udsendelser af domsudviste udlændinge.

Det forudsættes, at Hjemrejsestyrelsen vil skulle administrere reglerne i hjemrejseloven på samme måde, som hvis udlændingen afsonede sin fængselsstraf eller forvaringsdom eller var varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Danmark.

For så vidt angår foranstaltninger under Hjemrejsestyrelsens sagsbehandling, der indebærer tvang og magtanvendelse, henvises til lovforslagets § 10, nr. 17, og § 11, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås endvidere, at der indføres en bestemmelse, hvorefter en udlænding har pligt til at udrejse derfra, hvor udlændingen i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2, har afsonet en fængselsstraf eller dom til forvaring, eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 1 a, stk. 4, i hjemrejseloven.

Forslaget indebærer, at der indføres en pligt for en udlænding – der i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2, afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i Kosovo eller som i Kosovo er varetægtsfængslet med henblik på udsendelse – til at udrejse derfra. Det sikres hermed, at udlændingen er bekendt med, hvad der forventes af den pågældende, når straffen er afsonet, herunder at det i udgangspunktet er udlændingens eget ansvar at sørge for sin udrejse fra Kosovo.

Der vil være tilfælde, hvor udlændingen af forskellige årsager ikke kan udrejse fra eller udsendes af Kosovo. Det kan derfor være nødvendigt at tilbageføre udlændingen enten midlertidigt eller mere permanent til Danmark.

Det kan f.eks. være en udlænding, der ikke vil medvirke til udrejsen, og som ikke kan tvangsmæssigt udsendes eller en udlænding, der efter afsoning er henvist til tålt ophold i Danmark. Det kan også være en udlænding, over for hvem en varetægtsfængsling efter hjemrejseloven ikke kan iværksættes eller opretholdes, eksempelvis fordi der ikke er reel udsigt til udsendelse. Der kan ligeledes være tilfælde, hvor det af hensyn til rejserute, antallet af transiteringer mv. vurderes mest hensigtsmæssigt at tilbageføre en udlænding (kortvarigt) til Danmark med henblik på at effektivere udsendelsen herfra. I disse tilfælde vil det fortsat skulle gælde, at pågældende er forpligtet til at udrejse fra Danmark i medfør af hjemrejselovens § 1, stk. 1.

Det foreslås videre, at udlændinge- og integrationsministeren bemyndiges til at kunne fastsætte regler om udlændingens udrejse fra Kosovo, herunder regler om fravigelse af regler i hjemrejseloven i det omfang, det er nødvendigt for at sikre udrejsen. Udlændinge- og integrationsministeren vil med forslaget ikke få bemyndigelse til at kunne fastsætte skærpede regler for domsudviste udlændinge, der afsoner eller varetægtsfængsles efter hjemrejselovens regler i Kosovo, og der vil ikke kunne fastsættes eller fraviges regler i hjemrejseloven alene på baggrund af rent politiske hensyn.

Der vil endvidere ikke kunne fastsættes eller fraviges regler alene på baggrund af rent ressourcemæssige hensyn, medmindre opretholdelsen af den regel, som ønskes fraveget, vil medføre helt uforholdsmæssigt bebyrdende omkostninger, som ikke står i rimeligt forhold til reglens betydning for udlændingen. Der vil eksempelvis kunne fastsættes nærmere regler om, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf i Kosovo, vil være omfattet af muligheden for at modtage hjemrejsestøtte. Det bemærkes i den forbindelse, at der efter hjemrejselovens § 8 om hjemrejsestøtte gælder et krav om, at udlændingen opholder sig i Danmark.

2.1.10.3.1. Særligt om varetægtsfængsling

Det foreslås videre, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter justitsministeren efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren vil kunne fastsætte regler om, at en udlænding, der er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens § 14, stk. 1 og 2, med henblik på udsendelse som følge af beslutning ved endelig dom om udvisning, skal anbringes i de fængselsfaciliteter, som er nævnt i § 1 a, stk. 1, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Bestemmelsen indebærer, at der vil kunne fastsættes regler om, at en udlænding, der er udvist ved endelig dom, og som skal varetægtsfængsles med henblik på udsendelse, kan anbringes i fængselsfaciliteterne i Kosovo.

Der vil kunne fastsættes regler om, at anbringelse kan ske i fængselsfaciliteterne i Kosovo, uanset om straffen er afsonet i Danmark eller Kosovo.

Der vil imidlertid i hvert tilfælde skulle foretages en konkret vurdering af, om den pågældende udlænding kan varetægtsfængsles i Kosovo inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, herunder retten til respekt for privat- og familieliv efter EMRK artikel 8. Da der er tale om udvisningsdømte, hvor retten på tidspunktet for dommen har vurderet, at det er muligt at udvise den pågældende inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, og det i øvrigt er en betingelse for varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 1 og 2, at der er reel udsigt til udsendelse af den pågældende, må det antages, at udvisningsdømte som udgangspunkt vil kunne varetægtsfængsles i Kosovo med henblik på udsendelse derfra.

Det foreslås videre, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af varetægtsfængslingen i fængselsfaciliteterne i Kosovo.

Bestemmelsen indebærer, at justitsministeren vil kunne tilpasse reglerne om varetægtsfængslingens gennemførelse. Der vil blandt andet være mulighed for at tilpasse reglerne for afviklingen af besøg og udgang for at sikre, at de pågældende – med de begrænsninger som afvikling af besøg over landegrænser vil have – har mulighed for at modtage besøg og komme på udgang i et omfang svarende til varetægtsbekendtgørelsens regler, ligesom der vil kunne fastsættes regler for, at udgang som udgangspunkt vil skulle finde sted i Danmark, medmindre formålet med udgangstilladelsen tilsiger, at det sker i Kosovo. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis formålet med udgangstilladelsen er at besøge en nærtstående person, som er alvorligt syg, i Kosovo, eller hvis der er tale om udgang til et retsmøde i Kosovo.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter justitsministeren kan fastsætte regler om, at retsplejelovens § 775 finder anvendelse ved transport af udlændinge, der er varetægtsfængslede efter hjemrejselovens regler på Republikken Kosovos territorium til og fra de fængselsfaciliteter, som er nævnt i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 1.

Bestemmelsen indebærer, at justitsministeren vil kunne fastsætte regler om, at institutionslederen vil kunne ikende disciplinærstraf for forseelser begået af udlændinge, der er varetægtsfængslede efter hjemrejselovens regler, under transport til og fra fængslet i Kosovo.

Det foreslås videre, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter justitsministeren kan fastsætte regler om fravigelse af retsplejelovens regler om varetægtsfængsling og regler fastsat i medfør heraf i det omfang, det er nødvendigt for varetægtsfængslingens gennemførelse.

Forslaget indebærer, at der vil kunne fastsættes regler om fravigelse af regler i det omfang, det er nødvendigt for at sikre gennemførelsen af en varetægtsfængsling efter hjemrejseloven i fængslet i Kosovo. Der vil ikke kunne ske fravigelse af regler alene på baggrund af rent ressourcemæssige hensyn, medmindre opretholdelsen af den regel, som ønskes fraveget, vil medføre helt uforholdsmæssigt bebyrdende omkostninger, som ikke står i rimeligt forhold til reglens betydning for udlændingen.

Der vil alene kunne fastsættes regler om fravigelse af bestemmelser, der relaterer sig til den praktiske gennemførelse af varetægtsfængslingen, herunder udlændingenes rettigheder og pligter. Der vil således ikke med den foreslåede

bestemmelse kunne foretages ændringer i de materielle betingelserne for at varetægtsfængsle en udlænding.

Det vil ved udstedelsen af reglerne skulle tillægges afgørende betydning, at de varetægtsfængslede forhold i Kosovo grundlæggende svarer til de forhold, der gælder for varetægtsfængslede i et fængsel eller arresthus i Danmark, ligesom Danmarks internationale forpligtelser skal overholdes.

Det foreslås videre, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter justitsministeren efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren kan kastsætte regler om, at straffuldbyrdelseslovens § 75 b, stk. 1 og 3, finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der er anbragt i fængselsfaciliteterne i Kosovo.

Efter den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 75 b, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 20, kan personer, der udestår fængselsstraf eller forvaring i fængslet i Kosovo, overdrages til de kosovariske myndigheder med henblik på strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en kosovarisk fængselsstraf. Nærmere regler herom vil blive fastsat i medfør af § 75 b, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at der vil kunne fastsættes regler om, at en udlænding, som er varetægtsfængslet med henblik på udsendelse i fængslet i Kosovo, vil kunne overdrages til Republikken Kosovo til strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en kosovarisk fængselsstraf.

Endelig foreslås det, at de foreslåede bestemmelser i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 5-9 finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med anbringelse og gennemførelse af varetægtsfængsling i fængselsfaciliteterne i Kosovo.

De foreslåede bestemmelser i straffuldbyrdelsesloven vedrører fastsættelse af regler på sundhedsområdet og databeskyttelsesområdet samt Folketingets Ombudsmands kompetence.

Der henvises til lovforslagets pkt. 2.1.4, 2.1.5 og 2.1.6 og § 1, nr. 2, samt bemærkningerne hertil.

2.1.11. Om værneting i sager efter hjemrejseloven og øget mulighed for anvendelse af telekommunikation med billede ved domstolsprøvelse

2.1.11.1. Gældende ret

2.1.11.1.1. Sager om iværksættelse og opretholdelse af varetægtsfængsling med henblik på udsendelse, jf. hjemrejselovens § 14, om tvangsmæssig fremstilling for hjemlandets myndigheder, jf. § 17, og om beslaglæggelse af genstande, jf. § 18, indbringes efter omstændighederne for retten.

For så vidt angår sager om varetægtsfængsling efter § 14, følger det af bestemmelsens stk. 3, 2. og 3. pkt., at der altid fastsættes en frist for varetægtsfængslingens længde, når denne træder i stedet herfor og alene er iværksat med henblik på udsendelse som følge af en beslutning ved endelig dom om udvisning, og at fristen fastsættes af retten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt.

For så vidt angår sager om tvangsmæssig fremstilling for hjemlandets myndigheder efter § 17, følger det af bestemmelsens stk. 2, sidste pkt., at retsplejelovens kapitel 43 a i øvrigt finder tilsvarende anvendelse ved rettens behandling af sagen.

Det indebærer bl.a., at retsplejelovens § 469 finder anvendelse, hvorefter sager om administrativ frihedsberøvelse forelægges for byretten på det sted, hvor den pågældende har bopæl. I sager efter udlændingelovgivningen vil det betyde det sted, hvor udlændingen er indkvarteret eller tilbageholdt.

For så vidt angår sager om beslaglæggelse efter § 18, følger det af bestemmelsens stk. 2, at retsplejelovens kapitel 72 og 73 og reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74 finder anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.

Det indebærer bl.a., at beslaglæggelse af en genstand som udgangspunkt skal ske med udlændingens samtykke. Hvis samtykket ikke kan opnås, vil beslaglæggelse og ransagning skulle ske efter retskendelse, medmindre øjemedet ville forspildes ved at afvente en sådan kendelse. I sidstnævnte tilfælde indbringes sagen efterfølgende for retten med henblik på rettens godkendelse af indgrebet, alene hvis udlændingen anmoder herom. Spørgsmål om ransagning og beslaglæggelse indbringes for retten det sted, hvor genstanden befinder sig.

2.1.11.1.2. Det følger af udlændingelovens § 50, stk. 1, at er udvisning efter § 49, stk. 1, ikke iværksat, kan en udlænding, som påberåber sig, at der er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold, jf. § 26, begære spørgsmålet om udvisningens ophævelse indbragt for retten ved anklagemyndighedens foranstaltning. Begæring herom kan fremsættes tidligst 6 måneder og skal fremsættes senest 2 måneder før, udvisningen kan forventes iværksat. Fremsættes begæringen senere, kan retten beslutte at behandle sagen, såfremt fristoverskridelsen må anses for undskyldelig.

Det følger af stk. 2, at straffelovens § 59, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse. Spørgsmålet om udvisningens ophævelse skal således indbringes for den byret, som har pådømt sagen i første instans, eller byretten i den retskreds, hvor den dømte bor eller opholder sig.

Det følger videre af stk. 2, at begæringen kan afvises af retten, såfremt det er åbenbart, at der ikke er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold. Afvises begæringen ikke, beskikkes der efter anmodning en forsvarer for udlændingen. Retten kan, når det må anses for nødvendigt

for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen, indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan iværksættes, bestemme, at udlændingen skal underkastes frihedsberøvelse. § 34, § 37, stk. 3 og 6, og §§ 37 a-37 e finder tilsvarende anvendelse. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan påkæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 85, jf. stk. 3.

Det følger af udlændingelovens § 50 a, stk. 1, at er udvisning sket ved dom, hvorved en udlænding efter reglerne i straffelovens §§ 68-70 er dømt til forvaring eller anbringelse, træffer retten i forbindelse med en afgørelse efter straffelovens § 72 om ændring af foranstaltningen, der indebærer udskrivning fra hospital eller forvaring, samtidig bestemmelse om ophævelse af udvisningen, hvis udlændingens helbredsmæssige tilstand afgørende taler imod, at udsendelse finder sted.

Det følger af stk. 2, at er en udvist udlænding efter reglerne i straffelovens §§ 68-70 uden for de i stk. 1 nævnte tilfælde undergivet en strafferetlig retsfølge, der indebærer frihedsberøvelse, indbringer anklagemyndigheden i forbindelse med udskrivning fra hospital spørgsmålet om ophævelse af udvisningen for retten. Taler udlændingens helbredsmæssige tilstand afgørende imod, at udsendelse finder sted, ophæver retten udvisningen. Retten beskikker en forsvarer for udlændingen. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan påkæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 85. Retten kan bestemme, at udlændingen skal varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse dette for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Efter straffelovens § 72, stk. 3, finder straffelovens § 59, stk. 2, tilsvarende anvendelse på afgørelser efter § 72, stk. 2. Spørgsmålet om ophævelse af udvisningen efter § 50 a indbringes således for den byret, som har pådømt sagen i første instans, eller byretten i den retskreds, hvor den dømte bor eller opholder sig.

2.1.11.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

I forbindelse med en udlændings afsoning eller varetægtsfængsling efter hjemrejselovens regler i Kosovo, vil der efter Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering være behov for at præcisere, hvilken retskreds indbringelse af en sag i medfør af hjemrejseloven skal ske til. Det vurderes i den forbindelse mest hensigtsmæssigt at lade sagerne behandle ved Københavns Byret, som det også er tilfældet, hvis en dømt ikke har kendt bopæl eller opholdssted.

Det bemærkes, at en del af de udlændinge, der er omfattet af målgruppen for afsoning i Kosovo, aktuelt afsoner på fængselspladser, der er beliggende i Københavns retskreds. Københavns Byret behandler således allerede i dag sager efter hjemrejseloven.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering,

at der, henset til visse af sagernes karakter samt det konkrete uforholdsmæssige ressourceforbrug ved at transportere udlændingen til et retsmøde i Danmark, bør fastsættes et udgangspunkt om, at et retsmøde i tilfælde, hvor retten har besluttet, at en sag, skal behandles mundtligt, og hvor udlændingen afsoner eller er varetægtsfængslet efter hjemrejseloven i fængslet i Kosovo, gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede.

Det findes i den forbindelse hensigtsmæssigt og forsvarligt, at der fastsættes bestemmelse om, at udlændingens advokat i disse tilfælde kan møde fysisk i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end udlændingen, og at anklagemyndigheden kan deltage i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede.

2.1.11.3. Den foreslåede ordning

For at skabe sikkerhed om rette værneting i sager, hvor en udlænding afsoner eller er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo, foreslås det, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejseloven, hvorefter sager efter §§ 14, 17 og 18, indbringes for København Byret, hvis udlændingen afsoner eller er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo.

Forslaget indebærer, at sager om varetægtsfængsling med henblik på udsendelse, tvangsfremstilling for hjemlandets myndigheder mv. og sager om ransagning og beslaglæggelse efter hjemrejseloven vil skulle indbringes for Københavns Byret, hvis udlændingen afsoner eller er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo.

Der er ikke med forslaget tilsigtet øvrige ændringer i forbindelse med rettens behandling af sager efter hjemrejseloven. Det vil således bl.a. fortsat skulle gælde, at forelæggelse af sager for retten vil ske af politiet efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter retten kan træffe bestemmelse om, at retsmødet gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede, hvis udlændingen afsoner eller er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo.

Det foreslås videre, at der indsættes en bestemmelse om, at retten kan bestemme, at udlændingens advokat skal møde frem i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end udlændingen, hvis udlændingen deltager ved anvendelse af telekommunikation med billede.

Endelig foreslås det, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter retten kan bestemme, at anklagemyndigheden, hvis udlændingen deltager ved anvendelse af telekommunikation med billede, ligeledes deltager i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede. Retten kan i den

forbindelse bestemme, at udlændingens advokat og anklagemyndigheden skal møde frem i retten, hvis deltagelse ved anvendelse af telekommunikation med billede ikke findes forsvarligt.

Det vil i hvert enkelt tilfælde tilkomme retten at beslutte, om gennemførelsen af retsmøde ved anvendelse af telekommunikation med billede kan ske på forsvarlig vis, idet det dog forudsættes, at retsmøderne, hvor retten har bestemt, at sagen skal behandles mundtligt, som udgangspunkt gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede, medmindre tungtvejende grunde tilsiger at afholdelse af retsmødet bør ske ved fysisk fremmøde.

Det foreslås, at der på tilsvarende vis indføres en bestemmelse i udlændingeloven, hvorefter sager efter udlændingelovens §§ 50 og 50 a kan behandles ved anvendelse af telekommunikation med billede, hvis udlændingen afsoner eller er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo.

Det foreslås videre, at der indsættes en bestemmelse om, at retten kan bestemme, at udlændingens advokat skal møde frem i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end udlændingen, i ovenstående tilfælde, hvor udlændingen deltager ved anvendelse af telekommunikation med billede.

Endelig foreslås det, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter retten kan bestemme, at anklagemyndigheden i tilfælde, hvor udlændingen deltager ved anvendelse af telekommunikation med billede, deltager i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede. Retten kan i den forbindelse bestemme, at udlændingens advokat og anklagemyndigheden skal møde frem i retten, hvis deltagelse ved anvendelse af telekommunikation med billede ikke findes forsvarligt.

Det vil i hvert enkelt tilfælde tilkomme retten at beslutte, om gennemførelsen af retsmøde ved anvendelse af telekommunikation med billede kan ske på forsvarlig vis, idet det dog forudsættes, at retsmøderne som udgangspunkt gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede, medmindre tungtvejende grunde tilsiger, at afholdelse af retsmødet bør ske ved fysisk fremmøde.

For så vidt angår sager efter udlændingelovens §§ 50 og 50 a foreslås ingen ændringer i reglerne om værneting. Sagerne vil således skulle indbringes for den byret, som har pådømt sagen i første instans, eller byretten i den retskreds, hvor den dømte bor eller opholder sig, jf. straffelovens § 59, stk. 2.

2.1.12. Bistand til magtanvendelse under udlændingemyndighedernes sagsbehandling i Kosovo

2.1.12.1. Gældende ret

Politiet bistår efter udlændingeloven og hjemrejseloven udlændingemyndighederne under asyl- og hjemrejsesagsbe-

handlingen ved foranstaltninger, der indebærer anvendelse af tvang og magt.

Det fremgår af udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, at der optages omgående fingeraftryk af en udlænding, som søger om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3 (asyl). Derudover kan der efter stk. 2, nr. 3 og 4, endvidere optages fingeraftryk af en udlænding, hvis det skønnes hensigtsmæssigt med henblik på identifikation eller identitetskontrol af den pågældende, eller hvis dette skønnes hensigtsmæssigt med henblik på udstedelse eller fremskaffelse af rejsedokument af den pågældende.

Det fremgår af udlændingelovens § 40 b, stk. 1, at der optages personfoto af en udlænding, som søger om opholdstilladelse efter § 7 eller om forlængelse af en opholdstilladelse, der er meddelt efter § 7 eller § 8, jf. dog stk. 11. Derudover kan der efter stk. 2, nr. 1 og 3, optages personfoto af en udlænding, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt med henblik på identifikation eller identitetskontrol af den pågældende, eller hvis dette skønnes hensigtsmæssigt med henblik på udstedelse og fremskaffelse af rejsedokument til den pågældende.

Afgørelser om optagelse af fingeraftryk og personfoto af udlændinge, som ansøger om opholdstilladelse efter § 7, jf. udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, og § 40 b, stk. 1, træffes af Udlændingestyrelsen, jf. udlændingelovens § 46, stk. 1.

Det fremgår af henholdsvis § 40 a, stk. 10, og § 40 b, stk. 10, at optagelse af fingeraftryk og personfoto skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader det, og at indgrebet om nødvendigt kan ske med den fornødne magtanvendelse. Såfremt, der i forbindelse med optagelse af fingeraftryk er nødvendigt at anvende magt, herunder fysisk fastholdelse, bistår Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen af politiet.

Efter udlændingelovens § 48, stk. 1, træffes afgørelser efter bl.a. § 40 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, nr. 1-3 og 5, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4-9, af vedkommende politidirektør. Det bemærkes i denne forbindelse, at efter udlændingelovens § 48, stk. 4, kan udlændinge- og integrationsministeren delegerer kompetence til at træffe afgørelse i 1. instans i sager om optagelse af fingeraftryk og personfoto af udlændinge, som ansøger om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40 a, stk. 1, nr. 1, og 40 b, stk. 1, til vedkommende politidirektør.

Politiets bistand efter udlændingelovens §§ 40 a og 40 b omfatter anvendelse af den nødvendige magt i forbindelse med optagelse af fingeraftryk og personfoto, herunder om nødvendig fysisk fastholdelse m.v.

Det fremgår af hjemrejselovens § 1, at en udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a eller efter reglerne i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., eller efter reglerne i lov om midlertidig opholdstilladelse til

personer, der er fordrevet fra Ukraine, ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at udrejse. Det fremgår af bestemmelsens stk. 3, at en udlænding omfattet af stk. 1 om nødvendigt udrejser med bistand fra Hjemrejsestyrelsen, og at politiet om nødvendigt bistår Hjemrejsestyrelsen.

Politiets bistand efter hjemrejselovens § 1 omfatter bl.a. transport af frihedsberøvede udlændinge, vurdering af sikkerhedsmæssige spørgsmål i forbindelse med en ledsaget udsendelse, herunder udfærdigelse af en sikkerhedsvurdering og ved fysisk ledsagelse under udsendelsen.

Det fremgår af hjemrejselovens § 17, at retten kan bestemme, at en udlænding, der ikke medvirker til at fastlægge sin identitet eller til at tilvejebringe rejsedokumenter til sin udrejse, skal fremstilles for hjemlandets myndigheder eller et andet lands repræsentation, hvis det skønnes nødvendigt med henblik på udsendelse af udlændingen.

Politiets bistand efter hjemrejselovens § 17 omfatter forelæggelse af sagen for retten med henblik på indhentelse af retskendelse til tvangsfremstilling og ved fysisk deltagelse til fremstillingen.

Det fremgår af hjemrejselovens § 18, stk. 1, 1. pkt., at dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som i øvrigt må antages at være af betydning for sagens oplysning, kan tages i bevaring, hvis det skønnes nødvendigt med henblik på udsendelse af en udlænding.

Politiets bistand efter hjemrejselovens § 18, stk. 1, 1. pkt., omfatter, hvis der ikke foreligger samtykke, forelæggelse af sagen for retten med henblik på indhentelse af retskendelse til ransagning og beslaglæggelse samt effektivering af det egentlige tvangsindgreb.

2.1.12.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Som det følger af den foreslåede ordning i pkt. 2.1.2.4 foreslås fængslet i Kosovo etableret som en institution under Direktoratet for Kriminalforsorgen, og forvaltningsvirksomheden vil blive varetaget af dansk ansatte i den danske kriminalforsorg og af lokalt ansatte.

Institutionslederen vil være overordnet ansvarlig for fængslet, herunder ansvarlig for at sikre, at de indsatte behandles i overensstemmelse med dansk lovgivning og Danmarks internationale forpligtelser. Dette indebærer bl.a., at den danske institutionsleder vil være ansvarlig for de ansattes magtanvendelse over for de indsatte, herunder også den magtanvendelse, som de lokalt ansatte bistår udlændingemyndighederne med i forbindelse med asyl- og hjemrejsesagsbehandlingen.

Udlændingemyndighederne vil i forbindelse med behandling af sager om asyl og udsendelse i Kosovo kunne have behov for bistand til foranstaltninger, der indebærer anvendelse af tvang eller magt. Det er imidlertid i lovgivningen

forudsat, at det er politiet, der bistår udlændingemyndighederne i sådanne situationer.

Det er på den baggrund Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der bør være klar og udtrykkelig hjemmel til, at kriminalforsorgen kan bistå udlændingemyndighederne, og at kriminalforsorgens om nødvendigt kan anvende af magt.

2.1.12.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejseloven, hvorefter kriminalforsorgen under en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler udstedt i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller anbringelse i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, kan bistå udlændingemyndighederne, og at kriminalforsorgen om nødvendigt kan anvende den fornødne magt.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse i udlændingeloven om, at kriminalforsorgen under en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., eller anbringelse i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, efter anmodning fra Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen kan forestå optagelse af fingeraftryk og personfotografi efter § 40 a, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, nr. 3 og 4, og § 40 b, stk. 1 og stk. 2, nr. 1-3.

Forslaget indebærer, at der skabes et klart og udtrykkeligt hjemmelsgrundlag i udlændingeloven og hjemrejseloven for, at kriminalforsorgen, herunder også lokalt ansatte i Kosovo vil kunne bistå udlændingemyndighederne ved opgaver relateret til asyl- eller hjemrejsesagsbehandlingen, og at kriminalforsorgen om nødvendigt vil kunne anvende den fornødne magt.

Kriminalforsorgen vil således kunne bistå udlændingemyndighederne ved optagelse af biometri og ved ledsagelse til tvangsfremstillinger, der foregår i fængslet i Kosovo ved anvendelse af video fra fængslet samt ved ransagning og beslaglæggelse.

Kriminalforsorgens magtanvendelse vil skulle opfylde de almindelige betingelser, der gælder for kriminalforsorgens anvendelse af magt over for indsatte efter straffuldbyrdelseslovens § 62. Det betyder bl.a., at magtanvendelsen vil skulle være nødvendig og ikke må gennemføres, såfremt det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, vil være et uforholdsmæssigt indgreb. Institutionslederen vil skulle være ansvarlig for, at magtanvendelsen i fængslet sker i overensstemmelse med dansk lovgivning samt Danmarks internationale forpligtelser.

For så vidt angår den foreslåede ordning for kriminalforsor-

gens adgang til at optage fingeraftryk og personfotografi af udlændinge, som ansøger om asyl, jf. udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, og 40 b, stk. 1, henvises i øvrigt til pkt. 2.1.10.1.

Den praktiske tilrettelæggelse af kriminalforsorgens bistand til magtanvendelse vil skulle blive fastsættes lokalt mellem udlændingemyndighederne og kriminalforsorgen.

Politiets bistand ved forelæggelse af sager efter hjemrejseloven for retten, herunder spørgsmål om iværksættelse og opretholdelse af varetægtsfængsling efter § 14 samt ved indhentelse af retskendelser til tvangsfremstilling eller beslaglæggelse er ikke omfattet af forslaget. Deltagelse i tvangsfremstillinger for hjemlandets myndigheder, der finder sted ved fysisk fremmøde i Danmark, er heller ikke omfattet. Det vil således fortsat være politiet, der vil skulle bistå Hjemrejsestyrelsen efter samme retningslinjer, som hvis udlændingen befandt sig i Danmark.

Det vil endvidere være politiet, der vil skulle bistå Hjemrejsestyrelsen ved gennemførelsen af en tvangsmæssig undersøgelse for en sygdom omfattet af epidemiloven.

Det vil desuden være politiet, der vil skulle bistå Hjemrejsestyrelsen ved ledsagede udsendelser, herunder ved vurdering af sikkerhedsmæssige spørgsmål i forbindelse med en ledsaget udsendelse, udfærdigelse af en sikkerhedsvurdering og ved fysisk ledsagelse under udsendelsen. Transport af udlændinge på kosovarisk territorium, herunder f.eks. fra lufthavnen til fængslet, foretages af kosovarisk personale, dog således, at det sker inden for Danmarks internationale forpligtelser. Institutionslederen vil i første række skulle påse overholdelsen heraf.

2.1.13. Beregning af indrejseforbud

2.1.13.1. Gældende ret

Det fremgår af udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 1, at der fastsættes et indrejseforbud, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område, hvis udlændingen er udvist.

Bestemmelsen gælder bl.a. udvisning på grund af kriminalitet (ved dom, kendelse eller administrativ afgørelse i henhold til udlændingelovens §§ 22-24, 25 a, stk. 1, eller 25 c). Indrejseforbuddets anvendelsesområde og varighed fastsættes i den afgørelse, hvorved indrejseforbuddet meddeles.

Udvisning ved dom, kendelse eller administrativ afgørelse som følge af kriminalitet efter udlændingelovens §§ 22-24, § 25 a, stk. 1, og § 25 c, er ikke omfattet af udsendelsesdirektivets regler, og et indrejseforbud, der meddeles efter bestemmelsen, gælder således alene for Danmark.

Det fremgår af udlændingelovens § 32, stk. 6, 1. pkt., at et indrejseforbud regnes fra datoen for udrejsen eller udsendelsen af det område, som forbuddet vedrører. Et indrejseforbud, der alene er gældende i Danmark beregnes derfor fra den dato, hvor den pågældende forlader dansk territorium.

2.1.13.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Indrejseforbudsreglerne har til bl.a. til formål at understøtte, at en udvisningsdom fra Danmark er en alvorlig retsfølge.

De gældende indrejseforbudsregler medfører, at et indrejseforbud meddelt en domsudvist udlænding, der skal afsone en fængselsstraf eller dom til forvaring i Kosovo eller som varetægtsfængsles i Kosovo med henblik på udsendelse, vil skulle regnes fra tidspunktet, hvor udlændingen ved transport til afsoning eller varetægtsfængsling forlader dansk territorium. Afsoningen af fængselsstraffen eller forvaringsdommen eller varetægtsfængslingen vil dermed indgå i beregningen af indrejseforbuddet.

Det er efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse ikke en hensigtsmæssig retstilstand og stemmer ikke overens med indrejseforbudsreglernes formål. Dertil kommer, at udlændinge, der skal afsone en fængselsstraf eller dom til forvaring eller varetægtsfængsles efter hjemrejseloven i Kosovo, reelt vil have en bedre retsstilling end udlændinge, hvis afsoning eller varetægtsfængsling sker i Danmark, og for hvem indrejseforbuddet først vil blive beregnet efter løsladelsen og den efterfølgende udrejse af Danmark.

2.1.13.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i udlændingeloven, hvorefter indrejseforbuddet for så vidt angår en udlænding, der afsone en fængselsstraf eller dom til forvaring eller som er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo, regnes fra tidspunktet for udrejsen derfra.

Forslaget indebærer, at beregningen af indrejseforbuddet knytter sig til udrejsen eller udsendelsen af den stat, hvor udlændingen i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede § 1 a, stk. 2, i straffuldbydelsesloven har afsonet sin fængselsstraf eller dom til forvaring eller har været anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

Der vil være tilfælde, hvor udlændingen af forskellige årsager ikke kan udrejse fra eller udsendes af Kosovo. Det kan derfor være nødvendigt at tilbageføre udlændingen enten midlertidigt eller mere permanent til Danmark.

Det kan f.eks. være en udlænding, der ikke vil medvirke til udrejsen, og som ikke kan tvangsmæssigt udsendes eller udlændinge, der efter afsoning er henvist til tålt ophold i

Danmark. Det kan også være en udlænding, over for hvem en varetægtsfængsling efter hjemrejseloven ikke kan iværksættes eller opretholdes, eksempelvis fordi der ikke er reel udsigt til udsendelse. Der kan ligeledes være tilfælde, hvor det af hensyn til rejserute, antallet af transiteringer mv. vurderes mest hensigtsmæssigt at tilbageføre udlændingen (kortvarigt) til Danmark med henblik på at effektuere udsendelsen herfra.

I disse tilfælde foreslås det, at indrejseforbuddet regnes fra datoen for den efterfølgende udrejse eller udsendelse, hvor udlændingen forlader dansk territorium.

2.1.14. Bedømmelse af udrejsefrist

2.1.14.1. Gældende ret

Det fremgår af udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., at en afgørelse eller beslutning, hvorved det meddeles en udlænding, at vedkommende i medfør af reglerne i kapitel 1 og 3-4 a ikke har ret til at opholde sig i landet, skal indeholde en frist for udrejse.

Er udvisning sket ved dom, fastsætter Hjemrejsestyrelsen udrejsefristen til straks, jf. udlændingelovens § 33, stk. 5, 1. pkt., jf. § 46, stk. 10. Udrejsefristen regnes fra tidspunktet for løsladelse, jf. § 33, stk. 5, 2. pkt. Sker der prøveløsladelse, regnes udrejsefristen fra dette tidspunkt.

2.1.14.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at udlændingelovens bestemmelser om bedømmelse af udrejsefristen vedrører udrejse fra Danmark.

Udlændinge, der i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbydelseslovens § 1 a, stk. 2, skal afsone en fængselsstraf eller dom til forvaring eller som skal anbringes i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, i Kosovo, vil således isoleret set have udrejst i overensstemmelse med sin udrejsefrist på tidspunktet for løsladelse eller prøveløsladelse i Kosovo, allerede fordi den pågældende ikke opholder sig på dansk territorium.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at udrejsefristen, herunder bedømmelsen af, om udrejse er sket inden for fristen, for udlændinge, der afsone en fængselsstraf eller dom til forvaring i Kosovo, eller som i Kosovo er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler, bør vedrøre udrejsen derfra.

Der vil være tilfælde, hvor det af praktiske hensyn i relation til eksempelvis rejseplanlægning vil være hensigtsmæssigt eller ligefrem nødvendigt at tilbageføre udlændingen kortva-

rigt til Danmark, således at udlændingen udrejser herfra. I de tilfælde bør bedømmelsen af udrejsefristen vedrøre udrejse fra Danmark.

2.1.14.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i udlændingeloven, hvorefter udrejsefristen for så vidt angår en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring eller er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo, og som skal udrejse derfra, vedrører udrejse fra Kosovo.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsens bedømmelse af, hvorvidt udlændingen udrejser i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist, vil være knyttet op på udrejse fra Kosovo – og ikke udrejse fra Danmark i forbindelse med overførslen til afsoning eller varetægtsfængsling.

Den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. og 2. pkt. betyder, at udrejsefristen vil skulle fastsættes til straks og regnes fra tidspunktet for løsladelse. Udlændingen vil således have pligt til at udrejse af Kosovo straks efter, at udlændingen har færdigafsonet sin straf.

Der vil kunne opstå tilfælde, hvor udrejse vil ske ved, at udlændingen kortvarigt tilbageføres til Danmark med henblik på at udrejse herfra. Det vil eksempelvis kunne være tilfældet, hvis det i praksis ikke er muligt at rejse til destinationslandet fra Kosovo, eller hvor antallet af transiteringer mv. gør det mest hensigtsmæssigt, at udrejse sker fra Danmark.

Det foreslås derfor, at udrejsefristen i tilfælde af, at en udlænding under fuldbyrdelsen af fængselsstraffen eller forvaringen tilbageføres til Danmark med henblik på at udrejse, vedrører udrejsefristen udrejse fra Danmark.

For udlændinge, der efter afsoning tilbageføres til Danmark med henblik på at udrejse herfra, vil udrejsefristen skulle regnes fra tidspunktet, hvor udlændingen har færdigafsonet fængselsstraffen i Kosovo. Dette ændrer dog ikke på, at udlændingen i dette tilfælde vil have pligt til at udrejse fra Danmark, jf. den foreslåede bestemmelse i § 1 a, stk. 2, og bemærkningerne hertil. Der henvises til lovforslagets afsnit 2.1.10.3.

2.1.15. Pålæg af undersøgelse for sygdomme omfattet af epidemiloven

2.1.15.1. Gældende ret

Hjemrejsestyrelsen kan efter udlændingelovens § 37 a, stk. 8, 1. pkt. i det omfang, det er nødvendigt for at sikre en udlændings udrejse, pålægge en udlænding uden lovligt ophold

her i landet at lade sig undersøge for en sygdom omfattet af epidemiloven.

En undersøgelse vil kunne anses for nødvendig for udlændingens udrejse, hvis udrejse konkret er mulig, og det modtagende land, transitlandet eller det flyselskab eller anden aktør, der skal forestå transporten af udlændingen til det modtagende land eller transitlandet, stiller krav om dokumentation for, at den pågældende ikke er smittet med en sygdom omfattet af epidemiloven.

Efterkommer udlændingen ikke pålægget, kan udlændingen efter stk. 8, 8. pkt., om nødvendigt ved politiets bistand og under eventuel anvendelse af magt fremstilles for en sundhedsperson til en undersøgelse for en sygdom omfattet af epidemiloven.

Politiets eventuelle anvendelse af magt sker i overensstemmelse med bestemmelserne i politiloven. Det gælder herom bl.a., at magtanvendelsen skal være nødvendig og forsvarlig og alene må ske med midler og i en udstrækning, der står i rimeligt forhold til den interesse, der søges beskyttet. Desuden skal magt anvendes så skånsomt, som omstændighederne tillader, og således at eventuelle skader begrænses til et minimum.

Sundhedsmyndighederne, sundhedspersoner, sundhedsvæsenet og Hjemrejsestyrelsen kan efter § 37 a, stk. 9, i forbindelse med en sådan undersøgelse behandle personoplysninger, herunder helbredsoplysninger, i det omfang, behandlingen er nødvendig for udlændingens udrejse. Behandlingen kan ske uden udlændingens samtykke. Efter § 37 a, stk. 10, kan oplysningerne efter stk. 8 og 9 uden udlændingens samtykke videregives til andre lande og private aktører i det omfang, det er nødvendigt for udlændingens udrejse.

2.1.15.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at bestemmelsen i udlændingeloven, der gør det muligt at pålægge – og om nødvendigt gennemtvinge – en undersøgelse for en sygdom omfattet af epidemiloven, relaterer sig til at sikre en udlændings udrejse fra Danmark. Det er derfor vurderingen, at bestemmelsen aktuelt ikke vil kunne tages i anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring eller som er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo, og som skal udrejse derfra.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at det fortsat i vidt omfang er nødvendigt at kunne dokumentere, at en udlænding ikke er smittet med eksempelvis covid-19, når udlændingen skal udrejse eller udsendes. Det er derfor afgørende at sikre, at en undersøgelse for en sygdom omfattet af epidemiloven kan pålægges og eventuelt gennemtvinges, uanset at udlændingen har afsonet eller været varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo.

2.1.15.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i udlændingeloven, hvorefter bestemmelserne vedrørende pålæg af undersøgelse for sygdomme omfattet af epidemiloven finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring eller er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen vil kunne pålægge en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring, eller som er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo, at lade sig undersøge for sygdomme omfattet af epidemiloven, hvis det er nødvendigt med henblik på at sikre udlændingens udrejse derfra.

Forslaget indebærer endvidere, at hvis udlændingen ikke efterkommer pålægget om at lade sig undersøge, kan politiet om nødvendigt og ved anvendelse af den fornødne magt fremstille udlændingen for en sundhedsperson med henblik på at gennemføre undersøgelsen.

Forslaget indebærer videre, at sundhedsmyndighederne, sundhedspersoner, sundhedsvæsenet og Hjemrejsestyrelsen vil kunne behandle personoplysninger, herunder helbredsoplysninger, i det omfang, det er nødvendigt for udrejsen fra en anden stat, og at oplysningerne kan videregives til andre lande og private aktører i det omfang, det er nødvendigt for udlændingens udrejse.

Der er ikke med forslaget tilsigtet ændringer i ordningen, hvorfor det forudsættes, at ordningen administreres på samme måde, som hvis udlændingen afsoner eller er varetægtsfængslet efter hjemrejseloven på dansk territorium. Det vil således forsat være politiet, der vil skulle bistå Hjemrejsestyrelsen ved gennemførelsen af en tvangsmæssig undersøgelse for en sygdom omfattet af epidemiloven.

2.1.16. Adgang til at søge asyl m.v.

2.1.16.1. Gældende ret

2.1.16.1.1. Indgivelse af ansøgning om asyl

Udlændingeloven indeholder de almindelige regler for udlændinges indrejse og ophold i Danmark. Loven omfatter bl.a. regler om indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse, visum, asyl, familiesammenføring, arbejdstilladelse, permanent opholdstilladelse, bortfald og inddragelse af opholdstilladelser samt udvisning og afvisning af udlændinge.

De fleste typer af opholdstilladelse skal som udgangspunkt indgives uden for landet og kan bl.a. indgives til en dansk repræsentation i ansøgerens hjemland eller i det land, hvor ansøgeren har haft fast ophold i de sidste 3 måneder, og det er således ikke en forudsætning for behandlingen af ansøgningen, at ansøgeren opholder sig i Danmark.

For enkelte opholdsgrundlag er det efter udlændingeloven imidlertid en betingelse, at man opholder sig i Danmark ved

indgivelsen af ansøgningen. Dette gør sig bl.a. gældende for ansøgninger om asyl efter § 7, stk. 1-3, og ansøgninger om humanitær opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1.

Udlændingelovens regler om meddelelse af asyl fremgår af lovens § 7.

En ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, skal som nævnt indgives i Danmark, jf. forudsætningsvis udlændingelovens § 7 og udlændingebekendtgørelsens § 20, stk. 1. Det er efter de gældende regler således ikke muligt at indgive en ansøgning om asyl, hvis man ikke opholder sig i Danmark på ansøgningstidspunktet.

En ansøgning betragtes som indgivet, såfremt en udlænding på nogen måde giver udtryk for at være i risiko for forfølgelse eller overgreb omfattet af udlændingelovens § 7 ved tilbagevenden til sit hjemland eller tidligere opholdsland. Ønsket om at søge beskyttelse (asyl) behøver således ikke at blive udtrykt på en bestemt måde. Det er alene afgørende, at udlændingen giver udtryk for frygt for, hvad der kan ske ved en tilbagevenden til hjemlandet eller tidligere opholdsland.

2.1.16.1.2. Den indledende og efterfølgende asylregistrering

Når en udlænding indgiver en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), bliver den pågældende ansøger registreret med navn, fødselsdata og nationalitet på baggrund af oplysninger fra ansøgeren eller data, som fremgår af dokumenter vedrørende ansøgeren. I forbindelse hermed bliver ansøgerens fingeraftryk og personfoto optaget og registreret, jf. udlændingelovens §§ 40 a og 40 b, ligesom der foretages en sammenligning af ansøgerens fingeraftryk med fingeraftryk i det centrale Eurodac-system (den såkaldte Eurodac-høring) og VIS (Visuminformations-systemet). Som omtalt nedenfor er det efter aftale mellem Justitsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet politiet, der indtil videre varetager den indledende asylregistrering.

I henhold til Eurodac-forordningens artikel 9 er Danmark internationalt forpligtet til omgående at optage fingeraftryk af udlændinge, der ansøger om asyl i Danmark, og videregive oplysninger til det centrale Eurodac-system senest 72 timer efter indgivelsen af asylansøgningen.

Eurodac-forordningen har til formål at give medlemsstaterne bedre mulighed for at identificere en udlænding, der har indgivet en ansøgning om asyl, og dermed lette fastsættelsen af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af ansøgningen efter Dublinforordningen. Der henvises for så vidt angår Dublinforordningen til pkt. 2.1.16.1.3 nedenfor.

Når den indledende registrering m.v. er tilendebragt, foretager Udlændingestyrelsen den såkaldte efterfølgende asylregistrering, hvor styrelsen bl.a. optager biometri (fingeraftryk og personfoto) til brug for udstedelse af evt. opholdskort og opretter et person-id, som er det, udlændingemynd-

dighederne anvender ved identifikation af bl.a. asylansøgere i sagsbehandlingsøjemed.

Ved kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, blev ressortansvaret for en række sagsområder bl.a. omfordelt mellem justitsministeren og udlændinge- og integrationsministeren.

Det blev herunder besluttet, at ressortansvaret for registrering af asylansøgere skulle overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren pr. 16. september 2019, idet politiet ville skulle bistå, hvis der var behov for at anvende magt eller i øvrigt behov for tvangsindgreb i forbindelse med asylregistreringen.

Det indgik i ressortdelingsaftalen, at opgaven med at registrere asylansøgere skulle overdrages den 1. august 2020, dog således at den indledende registrering af asylansøgere, der blev varetaget af politikredsene, først skulle overdrages den 1. januar 2021.

Justitsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet er senest blevet enige om, at den ordning, hvorefter politiet varetager den indledende asylregistrering i hele landet, herunder i Center Sandholm, skal fortsætte uændret efter 1. januar 2021 og indtil videre.

Det er udlændingemyndighederne, der efter ressortoverdragelsen har det retlige ansvar for, at der foretages en fuld asylregistrering af de udlændinge, der ansøger om international beskyttelse (asyl) i Danmark.

2.1.16.1.3. Udlændingestyrelsens indledende asylsagsbehandling

Når asylregistreringen er afsluttet, påbegyndes den indledende asylfase, hvor Udlændingestyrelsen skal beslutte, om asylansøgningen skal realitetsbehandles i Danmark. Der vil i denne forbindelse bl.a. skulle tages stilling til, hvorvidt ansøgeren efter udlændingelovens kapitel 5 a skal overføres til et andet land i medfør af Dublinforordningen.

Ved Dublinforordningen forstås Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 604/2013 af 26. juni 2013, som fastsætter kriterierne og proceduren til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af ansøgninger om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne. Formålet med forordningen er bl.a. at sikre, at en asylansøgning kun behandles én gang og kun af den medlemsstat, der er ansvarlig herfor.

I sager vedrørende asylansøgere, herunder frihedsberøvede asylansøgere, foretager Udlændingestyrelsen en vurdering af, hvorvidt det i den konkrete sag vil være mere hensigtsmæssigt at behandle asylsagen i Danmark i stedet for at anmode en anden medlemsstat om at overtage behandlingen. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis asylsagen kan behandles efter den særlige ÅG-procedure (åbenbart grundløs)

eller den særlige ÅGH-procedure (åbenbart grundløs haste), eller hvis mindstetiden for udlændingens reststraf umuliggør, at den pågældende vil kunne blive overført til en anden medlemsstat efter Dublinforordningen som følge af de gældende frister herfor.

Det bemærkes, at efter Dublinforordningens artikel 21 skal en medlemsstat, der ønsker at anmode en anden medlemsstat om overtagelse, snarest muligt og under alle omstændigheder inden for en frist på tre måneder efter, at asylansøgningen er indgivet, anmode denne anden medlemsstat om at overtage ansøgeren. I tilfælde af et hit med data registreret i Eurodac, skal anmodningen sendes senest to måneder efter modtagelsen af hittet.

I den indledende asylfase vil ansøgeren i de fleste tilfælde og kort tid efter ansøgningens indgivelse blive indkaldt til en første samtale med Udlændingestyrelsen (oplysnings- og motivsamtale), hvor formålet med samtalen oftest bl.a. er at fastlægge ansøgerens identitet, rejserute og asylmotiv.

En afgørelse om afvisning eller overførsel til en anden medlemsstat efter udlændingelovens kapitel 5 a og 5 b kan påklages til Flygtningenævnet i medfør af § 53 a, stk. 1, nr. 1. I henhold til udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 4. og 5. pkt., har en udlænding, der har påklaget en afgørelse efter udlændingelovens kapitel 5 a ret til at opholde sig i Danmark, indtil Flygtningenævnet har behandlet klagen.

I den indledende asylfase har udlændingen ikke et formelt opholdsgrundlag i Danmark. Udlændingen kan dog i denne periode ikke udsendes af Danmark, idet dette vil kunne være i strid med forbuddet mod refoulement, jf. udlændingelovens § 48 a, stk. 1, 3. og 4. pkt.

2.1.16.1.4. Udlændingestyrelsens realitetsbehandling

Såfremt Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om undladelse af afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, har udlændingen ret til at få sin ansøgning om asyl realitetsbehandlet i Danmark, jf. udlændingelovens § 48 a, stk. 2. Udlændingen vil under sagens behandling have ret til at opholde sig i Danmark (processuelt ophold) efter udlændingelovens § 33 a, stk. 1.

Udlændingestyrelsen vil efter afgørelsen om realitetsbehandling af ansøgningen i Danmark dog fortsat have mulighed for at afvise ansøgningen efter udlændingelovens kapitel 5 b. Dernæst påbegyndes vurderingen af asylansøgningen, og asylsagen realitetsbehandles enten i den såkaldte normalprocedure eller i åbenbart grundløs- eller i åbenbart grundløs haste-proceduren efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1 og 2.

Det følger af udlændingelovens § 48 a, stk. 3, 1. pkt., at hvis Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om undladelse af afvisning, udvisning eller overførsel og i givet fald udsendelse, skal asylansøgeren gøres bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp med henblik på rådgivning. Udlændinge- og integrationsministeren

kan endvidere fastsætte nærmere regler om, at asylansøgere, der opholder sig i Danmark, allerede forud for Udlændingestyrelsens afgørelse skal gøres bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp, jf. udlændingelovens § 48 a, stk. 3, 2. pkt.

Udlændingestyrelsen afholder efter oplysnings- og motivsamtalen som udgangspunkt minimum én uddybende asylsamtale med udlændingen, medmindre sagen er tilstrækkelig oplyst til, at der kan træffes afgørelse i sagen på baggrund af oplysningerne afgivet under oplysnings- og motivsamtalen. Det kan endvidere ikke afvises, at styrelsen vil skulle afholde yderligere samtaler med henblik på tilstrækkelig oplysning af sagen.

I dag afholdes samtlige samtaler, herunder oplysnings- og motivsamtaler samt de uddybende asylsamtaler, som udgangspunkt ved fysisk tilstedeværelse af en repræsentant fra Udlændingestyrelsen, ansøgeren og en tolk (medmindre ansøgeren taler et tilstrækkeligt dansk til, at behandlingen kan foregå på dansk). Efter forvaltningslovens § 8, stk. 1, 1. pkt., kan en asylansøger i øvrigt på ethvert tidspunkt af sagens behandling lade sig repræsentere eller bistå af andre. Ansøgeren vil dog ikke kunne lade sig repræsentere af andre og ikke selv møde op til samtalen.

I tilfælde af, at en ansøger er frihedsberøvet, gennemføres samtalen ved, at en repræsentant for Udlændingestyrelsen og en tolk møder op i fængslet eller arresten, hvor ansøgeren er frihedsberøvet.

Såfremt det vurderes hensigtsmæssigt vil kortere samtaler med Udlændingestyrelsen kunne foregå via telekommunikation med billede. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvor formålet med samtalen alene er at partshøre ansøgeren om resultatet på en sprogtest, ægthedsvurdering af fremlagte eller beslaglagte dokumenter el.lign.

2.1.16.1.5. Flygtningenævnets asylsagsbehandling

Flygtningenævnet er et uafhængigt, domstolslignende organ med en landsdommer eller højesteretsdommer som formand og dommere som næstformænd, jf. udlændingelovens § 53, stk. 1 og 2. Flygtningenævnets sammensætning og virke er reguleret i udlændingelovens § 53, som ikke indeholder nogen regler om, hvor nævnet geografisk skal foretage sin sagsbehandling.

Afgørelser om asyl træffes af Udlændingestyrelsen i 1. instans. Såfremt udlændingestyrelsen træffer afgørelse om afslag på asyl til en udlænding, der opholder sig her i landet, påklages afgørelsen automatisk til Flygtningenævnet, medmindre asylsagen behandles i åbenbart grundløs-proceduren efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1. For udlændinge, der er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7, vil afgørelsen dog først blive automatiske påklaget, hvis udlændingen ikke frafalder sin klage inden 14 dage fra afgørelsen er kommet pågældende til kundskab, jf. udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 4. pkt.

En klage over afslag på asyl har opsættende virkning efter udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 5. pkt., og udlændingen har således ret til at blive i Danmark, indtil Flygtningenævnet har truffet endelig afgørelse i sagen.

Efter åbenbart grundløs-proceduren i henhold til udlændingelovens § 53 b, stk. 1, kan Udlændingestyrelsen efter forelæggelse for Dansk Flygtningehjælp bestemme, at afgørelsen i en sag om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 ikke kan indbringes for Flygtningenævnet, når ansøgningen må anses for åbenbart grundløs. I forbindelse med Udlændingestyrelsens forelæggelse af sagen for Dansk Flygtningehjælp vil ansøgeren have mulighed for en samtale med Dansk Flygtningehjælp.

Flygtningenævnets møder er som udgangspunkt mundtlige, jf. udlændingelovens § 56, stk. 2.

Flygtningenævnet kan om fornødent beskikke en advokat for udlændingen, medmindre denne selv har antaget en sådan, jf. udlændingelovens § 55, stk. 1. I praksis beskikker Flygtningenævnet en advokat for ansøgeren i alle sager, der behandles på mundtligt nævnsmøde. Såfremt det ikke ud fra hensynet til sagens fremme kan anses for forsvarligt, at den advokat, som udlændingen ønsker beskikket, medvirker, kan Flygtningenævnet nægte at beskikke den pågældende som advokat for udlændingen, jf. udlændingelovens § 55, stk. 2, 1. pkt. Det forudsættes, at der forud for nævnsmødet afholdes et møde mellem ansøgeren og den advokat, ansøgeren har fået beskikket, med eventuel deltagelse af en tolk. Hvis asylansøgeren er frihedsberøvet, bliver den pågældende transporteret af politiet eller kriminalforsorgen fra fængslet eller arresthuset til mødet i Flygtningenævnet. Politiet eller kriminalforsorgen vil i tilfælde, hvor det af sikkerhedsmæssige årsager vurderes nødvendigt, være til stede under nævnets behandling af sagen.

2.1.16.1.6. Afgørelser om udsendelse i henhold til udlændingelovens § 49 a og forbuddet mod refoulement

Det fremgår af udlændingelovens § 26 c, at en afgørelse om udvisning medfører, at udlændingens ret til ophold bortfalder. Det betyder, at en udlænding, som på tidspunktet for afgørelsen om udvisning, havde en tidsbegrænset eller tidsubegrænset opholdstilladelse her i landet, mister sin opholdstilladelse uanset sit tidligere opholdsgrundlag.

Efter udlændingelovens § 49 a skal Udlændingestyrelsen forud for Hjemrejsestyrelsens udsendelse af en udlænding, der har haft opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1, eller 2 (kvoteflygtninge), og som er udvist ved dom, træffe afgørelse om, hvorvidt udlændingen kan udsendes, jf. udlændingelovens § 31, medmindre udlændingen samtykker i udsendelsen.

Udlændingelovens § 31 indeholder det såkaldte refolementsforbud, dvs. forbuddet mod at udsende eller udvise en udlænding til et land, hvor udlændingen risikerer dødsstraf eller overgreb omfattet af § 31, stk. 1, eller forfølgelse

omfattet af § 31, stk. 2, eller hvor udlændingen ikke er beskyttet mod videresendelse til et sådant land

Refolementsforbuddet i § 31, stk. 1 og 2, afspejler Danmarks internationale forpligtelser efter henholdsvis EMRK artikel 3 og flygtningekonventionens artikel 33, stk. 1.

Hvis udlændingen, der har haft opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 8, ikke samtykker i en udsendelse, påhviler det Hjemrejsestyrelsen af egen drift at forelægge sagen for Udlændingestyrelsen. Styrelsen vil i forbindelse med sagens behandling afholde en eller flere samtaler med udlændingen (en såkaldt § 31-samtale) med henblik på en vurdering af, hvorvidt en udsendelse vil være i strid med udlændingelovens § 31, stk. 1 eller 2.

Udlændingen vil under § 31-samtalen blive spurgt ind til sit oprindelige asylmotiv og eventuelle nye asylmotiver, der ikke tidligere er taget stilling til, f.eks. fordi de er opstået efter den oprindelige opholdstilladelse blev meddelt. Udlændingen vil i øvrigt blive spurgt ind til sine personlige forhold, herunder sin tilknytning til Danmark.

Efter § 49 a skal en afgørelse om, at udlændingen ikke kan udsendes, tillige indeholde en afgørelse om meddelelse eller nægtelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7. Hvis refolementsforbuddet er til hinder for udsendelsen af en udlænding, skal der foretages en vurdering af, hvorvidt udlændingen kan meddeles opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, eller om vedkommende er udelukket fra at blive meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 10.

Det bemærkes herved, at efter udlændingelovens § 10, stk. 3, kan en udlænding, som har indrejseforbud, jf. § 32, stk. 1, i forbindelse med udvisning efter §§ 22-24 eller § 25, ikke gives opholdstilladelse efter §§ 7 og 8, medmindre særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor.

Udlændingestyrelsens afgørelse om, at udlændingelovens § 31 ikke er til hinder for en udsendelse, anses automatisk for påklaget til Flygtningenævnet, og klagen har opsættende virkning, jf. § 53 a, stk. 2.

Efter udlændingelovens § 26, stk. 2, skal en udlænding udvises efter udlændingelovens §§ 22-24 og § 25, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Hvis der imidlertid er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold, jf. § 26, og udvisningen efter § 49 ikke er iværksat, kan den pågældende begære spørgsmålet om udvisningens ophævelse indbragt for retten ved anklagemyndighedens foranstaltning, jf. udlændingelovens § 50, stk. 1.

I sager, hvor der er rejst spørgsmål om eventuel ophævelse af udvisning efter udlændingelovens § 50, vil Flygtningenævnets behandling af spørgsmålet om, hvorvidt den pågældende kan udsendes, jf. § 31, jf. § 49 a, som udgangspunkt

afvente rettens stillingtagen til, hvorvidt udvisningen opretholdes.

Udlændingestyrelsens og Flygtningenævnets behandling af sager efter § 49 a svarer i vid udstrækning til behandlingen af almindelige spontansager, hvorfor der i øvrigt henvises til pkt. 2.1.16.1.4 og 2.1.16.1.5.

2.1.16.1.7. Adgang til at søge humanitær opholdstilladelse

Efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1, kan der efter ansøgning gives opholdstilladelse til en udlænding, der uden for de i § 7, stk. 1 og 2, nævnte tilfælde befinder sig i en sådan situation, at væsentlige hensyn af humanitær karakter afgørende taler for at imødekomme ansøgningen. Humanitær opholdstilladelse efter § 9 b, stk. 1, gives efter praksis f.eks. til personer, der lider af meget alvorlige fysisk eller psykisk sygdom, som ansøgeren ikke kan modtage behandling for i sit hjemland.

Humanitær opholdstilladelse gives kun helt undtagelsesvis og kun efter en konkret vurdering af omstændighederne i den enkelte sag. Afgørelserne træffes af udlændinge- og integrationsministeren, jf. udlændingelovens § 46, stk. 4. Der er ikke administrativ klageadgang for udlændinge- og integrationsministerens afgørelser om humanitær opholdstilladelse.

En udlænding vil først kunne indgive ansøgning om humanitær opholdstilladelse, når den pågældende i Danmark har indgivet ansøgning om asyl, og Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at ansøgningen skal realitetsbehandles i Danmark, jf. § 9 b, stk. 2. En udlænding, der har fået inddraget eller nægtet forlængelse af en opholdstilladelse efter § 7 (asyl), eller hvis asylopholdstilladelse er bortfaldet, vil ikke have adgang til at ansøge om humanitær opholdstilladelse.

Afgørelser om humanitær opholdstilladelse træffes bl.a. på baggrund af den dokumentation, der er vedlagt ansøgningen, eller som indsendes under sagsbehandlingen om ansøgerens personlige og helbreds-mæssige forhold. Det følger således af udlændingelovens § 9 b, stk. 3, at en humanitær opholdstilladelse er betinget af, at udlændingen selv fremlægger nødvendig dokumentation for sine helbreds-mæssige forhold. En ansøger om humanitær opholdstilladelse indkaldes således ikke til samtale med Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Ved behandlingen af en ansøgning om opholdstilladelse efter stk. 9 b, stk. 1, kan Udlændinge- og Integrationsministeriet uden ansøgerens samtykke indhente de akter, der er indgået i sagen om opholdstilladelse til ansøgeren efter § 7, fra Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet samt indhente helbredsoplysninger om ansøgeren fra indkvarteringsoperatøren og Udlændingestyrelsen, jf. udlændingelovens § 9 b, stk. 2, 2. pkt.

Det følger af udlændingelovens § 10, stk. 4, 1. pkt., at en udlænding, som har indrejseforbud, jf. § 32, stk. 1, nr. 1 og 5, ikke kan gives opholdstilladelse efter bl.a. § 9 b, medmin-

dre ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor, dog tidligst 2 år efter udrejsen. Kravet om, at der skal være forløbet 2 år fra udrejsen, gælder dog ikke for en udlænding, som ikke er statsborger i et af de lande, der er nævnt i § 2, stk. 1 (tredjelandstatsborger), og som er udvist efter § 25 b eller er meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 2, jf. § 10, stk. 4, 2. pkt.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 10, stk. 4, 1. pkt., betyder, at udlændinge, som har et indrejseforbud, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, er udelukket fra at blive meddelt bl.a. humanitær opholdstilladelse, medmindre vedkommende er omfattet af undtagelserne i 2. pkt. En udlænding, som har et indrejseforbud på baggrund af en udvisningsdom, vil på denne baggrund ikke kunne meddeles humanitær opholdstilladelse, hvis udlændinge ikke har været udrejst i to år.

Udlændinge- og Integrationsministeriet vil i sager, hvor der meddeles afslag på humanitær opholdstilladelse under henvisning til udlændingelovens § 10, stk. 4, 1. pkt., og hvor udlændingen fortsat opholder sig i Danmark, vejlede udlændingen om, at udlændingen i medfør af udlændingelovens § 50 har mulighed for at indbringe spørgsmålet om ophævelse af udvisningen for domstolene, hvis der er indtrådt væsentlige ændringer i den pågældendes forhold, jf. udlændingelovens § 26. Der kan om udlændingelovens § 50 i øvrigt henvises til pkt. 2.1.16.1.6.

Hvis retten dernæst ophæver udvisningen, vil udlændingen kunne meddeles humanitær opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1, hvis den pågældende i øvrigt opfylder betingelser herfor.

Såfremt ansøgeren ikke ønsker at indbringe spørgsmålet om ophævelse af udvisningen for retten, eller retten ikke finder anledning til at ophæve udvisningen, jf. udlændingelovens § 50, vil Udlændinge- og Integrationsministeriet vurdere, om den pågældende vil være i en situation, hvor det vil stride mod artikel 3 i EMRK at udsende den pågældende, og i så fald henviser den pågældende til tålt ophold, indtil vedkommende kan udsendes af landet.

2.1.16.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

For udlændinge uden et lovligt opholdsgrundlag i Danmark skal de fleste typer af opholdstilladelser som udgangspunkt indgives uden for landet, og det er således ikke en forudsætning for behandlingen af en ansøgning, at ansøgeren opholder sig i Danmark. Ansøgning om asyl efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, og humanitær opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1, kan derimod kun indgives af udlændinge, der opholder sig i Danmark.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der i udlændingeloven bør tilvejebringes grundlag for, at en udlænding, der afsoner fængselsstraf eller dom til forvaring eller er varetægtsfængslet i fængslet i Kosovo, vil kunne indgive en ansøgning om opholdstilladelse efter reglerne om asyl og humanitær opholdstilladelse i Danmark under

samme betingelser, som gælder for udlændinge, der i Danmark befinder sig i en tilsvarende situation.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der som en konsekvens heraf bør indføres et tilstrækkeligt grundlag, der gør det muligt for udlændingemyndighederne at behandle en ansøgning om asyl efter udlændingelovens § 7, der indgives af en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, eller er anbragt i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 4. Det bemærkes i tilknytning hertil, at asylsager som det klare udgangspunkt afgøres på baggrund af ansøgerens mundtlige forklaring over for udlændingemyndighederne.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at udlændingemyndighedernes behandling af asylsager vedrørende udlændinge, der afsoner fængselsstraf eller dom til forvaring i Kosovo, vil skulle gennemføres efter en procedure, der svarer til den almindelige asylprocedure, der anvendes i forhold til udlændinge, der afsoner fængselsstraf eller dom til forvaring i Danmark. Den almindelige asylprocedure indebærer navnlig, at Udlændingestyrelsens og Flygtningegenævnets behandling af asylsager som udgangspunkt gennemføres på mundtlige møder med fysisk tilstedeværelse af ansøgeren. Der kan herom henvises til pkt. 2.1.16.1.4. og 2.1.16.1.5.

Det bemærkes i denne forbindelse, at det i asylsager har betydning, at myndighederne kan foretage en vurdering af ansøgerens troværdighed, og at det efter ministeriets vurdering vil kunne være vanskeligt at foretage en vurdering af troværdigheden via telekommunikation eller lignende kommunikationsmiddel. I tilfælde, hvor der er tvivl om ansøgerens troværdighed, vil tvivlen skulle komme ansøgeren til gode.

Anvendelse af telekommunikation eller lignende kommunikationsmiddel vil således kunne medføre, at myndighederne ikke vil opnå det fornødne grundlag til at fastslå, om den pågældende udlænding er berettiget til beskyttelse, hvorfor der vil skulle meddeles opholdstilladelse til asylansøgere i situationer, hvor en anvendelse af den almindelige procedure ville have ført til meddelelse af afslag på ansøgningen. Tilsvarende vil flere udlændinge – uanset at de måtte være udelukket fra at få opholdstilladelse som følge af f.eks. alvorlig kriminalitet – kunne anses for at være i risiko for forfølgelse eller overgreb omfattet af refolementsforbuddet i udlændingelovens § 31, stk. 1 og 2, hvilket vil medføre flere udlændinge på tålt ophold.

Det er dog samtidig Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at kortere samtaler, som Udlændingestyrelsen vil skulle afholde med de pågældende, vil kunne foregå via telekommunikation med billede. Dette kan f.eks. være i tilfælde, hvor formålet med samtalen alene er at partshøre

ansøgeren om resultatet på en sprogttest, ægthedsvurdering af fremlagte eller beslaglagte dokumenter el.lign.

For så vidt angår ansøgerens muligheder for at afholde møder med Dansk Flygtningehjælp eller sin advokat, såfremt pågældende har antaget en sådan, er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der som udgangspunkt skal være samme adgang til at afholde fysiske møder med ansøgeren, som hvis ansøgeren afsonede i et dansk fængsel. Det er dog samtidig ministeriets vurdering, at disse samtaler i vidt omfang vil kunne foregå via telefonmøde eller telekommunikation med billede eller lignende kommunikationsform.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at en ordning, hvorefter Udlændingestyrelsen vil skulle afholde fysiske møder med asylansøgeren, forudsætter, at styrelsen vil være til stede i Kosovo i form af personale, som i relevant omfang rejser til Kosovo eller er fast udstationeret i Kosovo. Det bemærkes herved, at det ud fra formålet med afsoningsordningen ikke vurderes hensigtsmæssigt, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i Kosovo, vil skulle overføres tilbage til Danmark alene på den baggrund, at den pågældende indgiver en ansøgning om asyl. Det bemærkes endvidere, at Udlændingestyrelsens realitetsbehandling af en ansøgning om asyl som udgangspunkt indebærer afholdelse af flere samtaler med ansøgeren, hvilket afhængigt af sagens kompleksitet vil kunne indebære, at den pågældende i en længere periode vil skulle opholde sig i Danmark og derved vil optage en fængselsplads i et dansk fængsel.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har overvejet, hvorvidt Flygtningenævnets mundtlige nævnmøder vil kunne afholdes i udlandet. Det bemærkes herved, at Flygtningenævnet er et uafhængigt domstolslignende organ, der udøver myndighed i Danmark, og at Flygtningenævnet efter udlændingelovens § 56, stk. 9, selv fastsætter sin forretningsorden. Det betyder, at Flygtningenævnet bl.a. selv fastsætter, hvordan og hvornår afviklingen af konkrete sager skal foregå.

Endvidere vil en ordning, hvorefter Flygtningenævnets behandling foretages i udlandet giver anledning til bl.a. en række praktiske problemstillinger. Ved Flygtningenævnets mundtlige behandling af en sag medvirker nævnets formand eller en næstformand, som er dommere, og yderligere to af Flygtningenævnets medlemmer, der henholdsvis er udpeget af Advokatrådet og af Udlændinge- og Integrationsministeriet. Flygtningenævnet bistås på mødet af en medarbejder fra Flygtningenævnets Sekretariat. Desuden indkaldes ansøgeren og den pågældendes beskikkede advokat samt en repræsentant for Udlændingestyrelsen. Der vil således kunne være væsentlige udfordringer i forhold til at beramme de enkelte nævnmøder, idet en række personer, der ikke har arbejde i relation til Flygtningenævnet som hovedbeskæftigelse, alle skal rejse til Kosovo samtidig, hvilket vil kunne give anledning til forlænget sagsbehandlingstid. Hertil kommer, at det som følge af ressourceforbruget vil have betyde-

lige konsekvenser, såfremt nævnmødet kort tid forud for afviklingen må udsættes f.eks. på baggrund af sygdom hos nævnmødets aktører, herunder ansøgeren.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at de principielle såvel som de praktiske overvejelser taler for, at Flygtningenævnets sagsbehandling foretages i henhold til den gældende procedure, hvorefter Flygtningenævnets mundtlige nævnmøder afvikles i Danmark. Det er dog samtidig ministeriets opfattelse, at der bør tilvejebringes mulighed for, at Flygtningenævnets behandling af sager vedrørende udlændinge, der afsoner fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdeslovens § 1 a, stk. 2, eller er varetægtsfængslede efter hjemrejselovens regler og anbragt i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, vil kunne foregå i udlandet, såfremt der skulle opstå behov herfor. Der er i denne forbindelse lagt vægt på, at det ikke kan afvises, at der ud fra en helhedsvurdering af ressourceforbruget og hensynet til en effektiv afvikling af sagerne i praksis vil opstå behov for, at Flygtningenævnets behandling af sagerne generelt eller i konkrete tilfælde foretages i udlandet. Dette kunne f.eks. være i tilfælde af, at det skulle vise sig vanskeligt at få de pågældende udlændinge bragt midlertidigt til Danmark inden for periode, der er hensigtsmæssig for sagens afvikling eller for en effektivering af en beslutning om udsendelse.

Det skal i denne forbindelse bemærkes, at det efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse er afgørende, at nævnmødernes kan afvikles med fysisk tilstedeværelse af ansøgeren, uden at sagsbehandlingstiden bliver uforholdsmæssig lang, sammenholdt med sagsbehandlingstiden for lignende sager, hvor ansøgeren ikke afsoner i udlandet. Dertil kommer, at en sådan ordning efter ministeriets opfattelse alene vil skulle regulere, hvor nævnmøderne geografisk vil skulle afvikles og således ikke ændre på, at det derudover alene er Flygtningenævnet, der har kompetence til at tilrettelægge behandlingen af de enkelte sager.

2.1.16.3. Den foreslåede ordning

2.1.16.3.1. Indgivelse af ansøgning om asyl fra dansk fængselsplads i Kosovo

Det foreslås, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdeslovens 1 a, stk. 2, vil kunne indgive en ansøgning om asyl og meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, såfremt betingelserne herfor er opfyldt. En udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdeslovens § 1 a, stk. 2, vil som følge heraf desuden kunne nægtes opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, hvis udlændingen allerede har opnået beskyttelse i et andet land, eller hvis udlændingen har nær tilknytning til et andet land, hvor udlændingen må antages at kunne opnå beskyttelse, jf. udlændingelovens § 7, stk. 4.

Det betyder, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, vil have samme adgang til at indgive en ansøgning om asyl, som en udlænding, der i Danmark befinder sig i en tilsvarende situation, og at ansøgningen vil have samme retsvirkning, som hvis den havde været indgivet under afsoning her i landet.

Det samme vil gøre sig gældende for en udlænding, der er anbragt i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

Myndighederne vil i overensstemmelse med de gældende regler skulle foretage den indledende asylregistrering efter udlændingelovens §§ 40 a og 40 b.

Det forudsættes, at den indledende asylregistrering, herunder i forhold til optagelse af fingeraftryk og personfotografi, i praksis vil kunne foretages i Kosovo i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Det betyder, at der vil skulle tilvejebringes fornødne faciliteter og IT-udstyr med henblik på, at myndighederne i overensstemmelse med Eurodac-forordningen vil kunne optage fingeraftryk og videregive oplysningerne til det centrale Eurodac-system. Da politiet som udgangspunkt ikke vil være til stede i fængslet i Kosovo, foreslås det, at Hjemrejsestyrelsen – udover Udlændingestyrelsen – vil kunne optage fingeraftryk og personfotografi af ansøgeren. Indtil der er fundet en varig IT-løsning i forhold til understøttelse af udlændingemyndighedernes asylregistrering, vil der dog være behov for, at informationerne sendes til politiet i Danmark med henblik på den videre registrering.

For at sikre, at der i videst mulige omfang vil være personale til stede i Kosovo til at foretage den indledende asylregistrering, foreslås det, at der i udlændingeloven tilvejebringes hjemmel til optagelse af fingeraftryk og personfotografi i forbindelse med den indledende asylregistrering i relevant omfang også vil kunne optages af kriminalforsorgen efter anmodning fra Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen. Som det følger af de gældende regler for politiets optagelse af fingeraftryk og personfotografi, vil kriminalforsorgens optagelse af fingeraftryk skulle ske så skånsomt, som omstændighederne tillader det, og indgrebet vil om nødvendigt kunne ske med den fornødne magtanvendelse.

Det forudsættes, at kriminalforsorgen alene vil optage fingeraftryk og personfotografi efter den foreslåede bestemmelse, hvis det f.eks. af praktiske grunde ikke er muligt for udlændingemyndighederne at gøre dette. Det er således ikke hensigten med bestemmelsen, at kriminalforsorgen generelt skal varetage opgaven med optagelse af fingeraftryk og personfotografi. Kriminalforsorgen vil efter den foreslåede bestemmelse generelt kunne bistå udlændingemyndighederne med fornøden magtanvendelse, hvis der undtagelsesvist skulle være et behov herfor i forbindelse med udlændingemyndighedernes optagelse af fingeraftryk og personfotografi. Det bemærkes i den forbindelse, at kriminalforsorgen allerede i dag efter retsplejelovens og straffuldbyrdelseslovens

regler i visse tilfælde har kompetence til at optage fingeraftryk og personfotografi, herunder ved anvendelse af magt i fornødent omfang. Der kan om den foreslåede ordning for så vidt angår kriminalforsorgens magtanvendelse i øvrigt henvises til pkt. 2.1.12.

Det bemærkes, at der ved kriminalforsorgens optagelse af fingeraftryk og personfotografi vil blive behandlet personoplysninger med hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra f eller g, jf. artikel 6, stk. 1, litra e.

Efter den indledende asylregistrering påbegyndes den indledende asylfase, hvilket indebærer, at Udlændingestyrelsen i overensstemmelse med gældende regler snarest muligt vil skulle træffe afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, jf. udlændingelovens § 48 a, stk. 1. Der vil i denne forbindelse bl.a. skulle tages stilling til, hvorvidt ansøgeren efter udlændingelovens kapitel 5 a skal overføres til et andet land i medfør af Dublinforordningen. Det vil efter de gældende regler være Hjemrejsestyrelsen, der vil varetage opgaven i forhold til en eventuel overførsel af ansøgeren til en anden medlemsstat.

Såfremt Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om undladelse af afvisning eller overførsel, vil udlændingen have ret til at få realitetsbehandlet sin ansøgning om asyl. Det foreslås, at udlændingen – som det er tilfældet under de gældende regler – under behandlingen af sagen vil have ret til at opholde sig i Danmark (processuelt ophold), uanset at vedkommende opholder sig i udlandet på tidspunktet for indgivelse af ansøgningen. Forslaget vil alene have betydning i det tilfælde, hvor en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i Kosovo, tilbageoverføres fra Kosovo til Danmark for herefter at blive løsladt.

Når Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at udlændingen kan opholde sig i Danmark under sagens behandling, vil styrelsen skulle registrere udlændingen som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2. Det forudsættes med lovforslaget, at Udlændingestyrelsen vil træffe afgørelse efter § 48 e, stk. 2, uanset, at udlændingen afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2 eller er anbragt i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

Efter ansøgeren er registreret efter § 48 e, stk. 2, vil Udlændingestyrelsen endelig skulle realitetsbehandle asylansøgningen, hvilket enten vil skulle ske i den såkaldte normalprocedure eller i åbenbart grundløs-proceduren efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1 eller 2. Det bemærkes, at asylansøgningen i denne forbindelse også vil kunne blive afvist, jf. udlændingelovens § 29 b. Det forudsættes, at Udlændingestyrelsens realitetsbehandling såvel som den indledende asylregistrering vil kunne foretages i Kosovo.

For så vidt angår udviste udlændinge, der afsoner fængselsstraf eller dom til forvaring eller er varetægtsfængslet i fængslet i Kosovo, og som tidligere har haft opholdstillad-

delse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1, eller 2, vil Udlændingestyrelsen efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 49 a forud for en udsendelse af udlændingen skulle træffe afgørelse om, hvorvidt udlændingen kan udsendes, jf. § 31, medmindre udlændingen samtykker i udsendelsen. En sådan afgørelse vil efter udlændingelovens § 49 a tillige skulle indeholde en afgørelse om meddelelse eller nægtelse af opholdstilladelse efter § 7.

Det bemærkes, at lovforslaget ikke omfatter bestemmelser, der regulerer tilrettelæggelsen af Udlændingestyrelsens sagsbehandling, herunder i forhold til, hvor sagsbehandlingen vil skulle finde sted, såfremt udlændingen afsoner på en fængselsplads i Kosovo. Det betyder, at Udlændingestyrelsen i praksis vil kunne foretage sagsbehandlingen af asyl- og § 49 a-sager i såvel Danmark som i Kosovo. Det bemærkes i den forbindelse, at det imidlertid med den foreslåede ordning tilsigtes, at asylregistreringen såvel som Udlændingestyrelsens samtaler i forbindelse med asylansøgninger eller sager, der behandles efter udlændingelovens § 49 a, vil skulle foregå i Kosovo. Dette vil enten kunne gøres ved fast udstationering af personale eller ved et rejsehold, der i relevant omfang rejser til Kosovo for at afholde samtaler med de pågældende udlændinge og foretage anden relevant sagsbehandling. I overensstemmelse med gældende praksis vil kortere samtaler, som Udlændingestyrelsen vil skulle have med de pågældende, dog efter omstændighederne kunne foregå via telekommunikation med billede eller andet fyldestgørende kommunikationsmiddel. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvor formålet med samtalen alene er at partshøre ansøgeren om resultatet på en sprogtest, ægthedsvurdering af fremlagte eller beslaglagte dokumenter el.lign. Det forudsættes herved, at der i Kosovo vil skulle tilvejebringes fornødne faciliteter til afholdelse af møder samt teknisk udstyr til fjernkommunikation.

Det bemærkes, at ansøgeren ligeledes vil skulle have mulighed for fysiske møder og fjernkommunikation med Dansk Flygtningehjælp eller sin advokat, såfremt pågældende har antaget en sådan. Det må dog forventes, at ansøgerens møder med Dansk Flygtningehjælp og sin advokat i betydeligt omfang vil kunne gennemføres via telefonmøde, telekommunikation med billede eller lignende kommunikationsmiddel. For så vidt angår Dansk Flygtningehjælps rådgivning og retshjælp til asylansøgere henvises der i øvrigt til bemærkningerne nedenfor.

Lovforslaget ændrer i øvrigt ikke på betingelserne for at indgive ansøgning om asyl for så vidt angår udlændinge, der ikke afsoner fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2, eller er anbragt i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4. Det betyder, at for andre udlændinge, vil det som i dag udelukkende være muligt at indgive ansøgning om asyl, såfremt man opholder sig i Danmark.

Udlændinge, der, afsoner fængselsstraf eller dom til forvaring eller er varetægtsfængslet i Kosovo, vil blive omfattet

af de samme regler for indbringelse af klager til Flygtningenævnet, som gælder for andre udlændinge efter udlændingelovens § 53. Det betyder bl.a., at såfremt Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om afslag på asyl til en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2, eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, påklages afgørelsen automatisk til Flygtningenævnet, medmindre asylsagen behandles i åbenbart grundløs-proceduren efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1. Afgørelsen vil dog først blive automatiske påklaget, hvis udlændingen ikke frafalder sin klage inden 14 dage fra afgørelsen er kommet pågældende til kundskab, jf. udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 4. pkt. En klage over afslag på asyl vil have opsættende virkning efter udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 5. pkt., og udlændingen vil således ikke kunne hjemsendes i henhold til udlændingestyrelsens afgørelse, før Flygtningenævnet har truffet endelig afgørelse i sagen, eller klagen er frafaldet.

Der foreslås som udgangspunkt ingen ændringer i forhold til den gældende procedure for Flygtningenævnets behandling af sager. En klage over Udlændingestyrelsens afgørelse om afslag på asyl eller en afgørelse om, at refolementsforbuddet i § 31, stk. 1 eller 2, ikke vil være til hinder for udsendelse af ansøgeren, vil således indebære, at ansøgeren i forbindelse med nævnets behandling som udgangspunkt vil skulle bringes midlertidigt til Danmark med henblik på at afvikle et nævnsmøde i henhold til bestemmelserne i Flygtningenævnets forretningsorden. Ansøgerens ophold i Danmark vil i denne forbindelse udelukkende være med henblik på nævnsbehandlingen, og det forudsættes således, at den pågældende efter nævnsmødet hurtigst muligt vil skulle tilbageoverføres til fængslet i Kosovo, hvor den pågældende afsoner sin fængselsstraf.

Det forudsættes således, at Flygtningenævnets såvel som Udlændingestyrelsens sagsbehandling vil skulle gennemføres efter den almindelige asylprocedure, der anvendes i forhold udlændinge, der afsoner fængselsstraf eller dom til forvaring eller er varetægtsfængslet i Danmark. Det betyder, at Udlændingestyrelsens og Flygtningenævnets behandling af asylsager som udgangspunkt gennemføres på mundtlige møder med fysisk tilstedeværelse af ansøgeren. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.16.1.4 og 2.1.16.1.5.

Det foreslås i imidlertid, at udlændinge- og integrationsministeren bemyndiges til at kunne fastsætte regler om, at Flygtningenævnets behandling af en klage over en afgørelse truffet over for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2, eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, foregår i Kosovo.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i lyset af, at det ikke kan afvises, at der ud fra en helhedsvurdering af ressourcerne og hensynet til en effektiv afvikling af sagerne i praksis vil opstå behov for, at Flygtningenævnets behandling

af sagerne generelt eller i konkrete tilfælde foretages i udlandet. Dette vil f.eks. kunne være i tilfælde af et stort antal sager, der skal behandles i Flygtningenævnet eller i tilfælde af, at det skulle vise sig vanskeligt, at få de pågældende udlændinge bragt midlertidigt til Danmark inden for en periode, der ikke er uhensigtsmæssig for sagernes afvikling eller for effektueringen af en afgørelse om udvisning.

I det omfang, det bliver relevant for behandlingen af sagerne at fastsætte regler om, at dette skal foregå uden for Danmark, vil Flygtningenævnets medlemmer, der er udpeget til at medvirke under sagens behandling, skulle rejse til Kosovo, hvor der vil blive stillet lokaler m.v. til rådighed med henblik på afholdelsen af et nævnsmøde med ansøgeren. Det forudsættes herved, at nævnsmøde i udlandet vil kunne gennemføres efter samme procedure, som gælder for Flygtningenævnets mundtlige nævnsmøder i Danmark, med fysisk deltagelse af ansøgerens advokat, en tolk og en repræsentant for Udlændingestyrelsen.

Udlændinge- og integrationsministeren vil efter bestemmelsen kunne fastsætte regler, hvorefter Flygtningenævnets behandling af alle sager, som vedrører udlændinge, der er afsøner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffefuldbyrdsloven § 1 a, stk. 2, eller anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, og som behandles på mundtlige nævnsmøder, som udgangspunkt vil skulle afvikles i Kosovo. Udlændinge- og Integrationsministeren vil herunder kunne fastsætte regler om, i hvilke tilfælde dette udgangspunkt vil kunne fraviges. Dette vil eksempelvis kunne være i tilfælde, hvor det af sikkerhedsmæssige årsager ikke vurderes forsvarligt at afvikle et nævnsmøde i Kosovo.

Der vil ligeledes efter den foreslåede bestemmelse kunne fastsættes regler, hvorefter der i konkrete tilfælde vil skulle ske afvikling af det mundtlige nævnsmøde i udlandet, såfremt hensynet til sagens fremme afgørende taler for det. Der vil i forbindelse med vurderingen heraf skulle lægges vægt på, hvorvidt en behandling af sagen i Danmark i det konkrete tilfælde ikke vil være mulig eller væsentligt vil forsinke sagens afvikling.

Forslaget ændrer derudover ikke på, at det alene er Flygtningenævnet, der fastsætter, hvordan og hvornår afviklingen af konkrete sager skal foregå. Der vil således udelukkende kunne fastsættes regler om den geografiske placering af de mundtlige nævnsmøder, og det vil bl.a. fortsat være op til nævnet inden for udlændingelovens rammer at beslutte, hvorvidt den enkelte sag vil skulle behandles på skriftligt eller mundtligt grundlag.

Som beskrevet ovenfor vil det fortsat være udgangspunktet, at Flygtningenævnets behandling foregår i Danmark, og det er således udelukkende tiltænkt, at ministeren vil kunne anvende bemyndigelsen, såfremt der ud fra en helhedsvurdering opstår behov for, at Flygtningenævnets mundtlige nævnsmøder afvikles i Kosovo.

Det foreslås derudover, at der i udlændingeloven foretages enkelte ændringer, der vil medføre, at asylansøgere, der indgiver ansøgning om asyl under afsoningen af en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffefuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2, eller anbringelse i henhold til hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, vil blive omfattet af de samme regler som asylansøgere, der i Danmark indgiver en ansøgning om asyl.

Der vil således gælde de samme regler, herunder for Udlændingestyrelsens pligt til at gøre ansøgeren bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp samt Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt. Det bemærkes i den forbindelse, at Udlændingestyrelsen efter udlændingelovens § 42 a, stk. 3, nr. 1, 1. pkt., ikke har forsørgelsesforpligtelse over for udlændinge, der afsøner straf eller i øvrigt er frihedsberøvet. Udlændingestyrelsens forsørgelsesforpligtelse vil således først blive relevant, hvis udlændingen overføres tilbage til Danmark og ikke længere er frihedsberøvet.

Ændringerne skal ses i lyset af, at de relevante gældende regler forudsætter, at ansøgeren opholder sig Danmark.

Det forudsættes med den foreslåede ordning, at det vil være muligt for Dansk Flygtningehjælp, i forhold til varetagelsen af rådgivning og retshjælp til asylansøgere, i vidt omfang at afholde samtaler med ansøgerne via fjernkommunikation, f.eks. via telefonmøder eller telekommunikation med billede.

For så vidt angår sager, der behandles i åbenbart grundløs-proceduren efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1 og 2, foreslås det på denne baggrund, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at Dansk Flygtningehjælps samtale med ansøgeren afholdes via telefonmøde, telekommunikation med billede eller lignende kommunikationsmiddel.

Det bemærkes i denne forbindelse, at det væsentligt, at åbenbart grundløs- og åbenbart grundløs haste-proceduren også i tilfælde, hvor ansøgeren er indsat i fængslet i Kosovo, kan anvendes så fleksibelt som muligt, hvorfor det er væsentligt, at der er et tilstrækkeligt grundlag for, at sagsbehandlingen vil kunne afvikles hurtigt.

Hensigten med bestemmelsen er således at tilvejebringe mulighed for, at samtalerne mellem Dansk Flygtningehjælp og ansøgeren praktisk kan gennemføres, uden det er nødvendigt, at ansøgeren transporteres til Danmark, eller en repræsentant fra Dansk Flygtningehjælp rejser til Kosovo.

Der vil efter den foreslåede bestemmelse kunne fastsættes regler, hvorefter det vil være udgangspunktet, at Dansk Flygtningehjælps samtaler efter udlændingelovens § 53 b afholdes via telefonmøde, telekommunikation med billede eller lignende kommunikationsform. Der vil ligeledes kunne fastsættes regler, hvorefter samtalerne i konkrete tilfælde afholdes via telefonmøde, telekommunikation med billede

eller lignende kommunikationsmiddel. Dette vil f.eks. kunne være af hensyn til sagens fremme.

Der vil endvidere efter bestemmelsen kunne fastsættes undtagelser til et udgangspunkt om, at samtalerne ikke afholdes fysisk. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, såfremt hensynet til vurderingen af ansøgerens troværdighed afgørende taler for, at mødet afholdes fysisk, og mødet vil kunne gennemføres uden en uhensigtsmæssig forsinkelse af sagens afvikling.

Det bemærkes i den forbindelse, at såfremt Dansk Flygtningehjælp finder, at en vurdering af ansøgerens troværdighed er af væsentlig betydning for sagen, og at der ikke er et tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte ansøgerens forklaring, vil Dansk Flygtningehjælp efter de gældende regler kunne nedlægge veto mod sagens fortsatte behandling i åbenbart grundløs-proceduren. Der vil således ved fastsættelse af regler efter den foreslåede bestemmelse skulle tages behørigt hensyn til balancen mellem hensynet til en effektiv fremme af sagerne og hensynet til Dansk Flygtningehjælps muligheder for at vurdere ansøgerens troværdighed.

2.1.16.3.2. Indgivelse af ansøgning om humanitær opholdstilladelse fra dansk fængselsplads i Kosovo

Det foreslås, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring på en dansk fængselsplads i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, og som er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, vil kunne indgive en ansøgning om humanitær opholdstilladelse i medfør af § 9 b, stk. 1.

Det betyder, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, vil have samme adgang til at indgive en ansøgning om humanitær opholdstilladelse, som en udlænding, der i Danmark befinder sig en tilsvarende situation.

Det samme vil gøre sig gældende for en udlænding, der er anbragt i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

Forslaget ændrer ikke i øvrigt på betingelserne for indgivelse af ansøgning om humanitær opholdstilladelse for så vidt angår udlændinge, der ikke afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2 eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4. Det betyder, at for andre udlændinge vil det som i dag udelukkende være muligt at indgive ansøgning om humanitær opholdstilladelse, såfremt man opholder sig i Danmark.

Det bemærkes, at det følger af udlændingelovens § 10, stk. 4, 1. pkt., at en udlænding, som har indrejseforbud, jf. § 32, stk. 1, nr. 1 og 5, ikke kan gives opholdstilladelse efter bl.a. § 9 b, medmindre ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor, dog tidligst 2 år

efter udrejsen. Kravet om, at der skal være forløbet 2 år fra udrejsen, gælder dog ikke for en udlænding, som ikke er statsborger i et af de lande, der er nævnt i § 2, stk. 1 (tredjelandstatsborger), og som er udvist efter § 25 b eller er meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 2, jf. § 10, stk. 4, 2. pkt.

En udlænding, der afsoner en udvisningsdom i udlandet, vil have indrejseforbud efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 1, og vil således ikke kunne meddeles humanitær opholdstilladelse, uanset om betingelserne for en humanitær opholdstilladelse i øvrigt måtte være opfyldt.

Udlændinge- og Integrationsministeriet vil i sager, hvor der meddeles afslag på humanitær opholdstilladelse til en alvorlig syg udlænding under henvisning til udlændingelovens § 10, stk. 4, 1. pkt., og hvor udlændingen fortsat opholder sig i Danmark, vejlede udlændingen om, at udlændingen i medfør af udlændingelovens § 50 efter nærmere fastsatte betingelser har mulighed for at indbringe spørgsmålet om ophævelse af udvisningen for domstolene, hvis der er indtrådt væsentlige ændringer i den pågældendes forhold, jf. udlændingelovens § 26. Der kan om udlændingelovens § 50 i øvrigt henvises til pkt. 2.1.16.6.

Såfremt ansøgeren ikke ønsker at indbringe spørgsmålet om ophævelse af udvisningen for retten, eller retten ikke finder anledning til at ophæve udvisningen, jf. udlændingelovens § 50, vil Udlændinge- og Integrationsministeriet vurdere, om den pågældende vil være i en situation, hvor det vil stride mod artikel 3 i EMRK at udsende den pågældende, og i så fald henviser den pågældende til tålt ophold, indtil vedkommende kan udsendes af landet.

2.2. Revision af disciplinærstraffesystemet

2.2.1. Bedre understøttelse af fængselsbetjentenes faglige skøn

2.2.1.1. Gældende ret

De gældende regler om disciplinærstraf findes i straffuldbyrdelseslovens §§ 67-72 i lovens kapitel 11 om disciplinærstraf, konfiskation og modregning af erstatningsbeløb.

Straffuldbyrdelseslovens § 67 regulerer hvilke forseelser, der ikendes disciplinærstraf for.

Det fremgår således af § 67, at en indsat af kriminalforsorgsområdet skal ikendes disciplinærstraf ved overtrædelse af § 32, ved udeblivelse, undvigelse eller forsøg herpå, ved tilsidesættelse af beskæftigelsespligten efter § 38, stk. 1, ved nægtelse af afgivelse af udåndingsprøve eller urinprøve efter § 60 a, ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, ved overtrædelse af de regler eller anvisninger, der gælder for rygning i institutionen, ved overtrædelse af straffelovgivningen, når overtrædelsen tillige indebærer en selvstændig krænkelse af orden eller sikkerhed i institutio-

nen, ved overtrædelse af regler fastsat af justitsministeren, når det i reglerne er bestemt, at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf, ved overtrædelse af regler fastsat af kriminalforsorgsområdet, når det i reglerne er bestemt, at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf, ved overtrædelse af § 51 a, stk. 1, § 55 a, stk. 1, eller § 57 a, stk. 1, ved overtrædelse af § 59 a, stk. 1, og ved overtrædelse af § 59 a, stk. 3.

Den gældende bestemmelse indebærer, at det er obligatorisk for kriminalforsorgsområdet at ikende disciplinærstraf i de situationer, som er nævnt i § 67, nr. 1-12. Ikendelse af disciplinærstraf forudsætter, at det bevismæssigt kan lægges til grund, at den indsatte har gjort sig skyldig i det pågældende forhold.

2.2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Som en del af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er aftalepartierne enige om, at disciplinærstraffe, der anvendes over for indsatte, der bryder de ordens- og sikkerhedsmæssige regler i fængsler og arresthuse, er et redskab i incitamentsstyringen af de indsatte, som ikke lever op til deres pligter og ikke indordner sig efter de fælles regler. Aftalepartierne er dog også enige om, at det nuværende disciplinærstraffesystem ikke altid fungerer efter hensigten.

Aftalepartierne er med afsæt i praktikerudvalgets rapport om anvendelse, oplevelse og effekt af kriminalforsorgens disciplinærstraffe og andre administrative reaktioner fra februar 2018 på den baggrund enige om at revidere disciplinærstraffesystemet for at sikre mere effektive reaktioner, så reaktionstypen i højere grad er i overensstemmelse med forseelsens alvor.

Der skal i den forbindelse bl.a. sikres bedre mulighed for, at fængselsbetjente bedre kan udøve deres faglige skøn, således at det bliver muligt i helt særlige tilfælde at fravige kravet om, at der skal ikendes disciplinærstraf i tilfælde af en forseelse.

Justitsministeriet finder, at denne del af aftalen bør implementeres ved, at der i straffuldbyrdelseslovens § 67 indsættes en ny bestemmelse, hvorefter kriminalforsorgsområdet i helt særlige tilfælde kan undlade at ikende disciplinærstraf i de tilfælde, hvor der ellers i dag ville være en pligt for kriminalforsorgsområdet til at gøre dette. Bestemmelsen bør afgrænses således, at den finder anvendelse i helt særlige tilfælde, således at disciplinærstraffesystemet fortsat bygger på et princip om nultolerance over for de indsatte, som udviser foragt for fællesskabet i fængsler og arrester, og som gentagne gange bryder reglerne i fængslet.

2.2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indføres mulighed for at fravige kravet i straffuldbyrdelseslovens § 67 om, at det i en række tilfælde er obligatorisk at ikende disciplinærstraf. Den foreslåede bestemmelse i § 67, stk. 2, indebærer således, at kriminalforsorgsområdet i helt særlige tilfælde kan undlade at ikende disciplinærstraf efter § 67, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at det i helt særlige tilfælde kan besluttes at undlade at ikende disciplinærstraf, selvom en indsat har begået én eller flere af de forseelser, som er opregnet i § 67, stk. 1, nr. 1-12.

Bestemmelsen er tiltænkt at have et snævert anvendelsesområde, jf. dens afgrænsning til at finde anvendelse i helt særlige tilfælde. Om der foreligger helt særlige omstændigheder vil afhænge af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Det forudsættes, at der alene vil foreligge helt særlige omstændigheder, hvor en undladelse af ikendelse af disciplinærstraf – selv i form af en advarsel – ud fra en faglig vurdering ikke vurderes at være hensigtsmæssig ud fra et ordens- og sikkerhedsmæssigt hensyn.

Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis en indsat over lang tid ikke har begået disciplinære forseelser, eller hvor der i øvrigt iagttages gode fremskridt hos den indsatte på trods af den begåede disciplinærforseelse, og hvor det samtidig fagligt vurderes at være kontraproduktivt at ikende en disciplinærstraf. En forudsætning for bestemmelsens anvendelse er dog i alle tilfælde, at den pågældende disciplinære forseelse er af beskeden karakter, eksempelvis hvis forseelsen udgør en overtrædelse af rygeforbuddet.

2.2.2. Nye disciplinærstraffe og mulighed for større bøder

2.2.2.1. Gældende ret

Straffuldbyrdelseslovens § 68 indeholder regler om hvilke disciplinærstraffe, der kan anvendes. Efter § 68, stk. 1, kan som disciplinærstraf anvendes advarsel, bøde og strafcelle, idet strafcelle dog kun kan anvendes for visse nærmere opregnede forhold eller forsøg herpå, jf. § 68, stk. 2.

Ved ikendelse af bøde som disciplinærstraf fastsættes bødens størrelse under hensyn til overtrædelsens art og omfang, jf. § 69, stk. 1. Bøden kan dog højst udgøre et beløb svarende til det almindelige vederlag, der udbetales indsatte for en uges beskæftigelse, med fradrag af den del af vederlaget, som er beregnet til dækning af personlige fornødenheder. Beløbet udregnes på grundlag af bekendtgørelse nr. 2519 af 14. december 2021 om satser for vederlag m.v. til indsatte i kriminalforsorgens institutioner (2022). Som konsekvens af § 1, nr. 1, i den nævnte bekendtgørelse kan bødebødet aktuelt maksimalt udgøre 412,55 kr.

2.2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Med aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er det besluttet, at der skal indføres nye typer af disciplinærstraf med henblik på at udvide kriminalforsorgens reaktionsmuligheder. En sådan udvidelse vil understøtte udøvelsen af fængselsbetjentenes faglige skøn. Samtidig vil de nye typer af disciplinærstraf skulle anvendes på en sådan måde, at der sikres gennemsigtighed og lighed over for den indsatte.

Justitsministeriet finder, at denne del af aftalen bør gennem-

føres ved, at der i straffuldbyrdelsesloven indføres 4 nye typer af disciplinærstraf. Disse udgør midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling og midlertidig begrænsning af retten til telefoni. Der er ikke i dag mulighed for at ikende disciplinærstraffe, som relaterer sig til udgang, besøg, brevveksling eller telefoni.

I lighed med det, som forudsættes i flerårssaftalen, finder Justitsministeriet, at de nye disciplinærstraffe, der angår den indsattes mulighed for at få besøg, brevveksle eller telefonere, bør afgrænses til ikke at omfatte den indsattes nærtstående. Den indsatte vil således eksempelvis fortsat kunne modtage besøg fra nær familie, forudsat at den konkrete besøgende har tilladelse til besøg, uanset at den indsatte er ikendt disciplinærstraf i form af f.eks. midlertidig begrænsning af retten til besøg.

Hvad angår anvendelsen af midlertidig begrænsning af udgang, finder Justitsministeriet, at bestemmelsen skal afgrænses sådan, at der fortsat undtagelsesvis skal være mulighed for at tillade udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor.

Anvendelsen af de nye typer af disciplinærstraf bør desuden maksimalt kunne vare i 3 måneder.

Med flerårssaftalen er det desuden besluttet, at bødeniveauet, når der ikendes en sådan disciplinærstraf, skal skærpes, således at der bliver mulighed for at ikende større bøder, end tilfældet er i dag. Efter de gældende regler kan en bøde maksimalt udgøre et beløb svarende til det almindelige vederlag, der udbetales indsatte for én uges beskæftigelse, med fradrag af den del af vederlaget, som er beregnet til dækning af personlige fornødenheder.

Justitsministeriet finder, at det maksimale bødeniveau bør fordobles, således at bødebeløbet maksimalt kan udgøre et beløb svarende til det almindelige vederlag, der udbetales indsatte for to ugers beskæftigelse. Der vil fortsat skulle ske fradrag af den del af vederlaget, som er beregnet til dækning af personlige fornødenheder.

2.2.2.3. Den foreslåede ordning

Den foreslåede ændring af straffuldbyrdelseslovens § 68, stk. 1, har til formål at indføre 4 nye typer af disciplinærstraffe, således at disse nye disciplinærstraffe kan ikendes på lige fod med de gældende disciplinærstraffe i form af advarsel, bøde og strafcelle.

Der foreslås i den forbindelse desuden indført 4 nye bestemmelser i straffuldbyrdelsesloven, der nærmere regulerer indholdet af de 4 nye foreslåede typer af disciplinærstraf.

Det følger af den foreslåede § 69 a, stk. 1, at ved ikendelse af midlertidigt udgangsforbud som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder. Af den foreslåede bestemmelses stk. 2, 1. pkt., fremgår, at hvis den indsatte

er ikendt midlertidigt udgangsforbud, kan der alene meddeles tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor. Bestemmelsen indebærer, således, at udgang som udgangspunkt ikke kan finde sted i den pågældende periode. Det betyder også, at en eventuel udgangstilladelse, der er givet før forbuddets ikrafttræden, suspenderes.

Uanset ovenstående udgangspunkt kan der efter bestemmelsens stk. 2 meddeles tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor. Det forudsættes, at bestemmelsen forstås i overensstemmelse med den gældende bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 46, stk. 4, 2. pkt.

Således vil der eksempelvis navnlig foreligge helt særlige omstændigheder, hvor der er tale om spørgsmål om udgang til et særligt formål som nævnt i udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 1. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis formålet med udgangen er, at den indsatte skal deltage i retsmøder, eller hvis vedkommende skal deltage i en nærtstående persons begravelse eller lignende.

Der er dog også mulighed for at tillade udgang i andre tilfælde, hvor nægtelse heraf vil være særligt indgribende for den indsatte. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis en indsat har frigang til arbejde og skal løslades inden for de næste 3 måneder, idet den pågældendes løsladelsessituation i så fald kan blive langt mindre gunstig, hvis den indsatte mister sit arbejde i forbindelse med, at tilladelsen til frigang bortfalder.

På den anden side vil kravet om helt særlige omstændigheder normalt ikke kunne anses for opfyldt, hvis der ønskes udgang med henblik på indgåelse af ægteskab eller varetagelse af personlige interesser.

En tilladelse til udgang i ovenstående tilfælde forudsætter desuden under alle omstændigheder, at de almindelige betingelser for udgang er opfyldt. Der må f.eks. ikke være bestemte grunde til at antage, at den indsatte i forbindelse med udgangen vil begå ny kriminalitet, unddrage sig fortsat straffuldbyrdelse eller på anden måde misbruge udgangstilladelsen, jf. straffuldbyrdelseslovens § 46, stk. 1, nr. 2.

Den foreslåede § 69 b, stk. 1, indebærer, at ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til besøg som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder. Efter den foreslåedes bestemmelses stk. 2 må en indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til besøg, alene modtage besøg af nærtstående.

Den midlertidige begrænsning indebærer således, at den indsatte afskæres besøg fra andre end nærtstående, medmindre den nærtstående er meddelt afslag på besøg på baggrund af ordens- og sikkerhedsmæssige forhold, jf. besøgsbekendtgørelsens § 4.

Det følger desuden af den foreslåede bestemmelses stk. 3, at en midlertidig begrænsning af retten til besøg ikke påvirker den indsattes ret til at modtage besøg efter straffuldbyrdel-

seslovens § 51, stk. 2 og 3, og at en sådan begrænsning desuden ikke berører den indsattes ret efter lovens § 54.

Det foreslås således, at en midlertidig begrænsning af retten til besøg ikke vil finde anvendelse på besøg efter straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 2 og 3, om henholdsvis ret til besøg fra visse advokater, og reglen om udenlandske indsatte ret til samtale med hjemlandets diplomatiske eller konsulære repræsentanter. Det foreslås desuden, at en midlertidig begrænsning af retten til besøg ikke skal berøre den indsatte ret til at have sit barn med sig i institutionen efter lovens § 54.

Det følger af den foreslåede § 69 c, stk. 1, at ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til brevveksling som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder. Af den foreslåede bestemmelses stk. 2 følger, at en indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, alene må brevveksle med nærtstående.

Den midlertidige begrænsning indebærer således, at den indsatte afskæres fra at brevveksle med andre end nærtstående.

Det følger desuden af den foreslåede bestemmelses stk. 3, at en midlertidig begrænsning af retten til brevveksling ikke påvirker den indsatte ret til at brevveksle efter § 56, stk. 1. Det foreslås således, at den indsatte, uanset ikendelse af en midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, fortsat ukontrolleret kan brevveksle med de personer og myndigheder m.v., som er nævnt i lovens § 56, stk. 1.

Det følger af den foreslåede § 69 d, stk. 1, at ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til telefoni som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder. Af den foreslåede bestemmelses stk. 2 følger, at en indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til telefoni, alene må telefonere med nærtstående.

Den midlertidige begrænsning indebærer således, at den indsatte afskæres fra at telefonere med andre end nærtstående. Den indsatte kan dog efter den gældende regel i straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 2, være afskåret fra at føre telefonsamtaler med bl.a. nærtstående.

Det følger desuden af den foreslåede bestemmelses stk. 3, at en midlertidig begrænsning af retten til telefoni ikke påvirker den indsatte mulighed for at telefonere med de personer og myndigheder m.v., som er nævnt i § 56, stk. 1. Det foreslås således, at den indsatte, uanset ikendelse af en midlertidig begrænsning af retten til telefoni, fortsat ukontrolleret kan telefonere med de personer og myndigheder m.v., som er nævnt i § 56, stk. 1.

Det bemærkes desuden, at de foreslåede nye typer af disciplinærstraffe skal fastsættes i overensstemmelse med de foreslåede bestemmelser i § 68, stk. 5 og 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 14.

Med lovforslaget foreslås desuden, at der foretages en ændring af straffuldbyrdelseslovens § 69, stk. 1, 2. pkt., således at det maksimale niveau for en bøde, der ikendes som disciplinærstraf, fordobles. Niveauet foreslås dermed højst at kunne udgøre et beløb svarende til det almindelige vederlag, der udbetales for to ugers beskæftigelse, med fradrag af den del af vederlaget, som er beregnet til dækning af personlige fornødenheder.

2.2.3. Proportionalitet og effekt i disciplinærstraffesystemet

2.2.3.1. Gældende ret

Som nævnt under punkt 2.2.2.1 kan der i dag ikendes disciplinærstraf i form af advarsel, bøde eller strafcelle. Strafcelle kan dog kun ikendes i de tilfælde, der er nævnt i straffuldbyrdelseslovens § 68, stk. 2.

Det følger af lovens § 68, stk. 3, at disciplinærstraf i form af bøde og strafcelle kan ikendes i forening. Af § 68, stk. 4, følger desuden, at fuldbyrdelse af disciplinærstraf helt eller delvist kan undlades på betingelse af, at den indsatte i en bestemt periode ikke begår strafbart forhold eller en ny disciplinær forseelse.

Af lovens § 69, stk. 1, følger, at ved ikendelse af bøde som disciplinærstraf fastsættes bødens størrelse under hensyn til overtrædelsens art og omfang. Ligeledes følger det af § 70, stk. 1, at ved ikendelse af strafcelle som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 4 uger.

Der findes ikke i dag regler i straffuldbyrdelsesloven, som regulerer valget af typen af disciplinærstraf ud over reglen i § 69, stk. 2, der regulerer, hvornår strafcelle kan anvendes.

2.2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Det er med aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 besluttet, at disciplinærstraffesystemet skal revideres, således at der sikres mere effektive sanktioner og større proportionalitet i sanktionssystemet. Dette skal ses i sammenhæng med, at en bedre effekt af disciplinærstraffene forudsætter, at de indsatte oplever reaktionerne som tab af privilegier, som de nødt vil undvære. Aftalepartierne er i den forbindelse enige om, at der skal sikres mere proportionalitet i disciplinærstraffesystemet, således at de hårdeste sanktioner kun i helt særlige tilfælde skal kunne anvendes ved overtrædelse af de mildeste disciplinære forseelser som f.eks. rygeforbuddet.

Samtidig er aftalepartierne enige om, at et revideret disciplinærstraffesystem skal have fokus på nultolerance over for de indsatte, som udviser foragt for fællesskabet i fængsler og arrester, og som gentagne gange bryder reglerne i fængslet. Med henblik på at understøtte dette nultoleranceprincip er aftalepartierne enige om, at der skal indføres en konsekvensordning, således at der ved hver tredje disciplinære

forseelse udløses en mærkbar og markant reaktion. Formålet hermed er, at den indsatte skal opleve en reel konsekvens af en gentagen uacceptabel adfærd. Den mærkbare og markante reaktion skal være proportional med den konkrete forseelses karakter.

Efter de gældende regler for ikendelse af disciplinærstraf, vil der ved udmålingen af straffen skulle tages hensyn til overtrædelsens art og omfang. Det er således overtrædelsens karakter, der er styrende for udmålingen af disciplinærstraffen, som således skal være proportional med arten og omfanget af den konkrete forseelse.

Som led i implementeringen af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 finder Justitsministeriet, at der bør indføres en regel, der indebærer, at fastsættelse af disciplinærstraffen også skal ske under hensyn til i hvilken type afsoningsinstitution, den indsatte afsoner.

Indførelsen af et sådant selvstændigt moment skal understøtte, at disciplinærstraffesystemet skal hvile på en tilgang om ret og pligt. Formålet er således at sikre en bedre effekt af disciplinærstraffene, hvilket forudsætter, at de indsatte oplever reaktionerne som tab af privilegier, som de ikke vil undvære. I den forbindelse har det en betydning, at indsatte afsoner i forskellige regimer.

En indsat, der afsoner i lukket fængsel eller arresthus, kan f.eks. opleve en ikendelse af strafcelle som mindre indgribende, end hvis strafcelle anvendes over for en person, der afsoner i åbent fængsel. Det skyldes, at den indsatte i et lukket fængsel i forvejen afsoner i et mere lukket regime, hvor der er mindre adgang til fællesskab, end den indsatte, der afsoner i åbent regi. Omvendt kan en indsat, der afsoner i lukket fængsel, opleve en disciplinærstraf som et midlertidigt udgangsforbud som værende mere begrænsende, end en indsat der afsoner i åbent regi, da sidstnævnte indsatte afsoner under mere åbne forhold.

Som led i understøttelsen af et effektivt og mærkbart disciplinærstraffesystem bør der desuden ved fastsættelsen af disciplinærstraffen lægges vægt på, om den indsatte eksempelvis har udgangstilladelse, før der ikendes en disciplinærstraf i form af midlertidig begrænsning af retten til udgang. Dette gør sig også gældende, hvis den indsatte f.eks. ikke generelt modtager besøg, da en midlertidig begrænsning af retten til besøg i så fald må forventes ikke at være mærkbart over for den indsatte.

Justitsministeriet finder, at bl.a. de ovenstående forhold har betydning for effekten af en ikendt disciplinærstraf, og dermed at forholdene har betydning for, om disciplinærstraffen virker efter sin hensigt. På den baggrund bør der ved fastsættelsen af disciplinærstraffen inddrages et hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner.

Det skal samtidig sikres, at disciplinærstraffesystemet er gennemsigtigt for den indsatte, og at disciplinærstraffene desuden ikendes på lige vilkår mellem de indsatte. Det forudsættes dermed som efter gældende praksis, at de såkaldte

normalreaktionsskemaer anvendes, og at disse bl.a. som følge af det ovenfor angivne kan have et forskelligt indhold afhængig af den type afsoningsinstitution, som den indsatte afsoner i.

For yderligere at understøtte fængselsbetjentenes faglige skøn finder Justitsministeriet desuden, at de foreslåede nye disciplinærstraffe, der er beskrevet nærmere ovenfor under pkt. 2.2.2.3, bør kunne ikendes i forening og betinget. Som det fremgår ovenfor under pkt. 2.2.3.1, er det allerede i dag muligt at ikende disciplinærstraf i form af bøde og strafcelle i forening og betinget.

Det vil konkret indebære, at det vil være muligt – som det også er tilfældet i dag for bøde og strafcelle – at kombinere anvendelsen af de forskellige typer af disciplinærstraf. Samtidig er det muligt at gøre dem betinget af, at den indsatte i en bestemt periode ikke begår strafbart forhold eller en ny disciplinær forseelse. Disciplinærstraffen vil uanset muligheden for at ikende en sådan i forening skulle fastsættes under hensyn til overtrædelsens omfang, således at det i alle tilfælde sikres, at disciplinærstraffen er proportional med den konkrete forseelse.

I tillæg til et moment, som indebærer, at der skal tages hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner, finder Justitsministeriet, at der fortsat skal lægges vægt på overtrædelsens art og omfang i selve udmålingen af disciplinærstraffen. Den ikendte disciplinærstraf skal således, som det også er tilfældet i dag, i alle tilfælde være proportional, hvilket som nævnt også gælder i tilfælde, hvor der ikendes en disciplinærstraf, hvor flere typer disciplinærstraf ikendes i forening, eventuelt i betinget form.

Justitsministeriet finder desuden, at der bør indføres en ny bestemmelse, som indebærer, at disciplinærstraffen skal skærpes ved hver tredje forseelse. Gentagne disciplinære forseelser bør generelt tillægges skærpene vægt ved udmålingen af disciplinærstraffen. Når en indsat 3 gange har begået en disciplinærforseelse, bør der ikendes en mærkbar og markant sanktion, alene ud fra det hensyn, at den indsatte nu ad flere omgange ikke har rettet ind i overensstemmelse med disciplinærstraffens formål.

2.2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i straffuldbyrdelseslovens § 68 indføres et nyt stk. 5, hvorefter disciplinærstraffen fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang og under hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at der skal lægges vægt på to momenter, når disciplinærstraffen fastsættes. Som det ene moment skal der lægges vægt på overtrædelsens art og omfang. Herved sigtes til, at valget af disciplinærstraf – i overensstemmelse med gældende praksis – skal være proportional med den pågældende forseelse.

Som det andet moment skal der lægges vægt på, i hvilken

type afsoningsinstitution den indsatte afsoner. Herved sigtes til, at der i valget af type af disciplinærstraf i relevant omfang skal tages hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner, herunder om der er tale om åbent eller lukket fængsel.

Med dette moment sigtes der desuden til, at fastsættelsen af disciplinærstraffen skal ske under hensyn til, hvad der konkret må antages at være en mærkbar disciplinærstraf over for den indsatte. Således vil det eksempelvis have en begrænset mærkbar effekt at ikende disciplinærstraf i form af en midlertidig begrænsning af retten til udgang, hvis den indsatte i forvejen ikke har en udgangstilladelse. Dette gør sig ligeledes gældende for de andre typer af nye disciplinærstraffe.

Der foreslås desuden indført en ny § 68, stk. 3, hvorefter disciplinærstraf i form af en midlertidig begrænsning af retten til telefoni alene kan ikendes over for indsatte, som afsoner i lukket fængsel eller arresthus. Forslaget skal ses i sammenhæng med, at disciplinærstraffene skal have reel effekt over for de indsatte. Således vil en midlertidig begrænsning af retten til telefoni ikke kunne håndhæves effektivt over for indsatte i åbne fængsler, da disse indsatte efter de gældende regler har adgang til at leje en fastmonteret mobiltelefon til brug i eget opholdsrum, jf. § 9 i telefonbekendtgørelsen.

Der foreslås endvidere indført en ny § 68, stk. 4, hvorefter disciplinærstraf i form af midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling og midlertidig begrænsning af retten til telefoni ikke kan ikendes over for livstids- og forvaringsdømte, der er omfattet af reglerne i §§ 49 a, 51 a, 55 a og 57 a eller sådanne dømte, der er afskåret kontakt efter § 59 b. Bestemmelsen skal ses i lyset af, at livstidsdømte og visse forvaringsdømte er underlagt særlige regler om udgang, besøg, brevveksling og telefoni, jf. de nævnte bestemmelser, hvorefter sådanne indsatte i 10 år ikke uden tilladelse må modtage eksempelvis besøg og desuden alene må modtage besøg fra nærtstående eller personer, som den indsatte havde kontakt til før varetægtsfængslingen. Derudover må den omfattede gruppe af indsatte som udgangspunkt ikke komme på udgang i de første 10 år af afsoningen. Endelig kan gruppen af indsatte afskæres fra retten til besøg, brevveksling og telefoni i et nærmere bestemt tidsrum. Den omfattede gruppe af indsatte vil således allerede være eller kunne være underlagt de begrænsninger, som de nævnte disciplinærstraffe medfører. I det omfang det er tilfældet, foreslås det derfor, at de pågældende disciplinærstraffe ikke kan anvendes over for den pågældende gruppe af indsatte. Det indebærer således, at de pågældende livstids- og forvaringsdømte vil være omfattet af de foreslåede regler, når de pågældende regler, som er nævnt ovenfor, ikke længere finder anvendelse, det vil sige efter udløbet af de 10 år.

Det foreslås desuden, at det i § 68, stk. 6, fastsættes, at disciplinærstraffen skal skærpes ved hver tredje forseelse. Bestemmelsen angår således selve udmålingen af disciplinær-

straffen, eksempelvis størrelsen af en bøde eller længden på et midlertidigt udgangsforbud.

Som led i et hensyn til overtrædelsens art og omfang, jf. omtalen ovenfor, forudsættes det med bestemmelsen, at det generelt – og i overensstemmelse med gældende praksis – tillægges skærpene betydning, at den pågældende gentagne gange begår disciplinære forseelser.

Det foreslås i den forbindelse, at disciplinærstraffen skal skærpes ved hver tredje forseelse. Bestemmelsen indebærer således, at der skal ikendes en mere markant og skærpet sanktion, når en disciplinær forseelse begås tredje gang. Det samme vil gøre sig gældende sjette gang, niende gang osv. Den skærpede og markante reaktion vil i alle tilfælde skulle være proportional med den konkrete forseelses karakter.

Med den foreslåede bestemmelse tages der højde for, at det generelt skal tillægges skærpene betydning ved udmålingen af disciplinærstraffen, at der gentagne gange begås en disciplinær forseelse. Ved hver tredje forseelse har den indsatte således vist, at disciplinærstraffen ikke har virket efter sit formål.

Det forudsættes med bestemmelsen, at reglen finder anvendelse, uanset om de tre begåede forhold kan anses som ligeartede. Således vil der også skulle ikendes en mere markant og skærpet sanktion i de tilfælde, hvor den tredje forseelse har en anden karakter end de to forudgående. Det forudsættes desuden med bestemmelsen, at der i overensstemmelse med gældende praksis kan indtræde forældelse mellem de pågældende forseelser, således at der eksempelvis ikke tillægges den tredje forseelse skærpene betydning, hvis der er gået lang tid mellem forseelserne.

Det foreslås desuden, at straffuldbyrdelseslovens § 68, stk. 3, ændres, således at de 4 nye typer af disciplinærstraffe indskrives i bestemmelsen. Den foreslåede ændring vil medføre, at de 4 nye typer af disciplinærstraffe vil kunne ikendes i forening, ligesom det i dag er tilfældet for disciplinærstraf i form af bøde eller strafcelle. En disciplinærstraf vil ved anvendelse af bestemmelsen altid skulle fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang. Bestemmelsen rykkes til stk. 7 som konsekvens af indførelsen af de nye bestemmelser som nævnt ovenfor.

Med indførelsen af de nye typer af disciplinærstraffe vil det desuden også efter den gældende regel i straffuldbyrdelseslovens § 68, stk. 4, være muligt at ikende de nye disciplinærstraffe i betinget form. Bestemmelsen rykkes til stk. 8 som konsekvens af indførelsen af de nye bestemmelser som nævnt ovenfor.

2.2.4. Justering af varigheden ved ikendelse af strafcelle som disciplinærstraf

2.2.4.1. Gældende ret

Ved ikendelse af strafcelle som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til

et tidsrum af højst 4 uger, jf. straffuldbyrdelseslovens § 70, stk. 1. En indsat, der er ikendt strafcelle, anbringes i særlig afdeling eller eget opholdsrum eller i et arresthus. Under anbringelsen er den indsatte udelukket fra fællesskab i institutionen. Unge under 18 år kan dog deltage i beskæftigelse i institutionen, medmindre konkrete grunde taler herimod, jf. § 70, stk. 1 og 2.

Justitsministeren kan efter § 70, stk. 3, fastsætte regler om udståelse af strafcelle. Bekendtgørelse nr. 105 af 30. januar 2019 om udståelse af strafcelle, anvendelse af forhørs-celle og behandlingen af disciplinærsager (disciplinærstrafbenedtgørelsen) er udstedt i medfør af bl.a. denne bestemmelse. I bekendtgørelsens §§ 2 og 3 er der bl.a. fastsat regler om udståelse af strafcelle. Det følger f.eks. af § 2, stk. 4, at der i forbindelse med udståelse af strafcelle kan tillades begrænset fællesskab, hvis særlige forhold i det enkelte tilfælde taler for det.

Det følger af straffuldbyrdelseslovens § 71, stk. 1, at en indsat kan anbringes i forhørs-celle, hvis der er begrundet mistanke om, at den pågældende har overtrådt bestemmelser, der må antages at medføre strafcelle som disciplinærstraf, og hvis det er nødvendigt af hensyn til gennemførelsen af undersøgelser i disciplinærsagen. Efter stk. 2 må anbringelse i forhørs-celle ikke udstrækkes i længere tid, end undersøgelsen nødvendiggør, og kan højst vare i 5 dage. Den tid, som en indsat har været anbragt i forhørs-celle, fradrages i udståelsen af strafcelle, jf. stk. 3, og anbringelse i forhørs-celle sker efter samme regler som udståelse af strafcelle, jf. stk. 4.

Justitsministeren fastsætter regler om behandlingen af disciplinærstraf efter lovens § 72. Bekendtgørelse nr. 105 af 30. januar 2019 om udståelse af strafcelle, anvendelse af forhørs-celle og behandlingen af disciplinærsager (disciplinærstrafbenedtgørelsen) er udstedt i medfør af bl.a. denne bestemmelse. I bekendtgørelsen er der bl.a. fastsat regler om behandlingen af disciplinærsager samt regler om administrativ klageadgang.

2.2.4.2. Justitsministeriets overvejelser

Som en del af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er aftalepartierne enige om, at der skal justeres på de gældende regler om disciplinærstraf i form af strafcelle. Aftalepartierne er i den forbindelse enige om, at straffuldbæring som udgangspunkt højst bør vare i 14 dage. Samtidig er aftalepartierne enige om, at det i særlige tilfælde kan være nødvendigt at bryde med udgangspunktet om, at strafcelle højst kan ikendes i 14 dage. Det vil f.eks. kunne være tilfældet ved håndtering af særligt udfordrende og udadreagerende indsatte, eksempelvis bandemedlemmer, som udviser foragt for fængselspersonalet.

Det følger desuden af praktikerudvalgets rapport om anvendelse, oplevelse og effekt af kriminalforsorgens disciplinærstraffe og andre administrative reaktioner fra februar 2018, at det er erfaringen, at anbringelse i enerum selv i kort tid influerer på den menneskelige psyke. Det følger desuden

af rapporten, at praktikerne er enige om, at mereeffekten ved at gennemføre ubetinget straffuldbæring af længere varighed end cirka 14 dage er ganske ringe i forhold til risikoen for både den indsatte helbred og medarbejdersikkerhed. Bl.a. på denne baggrund er der enighed i praktikerudvalget om, at strafcelle kun ganske undtagelsesvis bør ikendes i mere end 14 dages varighed.

2.2.4.3. Den foreslåede ordning

Der foreslås ændringer i straffuldbyrdelseslovens § 70, stk. 1, 1. pkt., med henblik på at fastsætte, at varigheden af strafcelle fremover højst kan være 14 dage.

Det foreslås desuden at indsætte en ny bestemmelse i § 70, stk. 2, der indebærer, at strafcelle uanset stk. 1 i særlige tilfælde kan ikendes i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger.

Ved »særlige tilfælde« forstår eksempelvis, at der er tale om grove gentagelsestilfælde, eller hvor ikendelse af strafcelle på mere end 14 dage findes nødvendigt for at håndtere særligt udfordrende eller udadreagerende indsatte.

Det bemærkes, at bestemmelsen i lovens § 70, stk. 1, 2. pkt., opretholdes, således at det for unge under 18 år gælder, at tidsrummet fastsættes til højst 7 dage, medmindre sagen angår vold mod personale i institutionen.

2.2.5. Disciplinærstraf over for varetægtsarrestanter

2.2.5.1. Gældende ret

Det følger af retsplejelovens § 775, stk. 1, at der kan ikendes varetægtsarrestanter disciplinærstraf i form af advarsel, bøde og strafcelle. De nævnte disciplinærstraffe kan anvendes i forening. Det følger af § 775, stk. 2, at ved ikendelse af strafcelle fastsættes varigheden til et tidsrum af højst 4 uger. For unge under 18 år fastsættes tidsrummet dog til højst 7 dage, medmindre sagen angår vold mod personale i institutionen.

Under anbringelse i strafcelle er varetægtsarrestanten udelukket fra fællesskab i institutionen. Unge under 18 år kan dog deltage i beskæftigelse i institutionen medmindre konkrete grunde taler herimod.

Varetægtsarrestanter har desuden efter omstændighederne mulighed for at modtage besøg, brevveksle og telefonere samt mulighed for at komme på udgang.

Det følger således bl.a. af retsplejelovens § 771, stk. 1, at en varetægtsarrestant kan modtage besøg i det omfang, opretholdelse af orden og sikkerhed i varetægtsfængslet tillader det. Arrestanten har altid ret til ukontrolleret besøg af sin forsvarer.

Desuden følger det af lovens § 771, stk. 5, at når særlige omstændigheder taler derfor, kan kriminalforsorgsområdet med politiets samtykke give en varetægtsarrestant udgangstilladelse med ledsager for et kortere tidsrum. Varetægtsar-

rester har efter gældende praksis en snæver adgang til at komme på udgang. Der skal således foreligge særlige omstændigheder, f.eks. at en nærtstående person er alvorligt syg. Der kan også efter en konkret vurdering foreligge særlige omstændigheder, hvis udgang sker til varetagelse af personlige interesser af en vis vægt.

Efter § 772, stk. 1, har en varetægtsarrestant ret til at modtage og afsende breve. Det er efter bestemmelsen desuden muligt for politiet at gennemse breve, tilbageholde breve m.v. Efter § 772, stk. 2, har en varetægtsarrestant ret til ukontrolleret brevveksling med en række personer og myndigheder m.v.

Efter § 776 fastsætter justitsministeren nærmere regler om behandlingen af varetægtsarrestanter. I medfør af bl.a. denne bestemmelse er bekendtgørelse nr. 173 af 31. januar 2022 om ophold i varetægt (varetægtsbekendtgørelsen) udstedt. Det følger af bekendtgørelsens §§ 72-76, at en varetægtsarrestant efter nærmere bestemte betingelser har mulighed for at føre telefonsamtaler, men at denne mulighed kan begrænses, f.eks. hvis det findes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

2.2.5.2. Justitsministeriets overvejelser

Som led i en revision af disciplinærstraffesystemet i straffuldbyrdelsesloven finder Justitsministeriet, at der tilsvarende bør foretages ændringer af de relevante bestemmelser i retsplejeloven, som regulerer muligheden for at ikende disciplinærstraf over for varetægtsarrestanter.

Varetægtsarrestanter har i dag mulighed for efter omstændighederne at komme på udgang, få besøg, brevveksle og telefonere. Uanset at varetægtsarrestanters mulighed herfor efter bestemmelserne i retsplejeloven generelt er mere begrænset set i forhold til afsonere, hvis forhold reguleres efter straffuldbyrdelsesloven, findes det hensigtsmæssigt i videst muligt omfang at stille varetægtsarrestanter på samme måde som afsonere i relation til disciplinærstraf.

2.2.5.3. Den foreslåede ordning

Der foreslås ændringer i retsplejelovens § 775, stk. 1, med henblik på, at de 4 nye typer af disciplinærstraffe, som beskrevet ovenfor under pkt. 2.2.2.3, også vil være mulige at anvende over for varetægtsarrestanter.

Anvendelsen af de nye disciplinærstraffe berører ikke en varetægtsarrestants ret til ukontrolleret besøg fra sin forsvarer efter retsplejelovens § 771, stk. 1, 5. pkt., samt retten til ukontrolleret brevveksling efter § 772, stk. 2.

Der foreslås derudover ændringer i retsplejelovens § 775, stk. 2, med henblik på, at fastsætte, at straffecelle over for varetægtsarrestanter som udgangspunkt højst kan vare i 14 dage.

Det foreslås derudover, at der indsættes et nyt stykke i § 775 med henblik på, at der i særlige tilfælde kan ikendes

disciplinærstraf i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 16, for en nærmere beskrivelse af de momenter, som er relevante for at vurdere, om der er tale om et særligt tilfælde i bestemmelsens forstand. Det bemærkes i den forbindelse, at bestemmelsen i § 755, stk. 2, 2. pkt., opretholdes, således at det for unge under 18 år gælder, at tidsrummet fastsættes til højst 7 dage, medmindre sagen angår vold mod personale i institutionen.

Det foreslås desuden, at straffuldbyrdelseslovens § 68, stk. 3, 5 og 6, skal finde tilsvarende anvendelse på varetægtsarrestanter. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 14, for en nærmere beskrivelse af indholdet af de nævnte bestemmelser.

2.3. Udførelse af samfundstjeneste i private virksomheder

2.3.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 62, stk. 1, kan retten afsige betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, såfremt betinget dom uden vilkår om samfundstjeneste ikke findes tilstrækkelig, og hvis tiltalte findes egnet hertil. Efter § 62, stk. 3, er dommen betinget af, at den dømte i en prøvetid ikke begår strafbart forhold, og at den pågældende overholder vilkår fastsat i medfør af § 63.

Den dømte anses ved udførelsen af samfundstjeneste ikke som værende i et ansættelsesforhold.

Det fremgår af straffelovens § 63, stk. 1, 1. pkt., at det som vilkår for udsættelsen af fængselsstraf bestemmes, at den dømte skal udføre ulønnet samfundstjeneste i mindst 30 og højst 300 timer.

Prøvetiden skal fastsættes til højst 2 år, jf. straffelovens § 63, stk. 3, 1. pkt.

Ud over en prøvetid skal der fastsættes en længstetid for udførelse af samfundstjenesten, jf. straffelovens § 63 stk. 1, 2. pkt. Længstetiden skal udmåles i forhold til antallet af timer.

Hvis den betingede fængselsstraf er fastsat til højst 3 måneder, ophører prøvetiden, når længstetiden for at udføre samfundstjenesten er udløbet, jf. straffelovens § 63, stk. 3, 2. pkt.

Efter straffelovens § 63, stk. 4, skal den dømte undergives tilsyn i prøvetiden, idet tilsynet dog ophører, når længstetiden for opfyldelse af samfundstjenesten er udløbet, medmindre andet er bestemt i dommen. Retten kan endvidere, hvis det findes formålstjenligt, fastsætte andre særvilkår efter lovens § 57. Eventuelle særvilkår efter § 57 bortfalder, når længstetiden for opfyldelse af samfundstjenesten er udløbet, medmindre andet er bestemt i dommen.

Straffuldbyrdelseslovens § 101 er den grundlæggende bestemmelse om gennemførelsen af samfundstjeneste, der er

fastsat efter straffelovens § 63 (dvs. som vilkår i en betinget fængselsdom).

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 101, stk. 1, at vilkår om samfundstjeneste, der er fastsat efter straffelovens § 63, gennemføres af kriminalforsorgen.

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 101, stk. 2, at vilkår om samfundstjeneste indebærer, at den dømte skal udføre ulønnet arbejde eller deltage i behandlings- eller uddannelsesprogram i det fastsatte antal timer inden for den udmålte længstetid. Mindst to tredjedele af det fastsatte antal timer skal gennemføres som ulønnet arbejde.

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 101, stk. 4, at kriminalforsorgsområdet træffer bestemmelse om arbejdsstedet, hvor det ulønnede arbejde skal udføres, og om den dømtes eventuelle deltagelse i behandlings- eller uddannelsesprogram som en del af samfundstjenesten. Den dømte skal i øvrigt overholde de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter om gennemførelsen af samfundstjenesten.

Som samfundstjenestesteder kan – inden for de nuværende regler – anvendes institutioner og organisationer, som er offentlige, offentligt støttede eller har almennyttige formål.

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Kriminalforsorgen oplever udfordringer med at finde det tilstrækkelige antal samfundstjenestesteder, der efter den gældende ordning kan udføres i institutioner og organisationer, som er offentlige, offentligt støttede eller har almennyttige formål. Det er særligt vanskeligt at finde samfundstjenestesteder med mulighed for afvikling i yderperioderne såsom i aften timerne og i weekender, hvilket er relevant for dømte, som er i regulært arbejde eller som er under uddannelse.

For dømte, der gerne vil opnå et liv uden kriminalitet, er det centralt at få skabt kontakt til potentielle fremtidige arbejdsgivere. Her kan et samfundstjenestested spille en vigtig rolle.

Som en del af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er aftale-partierne enige om, at samfundstjeneste også skal kunne udføres hos private erhvervsvirksomheder, såfremt den enkelte virksomhed er indstillet på at modtage samfundstjenesteyderen.

De mest oplagte eksempler på arbejdspladser hos private erhvervsvirksomheder, som vil kunne anvendes til samfundstjeneste, er virksomheder eller virksomhedstyper, der tidligere har været kommunale, men som løbende er blevet udliciteret til private, og som desuden tidligere har været samfundstjenestesteder i kriminalforsorgen. Som eksempel kan nævnes køkken- og pedelopgaver på bl.a. plejehjem og institutioner samt medborgerhuse. Flere af disse typer samfundstjenestesteder har traditionelt aftaget et større antal personer, som udfører samfundstjeneste, idet der på flere af disse steder har kunnet tilbydes aften- og weekendarbejde.

Straffelovrådet har i betænkning nr. 1545 fra 2014 om samfundstjeneste m.v. foreslået, at samfundstjeneste også skal kunne udføres hos private erhvervsvirksomheder. Straffelovrådet lagde i denne forbindelse bl.a. vægt på, at der ikke er noget strafferetligt eller straffuldbyrdslovmæssigt til hinder for, at samfundstjeneste afvikles hos private erhvervsvirksomheder.

Straffelovrådet lagde derudover vægt på, at myndighedsansvaret for tilsynet og iværksættelsen af eventuelle sanktioner uændret vil ligge hos kriminalforsorgen, og at den overvågningsrolle, som den private erhvervsvirksomhed i sagens natur vil have i forhold til den dømte, ikke på det principielle plan adskiller sig fra den overvågning, som private arbejdsgivere kan have i forhold til personer, der afsoner en ubetinget fængselsstraf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol.

Justitsministeriet finder, at initiativet bør gennemføres ved en ændring af straffuldbyrdslovens § 101, stk. 2, 1. pkt.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Der foreslås ændringer af straffuldbyrdslovens § 101, stk. 2, 1. pkt.

Formålet er at skabe lovhjemmel til, at samfundstjeneste i form af ulønnet arbejde også skal kunne udføres hos private erhvervsvirksomheder.

Det er fortsat kriminalforsorgen, der skal udmønte samfundstjenesten, herunder visitere den dømte til et relevant arbejdssted samt føre kontrol og tilsyn med, at afviklingen af samfundstjenesten sker i overensstemmelse med den idømte straf. Det er endvidere kriminalforsorgens opgave at sørge for, at samfundstjenestesteder forinden indstilles og godkendes af De Regionale Arbejdsmarkedsråd, bl.a. med henblik på at der ikke sker forvridning af konkurrencen.

2.4. Øgede muligheder for gældssanering og eftergivelse af gæld for personer pålagt straffesagsomkostninger

2.4.1. Gældende ret

Det fremgår af konkurslovens § 197, stk. 1, at skifteretten efter en skyldners begæring kan afsige kendelse om gældssanering, såfremt skyldneren godtgør, at skyldneren ikke er i stand til og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, og det må antages, at gældssanering vil føre til en varig forbedring af skyldnerens økonomiske forhold.

Er skyldneren håbløst forgældet, og vil en gældssanering medføre en varig forbedring af skyldnerens økonomiske forhold, vil skyldneren som hovedregel blive meddelt gældssanering, medmindre de forhold, der er nævnt i § 197, stk. 2, taler imod det.

Det fremgår af § 197, stk. 2, at en kendelse om gældssanering i almindelighed ikke kan afsiges, såfremt skyldnerens økonomiske forhold er uafklarede, skyldneren har handlet

uforsvarligt i økonomiske anliggender, en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare forhold eller erstatningspådragende forhold, skyldneren har undladt at afdrage på sin gæld, selvom skyldneren har haft rimelig mulighed herfor, skyldneren har indrettet sig med henblik på gældssanering eller skyldneren har stiftet ny gæld, efter at gældssanering er indledt.

Efter § 197, stk. 2, nr. 3, kan en kendelse om gældssanering som nævnt i almindelighed ikke afsiges, såfremt en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold. Det fremgår af forarbejderne til § 197, stk. 2, nr. 3, at sagsomkostninger m.v. forbundet med en straffesag må henregnes til gæld, der er pådraget ved strafbare forhold, jf. Folketingstidende 2004-05, 2. samling, tillæg A, side 322.

Det følger endvidere af forarbejderne til § 197, stk. 2, nr. 3, at en gældspost vil kunne være ”ikke uvæsentlig” både ud fra en relativ vurdering i forhold til skyldnerens samlede gæld og ud fra en absolut vurdering, jf. Folketingstidende 2004-05, 2. samling, tillæg A, side 322. For en skyldner, der har en samlet gæld på 250.000 kr., vil eksempelvis en gældforøgelse på 2.500 kr. i almindelighed være uvæsentlig. Har skyldneren på den anden side f.eks. en gæld på flere millioner kroner, vil en gældsforøgelse, der alene udgør få procent af gældens samlede størrelse, men som i absolutte tal er betydelig, efter omstændighederne kunne være væsentlig.

Saneres gæld, der er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold, i umiddelbar forlængelse af den begivenhed, der udløste kravet, vil det kunne virke særligt stødende, og derfor skal sådanne krav være noget ældre end anden gæld, før de kan gældssaneres, jf. Folketingstidende 2004-05, 2. samling, tillæg A, side 322. Længden af den periode, der skal være forløbet, inden der kan meddeles gældssanering, når gælden stammer fra strafbare eller erstatningspådragende forhold, vil afhænge af en konkret vurdering af omstændighederne ved pådragelsen af kravet.

De almindelige regler om eftergivelse af gæld til det offentlige svarer til gældssaneringsreglerne i konkurslovens afsnit IV om gældssanering. Reglerne for gældssanering finder anvendelse for såvel privat gæld som gæld til det offentlige. Det er i modsætning til eftergivelse efter lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, der udelukkende omfatter gæld til det offentlige. Det fremgår af de almindelige bemærkninger til forslag til lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 263, at det er hensigten med eftergivelsesreglerne, at de skal være parallelle med reglerne om gældssanering. Ved lov nr. 825 af 19. december 1989 blev der indført fælles retningslinjer på hele Skatteministeriets område vedrørende eftergivelse og henstand for personer. Af de almindelige bemærkninger i lovforslaget, jf. Folketingstidende 1989-90, tillæg A, spalte 157-158, fremgår det om baggrunden for ændringerne, at der med forslaget blev taget udgangspunkt i konkurslovens bestemmelser om gældssanering, idet det også var hensigten

at tilpasse skattevæsenets og toldvæsenets eftergivelsespraksis til skifteretternes praksis i sager om gældssanering.

Det fremgår endvidere, at hensigten med forslaget var at etablere en ensartet praksis inden for de nævnte myndigheder, der i realiteten behandler de samme sager. Dette skulle medføre en ensartet behandling af borgerne og dermed en styrkelse af retssikkerheden på dette område. Det anføres endvidere, at harmoniseringen med gældssaneringsreglerne forventedes at ville medføre, at man ofte kan undgå at gennemføre en gældssanerings sag ved skifteretten, når der udelukkende eller i overvejende grad er tale om gæld til skatte- og toldvæsenet.

Det fremgår af § 13, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at restanceinddrivelsesmyndigheden efter anmodning fra en skyldner kan eftergive gæld til det offentlige, såfremt skyldneren godtgør, at skyldneren ikke er i stand til og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, og det må antages, at eftergivelsen vil føre til en varig forbedring af skyldnerens økonomiske forhold.

Eftergivelse kan dog i almindelighed ikke finde sted, såfremt skyldnerens økonomiske forhold er uafklarede, skyldneren har handlet uforsvarligt i økonomiske anliggender, en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare forhold (dvs. at gælden bl.a. omfatter bøder og sagsomkostninger) eller erstatningspådragende forhold, skyldneren har undladt at afdrage på sin gæld, selvom skyldneren har haft rimelig mulighed herfor, skyldneren har indrettet sig med henblik på eftergivelse eller skyldneren har stiftet ny gæld til det offentlige, efter at eftergivelsessag er indledt, jf. § 13, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Ved afgørelse om eftergivelse skal der lægges vægt på gældens alder. Hvis skyldneren har anden betydelig gæld, kan eftergivelse nægtes, jf. § 13, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Da en afgørelse om eftergivelse af gæld alene kan omfatte gæld til det offentlige, skal der endvidere lægges vægt på, om skyldneren udelukkende eller i overvejende grad har gæld til det offentlige. Er forholdet det, at skyldneren overvejende har gæld til private, vil restanceinddrivelsesmyndigheden kunne eftergive gælden til det offentlige, men restanceinddrivelsesmyndigheden kan efter en konkret vurdering give afslag på eftergivelse på grund af gældssammensætningen og henvise skyldner til i stedet at søge om gældssanering ved skifteretten, jf. § 13, stk. 3, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Skyldner skal således henvises til at søge gældssanering ved skifteretten, når det vurderes, at det kun er gennem en gældssanering, at skyldner kan opnå en varig forbedring af sine økonomiske forhold. Bestemmelsens anvendelsesområde er tilfælde, hvor de private kreditorer reelt har opgivet at inddrive gælden, således at det alene er gælden til det offentlige, der er et problem for skyldner. Udgangspunktet vil være, at skifteretten behandler sager, hvor skyldner har gæld både til private

og offentlige kreditorer, mens restanceinddrivelsesmyndigheden behandler sager om eftergivelse, når skyldner primært har gæld til det offentlige, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 266.

Derudover kan eftergivelse nægtes, såfremt der foreligger andre omstændigheder, der taler afgørende imod hel eller delvis eftergivelse, jf. § 13, stk. 4, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Alene skyldnere, som er fysiske personer, kan få eftergivelse efter stk. 1, jf. § 13, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Bestemmelserne i § 13, stk. 1-5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige svarer i al væsentlighed til bestemmelserne i konkurslovens § 197, stk. 1-4 og 6.

Eftergivelse kan gå ud på bortfald eller nedsættelse af skyldnerens gæld, jf. § 14, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. I forbindelse med nedsættelse kan der træffes bestemmelse om henstand med og afdragsvis betaling af den ikke eftergivne del af gælden, jf. § 14, stk. 1, 2. pkt. Bestemmelserne i § 14, stk. 1, 1. og 2. pkt., svarer til konkurslovens § 198 om gældssanering. I henstands- og afdragsperioden sker der ingen forrentning af gælden, jf. § 14, stk. 1, 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Skatteministeren kan efter § 14, stk. 2, fastsætte nærmere regler om fastsættelsen af afdragene og afdragsperiodens længde efter stk. 1. Det er sket i §§ 30 og 31 i bekendtgørelse nr. 188 af 9. marts 2020 om inddrivelse af gæld til det offentlige med senere ændringer. Reglerne er afstemt med de regler, der er fastsat i bekendtgørelse nr. 1363 af 19. december 2008 om gældssanering med senere ændringer.

2.4.2. Justitsministeriets overvejelser

Mange dømte står efter endt afsoning i en situation med betydelig gæld til det offentlige som følge af sagsomkostninger i forbindelse med en eller flere straffesager. Denne gæld kan være en væsentlig hindring for de dømte til at tage skridt mod et liv uden kriminalitet.

I dag kan skyldnere under visse betingelser enten opnå gældssanering, der både angår offentlig og privat gæld, eller eftergivelse af gæld til det offentlige. Begøring om gældssanering behandles af skifteretten efter reglerne i konkursloven, mens ansøgning om eftergivelse af gæld indgives til Gældsstyrelsen efter reglerne i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Som reglerne er i dag, kan gældssanering efter konkursloven og eftergivelse af gæld efter lov om inddrivelse af gæld til det offentlige i almindelighed ikke finde sted, hvis en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold. Det omfatter bl.a. gæld, der udspringer af straffesagsomkostninger.

For at motivere dømte til ikke at begå ny kriminalitet og

dermed skabe mulighederne for et tryggere Danmark er aftalepartierne bag aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 enige om at forbedre mulighederne for, at tidligere dømte kan blive fri for gæld fra sagsomkostninger, såfremt de ved deres adfærd gør sig fortjent til det, og de ikke har økonomiske muligheder for at afdrage på gælden.

Som en del af flerårsaftalen er aftalepartierne derfor enige om, at reglerne om eftergivelse af gæld og gældssanering ændres, så gæld i form af straffesagsomkostninger sidestilles med anden gæld.

2.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at ændre reglerne om gældssanering i konkursloven og reglerne om eftergivelse af gæld i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, så gæld i form af straffeomkostninger sidestilles med anden gæld.

Det følger af den gældende bestemmelse i konkurslovens § 197, stk. 2, nr. 3, at en kendelse om gældssanering i almindelighed ikke kan afsiges, hvis en ikke uvæsentlig del af skyldneren gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold. Dette omfatter bl.a. gæld i form af straffesagsomkostninger.

Det følger af den gældende bestemmelse i § 13, stk. 2, nr. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at eftergivelse af gæld til det offentlige i almindelighed ikke kan ske, hvis en ikke uvæsentlig del af skyldnerens gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold. Dette omfatter bl.a. gæld i form af straffesagsomkostninger.

Den foreslåede ordning indebærer, at gæld i form af straffesagsomkostninger vil kunne saneres i medfør af konkurslovens § 197, stk. 1, og eftergives efter § 13, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige i højere grad end efter de gældende regler, idet forekomst af gæld i form af straffesagsomkostninger ikke længere vil føre til nægtelse af gældssanering og eftergivelse. Dette vil ligeledes gælde, selvom gælden i form af straffesagsomkostninger udgør en ikke uvæsentlig del af den samlede gæld. Gæld i form af straffesagsomkostninger sidestilles på den måde med anden gæld. Ved ”sagsomkostninger pålagt i straffesager” forstås sagsomkostninger pålagt i medfør af retsplejelovens § 1008.

Det foreslåede indebærer endvidere, at den eksisterende forudsætning i forarbejderne til konkurslovens § 197, stk. 2, nr. 3, jf. Folketingstidende 2004-05, 2. samling, tillæg A, side 322, om, at gæld, der er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold, skal være noget ældre end anden gæld, før den kan gældssaneres, ikke vil gælde i relation til gæld i form af straffesagsomkostninger.

Der fremgår ikke en tilsvarende forudsætning i forarbejderne til den oprindelige lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lov nr. 1333 af 19. december 2008. Henset til at det dog fremgår af de almindelige bemærkninger til forslag til lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 263, at det er hensigten

med eftergivelsesreglerne, at de skal være parallelle med reglerne om gældssanering, må forudsætningen anses for ligeledes at gøre sig gældende for eftergivelsesreglerne. Den eksisterende forudsætning om, at gæld, der er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold, skal være noget ældre end anden gæld, før den kan eftergives, vil med det foreslåede således ikke gælde i relation til eftergivelse af straffesagsomkostninger.

Formålet med ordningen er, at gæld, der består af straffesagsomkostninger, ikke i sig selv skal være en hindring for eftergivelse af gæld til det offentlige eller gældssanering og dermed potentielt være til hinder for, at tidligere dømte kan komme videre med en kriminalitetsfri tilværelse.

I forbindelse med ansøgning om gældseftergivelse eller begæring om gældssanering vil de almindelige krav om eftergivelse og gældssanering fortsat være gældende, herunder at skyldneren skal have stabile og afklarede økonomiske forhold samt ikke må have handlet uforsvarligt i økonomiske anliggender, ikke må have undladt at afdrage på sin gæld, selv om skyldneren har haft rimelig mulighed herfor, ligesom en væsentlig del af gælden fortsat ikke må være pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold, herunder eksempelvis bøder eller erstatning til ofre for forbrydelser.

2.5. Håndtering af belægget som følge af straffelovens § 81 d, stk. 2

2.5.1. Gældende ret

2.5.1.1. *Straffelovens § 81 d's gyldighed i tid*

Ved § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19 og blokering af hjemmesider, hvorfra der begås visse lovovertrædelser, som har baggrund i eller sammenhæng med covid-19) vedtog Folketinget bl.a. at indsætte en ny § 81 d i straffeloven.

Bestemmelsen indeholdt regler om strafudmåling for visse former for kriminalitet relateret til covid-19-epidemien i Danmark, jf. nærmere nedenfor pkt. 2.5.1.2.

Det fulgte af en solnedgangsklausul i § 4, stk. 4, i lov nr. 349 af 2. april 2020, at bl.a. bestemmelsen i straffelovens § 81 d skulle ophæves den 1. marts 2021. Ved lov nr. 289 af 27. februar 2021 om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul) blev solnedgangsklausulen imidlertid ændret, så straffelovens § 81 d forblev i kraft indtil den 1. januar 2022.

Den 1. januar 2022 blev straffelovens § 81 d ophævet. Det er imidlertid i forarbejderne til solnedgangsklausulen forudsat, at strafskærpelserne i straffelovens § 81 d fortsat vil gælde for sager om forhold omfattet af bestemmelsen, der er begået efter ikrafttræden af, men forud for ophævelsen

af § 81 d, uanset om sagen pådømmes efter ophævelsen heraf. Der henvises til Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 157 som fremsat, side 18.

2.5.1.2. *Indholdet af straffelovens § 81 d*

Det fulgte af straffelovens § 81 d, stk. 1, at den straf, der er foreskrevet i straffelovens §§ 119-122, 133-134 b, 135, 144, 161 og 163, § 172, jf. § 171, stk. 1, § 189, § 247, stk. 2, § 263, stk. 1 og stk. 3, jf. stk. 1, § 263 a, § 285, stk. 1, jf. §§ 276, 276 a, 278, 279, 279 a, 280, 281, 282 og 283, § 286, jf. §§ 276, 276 a, 278, 279, 279 a, 280, 281, 282 og 283, § 287, stk. 1, jf. §§ 276, 276 a, 278, 279, 279 a, 280, 281, 282 og 283, samt §§ 288-290, 290 a og 293, § 299, stk. 2, og §§ 300 a, 301 og 303, kunne forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen havde baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark. Bestemmelsen omfattede primært formueforbrydelser, idet en række lovovertrædelser, der vedrører forbrydelser mod den offentlige myndighed m.v. samt den offentlige orden og fred, dog også var omfattet.

Det forudsattes i forarbejderne til bestemmelsen, at strafniveauet for overtrædelse af de i straffelovens § 81 d, stk. 1, nævnte lovovertrædelser som udgangspunkt skulle forhøjes til omkring det dobbelte i forhold til den straf, der ville være fastsat af domstolene for tilsvarende overtrædelser, der ikke havde baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 157 som fremsat, side 13.

Bestemmelsens anvendelse forudsatte, at lovovertrædelsen helt eller delvis havde været motiveret af eller havde til formål at udnytte den situation, som covid-19-epidemien i Danmark medførte. Det ville ifølge forarbejderne bero på en konkret vurdering af den begåede lovovertrædelse, herunder særligt overtrædelsens karakter, formål og kontekst, om betingelsen var opfyldt. Det måtte dog i almindelighed antages, at betingelsen var opfyldt, hvis overtrædelsen vedrørte hjælpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien eller værnemidler såsom hånd-sprit og mundbind eller andre knappe ressourcer i den konkrete situation.

Det ville derimod have formodningen imod sig, at f.eks. overtrædelser vedrørende værnemidler, der ikke udgjorde en knap ressource i den konkrete situation, ville være motiveret af eller have til formål at udnytte situationen. Det blotte forhold, at der blev stjålet værnemidler i en sådan situation, ville således ikke indebære, at overtrædelsen ville være omfattet af strafskærpelsen i straffelovens § 81 d, stk. 1, jf. bl.a. justitsministerens besvarelse af 30. marts 2020 af spørgsmål nr. 85 fra Folketingets Retsudvalg til L 157.

Efter straffelovens § 81 d, stk. 2, kunne straffen forhøjes således, at den blev fire gange så høj, såfremt en af de i stk. 1 nævnte lovovertrædelser fandt sted under sådanne

omstændigheder, at der uberettiget blev opnået eller søgt opnået lån, kredit, støtte, tilskud eller lignende kompensation fra hjælpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien.

Ifølge forarbejderne dækkede »hjelpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien« over de erhvervs- og jobrettede tiltag m.v., som regeringen lancerede med henblik på at afbøde de negative økonomiske konsekvenser af spredningen af covid-19 for danske lønmodtagere, arbejdspladser og virksomheder. Begrebet var dynamisk og omfattede hjælpepakker, uanset om disse var vedtaget før eller efter lovens vedtagelse.

Det er forudsat i forarbejderne til bestemmelsen, at straffniveauet for overtrædelser omfattet af straffelovens § 81 d, stk. 2, skulle være fire gange så højt i forhold til den straf, der ville være fastsat af domstolene for tilsvarende overtrædelser, der ikke havde baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 157 som fremsat, side 15.

Ved udmåling af tillægsbøde efter straffelovens § 50, stk. 2, i forbindelse med overtrædelser omfattet af straffelovens § 81 d, stk. 2, skulle der lægges vægt på den opnåede eller tilsigtede vinding, jf. § 81 d, stk. 3.

Det forudsattes i den forbindelse, at der ved alle lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark, hvor en person uberettiget opnåede eller søgte at opnå lån, kredit, støtte, tilskud eller lignende kompensation fra hjælpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien og derigennem opnåede eller tilsigtede at opnå en økonomisk vinding for sig selv eller andre, skulle udmåles en bøde som tillægsstraf. En bøde skulle således almindeligvis idømmes som tillægsstraf i alle tilfælde, hvor en fysisk person idømtes en betinget eller ubetinget fængselsstraf. Tillægsbøden skulle beregnes med udgangspunkt i den opnåede eller tilsigtede vinding og fastsættes i overensstemmelse med strafskærpelsen i stk. 2, dvs. fastsættes som det firedobbelte af den opnåede eller tilsigtede vinding.

Hvis flere personer i fællesskab foretog de strafbare forhold, forudsattes der udmålt en tillægsbøde til hver af disse personer. Det skulle også gælde i det tilfælde, hvor en medarbejder havde foretaget de strafbare forhold på vegne af et selskab.

Forhøjelse af bøden skulle ikke modsvares af en mindre fængselsstraf, og idømmelse af en tillægsbøde skulle i almindelighed ikke afhænge af den tiltalte persons betalings-evne.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 157 som fremsat, samt til betænkningen over lovforslaget, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg B.

2.5.2. Justitsministeriets overvejelser

Kriminalforsorgen står i en situation, hvor der er for få fængselspladser, og hvor virkningen af strafskærpelserne vedrørende covid-19-relateret kriminalitet forventes at forværre belægspreset i kriminalforsorgen betydeligt i de kommende år. Aftalepartierne er som en del af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 på den baggrund enige om, at ordningen hvorefter personer, som har svindlet med hjælpepakker, og som derfor kan få skærpet straffen til det firedobbelte, skal ændres, så de pågældende i stedet kan få skærpet straffen til det dobbelte.

Initiativet har til formål delvis at imødegå det betydelige pres på belægget i kriminalforsorgen, der følger af den nu ophævede § 81 d, stk. 2, i straffeloven. Det forventes, at der de kommende år vil blive afsagt domme om ca. 850 forhold, der er begået før ophævelsen af straffelovens § 81 d, som er omfattet af bestemmelsens stk. 2, og som må forventes at medføre en ganske markant straf for de pågældende.

Det er således nødvendigt at tage skridt til at lette presset på belægget i kriminalforsorgen. Samtidig skal svindel m.v. med hjælpepakker fortsat mødes med hård konsekvens af retssystemet.

Justitsministeriet finder, at initiativet bør gennemføres ved en ændring af lov nr. 349 af 2. april 2020.

Formålet med ændringen er, at personer, der har begået svindel m.v. med hjælpepakker, mens straffelovens § 81 d fortsat var i kraft, men som endnu ikke har modtaget endelig dom herfor, skal kunne idømmes indtil dobbelt – frem for indtil firedobbelt – straf i forhold til den straf, der ville være idømt for tilsvarende forhold, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark. Samtidig er det hensigten, at sådanne personer fortsat skal kunne idømmes tillægsbøder, der er fire gange så høje som den tillægsbøde, de pågældende ville være idømt i sager, der ikke omhandler svindel m.v. med hjælpepakker.

Det bemærkes, at det er forudsat med flerårsaftalen, at initiativet vil frigøre ca. 250 fængselspladser i 2025.

2.5.3. Den foreslåede ordning

For det første foreslås det, at der ved pådømmelse fra og med 1. juli 2022 af forhold omfattet af lovens § 1, nr. 1, dvs. omfattet af den nu ophævede § 81 d i straffeloven, ikke skal ske strafskærpelse efter straffelovens § 81 d, stk. 2, som affattet ved lovens § 1, nr. 1.

Reglen i straffelovens § 81 d, stk. 2, omfatter lovovertrædelser, der er omfattet af § 81 d, stk. 1, som har fundet sted under sådanne omstændigheder, at der uberettiget er opnået eller søgt opnået lån, kredit, støtte, tilskud eller lignende kompensation fra hjælpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien.

Forslaget vil have virkning for straffesager om sådanne for-

hold, som er begået, mens straffelovens § 81 d var i kraft, og hvor der endnu ikke er afsagt endelig dom på tidspunktet for nærværende lovforslags ikrafttræden. Ved pådømmelsen af disse forhold vil domstolene – i stedet for strafskærpselsesreglen i straffelovens § 81 d, stk. 2 – alene skulle anvende strafskærpselsesreglen i straffelovens § 81 d, stk. 1, som denne bestemmelse var affattet efter § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020.

Virkningen heraf vil være, at straffen som udgangspunkt vil skulle forhøjes til omkring det dobbelte – og altså ikke det firedobbelte – i forhold til den straf, der ville være fastsat af domstolene for tilsvarende overtrædelser, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Det bemærkes, at ændringer i straffelovgivningen som udgangspunkt ikke har betydning for straffesager, der er endeligt påkendt. Som en undtagelse hertil gælder dog straffelovens § 3, stk. 2, som indebærer, at hvis en ny lov erklærer et forhold for straffrit, skal der ske bortfald af en endeligt idømt, men endnu ikke fuldbyrdet straf. Bestemmelsen gælder imidlertid ikke i forhold til ændringer i lovgivningen, der kun fører til mildere straffe, og de domfældte har i så fald intet krav på efterregulering, selv om straffen endnu ikke er fuldbyrdet.

Den foreslåede straflempelse vil således ikke have betydning for personer, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden har modtaget endelig dom for en overtrædelse, hvor straffen er skærpet efter straffelovens § 81 d, stk. 2.

Sådanne domme vil skulle fuldbyrdes i overensstemmelse med de almindelige regler for fuldbyrdelse af straffedomme. Dette gælder også i de tilfælde, hvor personer har modtaget en endelig dom, hvor straffen er skærpet i medfør af straffelovens § 81 d, stk. 2, men personen endnu ikke helt eller delvis har afsonet straffen.

I forhold til verserende sager, dvs. sager, der er under behandling ved domstolene, er det forventningen, at disse vil blive berostillet, indtil loven er trådt i kraft, med henblik på at sikre den fulde belægsmæssige effekt af initiativet.

Det foreslås for det andet, at straffelovens § 81 d, stk. 3, som affattet ved § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020, fortsat finder anvendelse på pådømmelsen af ovennævnte forhold fra og med lovens ikrafttræden.

Straffelovens § 81 d, stk. 3, omhandler udmålingen af tillægsgøder efter straffelovens § 50, stk. 2, i sager omfattet af straffelovens § 81 d, stk. 2.

Forslaget vil have virkning for forhold omfattet af straffelovens § 81 d, der er begået, mens bestemmelsen stadig var i kraft, hvorom der på tidspunktet for nærværende lovforslags ikrafttræden ikke er afsagt endelig dom, og som uden dette lovforslag ville skulle være behandlet efter straffelovens § 81 d, stk. 2.

I sager vedrørende sådanne forhold vil der fortsat skulle idømmes en tillægsgøde efter straffelovens § 50, stk. 2. Tilsvarende forudsættes det fortsat – uanset at der skal ses bort fra strafskærpselsesreglen i straffelovens § 81 d, stk. 2 – at tillægsgøden som udgangspunkt skal forhøjes til det firedobbelte i forhold til praksis om forhold, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark, dvs. til det firedobbelte af den opnåede eller tilsigtede vinding.

2.6. Initiativer til imødegåelse af udeblivelse fra afsoning

2.6.1. Gældende ret

2.6.1.1. Om indsattes adgang til udgang

Straffuldbyrdeslovens bestemmelser om udgang findes i §§ 46-50. Ved udgang forstås et under straffuldbyrdelsen tilladt fravær fra institutionen i et bestemt tidsrum, der medregnes i straffetiden.

Efter straffuldbyrdeslovens § 46, stk. 1, kan en indsat få tilladelse til udgang, når udgangsformålet er rimeligt begrundet i uddannelsesmæssige, arbejdsmæssige, behandlingsmæssige, familiemæssige eller andre personlige hensyn, og der ikke er bestemte grunde til at antage, at den indsatte i forbindelse med udgangen vil begå ny kriminalitet, unddrage sig fortsat straffuldbyrdelse eller på anden måde misbruge udgangstilladelsen. Det er endvidere en betingelse, at hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udgangstilladelsen.

Efter lovens § 50 fastsætter justitsministeren regler om tilladelse til udgang. Det kan i forbindelse med sådanne regler bestemmes, at tilladelse til udgang først kan gives efter ophold i et bestemt tidsrum i institutionen og efter udståelse af en bestemt del af straffen, samt at tilladelse til udgang ikke kan gives i et tidsrum af 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet efter tilsigelse til afsoning. Det kan endvidere bestemmes, at den indsatte efter udgangsmisbrug er afskåret fra i et bestemt tidsrum at forlange en afgørelse af spørgsmålet om tilladelse til udgang (udgangskarantæne).

Straffuldbyrdeslovens regler om udgang suppleres en af række administrative forskrifter i bekendtgørelse nr. 176 af 31. januar 2022 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsbekendtgørelsen).

Det fremgår af bekendtgørelsens § 21, stk. 1, at en indsat, der uden lovlig grund er udeblevet efter tilsigelse til afsoning, i et tidsrum af 3 måneder fra indsættelsen skal fratages muligheden for at kunne meddeles tilladelse til udgang.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 31, stk. 3, at udgang kan gives, hvis særlige omstændigheder taler derfor, uanset at der er truffet afgørelse om fratagelse af mulighed for udgang på grund af udeblivelse uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning, jf. § 21, stk. 1.

2.6.1.2. Om indsattes ret til besøg

Straffuldbyrdelseslovens bestemmelser om indsattes ret til besøg findes i §§ 51-53.

En indsat, der afsoner fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner, har ret til mindst ét ugentligt besøg af mindst én times varighed og så vidt muligt af to timers varighed, jf. lovens § 51, stk. 1, men der kan i den enkelte institution gives tilladelse til besøg i videre omfang.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 2, har en indsat uden de i stk. 1 nævnte begrænsninger ret til at modtage besøg af den advokat, der er beskikket for eller valgt af den pågældende som forsvarer i den straffesag, der har ført til indsættelse i institutionen, eller i en verserende straffesag. Det samme gælder besøg i øvrigt af advokater, der efter retsplejelovens § 733 er antaget af justitsministeren til at beskikkes som offentlige forsvarere.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 3, har en udenlandsk indsat uden de i lovens § 51, stk. 1, nævnte begrænsninger endvidere ret til samtale med hjemlandets diplomatiske eller konsulære repræsentanter.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 4, har en indsat, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og om hvem politiet oplyser, at der inden for den gruppe, som den indsatte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180, ikke ret til at modtage besøg af personer med tilknytning til den pågældende gruppe eller en anden tilsvarende gruppe, medmindre ganske særlige grunde gør sig gældende.

Efter lovens § 53, stk. 1, skal besøg til en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, overværes af personalet i institutionen, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 53, stk. 2, skal besøg til en indsat, som er dømt for overtrædelse af en af de forbrydelser, der er nævnt i straffelovens 12. eller 13. kapitel, eller som kriminalforsorgen skønner at være radikaliseret, ekstremistisk eller i risiko for at blive det, overværes af personalet i institutionen, hvis dette skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, af hensyn til kriminalforsorgens indsats mod radikalisering og ekstremisme eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Kriminalforsorgsområdet kan bestemme, at de besøgende skal indhente forudgående tilladelse til at besøge den indsatte, ligesom det kan gøres til et vilkår for en besøgstilladelse,

at den besøgende lader sig undersøge, jf. straffuldbyrdelseslovens § 52.

Efter lovens § 53, stk. 3, fastsætter justitsministeren regler om gennemførelsen af de indsattes ret til besøg og om begrænsninger i denne ret ud fra ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, af hensyn til kriminalforsorgens indsats mod radikalisering og ekstremisme eller af hensyn til at forebygge kriminalitet, herunder om adgang for kriminalforsorgsområdet til at træffe bestemmelse om forbud mod besøg af bestemte personer og om gennemførelse af besøg under overværelse af personale i institutionen. Det er i samme bestemmelse fastsat, at besøg af advokat, jf. § 51, stk. 2, altid skal være uoverværet.

Straffuldbyrdelseslovens bestemmelser om besøg suppleres af en række administrative forskrifter, som findes i bekendtgørelse nr. 177 af 31. januar 2022 om adgangen til besøg m.v. til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (besøgsbekendtgørelsen).

Efter de gældende regler er det således ikke muligt at begrænse en indsats ret til besøg på baggrund af, at den indsatte uden lovlig grund er udeblevet fra afsoning.

2.6.1.3. Om varetægtsfængsling

Reglerne om, i hvilke tilfælde der kan ske varetægtsfængsling, findes i retsplejelovens kapitel 70.

Efter retsplejelovens § 762, stk. 1, kan en sigtet varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at den pågældende har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, såfremt overtrædelsen efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og der enten 1) efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil unddrage sig forfølgningen eller fuldbyrdelsen (sikringsarrest), eller 2) der efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at frygte, at vedkommende på fri fod vil begå ny lovovertrædelse af den foran nævnte beskaffenhed (uskadeliggørelsesarrest), eller 3) der efter sagens omstændigheder er bestemte grunde til at antage, at sigtede vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at fjerne spor eller advare eller påvirke andre (kollusionsarrest).

Retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, anvendes typisk, når 1) vedkommende har holdt sig skjult for politiet eller har flugtplaner, 2) vedkommende har tilknytning til Danmark og til andre lande, eller 3) vedkommende ingen tilknytning har til Danmark.

Efter retsplejelovens § 762, stk. 2, kan en sigtet endvidere varetægtsfængsles af hensyn til retshåndhævelsen (såkaldt retshåndhævelsesarrest). Efter bestemmelsen kan en sigtet således varetægtsfængsles, når der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at den pågældende har begået enten 1) en overtrædelse som er undergivet offentlig påtale, og som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, og hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om

forholdets grovhed skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod, *eller* 2) en overtrædelse af en række nærmere angivne straffelovsovertrædelser af overvejende personfarlig karakter, såfremt lovovertrædelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage, og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Efter retsplejelovens § 762, stk. 3, kan varetægtsfængsling bl.a. ikke anvendes, hvis lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre straf af bøde eller fængsel i højst 30 dage.

Bestemmelse om varetægtsfængsling har kun virkning indtil sagens afgørelse i retten. På begæring træffer retten efter afgørelsen bestemmelse om, hvorvidt tiltalte under en eventuel appel, eller indtil fuldbyrdelse kan iværksættes, skal varetægtsfængsles eller forblive varetægtsfængslet, jf. retsplejelovens § 769, stk. 1. Betingelserne for varetægtsfængsling efter sagens afgørelse er som udgangspunkt de samme som før sagens afgørelse, medmindre tiltalte samtykker i at forblive varetægtsfængslet. Samtykker tiltalte, er dette i sig selv tilstrækkeligt til fortsat varetægtsfængsling.

Ud over de anførte almindelige regler om varetægtsfængsling indeholder retsplejelovens § 769, stk. 2, en særlig regel om adgang til varetægtsfængsling efter fældende dom, når hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at den tiltalte ikke er på fri fod, under hensyntagen til, at den tiltalte har tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og at der inden for den gruppe, som den dømte har tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180.

2.6.2. Justitsministeriets overvejelser

I 2021 udeblev 16,6 pct. af de tilsagte fra afsoning i kriminalforsorgen.

Der er tidligere blevet iværksat en række initiativer med henblik på at reducere antallet af dømte, som udebliver fra afsoning. Det drejer sig bl.a. om vedtagelsen af lov nr. 1728 af 27. december 2016, som bl.a. indførte straffuldbyrdeslovens § 110 b om udeblivelse fra afsoning, ligesom kriminalforsorgen i efteråret 2017 har iværksat en række tiltag, der har til formål at imødegå udfordringerne med udeblivelse fra afsoning, herunder målrettet kommunikation til de tilsagte.

Aftalepartierne bag flerårsaftalen for kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, er enige om, at antallet af dømte, der udebliver fra afsoning fortsat for er højt. Aftalepartierne er derfor enige om, at der skal fastsættes strammere regler for dem, der uden lovlig grund udebliver fra afsoning, for at komme udfordringen med udeblivelse fra afsoning til livs, da det strider mod hensynet til retshåndhævelsen, når dømte

udebliver efter tilsigelse til afsoning, ligesom udeblivelser har negative konsekvenser for kriminalforsorgen.

Aftalepartierne er enige om at begrænse rettighederne for personer, der udebliver fra afsoning uden lovlig grund. Der er enighed om, at udeblevnes ret til at få besøg skal begrænses i op til 3 måneder fra indsættelse med undtagelse af besøg fra nærtstående. Derudover er der enighed om, at deres ret til at komme på udgang skal begrænses yderligere, så tilladelse til udgang som udgangspunkt ikke kan gives i op til 6 måneder fra indsættelsen. Begrænsningerne vil alene kunne finde anvendelse, hvis den pågældende er udeblevet uden lovlig grund. Udeblivelsen skal således skyldes omstændigheder, som må lægges den udeblevne til last.

Endelig er der enighed om at udvide de eksisterende regler om varetægtsfængsling, så der skabes øgede muligheder for at varetægtsfængsle personer efter dom, hvis der vurderes at være en særlig risiko for udeblivelse.

Justitsministeriet finder, at initiativerne bør gennemføres ved en udvidelse af bestemmelserne i straffuldbyrdeslovens §§ 50 og 51 samt ved en udvidelse af muligheden for varetægtsfængsling efter dom, som er reguleret i retsplejelovens § 769.

2.6.3. Den foreslåede ordning

Der foreslås ændringer af bemyndigelsesbestemmelsen i straffuldbyrdeslovens § 50.

Formålet er at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at tilladelse til udgang ikke kan gives i et tidsrum af op til 6 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte uden lovlig grund er udeblevet fra afsoning.

Hvis lovforslaget vedtages, forudsættes det, at der i medfør af den foreslåede ændring af straffuldbyrdeslovens § 50 vil blive fastsat regler i udgangsbekendtgørelsen om, at udgang ikke kan gives i et tidsrum af op til 6 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte uden lovlig grund er udeblevet fra afsoning.

Det forudsættes endvidere, at der i den forbindelse vil blive fastsat en undtagelse, hvorefter fratagelse af muligheden for at kunne meddeles tilladelse til udgang vil skulle ske i et kortere tidsrum i tilfælde, hvor fratagelse af muligheden for tilladelse til udgang i 6 måneder vil være uforholdsmæssig, herunder hvor den indsatte alene skal afsones en fængselsstraf af en varighed tæt på 6 måneder.

Den gældende ordning, hvorefter særlige omstændigheder kan begrunde tilladelse til udgang, uanset om der er truffet afgørelse om fratagelse af mulighed for udgang på grund af udeblivelse fra afsoning, vil blive fastholdt.

Der foreslås derudover, at der indsættes en bemyndigelsesbestemmelse i straffuldbyrdeslovens § 51, stk. 5.

Formålet er at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at det skal være muligt at begrænse en indsats

ret til besøg i en periode på op til 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet fra afsoning uden lovlig grund.

Hvis lovforslaget vedtages, forudsættes det, at der i medfør af den foreslåede ændring af straffuldbyrdeleslovens § 51 vil blive fastsat regler i besøgsbekendtgørelsen om, at en indsat ikke har ret til at modtage i besøg i en periode på op til 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte uden lovlig grund er udeblevet fra afsoning.

Det forudsættes endvidere, at det i den forbindelse vil blive fastsat, at begrænsningen ikke vil omfatte besøg fra den dømtes nærtstående, samt ikke vil påvirke den indsattes ret til at modtage besøg efter straffuldbyrdeleslovens § 51, stk. 2 og 3, om henholdsvis ret til besøg fra visse advokater, og reglen om udenlandske indsattes ret til samtale med hjemlandets diplomatiske eller konsulære repræsentanter og den indsattes ret til at have sit barn med sig i institutionen efter straffuldbyrdeleslovens § 54.

Endelig foreslås det, at der i retsplejelovens § 769 indsættes et nyt stykke, der skal give mulighed for varetægtsfængsling efter dom, hvis der efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.

2.7. Udstationering til eget hjem med fodlænke eller udslusningsfængsel

2.7.1. Gældende ret

Det fremgår af straffuldbyrdeleslovens § 3, at fuldbyrdelse af en straf skal ske med fornøden hensyntagen såvel til straffens gennemførelse som til behovet for at hjælpe eller påvirke den dømte til at leve en kriminalitetsfri tilværelse.

En gradvis forøgelse af frihedsgraderne under straffuldbyrdelser betragtes i den forbindelse som et almindeligt led i resocialiseringen, idet den dømte derved kan vænnes til en tilværelse i frihed uden kriminalitet. Denne gradvise forøgelse af frihedsgraderne omtales i det følgende som udslusning.

Med betegnelsen udslusning sigtes bl.a. til muligheden for udgang, herunder frigang og udstationering, muligheden for fortsat afsoning i kriminalforsorgens pensioner og i institutioner m.v. uden for kriminalforsorgen og til muligheden for prøveløsladelse, herunder prøveløsladelse efter noget-for-noget-ordningen.

Straffuldbyrdeleslovens bestemmelser om udgang findes i §§ 46-50. Ved udgang forstås et under straffuldbyrdelser tilladt fravær fra institutionen i et bestemt tidsrum, der medregnes i straffetiden.

Efter straffuldbyrdeleslovens § 46, stk. 1, kan en indsat få tilladelse til udgang, når udgangsformålet er rimeligt begrundet i uddannelsesmæssige, arbejdsmæssige, behandlingsmæssige, familiemæssige eller andre personlige hen-

syn, og der ikke er bestemte grunde til at antage, at den indsatte i forbindelse med udgangen vil begå ny kriminalitet, unddrage sig fortsat straffuldbyrdelser eller på anden måde misbruge udgangstilladelsen. Det er endvidere en betingelse, at hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udgangstilladelsen.

Efter straffuldbyrdeleslovens § 50 fastsætter justitsministeren regler om tilladelse til udgang. Bekendtgørelse nr. 176 af 31. januar 2022 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsbekendtgørelsen) er udstedt i medfør af bestemmelsen.

Der er i bekendtgørelsens kap. 11 fastsat nærmere regler om udstationering til pension m.v.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 51, stk. 1, at indsatte, der udstår tidsbestemt fængselsstraf på 5 måneder eller derover og opfylder de tidsmæssige betingelser for udgang efter kapitel 9, kan få udgang i form af udstationering. Der kan tidligst gives tilladelse til udstationering, når en tredjedel af straffen er udstået. Hvis særlige omstændigheder taler derfor, kan kriminalforsorgsområdet give indsatte i åbne institutioner, der udstår fængselsstraf i under 8 år, tilladelse til udstationering, selvom betingelserne i 1. og 2. pkt. ikke er opfyldt.

Udstationering gives i de tilfælde, der er nævnt i bekendtgørelsens § 44, stk. 2, 3 og 5, hvis udgang af praktiske grunde ikke kan gives som frigang, eller hvis det skønnes formålstjenligt, at udgang gennemføres som udstationering.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 52, stk. 1, 1. pkt., at udstationering normalt skal ske i den sidste del af opholdstiden eller op til en udstationering til egen bopæl med fodlænke, jf. kapitel 12. Der er i bekendtgørelsens § 52, stk. 2-4 og 6, fastsat nærmere tidsmæssige grænser for udstationering.

Det følger af straffuldbyrdeleslovens § 38, at en indsat har ret og pligt til at være beskæftiget ved deltagelse i arbejde, uddannelse eller anden godkendt aktivitet. Dette gælder både for indsatte i fængsler og for indsatte, der er udstationeret til de nuværende pensioner.

Der er i bekendtgørelsens kap. 12 fastsat nærmere regler om udstationering til egen bopæl med fodlænke.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 55, stk. 1, at indsatte, der opfylder de tidsmæssige betingelser for udgang efter kapitel 9, kan få udgang i form af udstationering til egen bopæl med fodlænke, når det findes formålstjenligt af hensyn til den indsattes familieforhold, afsoningsforløb eller resocialisering. Indsatte, der udstår straf på under et års fængsel, kan dog kun helt undtagelsesvis udstationeres til egen bopæl med fodlænke.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 55, stk. 2, at udstationering til egen bopæl med fodlænke kan gives, når en tredjedel af straffetiden er udstået, og kan gives i et tidsrum af højst 6

måneder op til løsladelsestidspunktet, eventuelt i forlængelse af en udstationering efter kapitel 11.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 55, stk. 3, at en indsat ud over de i § 55, stk. 1, nævnte tilfælde kan få tilladelse til udstationering til egen bopæl med fodlænke i de tilfælde, der er nævnt i § 44, stk. 2, 3 og 5, hvis den pågældende af geografiske årsager ikke kan gennemføre frigangen, fordi det ikke er muligt at tilbringe fritiden i en institution tæt ved arbejds- eller kursusstedet, jf. § 46.

Der er i bekendtgørelsens § 59 fastsat en række særlige betingelser for udstationering til egen bopæl med fodlænke. Det fremgår bl.a. heraf, at tilladelse til udstationering til egen bopæl med fodlænke kun kan meddeles, hvis den indsatte boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at udstationering med fodlænke kan gennemføres, at personer, der har samme bopæl som den indsatte, og som er over 18 år, meddeler samtykke til, at straffen kan udstås på den fælles bopæl, og at der ikke kan meddeles tilladelse til udstationering til egen bopæl med fodlænke, hvis denne udstationeringsform som følge af den indsatte forhold ikke findes hensigtsmæssig.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 60, at udstationering til egen bopæl med fodlænke forudsætter, at der er sikret den indsatte passende arbejde eller andet underhold, og at den indsatte erklærer at ville overholde de vilkår, der fastsættes for udstationeringen.

Udstationering til pension eller til egen bopæl med fodlænke sker efter de gældende regler efter ansøgning fra den indsatte og forudsætter, at der er et særligt udstationeringsformål.

2.7.2. Justitsministeriets overvejelser

Det kan være udfordrende for mange indsatte at vænne sig til livet uden for fængslet. Aftalepartierne bag flerårsaftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er enige om, at flere indsatte skal have mulighed for langsomt at tilpasse sig livet uden for murene under tæt kontrol og støtte fra kriminalforsorgens personale.

Som en del af flerårsaftalen er aftalepartierne derfor enige om, at der skal justeres på reglerne for udslusning fra fængsel med henblik på at sikre, at der i højere grad bygges en bro til det omkringliggende samfund, hvor indsatte under tæt opsyn af kriminalforsorgen kan fastholdes i f.eks. arbejde, uddannelse og en stof- og kriminalitetsfri tilværelse.

Initiativet skal være med til at underbygge en tilgang baseret på ret og pligt, hvor dømte, der er motiverede for at arbejde og uddanne sig m.v. og har vist at de kan overholde kriminalforsorgens retningslinjer under deres afsoning, får bedre rammer og støtte i deres arbejde for at skabe sig en kriminalitetsfri tilværelse.

Aftalepartierne er enige om at gøre udstationering til eget hjem med fodlænke eller kriminalforsorgens udslusningsfængsler til et normalt led i afsoningen for indsatte med en

tidsbestemt fængselsstraf på over 6 måneder og forlænge perioden for udstationering, så indsatte kan udstationeres, efter 1/3 af straffen er udstået i indtil otte måneder før forventet prøveløsladelse. Muligheden for udstationering skal kun gælde for indsatte, som kriminalforsorgen efter en grundig screening vurderer vil overholde retningslinjerne for udstationering, og under hensyn til retshåndhævelsen.

Aftalepartierne har samtidig besluttet, at der som en del af initiativet etableres nye udslusningsfængsler, som skal fordeles geografisk på tværs af Danmark. De nye udslusningsfængsler skal skabe rammerne om, at flere indsatte i afslutningen af deres afsoning får mulighed for en overgang til et liv uden kriminalitet under tæt opsyn og støtte fra kriminalforsorgens personale.

Udstationering til egen bopæl med fodlænke eller til kriminalforsorgens udslusningsfængsler bidrager til at lette overgangen til et liv uden for murene. Kriminalforsorgen vurderer, at langt de fleste indsatte har gavn af udslusning, samt at udstationering bidrager til at forebygge ny kriminalitet, idet det f.eks. er muligt under faste rammer og løbende kontrol fra kriminalforsorgen at fastholde afsoneren i bl.a. arbejde og uddannelse og understøtte kontakt til familie. Under udstationering vil kriminalforsorgen kunne reagere, hvis afsoneren ikke møder i beskæftigelse eller forsømmer sin misbrugsbehandling, hvilket kan være afgørende for at undgå tilbagefald til ny kriminalitet.

Kriminalforsorgen vurderer desuden, at udstationering til udslusningsfængsel eller til egen bopæl med fodlænke vil forbedre mulighederne for at fastholde og støtte dømte i at etablere positive sociale kontakter til f.eks. sportsforeninger og andre pro sociale aktiviteter, der bidrager til at undgå ny kriminalitet.

Herudover kan øget mulighed for udstationering afhjælpe manglen på fængselspladser såvel som fængselsbetjente. Kriminalforsorgen vurderer derfor, at man med fordel kan forskyde belægget fra fængsler til andre afsoningsformer, både for at sikre en bedre løsladelsesproces for de indsatte og for at mindske belægget i fængsler og arrester.

Justitsministeriet finder, at initiativet bør gennemføres ved at indføre nye bestemmelser i straffuldbyrdsloven om udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller udslusningsfængsel.

2.7.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås der en ny udstationeringsmodel, som skal udgøre et normalt led i afsoningen af en fængselsstraf.

Det foreslås for det første, at der indføres en bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 50 a, hvorefter kriminalforsorgen bestemmer, om indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i mere end 6 måneder, kan udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningsfængsel, når en tredjedel af straffen er udstået, der ikke

skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen, og hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udstationering.

Udstationering vil efter den foreslåede bestemmelse tidligst kunne ske 8 måneder før forventet prøveløsladelse. Det gælder alle former for prøveløsladelse efter afsoning af tidsbestemt straf, således straffelovens § 38, stk. 1 § 38, stk. 2 eller § 40 a. Indsatte, som forventes løsladt på endt straf, fordi prøveløsladelse skønnes utilrådelig, vil ikke kunne udstationeres efter den foreslåede bestemmelse.

Det forudsættes, at kriminalforsorgen yder støtte til bolig-søgning m.v. på et tidligt tidspunkt under afsoningen for at øge chancerne for, at der kan være en bolig til rådighed, når der rester 8 måneder af afsoningen.

Udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol forudsætter, at der er sikret den indsatte passende beskæftigelse og underhold.

Der er ikke med den foreslåede ordning lagt op til ændringer i de indsattes ret og pligt til at være i beskæftigelse efter straffuldbyrdelseslovens § 38 under en udstationering til et udslusningsfængsel.

Udgangspunktet for beskæftigelse under udstationering til et udslusningsfængsel vil derfor fortsat være, at den dømte skal være beskæftiget enten udenfor udslusningsfængslet eller i udslusningsfængslet, for eksempel som led i arbejds-træning eller træning i sociale færdigheder. Beskæftigelsespligten under udstationering til et udslusningsfængsel vil, i lighed med hvad der gælder i fængslerne, kunne opfyldes både ved arbejde, uddannelse, misbrugsbehandling, programvirksomhed og anden godkendt aktivitet. Beskæftigelsespligten under udstationering til udslusningsfængsel vil også kunne opfyldes ved deltagelse i aktivering via jobcenter, ved uddannelsespålæg m.v. På den måde vil den dømte opleve en bedre sammenhæng mellem de indsatser, kriminalforsorgen iværksætter, og de indsatser, de sociale myndigheder iværksætter.

Udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter stk. 1 forudsætter desuden, at den indsatte boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at udstationeringen kan gennemføres, og at personer over 18 år, der har samme bopæl som den indsatte, meddeler samtykke dertil.

Det foreslås derudover, at der indføres en bemyndigelsesbestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 50 b, hvorefter justitsministeren fastsætter nærmere regler om udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol og til udslusningsfængsel, herunder om behandling af sager om udstationering, om vilkår, om kontrol og tilsyn m.v., og om tilbagekaldelse af tilladelser til udstationering.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der blive foretaget ændringer i udgangsbekendtgørelsen. Der vil i den forbindelse blive fastsat nærmere regler om udstationering, herunder om be-

handling af sager om udstationering, om vilkår, om tilsyn og kontrol m.v., og om tilbagekaldelse af tilladelser til udstationering.

Der vil desuden i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 3, blive fastsat en administrativ klageadgang for afslag på udstationering efter den foreslåede udstationeringsordning.

De foreslåede bestemmelser forudsættes anvendt i lyset af de kapacitetsmæssige forhold i kriminalforsorgen. Udstationering til udslusningsfængsel forudsætter således, at der er den fornødne kapacitet i et af kriminalforsorgens udslusningsfængsler.

Det bemærkes i den forbindelse, at den foreslåede udstationeringsordning forudsætter etablering og drift af ca. 63 yderligere pladser. Der vil således være en periode, hvor dømte – af kapacitetsmæssige årsager – ikke vil kunne udstationeres til udslusningsfængslerne, og dermed forsat vil skulle afsone i de almindelige åbne og lukkede fængsler på trods af, at de opfylder de retlige betingelser for udstationering efter den foreslåede ordning.

Kriminalforsorgen forventer, at der i løbet af 1. kvartal 2023 vil være etableret og idriftsat en række udslusningsfængsler, som kan imødekomme en stor del af kapacitetsbehovet og dermed muliggøre udstationering i større omfang. Den samlede etablering af alle nye udslusningsfængsler forventes etableret og idriftsat i 3. kvartal 2023. Det forventede idriftsættelsestidspunkt er dog behæftet med en vis usikkerhed.

Den med lovforslaget foreslåede udstationeringsordning supplerer den gældende ordning, som forudsætter, at der er et særligt udstationeringsformål.

2.8. Strammere økonomiske vilkår for udvisningsdømte

2.8.1. Gældende ret

Efter straffuldbyrdelseslovens § 42, stk. 1, skal en indsat have udbetalt vederlag for sin beskæftigelse. Vederlag skal også udbetales til indsatte, der ikke kan tilbydes beskæftigelse, eller som er uden beskæftigelse efter § 38, stk. 3. Det samme gælder indsatte, der på grund af sygdom er fraværende fra beskæftigelse.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 42, stk. 4, opsparer kriminalforsorgsområdet en andel af vederlaget efter stk. 1, der udbetales til den indsatte senest på tidspunktet for løsladelsen, for udvisningsdømte dog senest på tidspunktet for hjemrejsen. Udgifter, som den indsatte skal afholde i forbindelse med udgang og løsladelse, herunder efterfølgende hjemrejse, modregnes i det opsparede beløb, hvis den indsatte ikke selv afholder udgifterne.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 42, stk. 5, fastsætter justitsministeren regler om ydelser efter stk. 1 og 2 og kan i den forbindelse fastsætte regler om, at andre indsatte, der er fraværende fra beskæftigelse, skal have udbetalt vederlag

for beskæftigelse. Justitsministeren kan endvidere fastsætte regler om ordningerne, der er omtalt i § 42, stk. 3 og 4.

Der er i bekendtgørelse nr. 746 af 27. april 2021 om beskæftigelse m.v. af indsatte i kriminalforsorgens institutioner fastsat nærmere regler om bl.a. tvungen opsparing og løsladelsesbeløb.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 22, stk. 1, at kriminalforsorgsområdet efter straffuldbyrdelseslovens § 42, stk. 4, 1. pkt., opsparer 15 % af den indsattes vederlag for beskæftigelse, som indsættes på en spærret konto.

Efter bekendtgørelsens § 23, stk. 1, kan kriminalforsorgsområdet løbende modregne udgifter i det opsparede beløb, som den indsatte selv skal afholde i forbindelse med udgang og løsladelse, herunder efterfølgende hjemrejse, hvis den indsatte ikke selv afholder udgifterne.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 24, stk. 1, at kriminalforsorgsområdet skal undlade at tilbageholde yderligere beløb til opsparingen, hvis det kan konstateres, at den tvungne opsparing åbenbart overstiger de samlede udgifter, som den indsatte vil skulle afholde i forbindelse med udgang og løsladelse, herunder eventuel efterfølgende hjemrejse.

Det fremgår derudover af bekendtgørelsens § 29, stk. 1, at personer, der udstår fængselsstraf eller forvaring, og som på den beregnede løsladelsesdato har haft en opholdstid på mere end 60 dage, får udbetalt et løsladelsesbeløb, jf. § 31. Det fremgår af bestemmelsens stk. 4, at der ikke kan modregnes i beløbet.

Det fremgår af § 1, nr. 12, i bekendtgørelse om sats for vederlag m.v. til indsatte i kriminalforsorgens institutioner (2022), at løsladelsesbeløbet udgør 549,61 kr. (2022-niveau). Løsladelsesbeløbet er tænkt anvendt til småforhold i forbindelse med løsladelsen.

2.8.2. Justitsministeriets overvejelser

Aftalepartierne bag flerårsaftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 mener ikke, at det er rimeligt, at udvisningsdømte udlændinge optager pladser og ressourcer i danske fængsler og arrester, der i forvejen er pressede på pladser. Formålet med en udvisningsdom er netop, at den dømte skal forlade Danmark, og kriminalforsorgens ressourcer skal derfor så vidt muligt ikke anvendes på udvisningsdømte, ligesom kriminalforsorgen ikke skal bruge kræfter på at reintegrere udvisningsdømte i det danske samfund.

Aftalepartierne er derfor enige om, at udvisningsdømte, inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, skal underlægges strammere økonomiske vilkår.

Aftalepartierne er på den baggrund enige om, at beløb, som indsatte under visse betingelser får udbetalt i forbindelse med løsladelse, skal afskaffes for udvisningsdømte, der efter endt afsoning udsendes med bistand fra udlændingemyndig-

hederne, eller efter afsoningen varetægtsfængsles med henblik på senere udsendelse.

Aftalepartierne er derudover enige om, at andelen af den tvungne opsparing af løn for beskæftigelse øges fra 15 pct. til 50 pct. for udvisningsdømte. De yderligere tvangsopsparrede midler vil alene kunne anvendes til dækning af hjemrejseudgifter. Den øgede tvangsopsparing vil skulle udbetales, hvis effektueringen af udsendelsen af den pågældende efter løsladelse umiddelbart må anses for udsigtsløs.

Justitsministeriet finder, at initiativerne bør gennemføres ved en ændring af bemyndigelsesbestemmelsen i straffuldbyrdelseslovens § 42, stk. 5.

2.8.3. Den foreslåede ordning

Der foreslås ændringer af bemyndigelsesbestemmelsen i straffuldbyrdelseslovens § 42, stk. 5.

Formålet er at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om andelen af vederlaget, der skal opsøres for udvisningsdømte.

Formålet er derudover at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om løsladelsesbeløb, herunder at visse udvisningsdømte ikke er omfattet af retten til løsladelsesbeløb.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der blive fastsat administrative regler om tvungen opsparing og løsladelsesbeløb for udvisningsdømte.

Det vil blive fastsat, at andelen af den tvungne opsparing af vederlag for beskæftigelse øges fra 15 pct. til som udgangspunkt 50 pct. for udvisningsdømte.

Det vil i den forbindelse blive fastsat, at de *yderligere* tvangsopsparrede midler (35 pct. af tvungne opsparing af vederlag for beskæftigelse) alene vil kunne anvendes til dækning af hjemrejseudgifter, og at den øgede tvangsopsparing vil skulle udbetales, hvis effektueringen af udsendelsen af den pågældende efter løsladelse umiddelbart må anses for udsigtsløs. Den forskelsbehandling, der sker isoleres dermed til hjemrejseudgifter.

Det forudsættes, at ordningen administreres i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet. I det omfang kriminalforsorgsområdet kan konstatere, at den *yderligere* tvungne opsparing (15-50 pct. af den tvungne opsparing af vederlag for beskæftigelse) åbenbart overstiger de samlede udgifter, som den pågældende vil skulle afholde i forbindelse med hjemrejse, forudsættes det således, at kriminalforsorgsområdet undlader at tilbageholde yderligere beløb til opsparingen. Et sådant beløb vil skulle udbetales til den indsatte.

Det vil derudover blive fastsat, at udvisningsdømte, der straks efter endt afsoning udsendes med bistand fra udlændingemyndighederne, eller efter afsoningen varetægtsfængsles med henblik på senere udsendelse, ikke har krav på løsladelsesbeløb.

2.9. Faste løsladelsesdage

2.9.1. Gældende ret

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 79, stk. 1, at løsladelse sker efter endt strafudståelse eller i forbindelse med prøveløsladelse, straffabrydelse eller benådning.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 79, stk. 2, fastsætter justitsministeren regler om tidspunktet for løsladelsen samt om adgang til en kortere fremrykning af dette tidspunkt, herunder i tilfælde, hvor en fremrykning er begrundet i væsentlige beskæftigelsesmæssige eller andre særlige hensyn.

Der er i bekendtgørelse nr. 855 af 28. juni 2017 om løsladelse af dømte, der udstår fængselsstraf (løsladelsesbekendtgørelsen) fastsat nærmere regler om bl.a. fremrykket løsladelse.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 21, stk. 1, at indsatte, der udstår fængselsstraf i 30 dage eller derover, kan løslades den nærmest forudgående hele hverdag, i påsken dog også påskelørdag, hvis løsladelsesdatoen falder på en lørdag, søndag eller sønehelligdag, og den pågældende selv ønsker det, jf. dog stk. 2-3.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 21, stk. 2, at løsladelsen højst kan fremrykkes med 3 dage.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 21, stk. 3, at fremrykning af løsladelsen efter stk. 1 kan undlades, hvis undvigelse eller udeblivelse fra udgang har fundet sted inden for de sidste 4 uger før løsladelsesdatoen, eller der er en bestyrket mistanke om, at undvigelse eller udeblivelse fra udgang tidligere end 4 uger før løsladelsesdatoen har fundet sted med henblik på udnyttelse af adgangen til fremrykning.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 22, at indsatte, der udstår fængselsstraf i 30 dage eller derover, kan løslades indtil 3 dage før løsladelsesdatoen, hvis det er nødvendigt, for at den pågældende kan påbegynde dokumenteret beskæftigelse eller uddannelse, der er af væsentlig betydning for den pågældendes beskæftigelsesmæssige situation ved løsladelsen, når det af hensyn til fremskaffelse af ophold og arbejde eller andet underhold er afgørende nødvendigt, at den pågældende kan betjenes på et offentligt kontor eller hos en offentlig myndighed inden en weekend, i tilfælde, hvor der ellers ville blive givet tilladelse til udgang med henblik på at besøge en nærstående person, som er alvorligt syg, at være til stede ved en nærstående persons begravelse eller besøge nærstående personer ved vigtige familiebegivenheder, eller hvis der opstår akut mangel på pladser i en institution.

Bemyndigelsesbestemmelsen i straffuldbyrdelseslovens § 79, stk. 2, kan ikke benyttes til at fastsætte regler om, at løsladelse kan fremrykkes med over 3 dage, fordi løsladelsesdatoen falder på en lørdag, søndag eller sønehelligdag. Der henvises i den forbindelse til Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, side 3730 f. og 3795 f.

2.9.2. Justitsministeriets overvejelser

Kommunerne er blandt de primære offentlige aktører, når det kommer til kriminalitetsforebyggelse. De har det primære ansvar for borgernes beskæftigelsesmæssige, boligmæssige og sociale forhold. Det er derfor centralt, at kriminalforsorgen og kommunerne samarbejder tæt, særligt i forbindelse med løsladelse.

En gennemgang af kriminalforsorgens løsladelsespraksis har vist, at op til 36 pct. af de indsatte løslades fredag, lørdag og søndag, herunder langt størstedelen om fredagen. Løsladelser op til en weekend vanskelig, at løsladte med behov for at opsøge kommunen, banken og lignende kan gøre dette, inden disse lukker for weekenden. Det kan øge risikoen for, at den løsladte begår ny kriminalitet med henblik på at få adgang til bolig, penge, mad, tobak, narkotika m.v., eller kan medføre, at de løsladte mister motivationen til at opsøge den hjælp, som vedkommende er berettiget til i det offentlige system.

Som en del af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er aftalepartierne på den baggrund enige om at justere retningslinjerne for løsladelse, så der fremover som udgangspunkt kun løslades i starten af arbejdsugen (mandag-onsdag) for derved at sikre, at den løsladte har mulighed for at søge hjælp hos kommunen, gå i banken m.v. umiddelbart efter løsladelse.

Justitsministeriet finder, at initiativet bør gennemføres ved en ændring af bemyndigelsesbestemmelsen i straffuldbyrdelseslovens § 79, stk. 2.

2.9.3. Den foreslåede ordning

Der foreslås ændringer i bemyndigelsesbestemmelsen i straffuldbyrdelseslovens § 79, stk. 2.

Formålet er at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at der som udgangspunkt skal ske løsladelse i starten af arbejdsugen (mandag-onsdag), og at løsladelsen i den forbindelse højst kan fremrykkes med op til 4 dage. Formålet er derudover at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at der som udgangspunkt skal ske løsladelse nærmest forudgående onsdag, hvis løsladelsesdatoen falder på 2. påskedag eller 2. pinsedag.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der blive foretaget ændringer i løsladelsesbekendtgørelsen. Det vil i den forbindelse blive fastsat, at der som udgangspunkt skal ske løsladelse i starten af arbejdsugen (mandag-onsdag), og at løsladelsen i den forbindelse højst kan fremrykkes med op til 4 dage. Det vil derudover blive fastsat, at der som udgangspunkt vil skulle ske løsladelse nærmest forudgående onsdag, hvis løsladelsesdatoen falder på 2. påskedag eller 2. pinsedag. Der vil ikke i den forbindelse skulle foretages en konkret vurdering af, om den pågældende indsatte har behov for at nå på kommunen, i banken m.v.

De gældende regler om mulighed for at undlade fremrykning på baggrund af undvigelse eller udeblivelse fra udgang vil i den forbindelse blive fastholdt.

2.10. Skærpelse af straffen for vold mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner

2.10.1. Gældende ret

2.10.1.1. *Straffelovens § 119*

Efter straffelovens § 119, stk. 1, straffes den, som øver vold, truer med at øve vold eller offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter trussel om vold mod nogen, hvem det påhviler at handle i medfør af offentlig tjeneste eller hverv, under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme, eller som på lige måde søger at hindre en sådan person i at foretage en lovlig tjenestehandling eller at tvinge ham til at foretage en tjenestehandling, med bøde eller fængsel indtil 8 år. Ved fastsættelse af straffen skal det indgå som en skærpene omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller at forholdet er begået mod den pågældende i dennes fritid.

Baggrunden for den særlige beskyttelse er bl.a., at personer, der optræder som repræsentanter for offentlige myndigheder, er særligt udsatte for angreb og derfor har behov for et ekstra værn mod den risiko for vold og trusler, som denne funktion medfører, herunder således at de uhindret kan udføre deres opgaver, jf. Rigsdagstidende 1924-25, tillæg A, spalte 3338.

Den beskyttede personkreds omfatter bl.a. polititjenestemænd, anklagere, dommere, ansatte ved afsonings- og behandlingsinstitutioner (f.eks. fængselsfunktionærer, faglærere, sundhedspersonale og pædagoger), ansatte ved kommunale institutioner (f.eks. lærere, socialrådgivere, sagsbehandlere, ansatte ved skoler, fritids- og plejehjem), ansatte i den offentlige befordring (f.eks. togpersonale, buschauffører), sundhedspersonale ansat i offentlige institutioner (f.eks. læger, sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter og -hjælpere), kommunale parkeringsvagter og politikere.

Den beskyttede personkreds omfatter tillige ansatte i private virksomheder, der efter aftale udfører opgaver på det offentlige vegne, herunder bl.a. buschauffører, der er ansat ved et privat busselskab, jf. Østre Landsrets dom af 9. april 2002 (gengivet i UfR 2002.1644 Ø), og ansatte ved selvejende institutioner, der drives for offentlige midler, jf. Vestre Landsrets dom af 23. april 2008 (gengivet i TfK 2008.526 V).

Det fremgår af Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om chikane, trusler og vold mod offentligt ansatte m.v., at anklagemyndigheden i sager om vold mod offentligt ansatte m.v. jf. straffelovens § 119, stk. 1, hvor den pågældende er ustraffet, og hvor forholdet ikke falder ind under § 119 b, som udgangspunkt skal nedlægge påstand om ubetinget fængsel i

mindst 30 dage, hvis der er tale om mindre alvorlig vold, og ubetinget fængsel i mindst 40-60 dage, hvis der er tale om en ”ordinær” voldssag.

Det fremgår endvidere af Rigsadvokatmeddelelsen, at hvis forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller hvis forholdet er begået mod den pågældende i dennes fritid, jf. straffelovens § 119, stk. 1, 2. pkt., skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om en forhøjelse af straffen med omkring en tredjedel i forhold til den frihedsstraf, der ellers ville være blevet fastsat af domstolene.

Straffen for overtrædelse af straffelovens § 119 fastsættes af domstolene på baggrund af en konkret vurdering af samtlige omstændigheder i den enkelte sag. Som følge af de forskelligartede omstændigheder, der kan foreligge i sager om overtrædelse af § 119, er der stor variation i udmålingen af straf for overtrædelse af bestemmelsen.

2.10.1.2. *Straffelovens § 119 b*

Efter straffelovens § 119 b straffes den, der med genstande angriber nogen af de i § 119 nævnte personer, med bøde eller fængsel indtil 8 år. Ved fastsættelse af straffen skal det indgå som en skærpene omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller at forholdet er begået mod den pågældende i dennes fritid.

Med ordet ”genstande” forstås enhver rørlig ting. Eksempler herpå er sten, fyrværkeri, våben af enhver art og væsker såsom vand, maling eller urin. Omfattet af bestemmelsen vil eksempelvis være, at der affyres romerlys eller kastes med sten efter betjente, der er ved at forsøge at dæmme op for optøjer eller efter brandmænd under en brandslukning, at en togkonduktør angribes med en peberspray, eller at der affyres fyrværkeri eller kastes med sten efter pleje- eller sygepersoner, der er på vej ud for at tilse en borger. Slag og spark og andre angreb, hvor gerningsmanden alene gør brug af sin egen krop, falder derimod uden for bestemmelsens anvendelsesområde, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 23 som fremsat, s. 5.

Det følger af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 23 som fremsat, side 5, at bestemmelsen ikke indebærer en nykriminalisering i forhold til det, der allerede er strafbart efter § 119, stk. 1, men er indsat for at muliggøre en strafforhøjelse på en tredjedel i forhold til den straf, der hidtil har været fastsat af domstolene for tilsvarende overtrædelser af straffelovens § 119, stk. 1.

Det følger endvidere af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 23 som fremsat, side 10, at hvis der er tale om et forhold begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i samme område foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller om et forhold begået mod en person tilhørende den beskyttede

persongruppe i den pågældendes fritid, forudsættes det med lovforslaget, at der skal ske en yderligere forhøjelse af straffen med omkring en tredjedel i forhold til den frihedsstraf, der ellers ville blive fastsat efter § 119 b.

2.10.2. Justitsministeriets overvejelser

Kriminalforsorgen oplever, at de indsatte i landets fængsler og arrester i løbet af de seneste 10-15 år generelt er blevet mere forhærdede og konfliktsøgende end tidligere. Kriminalforsorgen oplever således en generel forræelse af miljøet i fængslerne, arresthusene og udslusningsfængslerne, hvilket bl.a. kommer til udtryk ved en række alvorlige overfald mod de ansatte. Det går hårdt ud over arbejdsmiljøet, ligesom alt for mange fængselsbetjente udviser symptomer på bl.a. PTSD, angst og stress.

Som en del af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er aftalepartierne på den baggrund enige om, at der skal slås hårdt ned på vold begået mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner, og at straffen for vold mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner derfor skal skærpes, så strafniveauet fordobles.

Ansatte i kriminalforsorgens institutioner, der er i løbende kontakt med de indsatte, befinder sig således i en særligt udsat situation, hvor der i forbindelse med deres daglige arbejde er risiko for, at der opstår situationer med voldelige indsatte. Bl.a. som følge af de fysiske forhold kan de ansatte ikke nødvendigvis blot fjerne sig fra sådanne voldelige indsatte og på den måde undgå konflikt, når der opstår farlige situationer. De ansatte i kriminalforsorgens institutioner har derfor i udpræget grad behov for det ekstra værn mod den risiko for vold, som deres funktion medfører, og som også er baggrunden for den særlige beskyttelse i straffelovens §§ 119 og 119 b.

Derfor bør det forhold, at et voldsforhold er begået mod en ansat i kriminalforsorgens institutioner, være en særskilt skærpende omstændighed ved overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, og § 119 b, der medfører, at straffen kan forhøjes indtil det dobbelte.

2.10.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes nye stykker i henholdsvis straffelovens § 119 og § 119 b, som angiver, at hvis der øves vold, som er omfattet af § 119, stk. 1, eller § 119 b, mod en ansat i en af kriminalforsorgens institutioner, kan straffen forhøjes indtil det dobbelte.

Den foreslåede strafskaerpelse vil omfatte alle tilfælde, hvor en ansat i en af kriminalforsorgens institutioner udsættes for vold under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme. Udover tilfælde, hvor volden begås i kriminalforsorgens institutioner, vil det f.eks. også kunne være ved transport af indsatte til og fra retten, i forbindelse med bevogtning af den indsatte under en evt. hovedforhandling eller ved ledsaget udgang af indsatte.

Det bemærkes, at den beskyttede personkreds i den foreslåede bestemmelse i § 119, stk. 5, er personale ansat i kriminalforsorgens institutioner, som er beskyttet efter straffelovens § 119, stk. 1. Derimod vil ansatte, som alene falder inden for beskyttelsen i straffelovens § 119, stk. 2, ikke være omfattet af den beskyttede personkreds.

Strafskaerpelsen forudsættes at medføre, at der som udgangspunkt sker en fordobling af strafniveauet i forhold til den straf, der ellers ville være fastsat af domstolene i overensstemmelse med gældende praksis for tilsvarende voldsforhold begået mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner.

Det betyder eksempelvis, at en sag om vold mod en fængselsbetjent efter straffelovens § 119, stk. 1, der i dag ville udløse en straf på 3 måneders fængsel, fremover som udgangspunkt vil skulle udløse en straf på 6 måneders fængsel.

Der tilsigtes ikke med lovforslaget nogen ændring i anvendelsesområdet for straffelovens § 119, stk. 1, eller § 119 b, ligesom der heller ikke tilsigtes en ændring i de forhold, der i almindelighed skal anses som skærpende eller formildende omstændigheder.

Hvis forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, vil dette således – ligesom i dag – skulle indgå som en yderligere skærpende omstændighed ved straffens fastsættelse, jf. straffelovens § 119, stk. 1, 2. pkt. og § 119 b, 2. pkt. Det samme gælder, hvis forholdet er begået mod den pågældende i dennes fritid, jf. straffelovens § 119, stk. 1, 2. pkt. og § 119 b, 2. pkt.

Det vil derudover fortsat i almindelighed skulle indgå som en skærpende omstændighed, at gerningen er begået af en person, der er varetægtsfængslet eller udstår straf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, jf. straffelovens § 81, nr. 12.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger andre skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

2.11. Rækkevidden af kontaktforbuddet efter straffelovens § 79 b, stk. 1, for indsatte på specialiserede terrorafdelinger

2.11.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 79 b, stk. 1, kan den, som idømmes ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 101 a, §§ 114-114 j, § 136, stk. 1, for så vidt angår tilskyndelse til en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, § 136, stk. 2, eller §

136, stk. 3, for så vidt angår billigelse af handlinger omfattet af §§ 114-114 j, ved dommen gives et opholdsforbud efter § 79 b, stk. 2, og et kontaktforbud efter § 79 b, stk. 3.

Et opholdsforbud og et kontaktforbud kan idømmes sammen med en helt eller delvis ubetinget frihedsstraf eller sammen med en anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. Dette omfatter anbringelsesdomme og behandlingsdomme efter straffelovens §§ 68 og 69, hvor der sker frihedsberøvelse, og forvaring efter straffelovens § 70.

Forbuddene idømmes af domstolene efter en konkret vurdering af, om et opholdsforbud og/eller et kontaktforbud vil være egnet og nødvendigt for at forebygge nye terrorhandlinger ved at sikre, at de omfattede personer ikke fastholdes eller falder tilbage i radikaliserede miljøer og at forhindre, at de pågældende rekrutterer andre til de radikaliserede miljøer, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 130 som fremsat, side 7.

Efter straffelovens § 79 b, stk. 3, 1. pkt., indebærer et kontaktforbud, at den dømte ikke må søge at kontakte personer, der er dømt for en eller flere af de overtrædelser, der er nævnt i § 79 b, stk. 1. Det er forudsat i forarbejderne til bestemmelsen, at et kontaktforbud omfatter kontakt med alle personer, der på ethvert givent tidspunkt har modtaget en endelig dom for overtrædelse af en af de i § 79 b, stk. 1, nævnte terrorbestemmelser, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 130 som fremsat s. 28.

Det følger endvidere af forarbejderne til § 79, stk. 3, at udtrykket »kontakte« omfatter enhver personlig, skriftlig, telefonisk og digital kontakt med personer, der er omfattet af kontaktforbuddet, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 130 som fremsat, s. 28.

Efter straffelovens § 79 b, stk. 3, 2. pkt., omfatter kontaktforbuddet dog ikke den dømtes nærmeste familiemedlemmer, i det omfang det ville stride mod Danmarks internationale forpligtelser.

Politiet kan efter § 79 b, stk. 4, meddele tilladelse til kontakt med en person, der er omfattet af et kontaktforbud, hvis det af særlige grunde må anses for beføjet.

Det fremgår af straffelovens § 79 b, stk. 5, at et kontaktforbud gives på tid fra 1 år til 10 år regnet fra endelig dom.

Endvidere fremgår det af straffelovens § 124 a, stk. 1, at overtrædelse af et forbud efter § 79 b, stk. 1, straffes med fængsel indtil 2 år

2.11.2. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeren nedsatte i december 2020 en tværministeriel indsatsgruppe vedrørende løsladelser af terrordømte og radikaliserede indsatte. I september 2021 fremkom indsatsgruppen i sin første rapport med en række anbefalinger ift. indsatsen over for terrordømte og radikaliserede indsatte under varetægtsfængsling og afsoning, herunder bl.a. at der

indføres mulighed for placering af terrordømte og radikaliserede indsatte i en særligt specialiseret terrorafdeling.

De seneste år er antallet af terrordømte og -sigtede samt radikaliserede i de danske fængsler og arrester steget, ligesom antallet af indsatte, som vurderes at være i risiko for at være radikaliserede, også er steget.

Som en del af flerårsaftalen er aftalepartierne derfor enige om, at der med afsæt i indsatsgruppens anbefalinger skal ske en styrkelse af indsatsen over for terrordømte og -sigtede samt radikaliserede indsatte under varetægtsfængsling og afsoning. Der skal bl.a. indføres et nyt og mere fleksibelt sikkerhedsregime for placering af terrordømte og radikaliserede indsatte.

Indsatsgruppens rapport fra september 2021 indeholder bl.a. tiltag om oprettelse af en specialiseret terrorafdeling i kriminalforsorgen til indledende vurdering af terrordømte og begrænsning af påvirkning via omplacering af særligt farlige terrordømte.

Formålet med at placere nye terrordømte i en specialiseret afdeling er dels at sikre, at disse placeres i en institution med en fysisk sikkerhed svarende til den højeste sikkerhedsklasse, hvilket aktuelt er sikkerhedsklasse 1, og at skabe de bedste forudsætninger for grundige og specialiserede vurderinger af deres risikoprofil, dels at begrænse truslen og påvirkningen fra særligt bekymrende indsatte.

De specialiserede modtagelsesafdelinger for terrordømte samt højsikkerhedspladser for særligt farlige terrordømte vil således råde over specialiseret personale, der blandt andet skal sikre, at kontakt mellem indsatte på afdelingen sker under forsvarlige og kontrollerede forhold. Det forudsættes desuden, at samplacering alene finder sted på baggrund af en konkret sikkerhedsvurdering og efter høring af Politiets Efterretningstjeneste.

Gennemførelsen af disse tiltag vil indebære, at terrordømte i videre omfang end i dag vil blive samplaceret på afdelinger i kriminalforsorgens institutioner. Som følge heraf vil en terrordømt i nogle tilfælde som følge af sine afsoningsforhold kunne have kontakt med andre terrordømte under afsoningen.

Som reglerne er i dag, kan den, som idømmes en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for overtrædelse af straffelovens terrorbestemmelser, ved dommen gives et kontaktforbud. Kontaktforbuddet indebærer, at den dømte ikke uden politiets tilladelse må tage nogen form for kontakt til personer, som er dømt for overtrædelse af straffelovens terrorbestemmelser.

Da kontakt mellem indsatte, der af kriminalforsorgen er blevet placeret på samme afdeling, er en naturlig følge af denne samplacering, er det Justitsministeriets vurdering, at der er behov for at indføre en undtagelse til straffelovens bestemmelser om kontaktforbud således, at kontaktforbuddet ikke omfatter andre indsatte, som den, der har et kontaktforbud,

er placeret på afdeling med under afsoning af en frihedsstraf i en af kriminalforsorgens institutioner.

2.11.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i straffelovens § 79 b, stk. 3, indsættes et 3. punktum, hvoraf det fremgår, at et kontaktforbud ikke omfatter andre indsatte, som den, der har et kontaktforbud, er placeret på afdeling med under afsoning af en frihedsstraf i en af kriminalforsorgens institutioner.

Formålet med den foreslåede ordning er at sikre, at personer, som er idømt et kontaktforbud efter straffelovens § 79 b, stk. 1, kan placeres på samme afdeling som andre terrordømte, uden at de derved sættes i en situation, hvor de som følge heraf overtræder deres kontaktforbud.

Den foreslåede ordning vil medføre, at et kontaktforbud ikke vil være overtrådt, hvis en indsat, som ved sin dom er givet et kontaktforbud, har kontakt med andre terrordømte, som han af kriminalforsorgen under sin afsoning er blevet placeret på afdeling med. Det gælder dog ikke i tilfælde, hvor den indsatte kontakter andre terrordømte, som den pågældende afsoner sammen med, mens vedkommende er på udgang, eller mens sådanne andre terrordømte er på udgang. Sådant kontakt vil fortsat udgøre en overtrædelse af forbuddet.

Kontaktforbuddet vil derudover – i overensstemmelse med de gældende regler – være overtrådt, hvis den dømte søger at kontakte personer, der er omfattet af kontaktforbuddet, som enten er løsladt eller afsoner på en anden afdeling end den pågældende.

2.12. Politiets Efterretningstjenestes adgang til kriminalforsorgens registre og systemer

2.12.1. Gældende ret

2.12.1.1. Kriminalforsorgens behandling af oplysninger om indsatte m.v.

Kriminalforsorgens behandling af personoplysninger til retshåndhævelsesformål er i almindelighed reguleret af retshåndhævelsesloven, der bl.a. fastsætter betingelser for, hvornår kriminalforsorgen må behandle, herunder videregive, personoplysninger.

Efter retshåndhævelseslovens § 9 må kriminalforsorgen bl.a. behandle almindelige personoplysninger, når det er nødvendigt for at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner, herunder for at beskytte mod eller forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed. For så vidt angår følsomme personoplysninger, såsom oplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk eller religiøs overbevisning m.v., må disse som udgangspunkt ikke behandles, medmindre det er strengt nødvendigt til sådanne formål, jf. retshåndhævelseslovens § 10.

Endvidere er der i retshåndhævelsesloven fastsat nogle

grundlæggende principper, som skal iagttages, når der behandles personoplysninger, jf. lovens § 4. Det følger bl.a. heraf, at personoplysninger, der behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og må ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

Herudover følger det af straffuldbyrdelseslovens § 66 b, stk. 1, at kriminalforsorgen kan indsamle, behandle og videregive oplysninger om indsatte og personer, som indsatte har kontakt til, til andre myndigheder, hvis orden- eller sikkerhedsmæssige hensyn, hensyn til kriminalforsorgens indsats mod radikaliserings og ekstremisme eller hensyn til at bekæmpe og forebygge kriminalitet taler herfor.

Bestemmelsen blev indført som led i en styrkelse af kriminalforsorgens efterretningsarbejde, således at kriminalforsorgen bl.a. kunne blive bedre i stand til løbende at vurdere trusler samt risici i forhold til konkrete indsatte. I den forbindelse fandt man det afgørende, at efterretningsanalyser og trusselsvurderinger af enkeltpersoner kan videregives fra kriminalforsorgen til f.eks. politiet, hvis det vurderes nødvendigt for at understøtte den modtagende myndigheds opgaver.

Kriminalforsorgen kan således med hjemmel i § 66 b, stk. 1, af egen drift iværksætte efterretningsarbejde med henblik på at indsamle oplysninger, som kan videregives til andre myndigheder, herunder politiet og PET.

2.12.1.2. PET's tilvejebringelse og behandling af oplysninger

PET's tilvejebringelse og behandling af oplysninger, herunder personoplysninger, er generelt reguleret af lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 7. marts 2017 (PET-loven) med senere ændringer, kapitel 2, 5 og 6.

Det følger af lovens § 3, at PET kan indsamle og indhente oplysninger, der kan have betydning for tjenestens virksomhed. Af § 4 følger det, at andre forvaltningsmyndigheder efter anmodning fra PET skal videregive oplysninger til tjenesten, hvis tjenesten vurderer, at oplysningerne må antages at have betydning for varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af straffelovens kapitel 12 og 13. Det følger af bemærkningerne til § 4, at afgivende forvaltningsmyndigheder ikke selv vil skulle foretage en vurdering af, om denne videregivelsesbetingelse er opfyldt, men lægge PET's vurdering til grund. Det tilkommer herefter Tilsynet med Efterretningstjenesterne at efterprøve PET's vurdering af, om oplysningerne må antages at have betydning for tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af straffelovens kapitel 12 og 13.

Lovens kapitel 5 indeholder regler om PET's interne behandling af oplysninger. Det følger bl.a. af lovens § 6 a, stk. 1, at oplysninger skal behandles i overensstemmelse med god databehandlingsskik, og at oplysninger, som behandles,

skal være relevante og tilstrækkelige og ikke må omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles, jf. stk. 3.

Det følger af lovens § 7, stk. 1, at PET kan behandle enhver personoplysning, hvis 1) behandlingen sker med samtykke, 2) må antages at have betydning for varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 eller 3) er nødvendig for varetagelsen af tjenestens øvrige opgaver. Efter bestemmelsen i § 7, stk. 2, kan justitsministeren fastsætte nærmere regler om PET's behandling af personoplysninger. Bekendtgørelse nr. 763 af 20. juni 2014 om Politiets Efterretningstjenestes behandling af oplysninger om fysiske og juridiske personer er udstedt i medfør af bl.a. denne bestemmelse.

Efter lovens § 9, stk. 1, skal PET, medmindre andet følger af lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov, slette oplysninger om fysiske og juridiske personer, der er tilvejebragt som led i undersøgelser eller efterforskning rettet mod sådanne personer, når der ikke i forbindelse med undersøgelsen eller efterforskningen er tilvejebragt nye oplysninger inden for de seneste 15 år. Sletning af oplysninger efter stk. 1, kan dog undlades, hvis væsentlige hensyn til varetagelsen af PET's opgaver, jf. lovens § 1, gør det nødvendigt, jf. § 9, stk. 2.

Det følger desuden af lovens § 9 a, stk. 1, 1. pkt., at hvis PET i forbindelse med sine aktiviteter bliver opmærksom på, at sager eller dokumenter m.v., ikke længere opfylder betingelserne i bl.a. § 7, stk. 1, skal disse slettes, uanset om slettefristen på 15 år i § 9 eller frister fastsat i medfør af bl.a. § 7, stk. 2, er udløbet.

2.12.2. Justitsministeriets overvejelser

Det følger af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, at aftalepartierne er enige om, at der skal ske en styrkelse af indsatsen over for terrordømte og -sigtede samt radikaliserede indsatte under varetægtsfængsling og afsoning. I den forbindelse fremgår det, at systematiseringen og specialiseringen af risikovurderingerne af terrordømte og radikaliserede indsatte skal styrkes, og at der skal indføres en mere proaktiv efterretningsindsats i fængslerne og arresterne.

Aftalens initiativer har afsat i en række anbefalinger fra en tværministeriel indsatsgruppe vedrørende terrordømte og radikaliserede indsatte (Bjelkegruppen) fra september 2021. Indsatsgruppen er nedsat til at gennemgå det eksisterende system og udvikle en langsigtet plan for, hvordan Danmark bedst håndterer truslen fra terrordømte og radikaliserede indsatte både under afsoning og efter løsladelse.

Center for Terroranalyse vurderer, at radikaliserede indsatte i fængslerne kan udgøre en terrortrussel både under afsoning og efter løsladelse. Denne trussel kan udgå fra personer, der er dømt eller sigtede i terrorrelaterede sager, samt fra

andre voldsparate personer, der påbegynder eller fortsætter en radikaliseringsproces under varetægtsfængsling eller afsoning. Radikalisering i fængslerne kommer desuden til udtryk ved udbredelse af ekstremistiske netværk og ideologisk påvirkning af andre. Der kan endvidere udgå en terrortrussel fra radikaliserede indsatte mod personale i fængsler og arresthuse.

For at imødegå denne trussel har Bjelkegruppen bl.a. anbefalet, at der forankres en såkaldt forbindelsesofficer fra PET i kriminalforsorgen. Det fremgår, at forbindelsesofficeren skal bidrage til at styrke rammerne for en proaktiv efterretningsindsats og et tættere operativt samarbejde.

Myndighedssamarbejdet mellem kriminalforsorgen og PET er allerede blevet styrket markant siden oprettelsen af en specialiseret enhed i kriminalforsorgens sikkerhedsorganisation, der specifikt fokuserer på radikalisering og voldelig ekstremisme. På baggrund af udviklingen i den ekstremistiske fængselspopulation bør samarbejdet ifølge Bjelkegruppen yderligere intensiveres, herunder med en øget gensidig udveksling af oplysninger og tættere koordinering.

Operative, efterretningsgenererende indsatser og efterforskninger i et tæt befolket og kontrolleret fængselsmiljø er yderst vanskelige og indebærer en risiko for afdækning af PET's arbejde. I et sådant vanskeligt operationsmiljø kan en forbindelsesofficer fra PET bidrage til at styrke rammerne for en mere proaktiv efterretningsindsats karakteriseret ved fleksibilitet og samarbejde.

Forbindelsesofficeren fra PET vil yderligere kunne bidrage til at imødegå risikoen for personafhængighed og uforholdsmæssigt ressourceforbrug i forbindelse med udveksling af oplysninger og efterretninger. Derudover vil forbindelsesofficeren kunne spille en væsentlig rolle i et kommende arbejde med at formalisere standarder og processer for udveksling af efterretninger angående bekymringskategoriserede personer i fængsler og arresthuse.

PET, herunder forbindelsesofficerer, har som anført ovenfor under pkt. 2.12.1.2 adgang til at indhente oplysninger, herunder personoplysninger, fra bl.a. kriminalforsorgen, hvis oplysningerne kan have betydning for tjenestens virksomhed. Kriminalforsorgen er forpligtet til at videregive oplysningerne, hvis tjenesten vurderer, at oplysningerne må antages at have betydning for varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af straffelovens kapitel 12 og 13.

Det er nødvendigt for PET af hensyn til statens sikkerhed og den aktuelle trusselsvurdering at kunne indhente oplysninger uden forsinkelse, hvilket en direkte adgang til udveksling af oplysninger og efterretninger med kriminalforsorgen vil kunne afhjælpe.

PET har ikke i dag en direkte elektronisk adgang til sådanne oplysninger hos kriminalforsorgen.

Det kan i den forbindelse nævnes, at indhentning af oplys-

ninger, som kræver simple registeropslag, herunder f.eks. oplysninger om institutionsplacering, samplacering med andre indsatte, hvem vedkommende har gang- og cellefællesskab med, om vedkommende er indsat i et åbent eller lukket fængsel, hvem uden for kriminalforsorgens institutioner, der er godkendt til besøg og telefonopkald, telefonaktivitet, faktiske besøg, disciplinærsager, sikkerhedsvurderinger, optagne telefonsamtaler og lignende, efter den nuværende ordning sker ved fysisk overdragelse, hvilket er et betydeligt forsinkende led.

PET's nuværende muligheder for at få oplysninger fra kriminalforsorgens registre og systemer til varetagelsen af tjenestens opgaver indebærer således, at PET's opgavevaretagelse i disse tilfælde bliver mindre effektiv.

Justitsministeriet finder, at det er af afgørende betydning for PET's opgavevaretagelse med bl.a. forebyggelse og efterforskning af terrorisme, at efterretningstjenesten har hurtig og effektiv adgang til oplysninger om indsatte, der er nødvendige for varetagelsen af PET's opgaver med at forebygge og efterforske terrorisme m.v.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at der som led i implementeringen af den nye flerårsaftale bør indføres mulighed for direkte elektronisk adgang for PET til at indhente oplysninger hos kriminalforsorgen, i det omfang indhentelsen må antages at have betydning for varetagelsen af efterretningstjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

Eftersom PET's arbejde i vidt omfang er forebyggende, vil det være af væsentlig betydning, hvis PET – gennem en hurtig og direkte elektronisk adgang til registre og systemer i kriminalforsorgen – via forbindelsesofficerer i kriminalforsorgen eller lignende får mulighed for at fremsøge og indhente oplysninger om en indsat, når oplysningerne må antages at have betydning for varetagelsen af PET's opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Den forebyggende indsats er afhængig af, at tjenesten har adgang til oplysninger om aktører, netværk, grupper og enkeltpersoner, som udgør en trussel mod statens sikkerhed. Endvidere er det helt centralt for PET's muligheder for at modvirke trusler, f.eks. mod statens sikkerhed, at PET straks kan følge op på indberetninger eller efterretninger.

Efterretningsarbejde har ofte karakter af ”at lægge et puslespil”, hvor enkeltoplysninger ikke nødvendigvis har et belastende indhold, men hvor oplysningen, når den sammenkædes med andre af efterretningstjenestens oplysninger, kan have afgørende betydning for bl.a. det terrorforebyggende arbejde og indsatsen mod fængselsradikalisering. En hurtig, selvstændig og direkte elektronisk adgang til oplysningerne i registre og systemer i kriminalforsorgen vurderes at ville gøre PET's forebyggende og efterforskningsmæssige indsats mere effektiv.

2.12.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at PET elektronisk kan indhente oplysninger om indsatte direkte fra registre og systemer i kriminalforsorgen, i det omfang indhentelsen må antages at have betydning for varetagelsen af efterretningstjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Kapitel 2 i lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) finder anvendelse for indhentning af oplysninger efter bestemmelsens 1. pkt.

Den foreslåede ordning skal ses i sammenhæng med PET-lovens § 4.

Med den foreslåede ordning vil PET ikke vil være afhængig af, at kriminalforsorgen skal fungere som mellemlid for tjenestens indhentning af oplysninger efter PET-lovens § 4. Efter § 4 er kriminalforsorgen i dag forpligtet til at videregive oplysningerne, hvis PET vurderer, at oplysningerne må antages at have betydning for varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Det kan som nævnt ovenfor være nødvendigt for PET at indhente oplysninger meget hurtigt og på alle tider af døgnet. Forslaget vil således effektivisere PET's opgavevaretagelse på dette område, hvor tiden ofte kan være en afgørende faktor for PET's reaktionsmuligheder m.v. Ordningen vil dermed understøtte en mere effektiv opgaveløsning i PET.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at PET vil kunne indhente de pågældende oplysninger, hvis de »må antages at have betydning« for varetagelsen af efterretningstjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Kriteriet forudsættes at skulle forstås på samme måde som det, der fremgår af PET-lovens § 4.

PET vil efter bestemmelsen kunne indhente oplysninger fra registre og systemer. Begreberne »registre og systemer« skal forstås bredt. Det omfatter først og fremmest sagsbehandlingssystemer, men det afgørende efter bestemmelsen er, om der er tale om oplysninger, som er i kriminalforsorgens besiddelse, uanset om oplysningerne findes i et sagsbehandlingssystem.

Det vil som udgangspunkt alene være forbindelsesofficeren fra PET, der vil have direkte elektronisk adgang til kriminalforsorgens registre og systemer. Forbindelsesofficeren vil herefter i nødvendigt omfang kunne videregive de indhentede oplysninger fra kriminalforsorgens systemer internt i PET. Det er under alle omstændigheder en forudsætning, at den direkte elektroniske adgang er begrænset til få medarbejdere hos PET, som f.eks. forbindelsesofficerer i kriminalforsorgen eller lignende.

Adgangen forudsættes afgrænset til søgning på bestemte personer eller persongrupper, der er fastsat på forhånd mellem PET og Direktoratet for Kriminalforsorgen. Samtidig forudsættes det, at søgemulighederne så vidt muligt afgrænses til de pågældende personer og de dele af registre

og systemerne, hvor der må antages at være oplysninger af betydning for PET's opgavevaretagelse vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Endvidere forudsættes det, at der føres kontrol med de elektroniske søgninger, som de pågældende PET-medarbejdere foretager.

Bestemmelsen indebærer, at Tilsynet med Efterretningstjenesterne kan føre kontrol med PET's indhentning af oplysninger efter den foreslåede bestemmelse i § 66 b, stk. 2, da kriminalforsorgens videregivelse af oplysningerne er omfattet af PET-lovens § 4, jf. PET-lovens § 18. Tilsynet vil til brug for dette tilsyn kunne kræve enhver oplysning, som er nødvendig for at foretage kontrollen, fra den eller de myndigheder, som er dataansvarlig for de systemer og registre, som PET får elektronisk adgang til i medfør af den foreslåede bestemmelse.

Ved PET's anvendelse af bestemmelsen, herunder ved fastlæggelsen af forbindelsesofficerens direkte elektroniske adgang til kriminalforsorgens registre og systemer samt indhentelse af oplysninger heri, forudsættes det, at relevante bestemmelser i PET-loven vil blive overholdt. Det indebærer eksempelvis, at PET-lovens § 6 a og § 7 om efterretningstjenestens interne behandling af oplysninger vil skulle iagttages.

Den foreslåede bestemmelse vil på den baggrund ikke indebære, at PET vil kunne behandle personoplysninger i videre omfang, end hvad der er muligt efter gældende regler i PET-loven.

Samtidig vil ordningen ikke indebære, at kriminalforsorgen vil skulle videregive oplysninger i videre omfang, end hvad der følger af PET-lovens § 4. Det er således Justitsministeriets opfattelse, at de oplysninger, der vil kunne indhentes direkte fra kriminalforsorgens registre og systemer efter den foreslåede bestemmelse, ikke vil gå ud over, hvad kriminalforsorgen på anmodning vil være forpligtet til at udlevere til PET i dag.

For så vidt angår kriminalforsorgens behandling af personoplysninger på grundlag af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 66 b, stk. 2, vil dette efter Justitsministeriets vurdering kunne ske i overensstemmelse med retshåndhævelseslovens regler.

Den foreslåede ordning indebærer desuden ikke ændringer i Tilsynet for Efterretningstjenesternes mulighed for at føre kontrol med PET efter kapitel 9 i PET-loven eller Datatilsynets mulighed for at føre kontrol med kriminalforsorgen efter retshåndhævelseslovens § 37.

2.13. Afskaffelse af danskbonus for selvforsørgede udlændinge

2.13.1. Gældende ret

Bestemmelsen i integrationslovens § 22 blev oprindeligt

indsat ved § 2 i lov nr. 320 af 25. april 2018 om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og ligningsloven (Nedsættelse af integrationsydelse og omlægning af danskstillæg).

Det fremgår af bemærkninger til § 22 i integrationsloven, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 120, som fremsat, side 7, at der er behov for, at alle flygtninge og familiesammenførte lærer det danske sprog, også selvom de pågældende er selvforsørgende enten via beskæftigelse eller ægtefælleforsørgelse. Det fremgår videre, at formålet med at indføre en adgang til at modtage en bonus for de selvforsørgede flygtninge og familiesammenførte udlændinge for en bestået danskprøve var at skabe et direkte økonomisk incitament til at lære dansk for denne gruppe af flygtninge og familiesammenførte, der ikke har ret til danskbonus efter lov om aktiv socialpolitik.

Det fremgår af den gældende § 22, stk. 1, i integrationsloven, at en udlænding, der er omfattet af integrationslovens § 2, stk. 2, 3 eller 4, der er blevet tilbudt et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram eller et introduktionsprogram, jf. § 16, stk. 1, 2 eller 9, ikke modtager hjælp efter §§ 22-25 i lov om aktiv socialpolitik og efter den 1. januar 2018 har bestået Prøve i Dansk 2, jf. § 9, stk. 1, i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., eller FVU-læsning, trin 2, jf. lov om forberedende voksenundervisning og ordblindundervisning for voksne, eller tilsvarende eller højere prøve i dansk, efter ansøgning kan modtage en danskbonus, som udbetales som et skattefrit engangsbeløb på 6.494 kr. (2021-niveau).

Prøve i Dansk 2 er bestået, hvis der opnås et karaktergennemsnit på mindst 6 (efter 13-skalaen) eller 02 (efter 7-trinsskalaen).

Udlændingen skal selv ansøge kommunen om danskbonus og fremlægge dokumentation for, at danskprøven er bestået.

Med bestemmelsen stilles der det samme danskprøvekrav for ret til danskbonus efter integrationsloven, som der gælder for retten til danskbonus efter lov om aktiv socialpolitik.

Efter § 22, stk. 2, kan danskbonus efter stk. 1 kun udbetales én gang. En udlænding, der tidligere har opnået ret til danskstillæg eller danskbonus efter lov om aktiv socialpolitik, kan ikke modtage danskbonus igen efter stk. 1.

Efter § 22, stk. 3, fastsætter udlændinge- og integrationsministeren nærmere regler for, hvilke prøver i dansk der er på tilsvarende niveau som eller højere niveau end dem, der er nævnt i stk. 1.

Bemyndigelsesbestemmelserne i § 22, stk. 3, er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 617 af 27. maj 2018 om danskbonus efter lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven. Der er heri fastsat nærmere regler for, hvilke prøver i dansk, som er på et tilsvarende eller højere niveau end dem, der er nævnt i integrationslovens § 22, stk. 1.

2.13.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Det fremgår af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, at aftalepartierne er enige om at afskaffe bonus-sen for gennemførelse af danskuddannelse, som en række selvforsørgede udlændinge i dag kan modtage, efter de har bestået en prøve i Dansk 2 eller en prøve på tilsvarende eller højere niveau. Initiativet medfører et finansieringsbidrag, der medgår til finansieringen af aftalen.

Forslaget om at afskaffe danskbonus for selvforsørgede udlændinge der er omfattet af integrationslovens § 2, stk. 2, 3 eller 4, og som ikke modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp efter §§ 22-25 i lov om aktiv socialpolitik, skal ses i lyset af, at der også uden muligheden for at opnå en bonus for at lære dansk på et vist niveau, vurderes at være et stort incitament for selvforsørgede udlændinge til at lære dansk.

Den gruppe af udlændinge, der er omfattet af integrationslovens § 22, er selvforsørgede via eksempelvis beskæftigelse, uddannelse eller ægtefælleforsørgelse.

Der er således tale om en gruppe af flygtninge- og familiesammenførte udlændinge, som viser en vis vilje og et engagement til at lade sig integrere i Danmark ved blandt andet at være i job eller under uddannelse.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at den personlige udvikling, den enkelte selvforsørgede udlænding opnår ved at tilegne sig det danske sprog for eksempel med henblik på nemmere at kunne begå sig på sin arbejdsplads, sin uddannelse eller med henblik på at kunne begå sig i samfundet, i sig selv udgør et stærkt incitament til at lære dansk for denne gruppe af udlændinge.

Endvidere bemærkes det, at de gældende krav til dansk-kundskaber, der stilles over for de udlændinge, som søger om tidsubegrænset opholdstilladelse eller dansk indfødsret, tillige må anses for at udgøre et væsentligt incitament til at tilegne sig det danske sprog.

2.13.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at muligheden for efter ansøgning at modtage danskbonus for selvforsørgede udlændinge efter integrationslovens § 22 ophæves.

Den foreslåede ophævelse af integrationslovens § 22 vil medføre, at selvforsørgede flygtninge og familiesammenførte udlændinge, der er omfattet af integrationslovens § 2, stk. 2, 3 eller 4, der er blevet tilbudt et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram eller et introduktionsprogram, jf. integrationslovens § 16, stk. 1, 2 eller 9, og efter den 1. januar 2018 har bestået Prøve i Dansk 2, jf. § 9, stk. 1, i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., eller FVU-læsning, trin 2, jf. lov om forberedende voksenundervisning og ordblindundervisning for voksne, eller tilsvarende eller højere prøve i dansk, ikke længere vil kunne ansøge om at modtage danskbonus.

Det foreslås endvidere, at adgangen til efter ansøgning at

modtage danskbonus skal ophæves fra den 1. juli 2022. Ansøgninger om danskbonus indgivet inden lovens ikrafttræden vil dog skulle behandles efter de hidtidige gældende regler i integrationslovens § 22, jf. lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020, hvilket vil indebære, at de udlændinge, som har indgivet en ansøgning om danskbonus efter integrationslovens § 22 forud for lovens ikrafttræden, og som opfylder betingelserne i integrationslovens § 22, vil være berettigede til at modtage danskbonus efter de hidtil gældende regler i lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020.

Den foreslåede ophævelse af integrationslovens § 22 vil endvidere indebære, at bekendtgørelse nr. 617 af 27. maj 2018 om danskbonus efter lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven vil blive justeret, således at bekendtgørelsen alene vil fastsætte nærmere regler for beregning og udbetaling af danskbonus efter lov om aktiv socialpolitik § 22, stk. 4, samt regler for hvilke prøver i dansk ud over de i denne lovs § 22, stk. 4, nævnte, som er på et tilsvarende niveau eller højere, og som dermed giver ret til danskbonus.

Bekendtgørelsen vil have hjemmel i bemyndigelsesbestemelsen i § 22, stk. 8, i lov om aktiv socialpolitik.

2.14. Ophævelse af bestemmelse om højeste fribeløb under lønnet praktik på uddannelsen til fængsels- og transportbetjent

2.14.1. Gældende ret

En uddannelse i Danmark giver ret til statens uddannelsesstøtte (SU), når uddannelses- og forskningsministeren har godkendt dette, og godkendelsen ikke senere er tilbagekaldt. Dette følger af § 3, stk. 1, i SU-loven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1037 af 30. august 2017 om statens uddannelsesstøtte.

Det er blandt andet en betingelse for, at en uddannelse kan godkendes som SU-berettigende, at uddannelsen er ulønnet, jf. SU-lovens § 5, stk. 1, nr. 3.

SU udbetales med foreløbige beløb i støtteåret. Den endelige tildeling sker efter udgangen af hvert støtteår i forbindelse med indkomstkontrollen. Her sammenholder Uddannelses- og Forskningsstyrelsen den uddannelsessøgendes egenindkomst i støtteåret med årsfribeløbet eller uddannelsesfribeløbet. Årsfribeløbet og uddannelsesfribeløbet er sammensat af månedlige fribeløb, og størrelsen heraf afhænger af den uddannelsessøgendes uddannelsesmæssige status i hver enkelt måned, jf. nedenfor. Overstiger egenindkomsten den uddannelsessøgendes årsfribeløb eller uddannelsesfribeløb, skal den uddannelsessøgende tilbagebetale hele eller en del af den modtagne støtte. Dette følger af SU-lovens kapitel 6 og 7.

Det laveste fribeløb på 13.876 kr. (2022-niveau) til uddannelsessøgende på videregående uddannelser gælder i måneder, hvor den uddannelsessøgende modtager SU til videregående uddannelse, jf. SU-lovens § 24, stk. 1.

Det mellemste fribeløb på 20.329 kr. (2022-niveau) gælder i måneder, hvor den uddannelsessøgende har fravalgt SU, har orlov fra uddannelsen, er erklæret studieinaktiv, eller er i lønnet praktik som en del af uddannelsen, jf. SU-lovens § 24, stk. 2.

Det højeste fribeløb på 39.128 kr. (2022-niveau) gælder i måneder, hvor den uddannelsessøgende er uden for uddannelse, ikke har flere klip til en videregående uddannelse og ikke modtager slutlån eller ikke opfylder de grundlæggende betingelser for retten til SU, herunder aldersbetingelsen m.v., jf. SU-lovens § 24, stk. 3. Det højeste fribeløb gælder endvidere i måneder, hvor den uddannelsessøgende ved politiets grunduddannelse eller kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent gennemgår perioder med praktik, der ikke giver ret til uddannelsesstøtte, eller har lønnet orlov fra uddannelsen, jf. SU-lovens § 24, stk. 3, nr. 4.

2.14.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser

Det er med aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 besluttet at indføre fuld basisløn på kriminalforsorgens uddannelser, så både fængsels- og transportbetjente fra og med januar 2022 modtager løn under hele uddannelsen. Den nye ordning gælder både for uddannelsessøgende, der er i gang med uddannelserne den 1. januar 2022, og som har fået SU under uddannelserne indtil da, og for uddannelsessøgende, der påbegynder en af uddannelserne i 2022.

Da kriminalforsorgens uddannelser til fængsels- og transportbetjent fra og med januar 2022 overgik til fuld basisløn under uddannelsen, er uddannelserne fra og med januar 2022 ikke længere SU-berettigende, og de uddannelsessøgende ophører med at være berettiget til at modtage SU under uddannelsesforløbet.

SU-lovens § 24, stk. 3, nr. 4, der fastsætter, at visse uddannelsessøgende kan få højeste fribeløb i måneder, hvor de gennemgår perioder med praktik, der ikke giver ret til SU, har derfor – for så vidt angår kriminalforsorgens uddannelser til fængsels- og transportbetjent – mistet sin relevans fra og med støtteåret 2022.

2.14.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås som en konsekvens af ovenstående at ændre SU-lovens § 24, stk. 3, nr. 4, så det ikke længere fremgår af bestemmelsen, at den uddannelsessøgende ved Kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent kan få højeste fribeløb, når den uddannelsessøgende gennemgår perioder med praktik, der ikke giver ret til uddannelsesstøtte, eller har lønnet orlov fra uddannelsen.

Den foreslåede ændring har ikke til hensigt at ændre adgang til højeste fribeløb for uddannelsessøgende ved politiets grunduddannelse, når den uddannelsessøgende ved politiets grunduddannelse gennemgår perioder med praktik, der ikke giver ret til uddannelsesstøtte, eller har lønnet orlov fra uddannelsen.

3. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser

3.1. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK)

3.1.1. Jurisdiktion

Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventionens (EMRK) artikel 1, at medlemsstaterne skal sikre enhver person under deres jurisdiktion de rettigheder og friheder, der angives i konventionen.

Udøvelse af jurisdiktion er således en nødvendig forudsætning for, at en medlemsstat kan blive ansvarlig for handlinger eller undladelser i strid med EMRK, som kan tilregnes staten. Udøvelse af jurisdiktion er som udgangspunkt begrænset til medlemsstatens territorium, jf. f.eks. Menneskerettighedsdomstolens dom af 7. juli 2011 i sagen Al-Skeini m.fl. mod Storbritannien, præmis 131, og Jon Fridrik Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere, 5. udgave (2020), side 50.

En medlemsstat kan dog i helt særlige situationer pådrage sig ansvar efter EMRK for handlinger eller undladelser begået uden for statens territorium. Dette kan efter praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (Menneskerettighedsdomstolen) bl.a. være tilfældet, hvis medlemsstaten udøver offentlig myndighed med territorialstatens samtykke, eller hvis medlemsstaten udøver fysisk og faktisk kontrol over individer, jf. Menneskerettighedsdomstolens dom af 7. juli 2011 i sagen Al-Skeini m.fl. mod Storbritannien, præmis 133-140.

Det er vurderingen, at Danmark vil blive anset for at udøve jurisdiktion i relation til afsoningen i fængslet i Kosovo, der bl.a. vil være underlagt dansk ledelse og danske straffuldbyrdelsesregler. Det er endvidere vurderingen, at Danmark efter omstændighederne vil blive anset for at udøve jurisdiktion over visse forhold med tilknytning til afsoningen, herunder i forbindelse med transport til fængslet.

I det følgende redegøres for de bestemmelser i EMRK, der navnlig må antages at være af betydning for afsoning i fængslet i Kosovo.

3.1.2. EMRK artikel 3

Det følger af EMRK artikel 3, at ingen må underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Forbuddet er absolut og tillader ikke nogen undtagelser.

Det følger af praksis fra Menneskerettighedsdomstolen, at forholdene under frihedsberøvelse kan udgøre en krænkelse af EMRK artikel 3. Menneskerettighedsdomstolen foretager i den forbindelse en helhedsvurdering af afsoningsforholdene, hvor domstolen bl.a. inddrager cellens størrelse, i hvilket omfang der er tale om overbelægning, sanitære forhold, hygiejne, mulighed for rekreation og fysisk aktivitet, adgang til dagslys, ventilation og varme og lægelig behandling og kon-

trol med den indsatte helbredstilstand. Endvidere kan også frihedsberøvelsens varighed og karakteren af den begåede kriminalitet indgå, jf. f.eks. Menneskerettighedsdomstolens dom af 28. oktober 1998 i sagen Assenov m.fl. mod Bulgarien, og dom af 15. december 2005 i sagen Georgiev mod Bulgarien, samt Jon Fridrik Kjølbro, a.st., side 310 f.

Særligt hvad angår cellestørrelse, følger det af Menneskerettighedsdomstolens praksis, at hver enkelt indsat i en flerpersoners celle som udgangspunkt skal have 3 m² gulvareal eller personligt rum til rådighed. Hvis der er 3 m² eller mindre til rådighed, vil der være en stærk formodning for, at forholdene er i strid med artikel 3, som staten må afkræfte. Hvis der er mellem 3 og 4 m² til rådighed for den enkelte indsatte, vil det afhænge af en konkret vurdering af de øvrige afsoningsforhold, og hvis der er mere end 4 m² til rådighed, vil der normalvis ikke være en krænkelse af EMRK artikel 3, jf. Menneskerettighedsdomstolens dom af 20. oktober 2016 i sagen Muršić mod Kroatien, præmis 136-141.

En behandling, som indsatte udsættes for under frihedsberøvelse, kan udgøre en krænkelse af artikel 3 i EMRK. Det følger i den forbindelse af praksis fra Menneskerettighedsdomstolen og de danske domstole, at hvis en person fremfører en rimeligt begrundet påstand om, at vedkommende har været udsat for behandling i strid med bestemmelsen, er medlemsstaten forpligtet til at foretage en effektiv og officiel undersøgelse af forholdene, jf. bl.a. Højesterets dom af 14. april 2021 (gengivet i UfR 2021.3257 H). Efterforskningen skal i den forbindelse være egnet til at lede til identifikation og eventuel strafforfølgning af de ansvarlige, jf. Menneskerettighedsdomstolens dom af 6. april 2000 i sagen Labita mod Italien, præmis 131.

Som det fremgår af pkt. 2.1 ovenfor, vil afsoning i fængslet i Kosovo ske i henhold til danske straffuldbyrdsregler, og de indsatte vil afsones under forhold, der grundlæggende svarer til forholdene i danske fængsler, herunder hvad angår magtanvendelse, transport, sundhedsbehandling og de fysiske forhold i fængslet. Det forudsættes derudover, at afsoningsordningen i praksis udmøntes inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, og at Kosovo efter traktaten er forpligtet til at medvirke til, at Danmarks internationale forpligtelser overholdes. Det bemærkes hertil, at fængslet vil være underlagt dansk ledelse, der vil være ansvarlig for at sikre ovenstående, herunder ved løbende monitorering og kontrol af afsoningsforholdene m.v., og at relevante tilsynsorganer, herunder Folketingets Ombudsmand, vil have adgang til at udføre tilsyn i fængslet.

Det forudsættes, at Kosovo foretager de nødvendige ombygninger og reparationer af fængslet, således at forholdene i fængslet grundlæggende svarer til forholdene i danske fængsler og overholder Danmarks internationale forpligtelser.

Det bemærkes desuden, at der i hvert enkelt tilfælde forud

for overførsel til afsoning i Kosovo vil blive foretaget en vurdering af, om Danmarks internationale forpligtelser er til hinder herfor.

Det er på den baggrund vurderingen, at afsoningsordningen kan udformes inden for rammerne af EMRK artikel 3.

3.1.3. EMRK artikel 8

Efter EMRK artikel 8, stk. 1, har enhver ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.

Rettigheden er imidlertid ikke absolut. Der kan gøres indgreb heri, hvis indgrebet er foreskrevet ved lov og er nødvendigt i et demokratisk samfund (opfylder kravet om proportionalitet) til varetagelse af nærmere bestemte anerkendelsesværdige formål, herunder af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres ret og frihed, jf. artikel 8, stk. 2.

Menneskerettighedsdomstolen anerkender i sin praksis, at adskillelse og afstand fra familie er en uundgåelig følge af frihedsberøvelse, og EMRK giver ikke frihedsberøvede ret til selv at vælge afsoningssted. I helt særlige tilfælde vil frihedsberøvelse af en person langt fra den pågældendes familie efter omstændighederne kunne udgøre et indgreb i den pågældendes ret til familieliv derved, at besøg fra familie gøres vanskelig eller umulig. Det er i den forbindelse afgørende, at myndighederne giver mulighed for og om nødvendigt bistår den frihedsberøvede med at bevare kontakten til nære familiemedlemmer, jf. f.eks. Menneskerettighedsdomstolens dom af 7. marts 2017 i sagen Polyakova m.fl. mod Rusland, og Jon Fridrik Kjølbro, a.st., side 1005 f.

I den forbindelse vil også de konkrete afsoningsforhold, herunder begrænsning i muligheden for besøg og kommunikation med omverdenen, kunne udgøre et indgreb efter artikel 8, idet Menneskerettighedsdomstolen dog som nævnt anerkender, at frihedsberøvelse uundgåeligt medfører begrænsninger i retten til privatliv og familieliv. Domstolen anerkender således, at nogle kontrolforanstaltninger, herunder for så vidt angår antallet af familiebesøg og overvågning af sådanne besøg, kan være berettigede, men sådanne begrænsninger må kunne retfærdiggøres konkret og være egnede og nødvendige, jf. Menneskerettighedsdomstolens dom af 30. juli 2015 i sagen Khoroshenko mod Rusland, præmis 123-126.

Som det fremgår af pkt. 2.1 ovenfor, vil afsoning i fængslet i Kosovo ske i henhold til danske straffuldbyrdsregler, og de indsatte vil afsones under forhold, der grundlæggende svarer til forholdene i danske fængsler, herunder hvad angår mulighederne for besøg og fængslets faciliteter til gennemførelse heraf. De indsatte i fængslet i Kosovo vil således have ret til besøg i samme omfang som indsatte i danske fængsler.

Det forudsættes, at afsoningsordningen i praksis udmøntes inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtel-

ser, og at Kosovo efter traktaten er forpligtet til at medvirke til, at Danmarks internationale forpligtelser overholdes. Det bemærkes hertil, at fængslet vil være underlagt dansk ledelse, der vil være ansvarlig for at sikre ovenstående, herunder ved løbende monitorering og kontrol af afsoningsforholdene m.v., og at relevante tilsynsorganer, herunder Folketingets Ombudsmand, vil have adgang til at udføre tilsyn i fængslet.

Der vil i hvert enkelt tilfælde forud for overførsel til afsoning i Kosovo blive foretaget en vurdering af, om Danmarks internationale forpligtelser er til hinder herfor, herunder navnlig for så vidt angår den pågældendes ret til privatliv og familieliv. Det bemærkes i den forbindelse, at ordningen alene omfatter udvisningsdømte, hvor domstolene på tidspunktet for dommen har vurderet, at det er muligt at udvise den pågældende inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, herunder retten til respekt for privatliv og familieliv efter artikel 8.

Det bemærkes endvidere, at det i vurderingen af, om den pågældende kan overføres til afsoning i Kosovo, vil skulle indgå, hvorvidt den pågældende har mindreårige børn. Det bemærkes hertil, at ordningen vil blive implementeret således, at dømte uden børn i Danmark placeres i fængslet forud for dømte, som har børn i Danmark.

Det bemærkes desuden, at det forudsættes, at Kosovo foretager de nødvendige ombygninger og reparationer af fængslet, således at forholdene i fængslet grundlæggende svarer til forholdene i danske fængsler og overholder Danmarks internationale forpligtelser, herunder med henblik på at etablere de fysiske rammer for gennemførelse af besøg til de indsatte og muligheder for andre former for kommunikation med familie og pårørende i form af bl.a. videounderstøttelse.

Det er på den baggrund vurderingen, at afsoningsordningen kan udformes inden for rammerne af EMRK artikel 8.

3.1.4. EMRK artikel 14

Det følger af EMRK artikel 14, at nydelsen af de i EMRK anerkendte rettigheder og friheder skal sikres uden forskel på grund af køn, race, farve, sprog, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel eller ethvert andet forhold. Den opregnede liste af diskriminationsgrunde er dermed ikke udtømmende.

Bestemmelsen omfatter efter Menneskerettighedsdomstolens praksis såvel direkte som indirekte forskelsbehandling.

Som det fremgår af bestemmelsen, gælder forbuddet mod diskrimination alene forskelsbehandling for så vidt angår rettigheder og friheder, der er anerkendt i EMRK. Det er ikke et krav, at der foreligger en krænkelse af øvrige materielle bestemmelser i konventionen, og det er uden betydning, at den påståede diskrimination vedrører en rettighed, som ikke kræves efter konventionen, men som staten frivilligt vælger at yde. Efter Menneskerettighedsdomstolens praksis er det derudover afgørende for, om der foreligger en kræn-

kelse af bestemmelsen, at der er tale om forskelsbehandling i sammenlignelige situationer, og om der er en objektiv og rimelig begrundelse for forskelsbehandlingen, jf. Jon Fridrik Kjølbro, a.st., side 1279 ff.

Det er vurderingen, at diskriminationsforbuddet i artikel 14, i det omfang der er dansk jurisdiktion, jf. pkt. 3.1.1 ovenfor, vil være gældende for udvisningsdømte, der afsoner i fængslet i Kosovo. Det vil bl.a. kunne være tilfældet i relation til konkrete afsoningsvilkår, jf. artikel 5, og mulighed for at opretholde kontakt med familie m.v., jf. artikel 8.

Som det fremgår af pkt. 2.1 ovenfor, vil afsoning i fængslet i Kosovo ske i henhold til danske straffuldbyrdsregler, og de indsatte vil afsone under forhold, der grundlæggende svarer til forholdene i danske fængsler, herunder hvad angår vilkår for besøg, tilbud under afsoning, klageadgang over forhold under afsoningen, fysiske faciliteter, mulighed for udgang og prøveløsladelse og sundhedsbehandling.

Det forudsættes, at afsoningsordningen i praksis udmøntes inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, og at Kosovo efter traktaten er forpligtet til at medvirke til, at Danmarks internationale forpligtelser overholdes. Det bemærkes hertil, at fængslet vil være underlagt dansk ledelse, der vil være ansvarlig for at sikre ovenstående, herunder ved løbende monitorering og kontrol af afsoningsforholdene m.v., og at relevante tilsynsorganer, herunder Folketingets Ombudsmand, vil have adgang til at udføre tilsyn i fængslet.

Det bemærkes endvidere, at det med ordningen forudsættes, at Kosovo foretager de nødvendige ombygninger og reparationer af fængslet, således at forholdene i fængslet grundlæggende svarer til, hvad der kræves efter dansk ret om afsoning i danske fængsler, og overholder Danmarks internationale forpligtelser.

Det er på den baggrund vurderingen, at afsoningsordningen kan udformes inden for rammerne af artikel 14.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes at have betydelige økonomiske konsekvenser for det offentlige, herunder i særdeleshed kriminalforsorgen. Der blev med flerårsaftalen for kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 afsat finansiering til de forventede merudgifter som følge af lovforslaget.

Initiativet om leje af fængselspladser i udlandet vil være forbundet med merudgifter for kriminalforsorgen til leje og drift af fængselspladserne samt til transport af indsatte til fængslet i Kosovo m.v. Herudover forventes initiativet også at være forbundet med merudgifter for en række andre myndigheder, herunder for politiet, Styrelsen for Patientsikkerhed, Arbejdstilsynet og udlændingemyndighederne. Udgifterne kan bl.a. henføres til ledsagelse af indsatte under transport til Kosovo, tilsyn og fastholdelse af eksisterende indsatser på udlændingområdet såsom udsendelse og asylsagsbehandling mv. Folketingets Ombudsmand forventes

desuden at have merudgifter forbundet med tilsynsvirksomhed m.v. svarende til 1,7 mio. kr. årligt fra 2023, som foreslås finansieret af de afsatte midler til aftalen.

Initiativerne om faste løsladelsesdage og håndtering af belægget som følge af straffelovens § 81 d, stk. 2, forventes at være forbundet med positive økonomiske konsekvenser for kriminalforsorgen, idet initiativerne forventes at bidrage til at reducere belægget i åbne og lukkede fængsler og derved mindske behovet for udvidelse af disse kapacitetstyper.

Initiativet om den nye udstationeringsmodel vil ligeledes bidrage til at mindske belægget i særligt åbne fængsler. Initiativet vil dog også være forbundet med merudgifter for kriminalforsorgen, idet ændringerne vil medføre, at flere indsatte får mulighed for at afsone den sidste del af deres straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol eller i et udslusningsfængsel. Merudgifter kan bl.a. henføres til udvidelse af fodlænkeafdelinger samt til etablering og drift af fire nye udslusningsfængsler.

Kriminalforsorgen vil endvidere have merudgifter til håndtering af det merbelæg som følger af skærpelsen af straffen for vold mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner. Herudover vil revisionen af disciplinærstraffesystemet samt muligheden for at udføre samfundstjeneste i private virksomheder være forbundet med udgifter for kriminalforsorgen til implementering af de nye regler mv.

Afskaffelse af danskbonus for selvforsørgende udlændinge vil medføre en besparelse på Udlændinge- og Integrationsministeriets område, som indgår som finansieringsbidrag i flerårsaftalen for kriminalforsorgens økonomi 2022-2025.

Lovforslaget lever op til princip 5 om tryk og sikker datahåndtering i principperne om digitaliseringsklar lovgivning. De resterende principper er ikke relevante for lovforslaget.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Lovforslaget medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet. Disse konsekvenser vurderes at være under 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes at medføre beskedne CO₂-udledninger på globalt niveau. Disse udledninger har ikke konsekvenser i forhold til Danmarks nationale drivhusgasudledninger og dermed klimamål, idet udledninger forbundet med

internationale flyvninger ikke indgår i Danmarks territoriale drivhusgasopgørelse.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Danmark er tilknyttet Dublinforordningen og Eurodac-forordningen på mellemstatsligt grundlag via en parallelaftale, jf. 2006/188/EF Rådets afgørelse af 21. februar 2006 om indgåelse af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Kongeriget Danmark om udvidelse af bestemmelserne i Rådets forordning (EF) nr. 343/2003 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning, der er indgivet af en tredjelandsborger i en af medlemsstaterne, og Rådets forordning (EF) nr. 2725/2000 om oprettelse af "Eurodac" til sammenligning af fingeraftryk med henblik på en effektiv anvendelse af Dublin-konventionen til også at omfatte Danmark. For en nærmere beskrivelse af Dublinforordningens og Eurodac-forordningens indhold henvises til pkt. 2.1.16.1.

Efter Danmarks parallelaftale til Dublin- og Eurodac-forordningens artikel 5, stk. 2, fremgår det, at Danmark skal afholde sig fra at indgå internationale aftaler, som kan påvirke eller ændre anvendelsesområdet for de nævnte forordninger, og som vedrører fastsættelse af ansvaret for behandling af asylansøgninger eller foranstaltninger vedrørende sammenligning af tredjelandsstatsborgeres fingeraftryk.

I det omfang, at udlændinge, der under afsoning af en fængselsstraf i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdeslovens § 1 a, stk. 2, eller varetægtsfængsling i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, søger asyl, vurderes det, at Dublin- og Eurodac-forordningen vil finde anvendelse. Danmark vil dermed efter Dublinforordningens regler kunne blive ansvarlig for behandlingen af ansøgningen om international beskyttelse, ligesom Danmark vil kunne anmode en anden medlemsstat om at overtage ansøgeren, såfremt denne vurderes at være ansvarlig for behandlingen. Endvidere vil Danmark være forpligtet til at registrere ansøgeren med fingeraftryk i det centrale Eurodac-system i henhold til Eurodac-forordningens regler.

Reglerne for udførsel af lægemidler til tredjelande er delvist reguleret af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/83/EF af 6. november 2001 om oprettelse af en fællesskabskodeks for humanmedicinske lægemidler. Det er vurderingen, at direktivet ikke vil være til hinder for, at der fastsættes regler om lægemiddelhåndtering i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslaget har i perioden fra den 3. marts

2022 til den 31. marts 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Datatilsynet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Tilsynet med Efterretningstjenesterne, alle landets kommuner, ACE Denmark Akkrediteringsinstitutionen, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Akademikernes Centralorganisation, Amnesty Nu, Amnesty International, Andelsboligforeningernes fællesrepræsentation, Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger, Ankestyrelsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsmiljøklagenævnet, Arbejdsmiljørådet, Arbejdsmiljørådgiverne, Arkitektskolen Aarhus, Asylret, ATP, BARID – Board of Airline Representatives in Denmark, Bedsteforældre for Asyl, Beredskabsstyrelsen, Beskæftigelsesrådet, Boligselskabernes Landsforening, borger- og retssikkerhedschefen i Skatteforvaltningen, Bryggeriforeningen, Business Danmark, Bygge-, Anlægs- og Trækartellet, Børnerådet, Børne- og Kulturchefforeningen, Børns Vilkår, Børsmæglerforeningen, Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU, Cepos, Cevea, Copenhagen, Business Academy, Danes Worldwide, Danish Biometrics, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Frie Fagforening, Danmarks Lejerforeninger, Danmarks Rejsebureau Forening, Danmarks Skibsmæglerforening, Danner, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Told & Skatteforbund, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, Danske Rederier, Dansk Forfatterforening, Dansk Forlæggerforening, Dansk Kunstnerråd, Dansk Missionsråd, Dansk PEN, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse, Danske Dagblades Forening, Danske Dramatikeres Forbund, Danske Erhvervsakademier, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier – Bestyrelserne, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier – Lederne, Danske Havne, Danske Kirkers Råd, Danske Regioner, Danske Skønlitterære Forfattere, Danske Advokater, Danske Udlejere, Danske Vandværker, Danske Professionshøjskoler, DANVA, Designskolen Kolding, DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom, De danske sprogcentre, Den Almindelige Danske Lægeforening, Den Danske Dommerforening, Den Danske Europabevægelse, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Katolske Kirke i Danmark, Den Kooperative Arbejdsgiver- og Interesseorganisation i Danmark, Det Danske Akademi, Det Faglige Hus, Det Kriminalpræventive Råd, DI (Dansk Industri), DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur, Digitaliseringsstyrelsen, Copenhagen Business School – CBS) – CBS LAW – Institut for Ledelse, Danmarks Jurist- og Økonomforbund (DJØF), Dansk Retspolitisk Forening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandforening, Ejendomdanmark, Ejerlejlighedernes Landsforening, Erhvervsministeriet, Erhvervsstyrelsen, Erhvervsakademi Dania, Erhvervsakademi Kolding, Erhvervsakademiet Lillebælt, Erhvervsakademi Midtvest, Erhvervsakademi Nordjylland, Erhvervsakademi Sjælland, Erhvervsakademi Sydvest, Erhvervsakademi Århus, EURO-

FISH, European Communications Office (ECO), European Environment Agency, European Investment Bank, Fagbevægelsens Hovedorganisation – FH (tidl. LO), Familieretshuset, FDM, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finans Danmark, Finansforbundet, Finanstilsynet, Flygtningenævnet, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Folketingets Ombudsmand, Foreningen af Danske Skatteankenævn, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen af Fængselsinspektører og Vicefængselsinspektører, Foreningen af Ledere ved Danskuddannelser (FLD), Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Forhandlingsfællesskabet (tidl. Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte), Forsete, Forsikring og Pension, Frie Funktionærer, FrikirkeNet, FSR – danske revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Fængselsforbundet, Færøernes Landstyre, Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere, Global Biodiversity Information Facility (GBIF), Handels, Transport- og Serviceerhvervene, HK/Danmark, HK/Kommunal, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HK Landsklubben Kriminalforsorgen, HK Landsklubben Politiet, HK/Privat, HOFOR, HORESTA, Håndværksrådet, ICORN, Indvandrermedicinsk klinik, Institut for Menneskerettigheder, Indvandrerrådgivningen, International Community / Erhverv Aarhus, International Council for the Exploration of the Sea (ICES), International Organization for Migration (IOM), ISOBRO, IT-Branchen, Journalistforbundet, Justitia, Kirkernes Integrationstjeneste, KL – Kommunernes Landsforening, Knud Vilby (på vegne af Fredsfonden), Kraka, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagforening, Kulturministeriets Rektorkollegium (KUR), Kunstakademiets Arkitektskole, Kunststyrelsen, Kvininfo, Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed (Kvindefredsligaen), Kriminalforsorgsforeningen, Københavns Erhvervsakademi, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet – Det Juridiske Fakultet, Landbrug & Fødevarer, Landsforeningen Adoption & Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Landsorganisation af kvindekrisecentre (LOKK), Landsskatteretten, Ledernes Hovedorganisation, Lejernes Landsorganisation i Danmark, Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, Mellemfolkeligt Samvirke, Mino Danmark, Naalakkersuisut, Nationalbanken, Next, Niels Brock, Odense Retshjælp, Odense Universitetshospital, Offerrådgivningen, Oxfam IBIS, Parliamentary Assembly of the Organization for Security and Cooperation in Europe, Plums Fond for fred, økologi og bæredygtighed (Tidl. Fredsfonden), Politidirektørforeningen, Politiforbundet i Danmark, PROSA – Forbundet af It-professionelle, PRO-Vest, PTU – Livet efter ulykken, RED Rådgivning, Red Barnet, Reden Stop Kvindehandel, Refugees Welcome, Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle Uddannelser (RKU), Retslægerådet, Retspolitisk Forening, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, Samarbejdsgruppen om Børnekonventionen, Samtlige byretter, SAVN, SEGES, Skatteankenkestyrelsen, Skatteministeriet, SMVdanmark, SOS Racisme, SRF Skattefaglig Forening, Statens Kunstråd / Kunststyrelsen, Studenterrådgiv-

ningen, Studievalg Danmark, Sundhedskartellet, Syddansk Universitet – Juridisk Institut, Sø- og Handelsretten, TABU-KA - Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte, Trafikselskabet Movia, Trykkefrihedsselskabet, Udbetaling Danmark, Uddannelsesforbundet, Udlændingenævnet, UNHCR (Regional Representation for Northern Europe), United Nations Childrens Fund (UNICEF), United Nations Development Programme (UNDP), United Nations Environment Programme (UNEP), United Nations Office for Project Services (UNOPS), United Nations Population Fund

(UNFPA), United Nations Women, Ungdommens Uddannelsesvejledning, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Undervisnings- og Forskningsministeriet, Vestre Landsret, World Food Programme (WFP), World Health Organization (WHO), Østre Landsret, Aalborg Universitet – Juridisk Institut, Aarhus Retsbistand, Aarhus Universitet – Juridisk Institut, Ældresagen, Ægteskab uden grænser, Aarhus kommune – Socialforvaltningen, 3F, og 3F Privat Service, Hotel og Restauration.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindredgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Enkelte initiativer i lovforslaget forventes at være forbundet med positive økonomiske konsekvenser for kriminalforsorgen, idet de forventes at bidrage til at reducere belægget i åbne og lukkede fængsler, og derved mindske behovet for udvidelse af disse kapacitetstyper. Afskaffelse af danskbonus for selvforsørgende udlændinge vil desuden medføre en besparelse på Udlændinge- og Integrationsministeriets område, som indgår som finansieringsbidrag i flerårsaftalen for kriminalforsorgens økonomi 2022-2025.	Lovforslaget forventes at have betydelige økonomiske konsekvenser for kriminalforsorgen. Det gælder bl.a. initiativerne om den nye udstationeringsmodel, skærpelsen af straffen for vold mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner samt leje af fængselspladser i udlandet. Sidstnævnte vil ligeledes være forbundet med merudgifter for politiet, Folketingets Ombudsmand, Styrelsen for Patientsikkerhed, Arbejdstilsynet og udlændingemyndighederne. Der blev med flerårsaftalen for kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 afsat finansiering til de forventede merudgifter som følge af lovforslaget.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Lovforslaget medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet. Disse konsekvenser vurderes at være under 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Lovforslaget vurderes at medføre beskedne CO ₂ -udledninger på globalt niveau. Disse udledninger har ikke konsekvenser i forhold til Danmarks nationale drivhusgasudledninger og dermed klimamål, idet udledninger forbundet med internationale flyvninger ikke indgår i Danmarks territoriale drivhusgasopgørelse.
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen

Forholdet til EU-retten	<p>I det omfang, at udlændinge, der under afsoning af en fængselsstraf i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2, eller anbringelse i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, søger asyl, vurderes det, at Dublin- og Eurodac-forordningen vil finde anvendelse. Danmark vil dermed efter Dublinforordningens regler kunne blive ansvarlig for behandlingen af ansøgningen om international beskyttelse, ligesom Danmark vil kunne anmode en anden medlemsstat om at overtage ansøgeren, såfremt denne vurderes at være ansvarlig for behandlingen. Endvidere vil Danmark være forpligtet til at registrere ansøgeren med fingeraftryk i det centrale Eurodac-system i henhold til Eurodac-forordningens regler.</p> <p>Reglerne for udførsel af lægemidler til tredjelande er delvist reguleret af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/83/EF af 6. november 2001 om oprettelse af en fællesskabskodeks for humanmedicinske lægemidler. Det er vurderingen, at direktivet ikke vil være til hinder for, at der fastsættes regler om lægemiddelhåndtering i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse.</p>
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser	<p style="text-align: center;">JA</p> <p style="text-align: right;">NEJ</p> <p style="text-align: right;">X</p>

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at pensioner *overalt* i loven ændres til udslusningsfængsler.

Baggrunden for den foreslåede navneændring er at tydeliggøre, at den dømtes ophold på en sådan institution er en normal del af afsoningen. Der er i den forbindelse ikke tiltænkt nogle indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 2

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 1, at fængselsstraffe, bødestrafte, betingede domme, samfundstjeneste og forvaring fuldbyrdes efter reglerne i loven.

Straffuldbyrdsloven regulerer de rettigheder og pligter under ophold i fængsel.

Det følger bl.a. af lovens § 45, at en indsat har ret til lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand. Sundhedsbehandling af indsatte i fængsler skal som ved behandling i det øvrige sundhedsvæsen ske i overensstemmelse med de grundlæggende regler om patienters retsstilling i sundheds-

loven, herunder reglerne om medinddragelse i beslutninger, informeret samtykke til behandling, information, aktindsigt og tavshedspligt.

Behandlingen er også underlagt de samme patientsikkerhedsmæssige garantier som ved behandling i det øvrige sundhedsvæsen. Det gælder kravet til sundhedspersoner om at udøve sit virke med omhu og samvittighedsfuldhed, reglerne om forbeholdt virksomhed, anvendelse af medhjælp og journalføringspligt i lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed og reglerne om tilsyn, klage og erstatning i sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

Det følger af lægemiddelovens § 39, stk. 3, nr. 8, at kriminalforsorgens institutioner må fordele, opsplitte og udlevere lægemidler, som bruges i behandling af indsatte. Det betyder, at kriminalforsorgens institutioner i et vist omfang uden tilladelse fra Lægemiddelstyrelsen må have medicinskabe eller -rum, hvorfra sundhedspersoner, der opfylder visse nærmere uddannelseskrav, kan ekspedere lægemidler efter en læges ordination til de indsatte. Kriminalforsorgens institutioner har ligeledes mulighed for at håndtere håndkøbslægemidler uden for eventuelle medicinskabe til de indsatte.

Lægemidler til brug i kriminalforsorgens institutioner, der er omfattet af lægemiddelovens § 39, stk. 3, nr. 8, skal håndteres i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1109

af 30. juni 2020 om medicinskabe eller -rum samt håndkøbslægemidler i kriminalforsorgens institutioner.

Efter de gældende regler må kriminalforsorgen ikke udføre lægemidler til en anden stat, uden en tilladelse fra Lægemiddelstyrelsen, jf. lægemiddelovens § 39, stk. 1. Kriminalforsorgen må heller ikke indføre lægemidler fra en anden stat til Danmark uden en tilladelse fra Lægemiddelstyrelsen.

Det er Sundhedsministeriets vurdering, at der – for at sikre danske standarder og patientsikkerhedsmæssige garantier i fængslet i Kosovo – vil være behov for, at visse danske regler på sundhedsområdet med de nødvendige justeringer og fravigelser sættes i kraft for behandlingen i fængslet.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i straffuldbyrdeslovens § 1 a, stk. 1, hvorefter regeringen kan indgå traktat af 26. april 2022 mellem Kongeriget Danmark og Republikken Kosovo om anvendelse af fængslet i Gjilan til fuldbyrdelse af straffe idømt i Danmark, jf. bilag 1, med tilhørende samarbejdsaftale.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at Folketinget giver samtykke til, til at regeringen kan ratificere traktaten med Kosovo med tilhørende samarbejdsaftale om brugen af fængslet i Gjilan i Kosovo til fuldbyrdelse af danske fængselsstraffe, jf. grundlovens § 19.

Det foreslås i § 1 a, stk. 2, at justitsministeren med henblik på at gennemføre den traktat og tilhørende samarbejdsaftale, som er nævnt i stk. 1, kan fastsætte regler om, at fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring skal ske i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af denne traktat.

Bestemmelsen forudsættes udmøntet således, at Direktoratet for Kriminalforsorgen bemyndiges til at bestemme, at fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring kan ske i fængslet i Kosovo.

Der er ikke med bestemmelsen foretaget en nærmere afgrænsning af målgruppen for afsoning i fængslet i Kosovo. Der vil i forbindelse med udmøntningen af bestemmelsen blive fastsat nærmere regler for, hvilke personer som kan afsone i Kosovo. Det forudsættes i den forbindelse, at personer, som er dømt for terror eller krigsforbrydelser, ikke vil blive afsone i fængslet i Kosovo, ligesom personer, som er terminalt syge eller har en alvorlig psykisk lidelse med behov for lægehjælp uden for fængslet, ikke vil blive afsone i fængslet. Det er desuden hensigten, at fængslet alene vil blive anvendt til udvisningsdømte fra lande uden for EU eller EØS. Ordningen vil blive implementeret således, at dømte uden børn i Danmark placeres i fængslet forud for dømte, som har børn i Danmark.

Der vil hvert i hvert enkelt tilfælde skulle foretages en konkret vurdering, således at afsoning i fængslet sker inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, herunder den indsatte ret til privat- og familieliv. Da der er tale om udvisningsdømte, hvor domstolene på tidspunktet for dommen har vurderet, at det er muligt at udvise den pågældende

inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, herunder retten til respekt for privatliv og familieliv efter EMRK artikel 8, må det antages, at udvisningsdømte som udgangspunkt vil kunne overføres til afsoning i Kosovo.

Fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo vil kunne ske uden den pågældendes samtykke.

Justitsministeren vil kunne fastsætte regler om, hvilken myndighed som vil skulle træffe bestemmelse om fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo. En beslutning om, at en person vil blive afsone i fængslet i Kosovo, vil være at anse for en afgørelse i forvaltningslovens forstand og vil være omfattet af forvaltningslovens § 11, stk. 2, nr. 1 og 2. Der vil således ikke være adgang til partsaktindsigt. Der vil dermed heller ikke skulle ske partshøring, jf. forvaltningslovens § 19, stk. 2, nr. 4, ligesom begrundelsen for afgørelser i de pågældende sager alene vil skulle indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet, jf. § forvaltningslovens § 24, stk. 3, 1. pkt.

Det foreslås i § 1 a, stk. 3, at straffuldbyrdesloven og regler fastsat i medfør heraf finder anvendelse ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2, jf. dog stk. 4.

Hermed fastsættes et klart udgangspunkt om, at de indsatte, som afsone i fængslet i Kosovo, vil bevare de samme rettigheder og pligter i straffuldbyrdesloven, som hvis de afsone i fængselsstraffen eller forvaringsdommen i et dansk fængsel. Med ordningen vil de indsatte således i udgangspunktet have samme ret til f.eks. besøg, udgang, beskæftigelse, sundhedsbehandling, m.v., som de ville have ved afsoning i et dansk fængsel. Det forudsættes desuden, at de almindelige forvaltningsretlige regler, som gælder for forvaltningsmyndigheder, herunder bl.a. offentlighedsloven, forvaltningsloven, arkivloven samt uskrevne retsgrundsatninger tillige vil finde anvendelse i forbindelse med fuldbyrdelse af straf i Kosovo.

Med bestemmelsen fastsættes i øvrigt et udgangspunkt om, at de regler, som er fastsat i medfør af straffuldbyrdesloven, tillige vil finde anvendelse ved fuldbyrdelse af straffen i Kosovo.

Det foreslås i § 1 a, stk. 4, 1. pkt., at justitsministeren fastsætter regler om fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Bestemmelsen indebærer, at justitsministeren vil kunne fastsætte nærmere regler for fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, herunder regler for sagsbehandlingen i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo samt regler for selve driften af fængslet i Kosovo.

Der vil bl.a. være mulighed for at fastsætte tilpasse reglerne for afviklingen af besøg og udgang for at sikre, at de pågæl-

dende – med de begrænsninger som afvikling af besøg over landegrænser vil have – har mulighed for at modtage besøg og komme på udgang i et omfang svarende til straffuldbyrdeslovens regler, ligesom der vil kunne fastsættes regler for, at udgang som udgangspunkt vil skulle finde sted i Danmark, medmindre formålet med udgangstilladelsen tilsiger, at det sker i Kosovo. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis formålet med udgangstilladelsen er at besøge en nærtstående person, som er alvorligt syg, i Kosovo, eller hvis der er tale om udgang til et retsmøde i Kosovo.

Der vil desuden – afhængig af de nærmere sikkerhedsmæssige foranstaltninger og vurderingen heraf – kunne fastsættes regler, som giver mulighed for at føre videosamtaler med nærtstående i et vist omfang i forbindelse med udståelse af straf i Kosovo. Der forventes desuden etableret fysiske rammer for besøg svarende til besøgsrammerne i et dansk fængsel. Endelig vil der kunne fastsættes regler om muligheden for transportstøtte til besøg for f.eks. børn af indsatte.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i *1 a, stk. 4, 2. pkt.*, hvorefter ministeren i den forbindelse kan fastsætte regler om, at §§ 67-72 i denne lov finder anvendelse ved transport af de indsatte på Republikken Kosovos territorium til og fra de fængselsfaciliteter, der er omfattet af stk. 1.

Bestemmelsen indebærer, at justitsministeren vil kunne fastsætte regler om, at institutionslederen vil kunne ikende de indsatte disciplinærstraf for forseelser begået under transport til og fra fængslet i Gjilan i Kosovo.

Der vil i den forbindelse kunne fastsættes regler om, at der som disciplinærstraf vil kunne anvendes advarsel, bøde og strafcelle, jf. den nuværende § 68, samt midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, midlertidig begrænsning af retten til telefoni, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 13.

Justitsministeren vil ikke kunne fastsætte regler om, at lovens §§ 67-72 vil finde anvendelse i videre omfang, end hvis forseelsen er begået i fængselsfaciliteterne i Gjilan. Omvendt vil der kunne fastsættes regler om, at lovens §§ 67-72 vil finde anvendelse i mere begrænset omfang, end hvis forseelsen er begået i fængselsfaciliteterne i Gjilan.

Det foreslås endvidere i § *1 a, stk. 4, 3. pkt.*, at ministeren, jf. 1. og 2. pkt., kan fastsætte regler om fravigelse af regler i denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, i det omfang det er nødvendigt for fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Bestemmelsen indebærer, at justitsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2. Justitsministeren bemyndiges desuden til at kunne fastsætte regler om fravigelse af visse regler i straffuldbyrdesloven i det omfang, det er nødvendigt for fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Bemyndigelsen forudsættes anvendt i tilfælde, hvor indholdet af den regel, som ønskes fraveget, er uforenelig med fuldbyrdelsen af straffen i Kosovo med de begrænsninger, der måtte ligge heri. Der vil således ikke kunne ske fravigelse af regler i straffuldbyrdesloven eller regler fastsat i medfør heraf på baggrund af rent ressourcemæssige hensyn, medmindre opretholdelsen af den regel, som ønskes fraveget, vil medføre helt uforholdsmæssigt bebyrdende omkostninger, som ikke står i rimeligt forhold til reglens betydning for den indsatte forhold under afsoning af straffen.

Der forudsættes, at der med bestemmelsen f.eks. vil kunne fastsættes nærmere regler for sundhedsbehandlingen af de indsatte. Der vil således bl.a. blive fastsat regler om, at de indsatte som udgangspunkt skal modtage behandling i fængslet i Kosovo under ansvar af en dansk autoriseret læge og efter danske sundhedsregler eller, hvis nødvendigt, i Danmark. Det forudsættes i den forbindelse, at sundhedsministeren vil fastsætte regler, som sikrer, at den sundhedsfaglige behandling, som måtte være nødvendig at foretage i fængslet, så vidt muligt sker på samme vilkår som ved afsoning i Danmark, herunder i overensstemmelse med danske sundhedsretlige regler, standarder og patientsikkerhedsmæssige garantier.

Det følger af traktatens artikel 19, stk. 2, at sundhedsbehandlingen i visse tilfælde kan udføres på et kosovarisk hospital. Det gælder, hvis behandlingen ikke kræver mere end 3 dages indlæggelse, eller hvor behandling i fængslet eller i Danmark ikke er mulig grundet den indsatte helbredstilstand (akutte tilfælde). Hvis der fastsættes regler herom, vil behandlingen i sådanne tilfælde blive forestået af kosovariske myndigheder og være underlagt kosovarisk ret. Behandlingen vil skulle ske inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser. Der vil i den forbindelse kunne fastsættes regler, som er nødvendige for at sikre, at sundhedsbehandlingen i det kosovariske sundhedssystem lever op til Danmarks internationale forpligtelser. Dette skal bl.a. sikre, at der samlet set ydes de fornødne processuelle garantier i forbindelse med f.eks. fejlbehandling.

Bestemmelsen vil ikke kunne anvendes til at fastsætte regler om, at indsatte ikke har ret til nødvendig sundhedsbehandling.

Endvidere vil der kunne fastsættes regler om fravigelse af reglerne for valg af afsoningsinstitution og overførsel mellem afsoningsinstitutioner, således at der på baggrund af nogle nærmere bestemte kriterier kan ske afsoning i fængslet i Kosovo uafhængigt af den dømtes bopæl i Danmark, og således at mulighederne for at blive overført til anden afsoningsinstitution i visse tilfælde vil kunne indskrænkes ved afsoning i fængslet i Kosovo. Afgørelser herom vil dog i alle tilfælde skulle træffes i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

Der vil også være mulighed for at tilpasse reglerne om disciplinærstraf, idet det bl.a. følger af straffuldbyrdeslovens § 67, stk. 1, nr. 5, at der kan ikendes disciplinærstraf

ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, ligesom det fremgår af § 67, stk. 1, nr. 7, at der kan ikendes disciplinærstraf ved overtrædelse af straffelovgivningen, når overtrædelsen tillige indebærer en selvstændig krænkelse af orden eller sikkerhed i institutionen. Kriminalitet begået i Kosovo – herunder i fængslet – vil som udgangspunkt falde under kosovarisk straffemyndighed og således blive strafforfulgt i Kosovo, hvorfor der kan opstå behov for at tilpasse reglerne for disciplinærstraf i de tilfælde, hvor det er knyttet op på en strafferetlig overtrædelse.

Da fængslet i Kosovo hovedsageligt vil blive indrettet med dobbeltceller, vil der i øvrigt kunne ske fravigelse af det i straffuldbyrdsloven fastsatte udgangspunkt om, at den indsatte har ret til at afsone sin straf uden eller med begrænset fællesskab med andre indsatte, således at dømte, som skal udstå fængselsstraf eller forvaring i fængslet i Kosovo, og som ønsker at afsone uden eller med begrænset fællesskab, alene vil kunne udstå straffen uden eller med begrænset fællesskab i det omfang, det er muligt i fængslet i Kosovo af hensyn til den fulde udnyttelse af kapaciteten i fængslet. Der kan således ikke ske overførsel fra fængslet i Kosovo til et fængsel eller en arrest i Danmark med henvisning til, at man ønsker at afsone uden eller med begrænset fællesskab.

Der vil kunne opstå øvrige tilfælde, hvor afsoningen i Kosovo nødvendiggør en fravigelse af straffuldbyrdslovens regler. Det vil skulle tillægges afgørende betydning ved udstedelsen af reglerne, at de indsatte forhold grundlæggende svarer til forholdene i et dansk fængsel, ligesom Danmarks internationale forpligtelser skal overholdes.

Det foreslås i § 1, a, stk. 5, 1. pkt., at sundhedsministeren fastsætter regler om, hvilke regler på sundhedsområdet, der skal finde anvendelse for den sundhedsfaglige behandling af indsatte, der foretages i de fængselsfaciliteter, der er omfattet af stk. 1.

Den foreslåede bemyndigelse til sundhedsministeren vil først kunne udmøntes, når justitsministeren har fastsat regler om, i hvilke situationer, der vil skulle ske sundhedsbehandling i fængslet i Kosovo og i hvilke situationer reglerne om sundhedsbehandling i straffuldbyrdsloven og regler udstedt i medfør deraf bør fraviges. Dette forudsættes alene at være i akutte tilfælde, hvor behandlingen skal ske på et kosovarisk hospital eller hvor behandlingen alene vil kræve 3 dages indlæggelse.

Den foreslåede bemyndigelse vil kunne anvendes til at fastsætte regler om de sundhedsfaglige og patientsikkerhedsmæssige forhold i fængslet i Kosovo. Den foreslåede bemyndigelse til sundhedsministeren skal sikre, at det med de nødvendige tilpasninger og fravigelser bliver muligt at lade regler, som gælder for andre behandlingssteder i Danmark, herunder fængsler, og som varetager hensynet til patientsikkerheden, også skal finde anvendelse for fængslet i Kosovo. Bemyndigelsen vil ikke kunne anvendes til at fastsætte

regler for den sundhedsfaglige behandling, der foregår i det kosovariske sundhedsvæsen.

Det er efter Sundhedsministeriets vurdering vanskeligt på forhånd at klarlægge i fuldt omfang, hvilke regler der med de nødvendige tilpasninger og fravigelser vil skulle gælde for at sikre patientsikkerheden, og der kan således ikke udtømmende i fuldt omfang redegøres for, hvilke regler bemyndigelsen vil blive anvendt til at sætte i kraft. Hvilke regler, der konkret anses for nødvendige at sætte i kraft, vil bl.a. afhænge af lokale forhold, patientsikkerhedsmæssige standarder, sprog m.v. De samme hensyn vil også kunne begrunde, at reglerne ikke sættes i kraft, fordi de vil kunne være umulige eller uforholdsmæssigt vanskelige af implementere eller overholde.

Det forudsættes, at bemyndigelsen vil blive udmøntet til at sikre, at den sundhedsfaglige behandling, som måtte være nødvendig at foretage i fængslet, så vidt muligt sker på samme vilkår som ved afsoning i Danmark, herunder i overensstemmelse med danske sundhedsretlige regler, standarder og patientsikkerhedsmæssige garantier.

Det forudsættes således, at bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte, at reglerne i sundhedslovens pkt. III om patienters retsstilling vil skulle finde anvendelse. Det gælder reglerne om patienters medinddragelse i beslutninger, informeret samtykke til behandling, information, aktindsigt og tavshedspligt. Herved sikres det, at indsatte i fængslet i Kosovo på samme måde som patienter i det øvrige sundhedsvæsen og i fængsler i Danmark sikres de grundlæggende rettigheder.

Det er også forventningen, at der i medfør af den foreslåede bemyndigelse vil blive fastsat regler om, at regler om sundhedspersoners pligter vil skulle gælde. Det vil bl.a. gælde reglerne i lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed (autorisationsloven) om, at autoriserede sundhedspersoner under udøvelsen af deres virksomhed er forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed, herunder ved benyttelse af medhjælp, økonomisk ordination af lægemidler m.v., reglerne om forbeholdt virksomhed for visse grupper af sundhedspersoner, og regler om anvendelse af medhjælp og journalføringspligt. Herved sikres det, at de krav, der gælder til sundhedspersoner og deres medhjælp, der udøver deres virksomhed i det danske sundhedsvæsen såvel som i fængsler i Danmark, også gælder for de sundhedspersoner, som foretager behandling af indsatte i fængslet i Kosovo.

Den foreslåede bemyndigelse forventes også anvendt til at sikre, at Styrelsen for Patientsikkerhed kan føre tilsyn med den behandling, der foretages i fængslet. Det gælder reglerne i sundhedsloven om styrelsens tilsyn med behandlingssteder, gebyrer for tilsynet, adgang til oplysninger og lokaler, såvel som reglerne i autorisationsloven om tilsyn med sundhedspersoner, herunder regler om sanktioner m.v. Sættes reglerne i kraft, vil det bl.a. betyde, at Styrelsen for Patientsikkerhed, hvis de sundhedsmæssige forhold i fængs-

let kan bringe patientsikkerheden i fare, kan give påbud til behandlingsstedet i fængslet under Direktoratet for Kriminalforsorgen, hvori der opstilles sundhedsmæssige krav til den pågældende virksomhed, eller give påbud om midlertidigt at indstille virksomheden helt eller delvis. Styrelsen for Patientsikkerheds organisatoriske tilsyn vil omfatte tilsyn med al sundhedsfaglig behandling, som foretages i fængslet, uanset om behandlingen udføres af dansk autoriserede sundhedspersoner eller kosovarisk personale, idet den danske institutionsledelse vil have ansvar for, at al behandling udført i fængslet sker inden for fagligt forsvarlige rammer.

Det vil også betyde, at Styrelsen for Patientsikkerhed vil kunne føre tilsyn med de dansk autoriserede sundhedspersoner, som udfører behandling i fængslet, og at styrelsen i forbindelse med dette tilsyn vil kunne iværksætte tilsynsforanstaltninger over for den dansk autoriserede sundhedspersonen på baggrund af deres sundhedsfaglige virke. Sundhedsbehandling foretaget i fængslet vil således kunne indgå i vurderingen af dansk autoriseret sundhedspersoners faglige virksomhed og egnethed på lige fod med behandlinger, som foretages på behandlingssteder i Danmark. Det er hensigten, at Styrelsen for Patientsikkerhed skal kunne føre et reaktivt tilsyn og et frekvensbaseret tilsyn. Det frekvensbaserede tilsyn vil skulle træde i stedet for det risikobaserede, jf. nedenfor.

Derudover forventes den foreslåede bemyndigelse anvendt til at sikre de indsatte klage- og erstatningsadgang over den sundhedsfaglige behandling, de har modtaget i fængslet. Det gælder bl.a. reglerne i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet (klage- og erstatningsloven) om muligheden for at klage til Styrelsen for Patientklager over behandlingssteder og behandlingsforløb og til Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn over autoriserede sundhedspersoners sundhedsfaglige virksomhed. Det vil også gælde reglerne om den særlige patienterstatningsordning for behandlings- og lægemiddelskader.

Det forventes også, at den foreslåede bemyndigelse vil blive anvendt til at fastsætte regler om, at lov om lægemidler skal gælde helt eller delvist. Det gælder bl.a. reglerne for kriminalforsorgens institutioners fordeling, opsplnitning og udlevering af lægemidler, som bruges i behandling af indsatte. I forlængelse heraf vil bemyndigelsen forventeligt blive anvendt til at fastsætte regler om, at lægemidler til brug i den kriminalforsorgsinstitution, der er placeret i Kosovo, skal håndteres i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1109 af 30. juni 2020 om medicinskabe eller -rum samt håndkøbslægemidler i kriminalforsorgens institutioner med de eventuelle nødvendige tilpasninger og fravigelser. Det vil desuden kunne være relevant at sætte lægemiddellovgivningens regler om indberetning af bivirkninger i kraft.

I forbindelse med fastsættelse af regler efter § 1 a, stk. 5, 1. pkt., foreslås det i § 1 a, stk. 5, 2. pkt., at ministeren i denne forbindelse kan fastsætte regler om tilpasning og fravigelse af regler, i det omfang det er nødvendigt for fuldbyrdelse

af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Det betyder for det første, at love og regler fastsat i medfør heraf vil kunne sættes i kraft helt eller delvist. Hermed sikres det, at der ikke sættes bestemmelser i love i kraft, som ikke er relevante eller i praksis ikke vil kunne overholdes eller implementeres. Det betyder også, at de love og bestemmelser, som påtænkes sat i kraft, vil kunne sættes i kraft med de tilpasninger, som vurderes at være nødvendige for, at reglerne vil kunne implementeres og fungere i praksis. Der vil f.eks. kunne være tale om, at opgaver, som efter loven er pålagt én myndighed overlades til en anden, hvis det f.eks. af praktiske grund forekommer mest hensigtsmæssigt.

Der vil også kunne være tale om fravigelser af regler om sprogkrav, som ikke vil kunne overholdes som følge af fængslets placering i udlandet. Derudover vil der eksempelvis kunne være tale om tilpasninger af reglerne om Styrelsen for Patientsikkerheds risikobaserede tilsyn med behandlingssteder, f.eks. med henblik på at sikre et frekvensbaseret tilsyn i stedet for et risikobaseret tilsyn. Der vil også kunne være tale om tilpasning af love og bekendtgørelses anvendelsesområde, f.eks. den territoriale eller organisatoriske afgrænsning, som kan være til hinder for, at reglerne ikke vil kunne gælde for forhold uden for Danmark. Det skal understreges, at der ikke som fravigelse eller tilpasning vil kunne ses fuldstændigt bort fra grundlæggende patientrettigheder, herunder regler om patienters retsstilling, tilsyn- klage- og erstatningsadgang, derved at de ikke sættes i kraft. Fravigelse vil derimod kunne omfatte fravigelse af særlige krav til måden, metoden, omfang eller lignende, som rettigheden udøves på. Der kan eksempelvis være tale om måden en klagesag behandles eller en tilsynssag føres på, krav til journalføring og indsigt.

Det bemærkes, at der, i takt med at ordningen gennemføres, også kan vise sig behov for, at sætte øvrige love på sundhedsområdet med de nødvendige tilpasninger i kraft, hvis det måtte være nødvendigt for sikre, at den sundhedsfaglige behandling, som måtte være nødvendig at foretage i fængslet, så vidt muligt sker på samme vilkår som ved afsoning i Danmark, herunder i overensstemmelse med danske sundhedsretlige regler, standarder og patientsikkerhedsmæssige garantier.

Med § 1 a, stk. 6, foreslås det, at sundhedsministeren endvidere kan fastsætte regler om tilpasning og fravigelse af reglerne på sundhedsområdet, i det omfang det er nødvendigt for at sikre patientsikkerheden eller lægemiddelforsyningen i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af stk. 1.

Bestemmelsen forudsættes anvendt i tilfælde, hvor de gældende regler på sundhedsområdet i Danmark er til hinder for, at de påtænkte sundhedsfaglige aktiviteter i fængslet kan lade sig gøre. Et eksempel herpå er reglerne for udførsel af lægemidler fra Danmark til andre stater, der i praksis

forventes at være til hinder for, at lægemidler kan udføres fra Danmark til fængslet.

Med henblik på at muliggøre anvendelsen af lægemidler markedsført i Danmark forventes bestemmelsen anvendt til at fastsætte regler om kriminalforsorgens mulighed og vilkår for udførsel af lægemidler, herunder lægemidler med euforiserende stoffer, fra Danmark til den kriminalforsorgsinstitution, der er placeret i Kosovo. Der vil i forlængelse heraf blive fastsat regler, som skal sikre, at lægemidler, der er udført af kriminalforsorgen til fængslet i Kosovo, som udgangspunkt ikke genindføres til Danmark.

Der kan, i takt med at ordningen gennemføres, også vise sig behov for at fravige andre regler på sundhedsområdet i Danmark. Anvendelsen af bestemmelsen vil dog være begrænset til det nødvendige for, at de sundhedsfaglige aktiviteter i et fængsel i Kosovo kan lade sig gøre.

Det foreslås i § 1 a, stk. 7, at databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven og retshåndhævelsesloven finder anvendelse for behandling af personoplysninger i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Således vil fængslet i Kosovo skulle overholde de samme databeskyttelsesregler som fængsler i Danmark, herunder betingelser for og krav til behandling af personoplysninger, regler om registrerede rettigheder og betingelserne for overførsel af personoplysninger til tredjelande.

Den foreslåede bestemmelse indebærer i øvrigt, at Datatilsynet får beføjelse til at føre tilsyn med behandlingen af personoplysninger i fængslet, som foretages i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring, jf. databeskyttelseslovens § 27 og retshåndhævelseslovens § 37.

Det foreslås i § 1 a, stk. 8, at justitsministeren kan fastsætte regler for behandling af personoplysninger i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Det er hensigten, at der bl.a. skal fastsættes nærmere regler om formålet med behandling af personoplysninger, der udveksles med fængslet i Kosovo, og at databeskyttelseslovgivningens regler om tredjelandsoverførsler gælder for videregivelse eller udlevering af personoplysninger til andre myndigheder i Kosovo, andre tredjelande eller internationale organisationer. Det er endvidere hensigten, at det skal fastsættes procedurer for videregivelse af personoplysninger fra fængslet til andre myndigheder i Kosovo, andre tredjelande og internationale organisationer. Desuden er det hensigten, at der i nødvendigt omfang skal kunne fastsættes andre bestemmelser om behandling af personoplysninger i fængslet med henblik på at gennemføre relevante dele af traktaten og samarbejdsaftalen med Kosovo om fuldbyrdelse af danske straffe i fængslet.

Det foreslås i 1 a, stk. 9, at Folketingets Ombudsmands virksomhed omfatter den danske forvaltningsmyndighed, som

udøves i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Bestemmelsen indebærer, at Folketingets Ombudsmands virksomhed kommer til at omfatte den forvaltningsvirksomhed, som de danske myndigheder er ansvarlige for, og som udøves i henhold til dansk ret, herunder straffuldbyrdelsesloven samt regler udstedt i medfør heraf, ved fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring i fængslet i Kosovo.

På tilsvarende vis vil ombudsmandens kompetence omfatte den forvaltningsvirksomhed, som udøves af danske forvaltningsmyndigheder efter øvrig dansk ret, herunder reglerne om arbejdsmiljø, sundhedsbehandling, samt reglerne i udlændingeloven og hjemrejseloven.

I det omfang det kosovarisk ansatte personale udøver forvaltningsvirksomhed, herunder anvender magt m.v., efter dansk ret, vil personalet blive betragtet som en del af den danske myndighed, og forvaltningsvirksomheden vil dermed være omfattet af ombudsmandens kompetence, uanset at de pågældende vil være ansat af de kosovariske myndigheder.

Ombudsmandens kompetence vil ikke omfatte den forvaltningsvirksomhed, som udøves af kosovariske myndigheder. Kompetencen til at føre tilsyn vil derimod kunne henhøre under den kosovariske ombudsmand, for så vidt denne er kompetent i henhold til kosovarisk lovgivning, jf. også traktatens artikel 30. Ombudsmanden vil inden for rammerne af databeskyttelseslovgivningen, herunder databeskyttelsesforordningens artikel 49, i almindelighed kunne udveksle nødvendige oplysninger med den kosovariske ombudsmand til brug for udøvelsen af ombudsmandens kompetence.

Det foreslås i § 1 a, stk. 10, 1. pkt., at Folketingets Ombudsmands virksomhed efter stk. 9 udøves i overensstemmelse med lov om Folketingets Ombudsmand.

Ombudsmanden vil således kunne bedømme, om danske forvaltningsmyndigheder m.v. i Kosovo handler i strid med gældende dansk ret eller på anden måde gør sig skyldige i fejl eller forsømmelser ved udøvelsen af deres opgaver, jf. ombudsmandslovens § 21. Ombudsmanden vil også kunne bedømme forhold vedrørende en institutions eller myndigheds indretning og drift samt forhold vedrørende behandlingen af og aktiviteterne for institutionens eller myndighedens brugere ud fra almenmenneskelige og humanitære synspunkter, jf. ombudsmandslovens § 18.

Folketingets Ombudsmand vil i overensstemmelse med de almindelige regler i ombudsmandsloven kunne modtage klager fra enhver samt tage sager op af egen drift, jf. ombudsmandslovens §§ 13 og 17. I førstnævnte tilfælde gælder det almindelige princip i ombudsmandslovens § 14, hvorefter ombudsmanden ikke kan behandle klager over forhold, der kan indbringes for en anden forvaltningsmyndighed, før denne myndighed har truffet afgørelse. I sager, hvor ombudsmanden efter praksis inddrager kriminalforsorgens områdekontor ved behandling af en sag eller en klage over et fængsel eller en arrest, vil ombudsmanden i sager vedrø-

rende fængslet i Kosovo kunne rette henvendelse til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Ombudsmanden vil i relation til fængslet i Kosovo skulle varetage opgaven som Danmarks nationale forebyggende mekanisme, jf. den valgfri protokol til FN's torturkonvention, i relation til fængslet i Kosovo, herunder som i Danmark med inddragelse af DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur og Institut for Menneskerettigheder.

Til brug for udøvelsen af ombudsmandens kompetence vil ombudsmanden have ret til at forlange oplysninger, dokumenter, udtalelser, indkaldelse til afhøring for retten, besigtigelse af tjenestesteder og lokaler samt afholde samtaler med bl.a. indsatte og personale, jf. lovens § 19. Det vil være de danske myndigheder, herunder den danske institutionsleder, som vil være ansvarlig for, at ombudsmanden får adgang til oplysninger i henhold til § 19.

De oplysninger, som ombudsmanden anmoder om, vil skulle være på enten dansk eller engelsk. Det vil i den forbindelse være de danske myndigheder, herunder den danske institutionsleder, som er ansvarlig for, at ombudsmanden på forlangende får oplysningerne på et af disse sprog. Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af traktatens artikel 5, stk. 1 og 2, at arbejds sproget i fængslet vil være engelsk, og at dokumenter i relevant omfang vil skulle udformes eller oversættes til dansk eller engelsk.

Den danske institutionsleder vil skulle sikre, at der er tolk til stede, hvis brugerne og ombudsmandens besøgshold ikke taler det samme sprog. Tilsvarende gælder, hvis personalet og besøgsholdet ikke taler samme sprog.

Folketingets Ombudsmand vil over for de danske forvaltningsmyndigheder kunne anvende de reaktionsmuligheder, der er hjemlet i ombudsmandslovens kapitel 7. Folketingets Ombudsmand vil således kunne fremsætte kritik, afgive henstillinger samt i øvrigt fremsætte sin opfattelse af sagen. Ombudsmanden vil desuden kunne give Folketinget og vedkommende minister m.v. meddelelse om mangler ved gældende love eller administrative bestemmelser, som ombudsmanden i særlige tilfælde bliver opmærksom på, jf. lovens § 12.

Det foreslås i § 1 a, stk. 10, 2. pkt., at Folketingets Ombudsmand i den forbindelse kan påse, at danske myndigheder overholder forpligtelsen til at sikre, at de indsatte som overdrages til de kosovariske myndigheder behandles i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

Ombudsmanden vil ikke føre tilsyn med den forvaltningsvirksomhed, som udøves af de kosovariske myndigheder, men ombudsmanden vil kunne påse, at danske myndigheder sikrer overholdelse af Danmarks internationale forpligtelser også i det omfang, det påhviler Danmark at sikre, at kosovariske myndigheder overholder disse.

Ombudsmanden vil i den forbindelse kunne påse de kontrolforanstaltninger, som de danske myndigheder har iværksat

med henblik på at sikre, at Danmarks internationale forpligtelser overholdes, ligesom ombudsmanden vil kunne foretage en vurdering af, om disse kontrolforanstaltninger må anses for egnede og tilstrækkelige til at sikre dette.

Det vil også i denne situation være de danske myndigheder, herunder institutionslederen, som vil være ansvarlig for indhentelsen af oplysninger fra de udenlandske myndigheder, herunder f.eks. sundhedsoplysninger eller oplysninger om strafforfølgning eller -fuldbyrdelse vedrørende straffbare forhold begået under afsoningen i Kosovo, i det omfang ombudsmanden anmoder om dette med henblik på at sikre, at ombudsmanden kan føre et tilsyn.

Det foreslås i § 1 a, stk. 11, at udsendte medarbejdere, der bistår med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2, vil kunne oppebære udetillæg m.v. efter regler, der fastsættes af vedkommende ressortminister. Det samme gælder for udsendte medarbejdere, der behandler sager i Kosovo efter udlændingelovgivningen.

Bestemmelsen indebærer, at medarbejdere, der udsendes til visse former for tjeneste i Kosovo med henblik på at bistå med arbejdet vedrørende fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring af dømte, kan oppebære en tilsvarende godtgørelse (udetillæg) m.v. som fastsat for ansatte i udenrigstjenesten. Det samme gælder for udsendte medarbejdere, der behandler sager i Kosovo efter udlændingelovgivningen, herunder sagsbehandling af udlændinges asylsager eller udsendelsessager m.v.

De nærmere regler for udetillæg m.v. til de udsendte medarbejdere fastsættes af vedkommende ressortminister, herunder på grundlag af de principper, der gælder for udsendte i udenrigstjenesten. Der henvises til § 7 i lov om udenrigstjenesten, ligesom en tilsvarende bestemmelse findes for forsvarets personel, jf. § 11, stk. 2, i lov om forsvarets personel.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.4.

Til nr. 3

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 2, stk. 1, at Justitsministeriet er den øverste administrative myndighed for kriminalforsorgen.

Direktoratet for Kriminalforsorgen under Justitsministeriet varetager den centrale ledelse og administration af fuldbyrdelsen af de i lovens § 1 nævnte straffe, jf. stk. 2.

Under Direktoratet for Kriminalforsorgen skal der være et antal kriminalforsorgsområder, jf. stk. 3. Justitsministeren fastsætter antallet af kriminalforsorgsområder, områdernes geografiske placering og fordeling af lokale kriminalforsorgsinstitutioner mellem områderne.

Justitsministeriet kan i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage Direktoratet for Kriminalforsorgens eller et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter lo-

ven. Direktoratet for Kriminalforsorgen kan tilsvarende i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven, jf. stk. 5.

Det foreslås, at der foretages en ændring i straffuldbyrdelseslovens § 2, stk. 3, således at »skal der være« ændres til »hører«, og at »og en institution i Kosovo« indsættes efter »kriminalforsorgsområder«.

Ændringen indebærer, at institutionen i Kosovo vil blive etableret som en selvstændig myndighed umiddelbart under Direktoratet for Kriminalforsorgen, således at institutionen ikke vil indgå i et kriminalforsorgsområde.

Der vil være tale om en særegen myndighedsopbygning, idet forvaltningsvirksomheden vil blive varetaget af ansatte i den danske kriminalforsorg, som arbejder i fængslet, og af lokalt ansatte, som er ansat af den kosovariske myndighed. Det kosovarisk ansatte personale vil dog, i det omfang de udøver forvaltningsvirksomhed i henhold til dansk ret, være at anse for en del af den danske myndighed. Både det dansk ansatte personale og de kosovarisk ansatte vil skulle udøve deres beføjelser i henhold til reglerne i straffuldbyrdelsesloven og regler udstedt i medfør deraf. Forvaltningsvirksomheden vil i øvrigt være underlagt almindelige forvaltningsretlige regler, herunder lov om offentlighed i forvaltningen (offentlighedsloven) og forvaltningsloven samt uskrevne retsgrundsætninger og principper. Det kosovarisk ansatte personale vil dog være underlagt kosovariske ansættelsesretlige regler.

Institutionen i Kosovo være underlagt en dansk ledelse, der vil være ansvarlig for, at afsoningen sker i overensstemmelse med straffuldbyrdelsesloven og regler udstedt i medfør deraf, anden dansk lovgivning samt Danmarks internationale forpligtelser.

Institutionslederen vil skulle påse, at den behandling af de indsatte, som i henhold til traktaten sker efter kosovariske regler, herunder under transport på kosovarisk territorium eller i forbindelse med hospitalsindlæggelse i Kosovo eller ved strafforfølgning og -fuldbyrdelse af strafbare forhold begået i Kosovo, sker inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser.

Heri ligger, at institutionslederen vil skulle følge op på eventuelle klager fra de indsatte i forbindelse med behandlingen uden for fængslet, ligesom institutionslederen – under inddragelse af øvrige relevante myndigheder – løbende vil skulle påse, om de indsatte bliver behandlet i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser uden for fængslet under fuldbyrdelsen af straffen. Institutionslederen vil i den forbindelse være ansvarlig for at påtale eventuelle krænkelser eller lignende over for den kosovariske administrative chef, hvilket i yderste konsekvens vil kunne håndteres som et traktatbrud.

Institutionslederen vil ikke være forpligtet til at føre et generelt tilsyn med det kosovariske sundhedsvæsen. Institutionslederen vil dog være forpligtet til at påse, at den

behandling som de indsatte modtager på et kosovarisk hospital er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Institutionslederen vil på tilsvarende vis være forpligtet til at påse, at Danmarks internationale forpligtelser overholdes i forbindelse med transport af de indsatte uden for fængslet og ved strafforfølgning og -fuldbyrdelse af strafbare forholdet begået i Kosovo.

Som det følger af traktatens artikel 18, stk. 5, vil institutionslederen kunne deltage under transport og vil i den forbindelse løbende kunne påse, at Danmarks internationale forpligtelser overholdes. Institutionslederen vil endvidere kunne indhente oplysninger om strafforfølningen i Kosovo, jf. traktatens artikel 24, stk. 4. Endelig vil fængslets sundhedsfaglige klinik kunne modtage sundhedsjournaler vedrørende den sundhedsbehandling, som har fundet sted i det kosovariske sundhedsvæsen, jf. traktatens artikel 19, stk. 9.

Den nærmere udmøntning af institutionslederens forpligtelser til at påse overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser i forbindelse med de indsattes ophold uden for fængsel vil, forud for ibrugtagelsen af fængslet i Kosovo, blive klarlagt i retningslinjer, som vil blive udarbejdet i samarbejde mellem Justitsministeriet, kriminalforsorgen og øvrige relevante myndigheder.

Der er desuden tale om en sproglig ændring fra »skal der være« til »hører«, der skal ses i sammenhæng med den foreslåede tilføjelse til bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.2.

Til nr. 4

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 2, stk. 1, at Justitsministeriet er den øverste administrative myndighed for kriminalforsorgen.

Direktoratet for Kriminalforsorgen under Justitsministeriet varetager den centrale ledelse og administration af fuldbyrdelsen af de i lovens § 1 nævnte straffe, jf. stk. 2.

Under Direktoratet for Kriminalforsorgen skal der være et antal kriminalforsorgsområder, jf. stk. 3. Justitsministeren fastsætter antallet af kriminalforsorgsområder, områdenes geografiske placering og fordeling af lokale kriminalforsorgsinstitutioner mellem områderne.

Justitsministeriet kan i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage Direktoratet for Kriminalforsorgens eller et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven. Direktoratet for Kriminalforsorgen kan tilsvarende i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven, jf. stk. 5.

Det foreslås i § 2, stk. 5, at institutionen i Kosovo kan udøve de beføjelser og er underlagt de forpligtelser, der i denne lov er tillagt kriminalforsorgsområderne

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at fængslet i Ko-

sovo vil have de samme beføjelser og vil være underlagt de samme forpligtelser, som i dag er tillagt kriminalforsorgsområderne efter straffuldbyrdelsesloven eller bestemmelser udstedt i medfør deraf.

De kompetencer, som normalt udføres af det overordnede kriminalforsorgsområde vil i stedet skulle varetages af institutionslederen, dog således at visse opgaver af større betydning vil kunne behandles af direktoratet, jf. lovens § 2, stk. 5, 2. pkt., eller i henhold til det almindelige over-/underordningsforhold.

Det forudsættes i den forbindelse, at direktoratet i højere grad end tilfældet er med kriminalforsorgsområderne i dag vil være tilbøjelig til at udnytte adgangen til call-in, således at direktoratet i højere grad vil beslutte at overtage institutionens kompetencer i enkelt-sager eller grupper af sager.

Den foreslåede ordning vil indebære, at de indsatte vil kunne klage over afgørelser truffet af institutionen, såfremt der er hjemmel til at påklage afgørelser truffet af et kriminalforsorgsområde, jf. bekendtgørelser udstedt efter straffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.2.

Til nr. 5

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 42, stk. 5, at justitsministeren fastsætter regler om ydelser efter stk. 1 og 2 og i den forbindelse kan fastsætte regler om, at andre indsatte, der er fraværende fra beskæftigelse, skal have udbetalt vederlag for beskæftigelse. Der kan endvidere fastsættes regler om ordningerne nævnt i stk. 3 og 4.

Det følger af den foreslåede ændring af straffuldbyrdelseslovens § 42, stk. 5, 2. pkt., at der endvidere kan fastsættes regler om ordningerne nævnt i stk. 3 og 4, herunder om andelen af vederlaget, der skal opspares for indsatte, der er udvist af landet ved dom.

Den foreslåede ændring af straffuldbyrdelseslovens § 42, stk. 5, 2. pkt., vil medføre, at der kan fastsættes regler om andelen af vederlaget, der skal opspares for indsatte, der er udvist af landet ved dom.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der blive fastsat nærmere administrative regler om tvungen opsparing for udvisningsdømte.

Det vil blive fastsat, at andelen af den tvungne opsparing af vederlag for beskæftigelse øges fra 15 pct. til som udgangspunkt 50 pct. for udvisningsdømte.

Det vil i den forbindelse blive fastsat, at de yderligere tvangsopsparede midler (35 pct. af tvungne opsparing af vederlag for beskæftigelse) alene vil kunne anvendes til dækning af hjemrejseudgifter, og at den øgede tvangsopsparing vil skulle udbetales, hvis effektueringen af udsendelsen af den pågældende efter løsladelse umiddelbart må anses for

udsigtsløs. Den forskelsbehandling, der sker isoleres dermed til hjemrejseudgifter.

Udgifter, som den indsatte skal afholde i forbindelse med hjemrejse modregnes i det opsparede beløb, hvis ikke den indsatte selv afholder udgifterne.

Det vil derudover blive fastsat, at en udvisningsdømt indsat, som har et beløb stående på opsparingskontoen ved løsladelsen, skal have beløbet udbetalt senest ved hjemrejsen.

Baggrunden for den tiltænkte administrative regel er, at udvisningsdømte har højere udgifter til hjemrejse end ikke-udvisningsdømte har til udgang og løsladelse.

Det forudsættes, at ordningen administreres i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet. I det omfang kriminalforsorgsområdet kan konstatere, at den *yderligere* tvungne opsparing (15-50 pct. af den tvungne opsparing af vederlag for beskæftigelse) åbenbart overstiger de samlede udgifter, som den pågældende vil skulle afholde i forbindelse med hjemrejse, forudsættes det således, at kriminalforsorgsområdet undlader at tilbageholde yderligere beløb til opsparingen. Et sådant beløb vil skulle udbetales til den indsatte.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.8.

Til nr. 6

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 42, stk. 5, at justitsministeren fastsætter regler om ydelser efter stk. 1 og 2 og kan i den forbindelse fastsætte regler om, at andre indsatte, der er fraværende fra beskæftigelse, skal have udbetalt vederlag for beskæftigelse. Der kan endvidere fastsættes regler om ordningerne nævnt i stk. 3 og 4.

Det følger af den foreslåede § 42, stk. 5, 3. pkt., at der desuden kan fastsættes regler om løsladelsesbeløb, herunder at visse indsatte, der er udvist af landet ved dom, ikke er omfattet heraf

Hvis lovforslaget vedtages, vil der blive fastsat nærmere administrative regler om løsladelsesbeløb.

Det vil i den forbindelse blive fastsat, at udvisningsdømte, der straks efter endt afsoning udsendes med bistand fra udlændingemyndighederne, eller efter afsoningen varetægtsfængsles med henblik på senere udsendelse ikke har krav på løsladelsesbeløb.

Baggrunden for den tiltænkte administrative regel er, at denne gruppe af udvisningsdømte ikke har samme behov som øvrige udvisningsdømte for at få udbetalt et beløb i forbindelse med løsladelse, da der i den øvrige lovgivning på anden måde er taget hånd om denne gruppe af udvisningsdømtes behov for småfor nødheder under selve udsendelsen, når den forstås af udlændingemyndighederne, og under varetægtsfængsling.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.8.

Til nr. 7

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 50, 1. pkt., at justitsministeren fastsætter regler om tilladelse til udgang. Det fremgår af bestemmelsens 2. pkt., at det i forbindelse med sådanne regler kan bestemmes, at tilladelse til udgang først kan gives efter ophold i et bestemt tidsrum i institutionen og efter udståelse af en bestemt del af straffen, samt at tilladelse til udgang ikke kan gives i et tidsrum af 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet efter tilsigelse til afsoning.

Det følger af den foreslåede ændring af § 50, 2. pkt., at det i forbindelse med sådanne regler kan bestemmes, at tilladelse til udgang ikke kan gives i et tidsrum af op til 6 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.

Den foreslåede ændring af § 50, 2. pkt., vil medføre, at der kan fastsættes regler om, at tilladelse til udgang ikke kan gives i et tidsrum af op til 6 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.

Der foreslås ingen ændringer af, at der ved udeblivelse forstås, at den domfældte ikke møder på det tidspunkt, hvortil den pågældende er tilsagt til afsoning, og at dette skyldes omstændigheder, som må lægges den pågældende til last. Kan den domfældte derimod godtgøre, at undladelsen af at møde til afsoning i overensstemmelse med tilsigelsen skyldes omstændigheder, som ikke kan lægges den pågældende til last – f.eks. i et tilfælde, hvor den domfældte er mødt for sent som følge af en togforsinkelse el.lign. – er den pågældende ikke udeblevet uden lovlig grund. Hvis modtagerinstitutionen skønner, at den overskridelse, der foreligger fra den dømtes side, må anses for ubetydelig, kan det ligeledes lægges til grund, at den dømte ikke er udeblevet uden lovlig grund.

Hvis lovforslaget vedtages, forudsættes det, at der i medfør af den foreslåede ændring af straffuldbyrdslovens § 50 vil blive fastsat regler i udgangsbekendtgørelsen om, at udgang ikke kan gives i et tidsrum af op til 6 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte uden lovlig grund er udeblevet fra afsoning.

Det forudsættes endvidere, der i den forbindelse vil blive fastsat en undtagelse, hvorefter fratagelse af muligheden for at kunne meddeles tilladelse til udgang vil skulle ske i et kortere tidsrum i tilfælde, hvor fratagelse af muligheden for tilladelse til udgang i 6 måneder vil være uforholdsmæssig, herunder hvor den indsatte alene skal afsone en fængselsstraf af en varighed tæt på eller under 6 måneder.

Den gældende ordning, hvorefter særlige omstændigheder kan begrunde tilladelse til udgang, uanset om der er truffet afgørelse om fratagelse af mulighed for udgang på grund af udeblivelse fra afsoning, vil blive fastholdt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.2.2.

Til nr. 8

Det følger af den foreslåede § 50 a, stk. 1, at kriminalforsorgen bestemmer, om indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i mere end 6 måneder, kan udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningsfængsel, når en tredjedel af straffen er udstået, der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen, og hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udstationering.

Udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningsfængsel er som hidtil en udgangsform. Ved udgang forstås et under straffuldbyrdslovens tilladt fravær fra fængsel eller arresthus i et bestemt tidsrum, der medregnes i straffetiden.

Der vil udelukkende kunne træffes afgørelse om udstationering for personer, der er idømt ubetinget fængselsstraf.

Det er ikke et krav, at den ubetingede fængselsstraf er idømt ved samme dom, når blot den samlede fængselsstraf er mere end 6 måneder.

Der indføres med den foreslåede bestemmelse en pligt for kriminalforsorgen til af egen drift at behandle spørgsmålet om udstationering i alle relevante sager, dvs. sager hvor de tidsmæssige betingelser er opfyldt, jf. ovenfor.

Udgangspunktet efter den foreslåede bestemmelse er, at udstationering skal ske til egen bopæl med fodlænke, medmindre det vurderes mere formålstjenligt, at udstationering sker til en af kriminalforsorgens udslusningsfængsler. Det kan eksempelvis være sager, hvor den indsatte ikke har egnet bopæl, eller hvor personer i indsattehusets husstand ikke vil give samtykke til, at der sker udstationering til egen bopæl med fodlænke. Der kan også være tale om sager, hvor den indsatte har behov for pædagogisk støtte, som personalet i et udslusningsfængsel kan give den pågældende under udstationering.

Tilsvarende vil gøre sig gældende, hvis afsoneren undtagelsesvis skal udstationeres direkte fra et lukket fængsel, eller hvor den indsatte har afsonet i lang tid, og hvor det vurderes, at den indsatte har brug for en mere gradvis overgang fra fængsel til egen bopæl med fodlænke og det derfor findes mest formålstjenligt, hvis den pågældende indledningsvis udstationeres til et udslusningsfængsel.

Selvom det på det tidspunkt, hvor der resterer otte måneder til forventet prøveløsladelse, vurderes mere formålstjenligt, at den indsatte udstationeres til udslusningsfængsel kan forholdene ændre sig i løbet af udstationeringen til udslusningsfængsel, således at det på senere tidspunkt vurderes, at den pågældende bør udstationeres til egen bopæl med fodlænke.

Det er for det første en betingelse for udstationering, at en

trejdedel af straffen er udstået. Det har i den forbindelse ikke betydning hvor straffen er udstået.

Den tid, som den indsatte har været placeret i arresthus, herunder som varetægtsarrestant, samt den tid, som den pågældende har været anbragt i anden institution efter straffuldbyrdslovens § 78, indgår i beregningen.

Det er for det andet en betingelse for udstationering, at der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen.

Der bør således f.eks. ikke træffes afgørelse om udstationering, hvis den dømte, f.eks. på grund af et massivt alkoholmisbrug eller misbrug af euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, vurderes at være ude af stand til at overholde de vilkår, der gælder for udstationering.

Et yderligere eksempel på en sag, hvor der vil kunne foreligge misbrugsrisiko, kan være, hvis en indsat er dømt for vold mod sin nabo og ikke har været på fri fod mellem dom og afsoning. I en sådan sag vil det helt klare udgangspunkt være, at den indsatte ikke vil kunne udstationeres til samme bopæl med fodlænke. Tilsvarende vil en indsat, som har fået udgangskarantæne eksempelvis pga. ny kriminalitet begået under udgang eller som i øvrigt har begået kriminalitet under afsoningen, som det helt klare udgangspunkt heller ikke kunne udstationeres på grund af risikoen for misbrug af udstationeringen.

Det er for det tredje en betingelse for udstationering, at hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt – dvs. ud over misbrugsrisikoen – taler imod udstationering.

I vurderingen af misbrugsrisikoen og hensynet til retshåndhævelsen vil bl.a. skulle indgå kriminalitetens art og straffens længde, evt. tidligere straffe, evt. disciplinærsager under afsoning, udelukkelse fra fællesskab, overførsel fra åbent til lukket fængsel, stofmisbrug samt udgangsmisbrug med deraf følgende udgangskarantæne.

Efter den foreslåede ordning vil det ikke være et krav, at den indsatte lever op til de almindelige betingelser for udgang efter straffuldbyrdslovens § 46.

Den foreslåede bestemmelse forudsættes anvendt i lyset af de kapacitetsmæssige forhold i kriminalforsorgen. Udstationering til udslusningsfængsel forudsætter således, at der er den fornødne kapacitet i et af kriminalforsorgens udslusningsfængsler.

Det bemærkes i den forbindelse, at den foreslåede udstationeringsordning forudsætter etablering og drift af ca. 63 yderligere pladser. Der vil således være en periode, hvor dømte – af kapacitetsmæssige årsager – ikke vil kunne udstationeres til udslusningsfængslerne, og dermed forsat vil skulle afsone i de almindelige åbne og lukkede fængsler på trods af, at de opfylder de retlige betingelser for udstationering efter den foreslåede ordning.

Kriminalforsorgen forventer, at der i løbet af 1. kvartal 2023 vil være etableret og idriftsat en række udslusningsfængsler, som kan imødekomme en stor del af kapacitetsbehovet og dermed muliggøre udstationering i større omfang. Den samlede etablering af alle nye udslusningsfængsler forventes etableret og idriftsat i 3. kvartal 2023. Det forventede idriftsættelsestidspunkt er dog behæftet med en vis usikkerhed.

Det følger af den foreslåede § 50 a, stk. 2, at udstationering efter stk. 1 tidligst kan ske 8 måneder før forventet prøveløsladelse.

Der ligger heri for det første en tidsmæssig betingelse om, at der tidligst vil kunne ske udstationering 8 måneder før forventet prøveløsladelse. Det gælder alle former for prøveløsladelse efter afsoning af tidsbestemt straf, således straffelovens § 38, stk. 1 § 38, stk. 2 eller § 40 a.

Der ligger for det andet en betingelse om, at der skal være en forventning om, at den indsatte vil opfylde betingelserne for prøveløsladelse. Denne betingelse vil skulle være opfyldt i hele udstationeringsperioden. Indsatte, som forventes løsladt på endt straf, fordi prøveløsladelse skønnes utilrådelig, vil ikke kunne udstationeres efter den foreslåede bestemmelse.

Indsatte som er udstationeret til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller udslusningsfængsel vil dog fortsat opfylde betingelserne for udstationering, hvis de i udstationeringsperioden uden egen skyld ophører med at opfylde betingelserne for prøveløsladelse selvom udstationeringsperioden derfor vil blive udstrakt til mere end 8 måneder. Hvis den indsatte derimod selv er skyld i, at betingelserne om prøveløsladelse ikke længere er opfyldt vil udgangspunktet være, at der skal ske tilbagekaldelse af tilladelsen til udstationering, og at den indsatte dermed skal tilbageføres til et fængsel med henblik på afsoning af reststraffen.

Såfremt forholdene ændrer sig efter afslag på prøveløsladelse, således at den indsatte senere opfylder betingelserne for prøveløsladelse, vil betingelsen om, at der skal være en forventning om, at den indsatte vil opfylde betingelserne for prøveløsladelse være opfyldt.

Det følger af den foreslåede § 50 a, stk. 3, at udstationering til egen bolig under intensiv overvågning og kontrol efter stk. 1 forudsætter, at der er sikret den indsatte passende beskæftigelse og underhold.

Beskæftigelseskravet er begrundet i resocialiseringshensyn. Om den dømte er beskæftiget som lønmodtager, selvstændig erhvervsdrivende, studier eller lignende er uden betydning. Den dømtes arbejde, uddannelse eller lignende bør som udgangspunkt have et tidsmæssigt omfang af minimum 20 timer og maksimalt 37 timer ugentlig.

En person, der ikke har en form for beskæftigelse, vil som udgangspunkt ikke kunne udstationeres til egen bolig under intensiv overvågning og kontrol. Beskæftigelseskravet vil

dog kunne anses for at opfyldt ved deltagelse i dagcenteraktiviteter, programvirksomhed i kriminalforsorgens regi eller lignende. Det samme kan gøre sig gældende, hvis det f.eks. er nødvendigt at den indsatte passer sine børn, alvorligt syge familiemedlemmer eller er beskæftiget med en anden aktivitet, som fastlægges i forbindelse med udstationeringen. I sådanne tilfælde kan beskæftigelseskravet anses for opfyldt, uanset at den pågældendes beskæftigelsesaktivitet(er) udgør mindre end 20 timer ugentlig

Under alle omstændigheder vil det være en betingelse for udstationering til egen bolig med fodlænke, at den indsatte har et forsørgelsesgrundlag.

Det følger af den foreslåede § 50 a, stk. 4, at udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter stk. 1 desuden forudsætter, at den indsatte boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at udstationeringen kan gennemføres, og at personer over 18 år, der har samme bopæl som den indsatte, meddeler samtykke dertil.

Udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol er en alternativ måde at udstå en idømt fængselsstraf på, og derfor bør denne afsoningsform indebære stort set samme begrænsning i den dømtes bevægelsesfrihed som strafafsoning i et fængsel. Dette forudsætter ikke blot, at den dømte har en bolig, hvor den pågældende kan pålægges at opholde sig under udståelsen, men ligeledes, at boligen er af en sådan beskaffenhed, at det er praktisk muligt at kontrollere, om den pågældende i udstationeringsperioden opholder sig på bopælen i de tidsrum, som tilsynsmyndigheden foreskriver

Bor den dømte f.eks. på hotel, herberg, i campingvogn eller lignende boligforhold af midlertidig karakter, vil denne betingelse som udgangspunkt ikke være opfyldt. Der må imidlertid i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret vurdering af den dømtes boligforhold med henblik på at afklare, om udstationering kan finde sted til egen bopæl med den fornødne intensive overvågning og kontrol.

Den modtager, der som led i den elektroniske overvågning og kontrol med den dømte skal placeres i dennes hjem, skal tilsluttes strømforsyningen, hvorfor det er et krav, at der i den dømtes bolig er indlagt strøm. Er dette ikke tilfældet, kan der ikke ske udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol.

Det er endvidere en betingelse for udstationering til egen bopæl, at personer, der har samme bopæl som den dømte, og som er over 18 år, meddeler samtykke til, at udstationering kan finde sted på den fælles bopæl. Samtykke fra f.eks. den dømtes ægtefælle, samlever, hjemmeboende børn over 18 år m.fl., der er direkte berørt af den dømtes udstationering til bopælen, vil således skulle indhentes. Dette skyldes, at der i boligen skal installeres elektronisk overvågningsudstyr, ligesom den overvågning og kontrol, der vil finde sted i udstationeringsperioden, bl.a. består i uanmeldte kontrolbesøg

på bopælen. Disse foranstaltninger nødvendiggør, at kriminalforsorgen har adgang til den dømtes bopæl.

Det følger af den foreslåede § 50 b, at justitsministeren fastsætter nærmere regler om udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol og til udslusningsfængsel, herunder om behandling af sager om udstationering, om vilkår, om kontrol og tilsyn m.v., og om tilbagekaldelse af tilladelser til udstationering.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse blive fastsat nærmere regler om udstationering.

Der vil i den forbindelse blive fastsat regler om behandlingen af sager om udstationering.

Der vil derudover blive fastsat regler om vilkår for udstationering, herunder at der i den sidste halvdel af udstationeringsperioden vil kunne fastsættes lempeligere vilkår.

Dømte, der udstationeres til udslusningsfængsel, vil med den foreslåede ordning som udgangspunkt blive undergivet de samme regler, som gælder for udgang fra åbent fængsel (fængselvilkår) i den første del af udstationeringsperioden, mens de i den sidste del af udstationeringsperioden typisk vil være undergivet de regler for udgang, der gælder for udslusningsfængslet (svarende til de gældende pensionsvilkår).

Dømte, der udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol, vil med den foreslåede ordning i den første del af udstationeringsperioden som udgangspunkt blive undergivet fodlænkevilkår, mens den dømte i sidste del af perioden typisk vil være undergivet natlænkevilkår.

Der vil endvidere blive fastsat nærmere regler om tilsynet med dømte, der udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol. Der vil i den forbindelse blive fastsat nærmere regler om tilsynets gennemførelse, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthyppighed, elektronisk overvågning, kontrolbesøg, foretagelse af udåndingsprøver og urinprøver m.v.

Der vil desuden blive fastsat regler om tilbagekaldelse af tilladelser til udstationering, herunder betingelser for tilbagekaldelse, samt virkningen af en tilbagekaldelse.

Det fremgår af straffuldbydelseslovens § 111, stk. 1, at afgørelser, der træffes af en myndighed inden for kriminalforsorgen, ikke kan påklages til højere administrativ myndighed, jf. dog stk. 3.

Der vil endelig i medfør af straffuldbydelseslovens § 111, stk. 3, blive fastsat en administrativ klageadgang for afslag på udstationering efter den foreslåede § 50 a.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.7.

Til nr. 9

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 51, stk. 1, at en indsat har ret til mindst ét ugentligt besøg af mindst én times varighed og så vidt muligt af to timers varighed. Der kan i den enkelte institution gives tilladelse til besøg i videre omfang end nævnt i 1. pkt.

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 51, stk. 2, at en indsat uden de i stk. 1 nævnte begrænsninger har ret til at modtage besøg af den advokat, der er beskikket for eller valgt af den pågældende som forsvarer i den straffesag, der har ført til indsættelse i institutionen, eller i en verserende straffesag. Det samme gælder besøg i øvrigt af advokater, der efter retsplejelovens § 733 er antaget af justitsministeren til at beskikkes som offentlige forsvarere.

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 51, stk. 3, at en udenlandsk indsat uden de i stk. 1 nævnte begrænsninger har ret til samtale med hjemlandets diplomatiske eller konsulære repræsentanter.

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 51, stk. 4, at en indsat, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og om hvem politiet oplyser, at der inden for den gruppe, som den indsatte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180, ikke har ret til at modtage besøg af personer med tilknytning til den pågældende gruppe eller en anden tilsvarende gruppe, medmindre ganske særlige grunde gør sig gældende.

Det følger af den foreslåede § 51 stk. 5, at justitsministeren fastsætter regler om forbud mod besøg i et tidsrum af op til 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.

Der foreslås ingen ændringer i, at der ved udeblivelse forstås, at den domfældte ikke møder på det tidspunkt, hvortil den pågældende er tilsagt til afsoning, og dette skyldes omstændigheder, som må lægges den pågældende til last. Kan den domfældte derimod godtgøre, at undladelsen af at møde til afsoning i overensstemmelse med tilsigelsen skyldes omstændigheder, som ikke kan lægges den pågældende til last – f.eks. i et tilfælde, hvor den domfældte er mødt for sent som følge af en togforsinkelse el.lign. – er den pågældende ikke udeblevet uden lovlig grund. Hvis modtagerinstitutionen skønner, at den overskridelse, der foreligger fra den dømtes side, må anses for ubetydelig, kan det ligeledes lægges til grund, at den dømte ikke er udeblevet uden lovlig grund.

Hvis lovforslaget vedtages, forudsættes det, at der i medfør af den foreslåede bestemmelse vil blive fastsat regler i besøgsbekendtgørelsen om, at en indsat ikke har ret til at modtage i besøg i en periode på op til 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte uden lovlig grund er udeblevet fra afsoning.

Det forudsættes endvidere, at det i den forbindelse vil blive fastsat, at begrænsningen ikke vil omfatte besøg fra den dømtes nærtstående, samt ikke vil påvirke den indsattes ret til at modtage besøg efter straffuldbyrdslovens § 51, stk. 2 og 3, om henholdsvis ret til besøg fra visse advokater, og reglen om udenlandske indsattes ret til samtale med hjemlandets diplomatiske eller konsulære repræsentanter og den indsattes ret til at have sit barn med sig i institutionen efter straffuldbyrdslovens § 54.

Ved »nærtstående« forstår ægtefæller eller samlevende, børn, børnebørn, forældre, søskende, bedsteforældre, oldeforældre og andre personer, til hvem den indsatte har en sådan tilknytning, at den kan ligestilles med disse familieband.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.6.

Til nr. 10

Kriminalforsorgen kan i dag bl.a. videregive oplysninger om indsatte og personer, som indsatte har kontakt til, til PET, hvis bestemte betingelser er opfyldte, jf. straffuldbyrdslovens § 66 b, stk. 1. Herudover kan PET som nævnt under pkt. 2.12.1.2 under nærmere angivne betingelser kræve oplysninger udleveret fra bl.a. kriminalforsorgen til varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af straffelovens kapitel 12 og 13, jf. PET-lovens § 4.

PET har således i dag forskellige muligheder for at få oplysninger fra kriminalforsorgens registre og systemer til varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af straffelovens kapitel 12 og 13.

Imidlertid har PET ikke en direkte elektronisk adgang til sådanne oplysninger i kriminalforsorgens registre og systemer.

Det følger af den foreslåede § 66 b, stk. 2, at Politiets Efterretningstjeneste kan indhente oplysninger om indsatte direkte fra registre og systemer i kriminalforsorgen, i det omfang indhentelsen må antages at have betydning for varetagelsen af efterretningstjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Kapitel 2 i lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) finder anvendelse for indhentning af oplysninger efter 1. pkt.

Kriteriet »må antages at have betydning« skal forstås på samme måde som det, der fremgår af PET-lovens § 4. Begreberne »registre og systemer« skal forstås bredt. Det omfatter først og fremmest sagsbehandlingssystemer, men det afgørende efter bestemmelsen er, om der er tale om oplysninger, som er i kriminalforsorgens besiddelse, uanset om oplysningerne findes i et sagsbehandlingssystem.

Det bemærkes i den forbindelse, at PET's direkte elektroniske adgang bl.a. forudsættes så vidt muligt afgrænset til søgninger på bestemte personer eller persongrupper, der er fastsat på forhånd mellem PET og Direktoratet for Kriminal-

forsorgen. Samtidig forudsættes det, at søgemulighederne afgrænses til de pågældende personer og de dele af registre og systemerne, hvor der må antages at være oplysninger af betydning for PET's opgavevaretagelse vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Endvidere forudsættes det, at der i fornødent omfang føres kontrol med de elektroniske søgninger, som de pågældende PET-medarbejdere foretager.

PET's adgang vil herudover blive afgrænset således, at det alene vil være få medarbejdere hos PET, som f.eks. forbindelsesofficerer fra PET eller lignende, der får direkte elektronisk adgang til kriminalforsorgens registre og systemer med henblik på at kunne fremsøge oplysninger om de relevante persongrupper og videregive disse internt i PET. Øvrige medarbejdere hos PET – udover forbindelsesofficeren eller lignende – vil således ikke i medfør af bestemmelsen kunne tildeles direkte elektronisk adgang til kriminalforsorgens registre og systemer.

Som nævnt under lovforslagets pkt. 2.12.3 vil PET' indhentelse og behandling af personoplysninger generelt skulle ske i overensstemmelse med reglerne i PET-loven.

Den foreslåede bestemmelse indebærer på denne baggrund ikke, at PET kan behandle personoplysninger i videre omfang, end hvad der efter gældende ret er muligt efter reglerne i PET-loven. Samtidig vil den foreslåede bestemmelse ikke indebære, at kriminalforsorgen vil skulle videregive oplysninger i videre omfang, end hvad der følger af PET-lovens § 4.

Det er således Justitsministeriets opfattelse, at de oplysninger, som PET vil kunne indhente direkte fra kriminalforsorgens registre og systemer efter den foreslåede bestemmelse, ikke vil gå ud over, hvad kriminalforsorgen på anmodning vil være forpligtet til at udlevere til PET efter gældende ret i dag.

Den foreslåede ordning indebærer desuden ikke ændringer i Tilsynet for Efterretningstjenesternes mulighed for at føre kontrol med PET efter kapitel 9 i PET-loven eller Datatilsynets mulighed for at føre kontrol med kriminalforsorgen efter retshåndhævelseslovens § 37.

Bestemmelsen indebærer, at Tilsynet med Efterretningstjenesterne kan føre kontrol med PET's indhentning af oplysninger efter den foreslåede bestemmelse i § 66 b, stk. 2, da kriminalforsorgens videregivelse af oplysningerne er omfattet af PET-lovens § 4, jf. PET-lovens § 18.

Hvis Tilsynet med Efterretningstjenesterne som led i sin tilsynsvirksomhed finder, at PET har indhentet oplysninger i strid med den foreslåede bestemmelse, underretter Tilsynet med Efterretningstjenesterne Direktoratet for Kriminalforsorgen herom.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.12.1.

Til nr. 11

Det foreslås, at der i straffuldbyrdelseslovens § 67, stk. 1, indsættes en henvisning til undtagelsesbestemmelsen i stk. 2. Dette skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 12, hvor det foreslås, at indsætte en ny bestemmelse i § 67, stk. 2.

Til nr. 12

Det følger af den gældende bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 67, at en indsat skal ikendes disciplinærstraf i de tilfælde, som er opregnet i bestemmelsens nr. 1-12.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 67, stk. 2, at kriminalforsorgsområdet i helt særlige tilfælde kan undlade at ikende disciplinærstraf efter stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det bliver muligt at undlade at ikende disciplinærstraf, uanset at der er grundlag herfor efter den gældende § 67, stk. 1.

Med udtrykket »helt særlige omstændigheder« sigtes til situationer, hvor en undladelse af ikendelse af disciplinærstraf – selv i form af en advarsel – ud fra en faglig vurdering ikke vurderes at være hensigtsmæssig ud fra et ordens- og sikkerhedsmæssigt hensyn. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis en indsat over lang tid ikke har begået disciplinære forseelser, eller hvor der i øvrigt iagttages gode fremskridt hos den indsatte på trods af den begåede disciplinærforseelse, og hvor det samtidig fagligt vurderes at være kontraproduktivt at ikende en disciplinærstraf.

En forudsætning for bestemmelsens anvendelse er dog i alle tilfælde, at den pågældende disciplinære forseelse er af beskeden karakter, eksempelvis hvis forseelsen udgør en overtrædelse af rygeforbuddet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.2.1.

Til nr. 13

Efter den gældende bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 68 er det muligt at ikende disciplinærstraf i form af bøde, advarsel eller strafcelle.

Det følger af den foreslåede ændring af § 68, stk. 1, at midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, midlertidig begrænsning af retten til telefoni, indføres som nye disciplinærstraffe.

Den foreslåede ændring vil medføre, at der indføres 4 nye typer af disciplinærstraffe. Disse udgør midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling samt midlertidig begrænsning af retten til telefoni. For en definition af de nye typer af disciplinærstraffe henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 15.

Ændringen vil indebære, at det vil være muligt at ikende de nye typer af disciplinærstraf i de tilfælde, hvor den indsatte har overtrådt én eller flere af de opregnede forhold i lovens § 67, nr. 1-12.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.2.2.

Til nr. 14

Det følger af den foreslåede § 68, stk. 3, at midlertidig begrænsning af retten til telefoni alene kan ikendes over for indsatte, som afsoner i lukket fængsel eller arresthus.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at midlertidig begrænsning af retten til telefoni alene kan ikendes over for indsatte, som afsoner i lukket fængsel eller arresthus. Bestemmelsen skal ses i lyset af, at en midlertidig begrænsning af retten til telefoni ikke vil kunne håndhæves effektivt over for indsatte i åbne fængsler, da disse indsatte har adgang til at leje en fastmonteret mobiltelefon til brug i eget opholdsrum, jf. § 9 i telefonbekendtgørelsen.

Det følger af den foreslåede § 68, stk. 4, at midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling og midlertidig begrænsning af retten til telefoni ikke kan ikendes over for livstids- og forvaringsdømte, der er omfattet af reglerne i §§ 49 a, 51 a, 55 a og 57 a, eller som er afskåret kontakt efter § 59 b.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling og midlertidig begrænsning af retten til telefoni ikke kan ikendes over for livstids- og forvaringsdømte, der er omfattet af reglerne i §§ 49 a, 51 a, 55 a og 57 a, eller som er afskåret kontakt efter § 59 b. Bestemmelsen skal ses i lyset af, at livstidsdømte og visse forvaringsdømte er underlagt særlige regler om udgang, besøg, brevveksling og telefoni, jf. straffuldbyrdeslovens §§ 49 a, 51 a, 55 a og 57 a, hvorefter sådanne indsatte i 10 år ikke uden tilladelse må modtage eksempelvis besøg og desuden alene må modtage besøg fra nærtstående eller personer, som den indsatte havde kontakt til før varetægtsfængslingen. Derudover må den omfattede gruppe af indsatte som udgangspunkt ikke komme på udgang i de første 10 år af afsoningen. Endelig kan gruppen af indsatte afskæres fra retten til besøg, brevveksling og telefoni i et nærmere bestemt tidsrum. Den omfattede gruppe af indsatte vil således allerede være eller kunne være underlagt de begrænsninger, som de nævnte disciplinærstraffe medfører.

Det følger af den foreslåede § 68, stk. 5, at disciplinærstraffen fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang og under hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner.

Bestemmelsen regulerer valget af type af disciplinærstraf, eksempelvis om en indsat skal ikendes bøde eller midlertidigt udgangsforbud som disciplinærstraf. Det bemærkes i

den forbindelse, at det ligeledes foreslås, at disciplinærstraffen kan ikendes i forening, jf. lovforslagets § 1, nr. 12, således at f.eks. bøde og midlertidigt udgangsforbud kan ikendes i forening.

Ved valget af type af disciplinærstraf indebærer bestemmelsen, at der skal lægges vægt på to momenter. Disse udgør »overtrædelsens art og omfang«, samt »i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner«.

Ved »overtrædelsens art og omfang« forstås, at valget af disciplinærstraf skal være proportionalt med den disciplinærforseelse, som den pågældende har begået. Herved forudsættes, at de hårdere sanktioner, f.eks. en relativt høj bøde kombineret med en midlertidig begrænsning af den indsattes ret til besøg, alene finder anvendelse i de tilfælde, hvor der foreligger en grovere disciplinærforseelse, herunder forseelser der sker i gentagelsestilfælde.

Fastsættelsen af disciplinærstraffen skal desuden ske under hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner. Det indebærer, at valget af type af disciplinærstraf – ud over kravet om, at straffen skal fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang – i relevant omfang skal foretages under hensyn til, i hvilket type afsoningsinstitution den indsatte afsoner, herunder om der er tale om åbent eller lukket fængsel.

Eksempelvis kan en indsat, der afsoner i lukket fængsel, opleve en ikendelse af straffecelle som mindre begrænsende, end hvis straffecelle anvendes over for en person, der afsoner i åbent fængsel. Det skyldes, at den indsatte i et lukket fængsel i forvejen afsoner i lukket regime, hvor der er mindre adgang til fællesskab, end den indsatte der afsoner i åbent regi. Omvendt kan en indsat, der afsoner i lukket fængsel, opleve en disciplinærstraf som et midlertidigt udgangsforbud som værende mere begrænsende, end en indsat der afsoner i åbent regi.

Med momentet sigtes der desuden til, at fastsættelsen af disciplinærstraffen skal ske under hensyn til, hvad der konkret må antages at være en mærkbar disciplinærstraf over for den indsatte. Således vil det eksempelvis have en begrænset mærkbar effekt at ikende disciplinærstraf i form af en midlertidig begrænsning af retten til udgang, hvis den indsatte i forvejen ikke har en udgangstilladelse. Dette gør sig ligeledes gældende for de andre typer af nye disciplinærstraffe. Den nærmere fastlæggelse af, hvornår det giver mening at anvende de nye typer af disciplinærstraffe vil blive fastsat på bekendtgørelsesniveau.

Det skal samtidig sikres, at disciplinærstraffesystemet er gennemsigtigt for den indsatte, og at disciplinærstraffene desuden ikendes på lige vilkår mellem de indsatte. Det forudsættes dermed som efter gældende praksis, at de såkaldte normalreaktionsskemaer anvendes, og at disse bl.a. som følge af det ovenfor angivne kan have et forskelligt indhold afhængig af den type afsoningsinstitution, som den indsatte afsoner i.

Det følger af den foreslåede § 68, stk. 6, at disciplinærstraffen skal skærpes ved hver tredje forseelse.

Bestemmelsen vil indebære, at der skal ikendes en mere markant og skærpet sanktion, når en disciplinærforseelse begås tredje gang. Det samme vil gøre sig gældende sjette gang, niende gang osv. Bestemmelsen angår således selve udmålingen af disciplinærstraffen, eksempelvis en bødes størrelse eller længden på et midlertidigt udgangsforbud.

Den foreslåede bestemmelse vil finde anvendelse, uanset om de tre begåede forhold kan anses som ligeartede. Således vil der også skulle ikendes en mere markant og skærpet sanktion i det tredje tilfælde, uanset at den tredje forseelse har en anden karakter end de to forudgående

Det forudsættes desuden med bestemmelsen, at der i overensstemmelse med gældende praksis kan indtræde forældelse mellem de pågældende forseelser, således at der eksempelvis ikke tillægges den tredje forseelse skærpende betydning, hvis der er gået lang tid mellem forseelserne.

Den skærpede og markante reaktion, som ikendes i medfør af bestemmelsen, vil i alle tilfælde skulle være proportional med den konkrete forseelses karakter.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.2.3.

Til nr. 15

Efter den gældende bestemmelse i straffuldbydelseslovens § 68, stk. 3, kan disciplinærstraf i form af bøde og strafcelle ikendes i forening.

Med den foreslåede ændring af § 68, stk. 3, indskrives midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, midlertidig begrænsning af retten til telefoni indsættes i bestemmelsen.

Den foreslåede ændring vil medføre, at disciplinærstraf i form af bøde, midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, midlertidig begrænsning af retten til telefoni og strafcelle kan ikendes i forening.

Efter bestemmelsen vil det eksempelvis ved fastsættelsen af disciplinærstraffen kunne bestemmes, at den indsatte skal ikendes en bøde sammen med et midlertidigt udgangsforbud. Det forudsættes i alle tilfælde, at disciplinærstraffen fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.2.3.

Til nr. 16

Det følger af straffuldbydelseslovens § 69, stk. 1, 2. pkt., at en disciplinærstraf i form af bøde højst kan udgøre et beløb svarende til det almindelige vederlag, der udbetales indsatte for en uges beskæftigelse, med fradrag af den del

af vederlaget, som er beregnet til dækning af personlige fornødenheder.

Det følger af den foreslåede ændring af § 69, stk. 1, 2. pkt., at angivelse af »en uges« ændres til »to ugers« i bestemmelsen.

Den foreslåede ændring vil medføre, at bødens maksimum forhøjes til det dobbelte, således at bøden fremover højst kan udgøre et beløb svarende til det almindelige vederlag, der udbetales indsatte for to ugers beskæftigelse, med fradrag af den del af vederlaget, som er beregnet til dækning af personlige fornødenheder.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.2.2.

Til nr. 17

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 69 a, stk. 1, at ved ikendelse af midlertidigt udgangsforbud som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at varigheden af et midlertidigt udgangsforbud som disciplinærstraf fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder. Da varigheden af det midlertidige forbud således skal fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang, indebærer dette, at varigheden af disciplinærstraffen skal være proportional med den konkrete forseelse.

Det følger af den foreslåede § 69 a, stk. 2, at hvis den indsatte er ikendt midlertidigt udgangsforbud, kan der alene meddeles tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor.

Den foreslåede bestemmelse definerer det midlertidige udgangsforbud. Et midlertidigt udgangsforbud indebærer således, at den indsatte ikke må komme på udgang.

Hvis der er allerede er meddelt tilladelse til udgang, vil den foreslåede bestemmelse føre til, at udgangstilladelsen suspenderes.

Uanset ovenstående udgangspunkt kan der meddeles tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor. Det forudsættes, at bestemmelsen forstås i overensstemmelse med den gældende bestemmelse i straffuldbydelseslovens § 46, stk. 4, 2. pkt.

Således vil der eksempelvis navnlig foreligge helt særlige omstændigheder, hvor der er tale om spørgsmål om udgang til et særligt formål som nævnt i udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 1. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis formålet med udgangen er, at den indsatte skal deltage i retsmøder, eller hvis vedkommende skal deltage i en nærtstående persons begravelse eller lignende.

Der er dog også mulighed for at tillade udgang i andre tilfælde, hvor nægtelse heraf vil være særligt indgribende

for den indsatte. Det kan f.eks. også være tilfældet, hvis en indsat har frigang til arbejde og skal løslades inden for de næste 3 måneder, idet den pågældendes løsladelsessituation i så fald kan blive langt mindre gunstig, hvis den indsatte mister sit arbejde i forbindelse med, at tilladelsen til frigang bortfalder.

På den anden side vil kravet om helt særlige omstændigheder normalt ikke kunne anses for opfyldt, hvis der ønskes udgang med henblik på indgåelse af ægteskab eller varetægelse af personlige interesser.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 69 b, stk. 1, at ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til besøg som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at varigheden af en midlertidig begrænsning af retten til besøg som disciplinærstraf fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder. Da varigheden af den midlertidige begrænsning af retten til besøg således skal fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang, indebærer dette at varigheden af disciplinærstraffen skal være proportional med den konkrete overtrædelse.

Det følger af den foreslåede § 69 b, stk. 2, at en indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til besøg, må alene modtage besøg af nærtstående.

Den foreslåede bestemmelse definerer den midlertidige begrænsning af retten til besøg. En midlertidig begrænsning af retten til besøg indebærer således, at den indsatte alene må modtage besøg af nærtstående.

Ved »nærtstående« forstår ægtefæller eller samlevende, børn, børnebørn, forældre, søskende, bedsteforældre, oldeforældre og andre personer, til hvem den indsatte har en sådan tilknytning, at den kan ligestilles med disse familieband.

Således vil den indsatte efter bestemmelsen være afskåret fra at modtage besøg fra andre end nærtstående i den pågældende periode. Et besøg fra en nærtstående forudsætter dog under alle omstændigheder, at den pågældende ikke har fået afslag på besøg på grund af andre forhold, jf. f.eks. besøgsbekendtgørelsen § 4.

Det følger af den foreslåede § 69 b, stk. 3, at en midlertidig begrænsning af retten til besøg ikke påvirker den indsattes ret til at modtage besøg efter § 51, stk. 2 og 3, og berører ikke den indsattes ret efter § 54.

En midlertidig begrænsning af retten til besøg vil således ikke finde anvendelse på den ret, som den indsatte har efter straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 2 og 3, om henholdsvis ret til besøg fra visse advokater, og reglen om udenlandske indsattes ret til samtale med hjemlandets diplomatiske eller konsulære repræsentanter. Det foreslås desuden, at en midlertidig begrænsning af retten til besøg ikke skal berøre den

indsattes ret til at have sit barn med sig i institutionen efter lovens § 54.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 69 c, stk. 1, at ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til brevveksling som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at varigheden af en midlertidig begrænsning af retten til brevveksling som disciplinærstraf fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder. Da varigheden af den midlertidige begrænsning af retten til brevveksling således skal fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang, indebærer dette at varigheden af disciplinærstraffen skal være proportional med den konkrete overtrædelse.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 69 c, stk. 2, at en indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, alene må brevveksle med nærtstående.

Den foreslåede bestemmelse definerer den midlertidige begrænsning af retten til brevveksling. En midlertidig begrænsning af retten til brevveksling indebærer således, at den indsatte alene må brevveksle med nærtstående.

Ved »nærtstående« forstår ægtefæller eller samlevende, børn, børnebørn, forældre, søskende, bedsteforældre, oldeforældre og andre personer, til hvem den indsatte har en sådan tilknytning, at den kan ligestilles med disse familieband.

Således vil den indsatte efter bestemmelsen være afskåret fra at brevveksle med andre end nærtstående i den pågældende periode. Brevveksling med nærtstående forudsætter dog under alle omstændigheder, at brevvekslingen ikke i medfør af andre regler er begrænset, eksempelvis som følge af ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn.

Det følger af den foreslåede § 69 c, stk. 3, at en midlertidig begrænsning af retten til brevveksling ikke påvirker den indsattes ret til at brevveksle efter § 56, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at den indsatte – uanset ikendelsen af en midlertidig begrænsning af retten til brevveksling – fortsat ukontrolleret vil kunne brevveksle med de personer og myndigheder m.v., som er nævnt i § 56, stk. 1.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 69 d, stk. 1, at ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til telefoni som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at varigheden af en midlertidig begrænsning af retten til telefoni som disciplinærstraf fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder. Da varigheden af den midlertidige begrænsning af retten til telefoni såle-

des skal fastsættes under hensyn til overtrædelsen art og omfang, indebærer dette at varigheden af disciplinærstraffen skal være proportional med den konkrete overtrædelse.

Det følger af den foreslåede § 69 d, stk. 2, at en indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til telefoni, alene må telefonere med nærtstående.

Den foreslåede bestemmelse, definerer den midlertidige begrænsning af retten til telefoni. En midlertidig begrænsning af retten til telefoni indebærer således, at den indsatte alene må telefonere med nærtstående. Muligheden for at telefonere med nærtstående forudsætter dog under alle omstændigheder, at denne ret ikke i medfør af andre regler er begrænset eksempelvis som følge af ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn.

Ved »nærtstående« forstår ægtefæller eller samlevende, børn, børnebørn, forældre, søskende, bedsteforældre, oldeforældre og andre personer, til hvem den indsatte har en sådan tilknytning, at den kan ligestilles med disse familiebånd.

Således vil den indsatte efter bestemmelsen være afskåret fra at telefonere med andre end nærtstående i den pågældende periode.

Det følger af den foreslåede § 69 b, stk. 3, at en midlertidig begrænsning af retten til telefoni ikke påvirker den indsatte mulighed for at telefonere med de personer og myndigheder m.v., som er nævnt i § 56, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at den indsatte, uanset ikendelse af en midlertidig begrænsning af retten til telefoni, fortsat ukontrolleret kan telefonere med de personer og myndigheder m.v., som er nævnt i § 56, stk. 1. Dette dog under forudsætning af, at den indsatte har ret til at telefonere efter lovens § 57, stk. 1, det vil sige, at det er praktisk muligt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.2.2.

Til nr. 18

Det følger af straffuldbydelseslovens § 70, stk. 1, 1. pkt., at ved ikendelse af strafcelle som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 4 uger.

Den følger af den foreslåede ændring af § 70, stk. 1, 1. pkt., at »4 uger« ændres til »14 dage, jf. dog stk. 2«.

Den foreslåede ændring af § 70, stk. 1, 1. pkt., vil indebære, at varigheden af strafcelle fremover som udgangspunkt højst kan være 14 dage. Samtidig indsættes der i bestemmelse en henvisning til den foreslåede undtagelse i stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 19.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.2.4.

Til nr. 19

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 70, stk. 2, at der i særlige tilfælde kan ikendes strafcelle i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger

Den foreslåede bestemmelse i § 70, stk. 2, vil indebære, at strafcelle uanset den foreslåede ændring af stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 18, i særlige tilfælde kan ikendes i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger.

Ved »særlige tilfælde« forstår eksempelvis, at der er tale om grove gentagelsestilfælde, eller hvor ikendelse af strafcelle på mere end 14 dage findes nødvendigt for at håndtere særligt udfordrende eller udadreagerende indsatte.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.2.4.

Til nr. 20

Overdragelse af en person til strafforfølgning eller -fuldbyrdelse mellem to landes myndigheder inden for et andet lands territoriale grænser er ikke nærmere reguleret i dansk ret.

Det følger af straffuldbydelseslovens §§ 75, 75 a og 76, at der i visse tilfælde kan ske strafafbrydelse under nogle nærmere anførte betingelser. Efter § 75, stk. 1, afbrydes fuldbyrdelsen af en fængselsstraf, hvis den dømte udebliver, undviger eller i øvrigt selvforskyldt unddrager sig straffuldbydelsen, eller hvis den dømte anholdes eller varetægtsfængsles i mindst 24 timer. Det fremgår af § 75 a, stk. 1, at fuldbyrdelsen af fængselsstraffen afbrydes, hvis Hjemrejsestyrelsen bestemmer, at en udlænding, som er idømt fængselsstraf i op til 4 måneder eller er idømt fængselsstraf for overtrædelse af hjemrejselovens § 12, stk. 2-4, eller § 13, stk. 2 eller 4, og som i den forbindelse er udvist af landet, skal udsendes straks. Endelig følger det af § 76 kan justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, tillade, at en straffuldbydelse midlertidigt afbrydes i en række nærmere bestemte situationer.

Det foreslås i § 75 b, stk. 1, at justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan beslutte, at en person, som afsøner fængselsstraf eller dom til forvaring i medfør af regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, skal overdrages til Republikken Kosovo til strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en kosovarisk fængselsstraf, medmindre det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Med bestemmelsen vil der forud for overdragelse af den dømte til de kosovariske myndigheder skulle foretages en konkret vurdering af, om overdragelsen i det enkelte tilfælde vil være i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Det vil være justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, der træffer beslutning om, hvorvidt den konkrete overdragelse kan finde sted. Der vil være tale om den samme vurdering, som foretages efter udleveringslovens § 6, stk. 1-3.

Overdragelse vil alene kunne ske på vilkår om, at den pågældende tilbageføres til fængslet i Gjilan i Kosovo eller

kriminalforsorgen i øvrigt, når strafforfølgelsen eller fuldbyrdelsen af den kosovariske fængselsstraf er overstået.

Der vil i forbindelse med vurderingen af, om der kan ske overdragelse til de kosovariske myndigheder bl.a. skulle tages stilling til, om den pågældende ved overdragelsen risikerer at blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, jf. herved blandt andet EMRK artikel 3, og om den pågældende i relation til selve strafforfølgningen udsættes for åbenbar retsfor nægtelse ("flagrant denial of justice"), jf. herved blandt andet EMRK artikel 6.

Bestemmelsen omfatter Danmarks samlede internationale forpligtelser.

Det vil skulle påses, at behandlingen af de indsatte i forbindelse med strafforfølgning og -fuldbyrdelse efter kosovarisk ret sker inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser.

Såfremt de kosovariske myndigheder fremsætter anmodning om overdragelse forud for udsendelsen af den indsatte til sit hjemland eller returnering til Danmark, vil anmodningen skulle behandles efter reglerne i den foreslåede § 75 b, stk. 1. Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, vil også i den forbindelse skulle træffe beslutning om, hvorvidt en overdragelse til de kosovariske myndigheder kan ske inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser.

Det foreslås i § 75 b, stk. 2, at fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring, der sker i medfør af regler fastsat efter § 1 a, stk. 2, afbrydes, hvis justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, bestemmer, at den pågældende skal overdrages til Republikken Kosovo til strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en kosovarisk fængselsstraf i medfør af stk. 1.

Strafabrydelsen vil gælde fra det tidspunkt, hvor den faktiske overdragelse af den pågældende fra fængslet i Gjilan i Kosovo til de kosovariske myndigheder finder sted. Tidspunktet for beslutningen om overdragelse i henhold til § 75 b, stk. 1, er således ikke afgørende for, hvornår strafafbrydelse kan finde sted. Det vil dog være sådan, at afbrydelse af fuldbyrdelsen af fængselsstraffen eller forvaringen vil bero på beslutningen om, at der skal ske overdragelse til de kosovariske myndigheder.

Det vil være justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, som i forlængelse af beslutningen om overdragelse til de kosovariske myndigheder, træffer bestemmelse om strafafbrydelse i forbindelse med den faktiske overdragelse af den pågældende.

Det vil ikke været et krav, at den pågældende skal samtykke til, at straffen afbrydes, i forbindelse med overdragelse til de kosovariske myndigheder.

Det foreslås i § 75 b, stk. 3, at justitsministeren kan fastsætte regler om overdragelsen til Republikken Kosovo efter stk.

1, om strafafbrydelse efter stk. 2 og om genoptagelse af strafafsoning efter § 77, stk. 3.

Bestemmelsen vil indebære, at der administrativt kan fastsættes regler om de nærmere rammer for processen i forbindelse med overdragelsen til de kosovariske myndigheder, herunder de tidsmæssige rammer for beslutningen, samt de nærmere kriterier, herunder tidspunktet for strafafbrydelse samt genoptagelse af straffuldbyrdelsen. Der vil i medfør af den foreslåede bestemmelse bl.a. blive fastsat regler om overdragelse i lyset af bestemmelserne i kapitel 5 i udleveringsloven.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.7.

Til nr. 21

Efter straffuldbyrdelseslovens § 77, stk. 1, genoptages straf fuldbyrdelsen, når den indsatte på ny giver møde, pågribes med henblik på fortsat straffuldbyrdelse, eller når kriminalforsorgen giver meddelelse herom til den pågældende. Efter § 77, stk. 2, genoptages straffuldbyrdelsen, hvis en udlænding, der har fået afbrudt straffuldbyrdelsen, jf. § 75 a, stk. 1, på ny uden lovligt grundlag opholder sig her i landet inden for 5 år efter gennemførelse af udsendelsen.

Det foreslås i § 77, stk. 3, at straffuldbyrdelsen genoptages, når en person, der har fået afbrudt straffuldbyrdelsen, jf. § 75 b, stk. 2, på ny overdrages til kriminalforsorgen fra Republikken Kosovo med henblik på genoptagelse af straffuldbyrdelsen

Den foreslåede bestemmelse vil således udvide anvendelsesområdet for § 77, så det tydeligt fremgår, at den også omfatter den situation, hvor en udlændings fuldbyrdelse af fængselsstraf er blevet afbrudt efter den foreslåede § 75 b, stk. 2.

Genoptagelse af straffuldbyrdelsen vil både kunne ske i fængslet i Gjilan i Kosovo eller i en anden af kriminalforsorgens institutioner i Danmark.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.7.

Til nr. 22

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 79, stk. 2, at justitsministeren fastsætter regler om tidspunktet for løsladelsen samt om adgang til en kortere fremrykning af dette tidspunkt, herunder i tilfælde, hvor en fremrykning er begrundet i væsentlige beskæftigelsesmæssige eller andre særlige hensyn.

Det følger af den foreslåede ændring af § 79, stk. 2, at justitsministeren også fastsætter regler om tidspunktet for løsladelsen samt om adgang til en kortere fremrykning af dette tidspunkt, herunder i tilfælde, hvor en fremrykning er begrundet i væsentlige sociale hensyn.

Formålet med den foreslåede ændring er at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at der som udgangspunkt skal ske løsladelse i starten af arbejdsugen (mandag-onsdag), og at løsladelsen i den forbindelse højest kan fremrykkes med op til 4 dage.

Formålet med den foreslåede ændring er at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at der som udgangspunkt skal ske løsladelse i starten af arbejdsugen (mandag-onsdag), og at løsladelsen i den forbindelse højest kan fremrykkes med op til 4 dage. Formålet er derudover at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at der som udgangspunkt skal ske løsladelse nærmest forudgående onsdag, hvis løsladelsesdatoen falder på 2. påskedag eller 2. pinsedag.

Baggrunden for den foreslåede ændring er, at løsladelser op til en weekend vanskeliggør, at løsladte med behov for at opsøge kommunen, banken og lignende kan gøre dette, inden disse lukker for weekenden. Det kan øge risikoen for, at den løsladte begår ny kriminalitet med henblik på at få adgang til bolig, penge, mad, tobak, narkotika m.v., eller det kan medføre, at den løsladte mister motivationen til at opsøge den hjælp, som vedkommende er berettiget til i det offentlige system.

Hvis lovforslaget vedtages, vil det blive fastsat i løsladelsesbekendtgørelsen, at der som udgangspunkt skal ske løsladelse i starten af arbejdsugen (mandag-onsdag), og at løsladelsen i den forbindelse højest kan fremrykkes med op til 4 dage. Det vil derudover blive fastsat, at der som udgangspunkt skal ske løsladelse nærmest forudgående onsdag, hvis løsladelsesdatoen falder på 2. påskedag eller 2. pinsedag. Der vil ikke i den forbindelse skulle foretages en konkret vurdering af, om den pågældende indsatte har behov for at nå på kommunen, i banken m.v.

De gældende regler om mulighed for at undlade fremrykning på baggrund af undvigelse eller udeblivelse vil i den forbindelse blive fastholdt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.9.

Til nr. 23

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 101, stk. 2, 1 pkt., at vilkår om samfundstjeneste indebærer, at den dømte skal udføre ulønnet arbejde eller deltage i behandlings- eller uddannelsesprogram i det fastsatte antal timer inden for den udmålte længstetid.

Efter de gældende regler kan samfundstjeneste udføres som ulønnet arbejde hos institutioner og organisationer, som er offentlige, offentligt støttede eller har almenyttige formål.

Det følger af den foreslåede ændring af § 101, stk. 2, 1. pkt., at vilkår om samfundstjeneste indebærer, at den dømte skal udføre ulønnet arbejde i private virksomheder eller instituti-

oner og organisationer, som er offentlige, offentligt støttede eller har almenyttige formål.

Formålet med den foreslåede ændring er at skabe lovhjemmel til, at samfundstjeneste i form af ulønnet arbejde også skal kunne udføres hos private erhvervsvirksomheder. Det er ikke et krav, at den private erhvervsvirksomhed er offentligt støttet eller har et almenyttigt formål.

Der foreslås ingen ændringer i, at vilkår om samfundstjeneste gennemføres af kriminalforsorgen, jf. straffuldbyrdelseslovens § 101, stk. 1.

Det er således fortsat kriminalforsorgen, der skal udmønte samfundstjenesten, herunder visitere den dømte til et relevant arbejdssted samt føre kontrol og tilsyn med, at afviklingen af samfundstjenesten sker i overensstemmelse med den idømte straf.

Det er endvidere kriminalforsorgens opgave at sørge for, at samfundstjenestesteder forinden indstilles og godkendes af De Regionale Arbejdsmarkedsråd, bl.a. med henblik på at sikre, at afviklingen af samfundstjeneste hos private erhvervsvirksomheder ikke får karakter af konkurrenceforvridende statsstøtte.

Kriminalforsorgen skal i den forbindelse sikre, at alle private virksomheder har mulighed for at blive indstillet til og godkendt af De Regionale Arbejdsmarkedsråd, og selve udvælgelsen skal ske på klare, ikke-diskriminerende og objektive kriterier. Hvis det i praksis viser sig, at afvikling af samfundstjenesten i private virksomheder kan antages at påvirke samhandelen og konkurrencevilkårene, vil der være tale om statsstøtte i TEUF artikel 107, stk. 1's forstand. I sådanne tilfælde skal foranstaltningen bringes i overensstemmelse med de EU-retlige statsstøtteregler.

Det bemærkes, at EU-statsstøttereglerne vedr. kompensation for levering af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (SGEI), herunder Kommissionens forordning (EU) nr. 360/2012 af 25. april 2012 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte ydet til virksomheder, der udfører tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, kan anvendes som den relevante EU-retlige statsstøttehjemmel for at bringe foranstaltningen i overensstemmelse med det indre marked.

Der foreslås derudover ingen ændringer i, at mindst to tredjedele af det fastsatte antal timer skal gennemføres som ulønnet arbejde, jf. straffuldbyrdelseslovens § 101, stk. 2, 2. pkt.

Der foreslås endelig ingen ændringer i, at samfundstjenesten skal afvikles løbende over den udmålte længstetid og tidligst må være afviklet, når der er forløbet to tredjedele af afviklingsperioden, medmindre der foreligger særlige omstændigheder, jf. straffuldbyrdelseslovens § 101, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.3.

Til nr. 24

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 112, at visse endelige administrative afgørelser inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den dømte, af denne kan kræves indbragt til prøvelse for retten. Adgangen til domstolsprøvelse gælder alene for de i § 112, stk. 1, nævnte administrative afgørelser, som omfatter bl.a. afgørelse om disciplinærstraf i form af strafcelle i mere end 7 dage samt afgørelse om nægtelse af prøveløsladelse.

Efter § 113 sker indbringelse af sagen for byretten i den retskreds, hvor den institution, som den pågældende var indsat i på tidspunktet for den oprindelige afgørelse, er beliggende. Er den indsatte senere overført til en anden institution, kan sagen i stedet indbringes for byretten i den retskreds, hvor den institution, som den dømte er anbragt i, er beliggende. Er den dømte ikke frihedsberøvet, indbringes sagen for byretten i den retskreds, hvor den dømte bor eller opholder sig. Har den dømte ikke kendt bopæl eller opholdssted, indbringes sagen for Københavns Byret.

Det foreslås i § 113, stk. 1, 5. pkt., at sager, som indbringes af en dømt, som er indsat til fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, indbringes for Københavns Byret.

Bestemmelsen indebærer, at klager efter straffuldbyrdelseslovens § 112 vil skulle indbringes for Københavns Byret.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.8.

Til nr. 25

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 116, stk. 1, at sagen behandles på skriftligt grundlag, medmindre retten bestemmer andet. Retten kan stille krav om tilvejebringelse af yderligere oplysninger. Behandles sagen mundtligt, træffer retten bestemmelse om afhøring af den dømte og andre og om tilvejebringelse af beviser i øvrigt, jf. § 116, stk. 2.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 116, stk. 3, at bestemmer retten, at en sag, som er indbragt for Københavns Byret i medfør af § 113, stk. 1, 5. pkt., jf. § 1 a, stk. 2, skal behandles mundtligt, kan retten træffe bestemmelse om, at retsmødet gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede.

Bestemmelsen vil også finde anvendelse i forbindelse med behandlingen under kære, jf. straffuldbyrdelseslovens § 120, stk. 3.

Det tilkommer i hvert enkelt tilfælde retten at beslutte, om gennemførelsen af retsmøde ved anvendelse af telekommunikation med billede kan ske på forsvarlig vis, idet det dog forudsættes, at retsmøderne som udgangspunkt gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede, medmindre tungtvejende grunde tilsiger, at afholdelse af retsmødet sker ved fysisk fremmøde.

Det følger endvidere af den foreslåede bestemmelse i § 116, stk. 4, at gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 3, kan retten bestemme, at den dømtes advokat møder i retten eller deltager ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end den dømte.

Bestemmelsen vil indebære, at retten kan bestemme, at advokaten skal møde frem i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end den dømte. Retten kan i den forbindelse bestemme, at den dømtes advokat skal møde frem i retten, hvis deltagelse ved anvendelse af telekommunikation med billede ikke findes forsvarligt.

Advokaten vil dog fortsat have ret til at deltage fra samme sted som den dømte.

Endelig følger det af den foreslåede bestemmelse i § 116, stk. 5, at gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 3, kan retten bestemme, at justitsministeren møder i retten eller deltager i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede.

Bestemmelsen vil indebære, at retten kan bestemme, at justitsministeren skal møde frem i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede. Retten kan i den forbindelse bestemme, at justitsministeren skal møde frem i retten, hvis deltagelse ved anvendelse af telekommunikation med billede ikke findes forsvarligt.

Det forudsættes i den forbindelse, at Direktoratet for Kriminalforsorgen deltager på vegne af justitsministeren.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.8.

Til nr. 26

I straffuldbyrdelseslovens § 112 er der fastsat en særlig udvidet adgang til domstolsprøvelse for en række forvaltningsretlige afgørelser efter straffuldbyrdelsesloven. Afgørelser, som ikke er omfattet af § 112, kan indbringes for domstolene ved et almindeligt civilt sagsanlæg i medfør af grundlovens § 63 om domstolenes adgang til at påkende ethvert spørgsmål om øvrighedsmyndighedernes grænser.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 123, stk. 2, at bestemmelserne i § 113, stk. 1, 5. pkt., og § 116, stk. 3-5, finder tilsvarende anvendelse på øvrige afgørelser efter denne lov, som er indbragt til prøvelse for retten

Bestemmelsen indebærer, at reglerne om værneting, samt reglerne om anvendelse af telekommunikation med billede, som finder anvendelse på sager, som indbringes for retten i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 112, og hvor den dømte udstår straffen i fængslet i Kosovo, tillige finder anvendelse på sager, som indbringes for retten i medfør af grundlovens § 63.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.8.

Til § 2

Til nr. 1

Efter straffelovens § 79 b, stk. 1, kan den, som idømmes ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 101 a, §§ 114-114 j, § 136, stk. 1, for så vidt angår tilskyndelse til en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, § 136, stk. 2, eller § 136, stk. 3, for så vidt angår billigelse af handlinger omfattet af §§ 114-114 j, ved dommen gives et opholdsforbud efter § 79 b, stk. 2, og et kontaktforbud efter § 79 b, stk. 3.

Efter straffelovens § 79 b, stk. 3, 1. pkt., indebærer et kontaktforbud, at den dømte ikke må søge at kontakte personer, der er dømt for en eller flere af de overtrædelser, der er nævnt i § 79 b, stk. 1. Kontaktforbuddet omfatter dog ikke den dømtes nærmeste familiemedlemmer, i det omfang det ville stride mod Danmarks internationale forpligtelser, jf. straffelovens § 79 b, stk. 3, 2. pkt.

Det foreslås, at der indsættes et 3. pkt. i straffelovens § 79 b, stk. 3, hvorefter et kontaktforbud endvidere ikke omfatter andre indsatte, som den, der har et kontaktforbud, er placeret på afdeling med under afsoning af en frihedsstraf, imens de opholder sig i en af kriminalforsorgens institutioner.

Det foreslåede indebærer, at personer, som er idømt et kontaktforbud efter straffelovens § 79 b, stk. 1, kan placeres på samme afdeling som andre terrordømte, uden at de derved sættes i en situation, hvor de som følge heraf overtræder deres kontaktforbud. Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med, at de specialiserede modtagelsesafdelinger for terrordømte samt højsikkerhedspladser for særligt farlige terrordømte vil råde over specialiseret personale, der blandt andet skal sikre, at kontakt mellem indsatte på afdelingen sker under forsvarlige og kontrollerede forhold. Det forudsættes desuden, at samplacering alene finder sted på baggrund af en konkret sikkerhedsvurdering og efter høring af Politiets Efterretningstjeneste.

Den foreslåede ændring skal ligeledes ses i sammenhæng med etableringen af et nyt sikkerhedsregime for terrordømte og bekymringsindberettede, der baserer sig på principperne om ret og pligt, hvor samarbejdsvillige terrordømte og radikaliserede indsatte integreres med andre indsatte, hvis det vurderes sikkerhedsmæssigt forsvarligt, mens særligt farlige terrordømte og bekymringsindberettede samles i højsikkerhedsafdelinger med specialiseret personale.

Det betyder, at kontaktforbuddet ikke vil være overtrådt, hvis en indsat, som ved sin dom er givet et kontaktforbud, har kontakt med andre terrordømte, som han af kriminalforsorgen under sin afsoning er blevet placeret på samme afdeling med. Det gælder dog ikke i tilfælde, hvor den indsatte kontakter terrordømte, som den pågældende afsoner sammen med, mens vedkommende er på udgang, eller mens

sådanne andre terrordømte er på udgang. Sådan kontakt vil fortsat udgøre en overtrædelse af forbuddet.

Kontaktforbuddet vil derudover – i overensstemmelse med de gældende regler – være overtrådt, hvis den dømte søger at kontakte personer, der er omfattet af kontaktforbuddet, som enten er løsladt eller afsoner på en anden afdeling end den pågældende.

Der henvises til lovforslagets pkt. 2.5.

Til nr. 2 og 3

Det fremgår af straffelovens § 119, stk. 1, at den, som øver vold, truer med at øve vold eller offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter trussel om vold mod nogen, hvem det påhviler at handle i medfør af offentlig tjeneste eller hverv, under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme, eller som på lige måde søger at hindre en sådan person i at foretage en lovlig tjenestehandling eller at tvinge ham til at foretage en tjenestehandling, straffes med bøde eller fængsel indtil 8 år. Ved fastsættelse af straffen skal det indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller at forholdet er begået mod den pågældende i dennes fritid.

Det fremgår endvidere af straffelovens § 119 b, at den, der med genstande angriber nogen af de i § 119 nævnte personer, straffes med bøde eller fængsel indtil 8 år. Ved fastsættelse af straffen skal det indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller at forholdet er begået mod den pågældende i dennes fritid.

Det fremgår af de foreslåede bestemmelser i §§ 119, stk. 5, og 119 b, stk. 2, at hvis der øves vold, der er omfattet af § 119, stk. 1, eller § 119 b, stk. 1, mod en person, der er ansat i en af kriminalforsorgens institutioner, kan straffen forhøjes indtil det dobbelte.

Formålet med ændringen er at skærpe straffen for vold begået mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner.

Den foreslåede strafskærpelse vil omfatte alle tilfælde, hvor en ansat i en af kriminalforsorgens institutioner udsættes for vold under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme. Ansatte i f.eks. arresthusene, transport- og bevogtningsenhederne, fængslerne samt pensionerne vil således være omfattet af den af strafskærpelsen beskyttede personkreds. Modsat vil ansatte i f.eks. Kriminalforsorgen i Frihed ikke være omfattet. Udover tilfælde, hvor volden begås i kriminalforsorgens institutioner, vil det f.eks. også kunne være ved transport af indsatte til og fra retten, i forbindelse med bevogtning af den indsatte under en evt. hovedforhandling, ved ledsaget udgang af indsatte eller ved andre situationer, hvor den ansatte på grund af de fysiske

forhold eller sin funktion, ikke blot kan fjerne sig fra voldelige indsatte og på den måde undgå konflikt, når der opstår farlige situationer.

Det bemærkes, at den beskyttede personkreds i den foreslåede bestemmelse i § 119, stk. 5, er alt personale ansat i kriminalforsorgens institutioner, som er beskyttet efter straffelovens § 119, stk. 1. Derimod vil ansatte, som alene falder inden for beskyttelsen i straffelovens § 119, stk. 2, ikke være omfattet af den beskyttede personkreds.

Strafskærpelsen vil konkret medføre, at der som udgangspunkt skal ske en fordobling af strafniveauet i forhold til den straf, der ellers ville være fastsat af domstolene for tilsvarende forhold af vold begået mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner.

Det betyder eksempelvis, at en sag om vold mod en fængselsbetjent efter straffelovens § 119, stk. 1, der i dag ville udløse en straf på 3 måneders fængsel, fremover som udgangspunkt vil skulle udløse en straf på 6 måneders fængsel.

Der er i øvrigt ikke tilsigtet ændringer af den gældende retstilstand.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger andre skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.10.

Til § 3

Til nr. 1

Det fremgår af retsplejelovens § 762, stk. 1, at en sigtet kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at han har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, såfremt lovovertrædelsen efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og 1) der efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at han vil unddrage sig forfølgningen eller fuldbyrdelsen, eller 2) der efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at frygte, at han på fri fod vil begå ny lovovertrædelse af den foran nævnte beskaffenhed, eller 3) der efter sagens omstændigheder er bestemte grunde til at antage, at sigtede vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at fjerne spor eller advare eller påvirke andre.

Retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, om unddragelse fra strafforfølgning eller -fuldbyrdelse anvendes typisk, når 1) vedkommende har holdt sig skjult for politiet eller har flugtplaner, 2) vedkommende har tilknytning til Danmark og til andre lande, eller 3) vedkommende ingen tilknytning har til Danmark.

Det fremgår af retsplejelovens § 769, stk. 1, at bestemmelse om varetægtsfængsling eller anden foranstaltning kun har virkning indtil sagens afgørelse i retten. På begæring træffer retten efter afgørelsen bestemmelse om, hvorvidt tiltalte under eventuel appel, eller indtil fuldbyrdelse kan iværksættes, skal varetægtsfængsles eller forblive varetægtsfængslet eller undergives foranstaltninger, der træder i stedet herfor. Ved bestemmelsen herom finder reglerne i bl.a. § 762 tilsvarende anvendelse, medmindre tiltalte erklærer sig indforstået med at forblive varetægtsfængslet eller undergivet anden foranstaltning. Betingelserne for varetægtsfængsling efter sagens afgørelse er således som udgangspunkt de samme som før sagens afgørelse.

Det følger af den foreslåede § 769, stk. 3, at hvis der er afsagt dom i sagen, hvorved den tiltalte er idømt ubetinget fængsel i mere end 30 dage for en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, kan den tiltalte desuden varetægtsfængsles, hvis der efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.

Den foreslåede § 769, stk. 3, vil medføre, at tiltalte kan varetægtsfængsles i visse sager, hvor der er afsagt en helt eller delvist fældende dom, hvis der efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.

Det vil efter den foreslåede bestemmelse for det første være en betingelse for varetægtsfængsling, at den tiltalte er idømt ubetinget fængsel i mere end 30 dage for en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale. Strafferammen for den pådømte forbrydelse har ikke betydning.

For det andet vil det være en betingelse for varetægtsfængsling, at der efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.

Der vil som udgangspunkt være bestemte grunde til at antage, at den tiltalte vil udeblive, hvis vedkommende tidligere er udeblevet uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.

Dette vil særligt kunne oplyses ved dokumentation fra Kriminalregisteret, hvoraf det fremgår, hvorvidt den tiltalte har modtaget eller vedtaget et bødeforlæg eller tidligere er dømt for overtrædelse af straffuldbyrdelseslovens § 110 b om udeblivelse fra afsoning. Om der er tale om længerevarende eller kortvarige udeblivelser fra afsoning, vil som det klare udgangspunkt være uden betydning.

Ved vurderingen af, om der er bestemte grunde til at antage, at den tiltalte vil udeblive uden lovlig grund skal der derudover lægges afgørende vægt på vedkommendes personlige forhold. Der vil efter omstændighederne kunne lægges vægt på sociale, familiære, erhvervsmæssige, økonomiske og bopælsmæssige forhold. Disse forholds ustabilitet kan tale for en risiko for udeblivelse.

Den foreslåede regel udgør et supplement til de eksisterende regler om varetægtsfængsling, herunder retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, jf. § 769, stk. 1, hvorefter en sigtet kan varetægtsfængsles, når der efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at han vil unddrage sig forfølgningen eller fuldbyrdelsen.

Efter den foreslåede bestemmelse er det ikke et krav, at der skal være en risiko for unddragelse ved flugt eller skjul, for at der kan ske varetægtsfængsling. Efter den foreslåede bestemmelse er det tilstrækkeligt, at der efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning, men der stilles ikke i øvrigt krav om, at vedkommende mere aktivt vil forsøge at unddrage sig straffens fuldbyrdelse.

Det er med den foreslåede bestemmelse forudsat, at der med henblik på at fastholde en fornøden fasthed og konsekvens i retshåndhævelsen er behov for at varetægtsfængsle tiltalte, hvis der efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning. Det vil bero på en konkret vurdering, om der i det enkelte tilfælde foreligger sådanne individuelle forhold, som medfører, at det trods det nævnte retshåndhævelseshensyn ikke er påkrævet, at den pågældende varetægtsfængsles efter den fældende dom. Det vil i den forbindelse kunne indgå i vurderingen, at det er lang tid siden, at den tiltalte er udeblevet fra afsoning.

Den foreslåede bestemmelse vil finde tilsvarende anvendelse i forbindelse med sager, som er fremmet til dom i tiltales fravær, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Er den tiltalte varetægtsfængslet efter dommen i medfør af den foreslåede bestemmelse, følger det af retsplejelovens § 999, stk. 2, at straffedommen skal fuldbyrdes, så snart det kan konstateres, at dommen er endelig.

Der henvises til i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.6.

Til nr. 2

Det fremgår af retsplejelovens § 769, stk. 3, at indbringes den afgørelse, der er truffet i sagen, for højere ret, og der i medfør af stk. 1 eller 2 er truffet afgørelse om anvendelse af varetægtsfængsling eller andre foranstaltninger efter afgørelsen, skal spørgsmålet om den fortsatte anvendelse heraf snarest forelægges for den overordnede ret, hvortil afgørelsen er indbragt. Ved denne rets behandling af spørgsmålet om varetægtsfængsling eller andre foranstaltninger finder § 762, § 764, stk. 1, 3 og 4, §§ 765 og 766, § 767, stk. 1, 1.-4. pkt., og stk. 2 og 3, § 768 og § 769, stk. 2, tilsvarende anvendelse. Hvis retten har truffet afgørelse om, at ankesagen skal afgøres uden mundtlig hovedforhandling, kan retten ved udløb af en frist efter 2. pkt., jf. § 767, stk. 1, bestemme, at varetægtsfængslingen eller foranstaltningen skal fortsætte uden yderligere forlængelser, indtil der er afsagt dom i

sagen. § 767, stk. 2, 2.-4. pkt., finder i så fald tilsvarende anvendelse.

Det følger af den foreslåede ændring af § 769, stk. 3, der bliver stk. 4, at henvisningen til stk. 1 eller 2 ændres til stk. 1-3, og at der efter henvisningen til stk. § 769, stk. 2, indsættes en henvisning til stk. 3.

Det foreslåede er en konsekvensændring som følge af forslaget til retsplejelovens § 769, stk. 3, jf. lovforslagets § 3, nr. 1.

Endvidere indebærer ændringen, at retsplejelovens § 765 (om mindre indgribende foranstaltninger end varetægtsfængsling) vil kunne finde anvendelse på sager omfattet af den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 769, stk. 3, jf. lovforslagets § 3, nr. 1.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.6.

Til nr. 3

Efter den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 775, stk. 1. pkt., er det muligt at ikende disciplinærstraf i form af bøde, advarsel eller strafcelle.

Det følger af den foreslåede ændring af § 775, stk. 1, at der efter »bøde« indsættes », midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, midlertidig begrænsning af muligheden for telefoni«.

Den foreslåede ændring vil medføre, at der indføres 4 nye typer af disciplinærstraffe. Disse udgør midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling samt midlertidig begrænsning af retten til telefoni.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.2.5.

Til nr. 4

Det fremgår af retsplejelovens § 775, stk. 2, 1. pkt., at ved ikendelse af strafcelle som disciplinærstraf fastsættes varigheden til et tidsrum af højst 4 uger.

Det følgende af den foreslåede ændring af § 775, stk. 2, at »4 uger« ændres til »14 dage, jf. dog stk. 3«.

Den foreslåede ændring, vil indebære, at varigheden af strafcelle fremover som udgangspunkt højst kan være 14 dage.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.2.5.

Til nr. 5

Det foreslås i § 775, stk. 3, at der i særlige tilfælde kan ikendes strafcelle i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at strafcelle uanset den foreslåede ændring af stk. 2, jf. lovforslagets § 3, nr. 4, i særlige tilfælde kan ikendes i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger.

Ved »særlige tilfælde« forstås eksempelvis, at der er tale om grove gentagelsestilfælde, eller hvor ikendelse af strafcelle på mere end 14 dage findes nødvendigt for at håndtere særligt udfordrende eller udadreagerende varetægtsarrestanter.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.2.5.

Til nr. 6

Det foreslås i § 775, stk. 6, at bestemmelserne i § 68, stk. 3, 5 og 6, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. finder tilsvarende anvendelse på varetægtsarrestanter.

Det indebærer, at bestemmelsen om, at midlertidig begrænsning af retten til telefoni alene kan ikendes over for indsatte, som afsoner i lukket fængsel eller arresthus ligeledes vil finde anvendelse på varetægtsarrestanter.

Det indebærer desuden, at disciplinærstraffen skal fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang og under hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner. Det forudsættes med bestemmelsen, at der herved lægges vægt på de samme momenter, som følger af straf fuldbyrdelseslovens § 68, stk. 5, jf. lovforslagets § 1, nr. 14, og bemærkningerne hertil.

Det indebærer endelig, at disciplinærstraffen skal skærpes ved hver tredje forseelse. Det forudsættes med bestemmelsen, at den skal forstås og anvendes på samme måde som straffuldbyrdelseslovens § 68, stk. 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 14, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.2.5.

Til nr. 7

Det fremgår af retsplejelovens § 809, stk. 2, at retten kan træffe bestemmelse om, at sigtede indlægges til mentalundersøgelse på hospital for sindslidende, i institution for personer med vidtgående psykiske handicap eller i anden egnet institution, hvis det er påkrævet.

Det fremgår af retsplejelovens § 811, stk. 2, at justitsministeren efter forhandlinger med social- og ældreministeren og sundhedsministeren kan fastsætte regler om meddelelse af tilladelse til udgang m.v. til personer, der er indlagt på hospital for sindslidende m.v. i medfør af § 809, stk. 2, når der ikke i øvrigt er taget stilling hertil.

Det foreslås, at »hospital for sindslidende« i § 809, stk. 2, og § 811, stk. 2, 1. pkt., ændres til »psykiatrisk afdeling«.

De foreslåede ændringer er udtryk for en sproglig modernisering, da hospital for sindslidende er en forældet betegnelse.

Der er i den forbindelse ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 8

Det fremgår af retsplejelovens § 811, stk. 3, at justitsministeren kan fastsætte regler om anvendelse af magt og sikringsmidler over for personer, der er indlagt på hospital for sindslidende m.v. i medfør af en kendelse truffet af retten, i forbindelse med transport, der forestås af kriminalforsorgens personale. Justitsministeren kan endvidere fastsætte regler om undersøgelse uden retskendelse af personer, der er indlagt på et hospital for sindslidende m.v. i medfør af en kendelse truffet af retten, i forbindelse med transport, der forestås af kriminalforsorgens personale.

Det foreslås, at »et hospital for sindslidende« i § 811, stk. 3, 1. og 2. pkt., ændres til: »en psykiatrisk afdeling«.

De foreslåede ændringer er udtryk for en sproglig modernisering, da hospital for sindslidende er en forældet betegnelse. Der er i den forbindelse ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer.

Til § 4

Til nr. 1

Det fremgår af konkurslovens § 197, stk. 2, nr. 3, at kendelse om gældssanering i almindelighed ikke kan afsiges, såfremt en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold. Dette omfatter bl.a. gæld i form af straffesagsomkostninger.

Det foreslås, at der i § 197, stk. 2, nr. 3, efter »erstatningspådragende forhold« indsættes », medmindre der er tale om gæld i form af sagsomkostninger pålagt i straffesager«.

Ved »sagsomkostninger pålagt i straffesager« forstås sagsomkostninger pålagt i medfør af retsplejelovens § 1008.

Det foreslåede medfører, at gæld i form af straffesagsomkostninger vil kunne saneres i medfør af konkurslovens § 197, stk. 1, i højere grad end efter de gældende regler, idet forekomst af gæld i form af straffesagsomkostninger ikke længere vil føre til nægtelse af gældssanering. Dette vil ligeledes være tilfældet, selvom gælden i form af straffesagsomkostninger udgør en ikke uvæsentlig del af den samlede gæld. Gæld i form af straffesagsomkostninger sidestilles på den måde med anden gæld.

I forbindelse med begæring om gældssanering efter konkursloven vil de almindelige krav om gældssanering fortsat være gældende, herunder bl.a., at en væsentlig del af gælden fortsat ikke må være pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold, herunder eksempelvis bøder eller erstatning til ofre for forbrydelser, medmindre der er tale om gæld fra sagsomkostninger pålagt i straffesager.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.4.

Til § 5

Til nr. 1

Det fremgår af § 13, stk. 2, nr. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at eftergivelse af gæld til det offentlige i almindelighed ikke kan ske, såfremt en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold. Dette omfatter bl.a. gæld i form af straffesagsomkostninger.

Det foreslås, at det i § 13, stk. 2, nr. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige fastsættes, at eftergivelse af gæld til det offentlige i almindelighed ikke kan ske, såfremt en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold, medmindre der er tale om gæld fra sagsomkostninger pålagt i straffesager.

Ved "sagsomkostninger pålagt i straffesager" forstås sagsomkostninger pålagt i medfør af retsplejelovens § 1008.

Det foreslåede medfører, at gæld i form af straffesagsomkostninger vil kunne eftergives efter § 13, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige i højere grad end efter de gældende regler, idet forekomst af gæld i form af straffesagsomkostninger ikke længere vil føre til nægtelse af eftergivelse. Dette vil ligeledes være tilfældet, selvom gælden i form af straffesagsomkostninger udgør en ikke uvæsentlig del af den samlede gæld. Gæld i form af straffesagsomkostninger sidestilles på den måde med anden gæld.

I forbindelse med anmodning om eftergivelse af gæld til det offentlige efter lov om inddrivelse af gæld til det offentlige vil de almindelige krav om eftergivelse efter lovens § 13, stk. 1-5, fortsat være gældende, herunder bl.a. at en væsentlig del af gælden fortsat ikke må være pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold, herunder eksempelvis bøder eller erstatning til ofre for forbrydelser, medmindre der er tale om gæld fra sagsomkostninger pålagt i straffesager.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.4.

Til § 6

Til nr. 1

Ved § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19 og blokering af hjemmesider, hvorfra der begås visse lovovertrædelser, som har baggrund i eller sammenhæng med covid-19) blev der indsat en ny § 81 d i straffeloven.

Det fremgik af straffelovens § 81 d, stk. 1, at den straf,

der er foreskrevet i en række straffelovsbestemmelser, kunne forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelserne havde baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Det fremgik af straffelovens § 81 d, stk. 2, at hvis en af de i stk. 1 nævnte overtrædelser havde fundet sted under sådanne omstændigheder, at der uberettiget var opnået eller søgt opnået lån, kredit, støtte, tilskud eller lignende kompensation fra hjælpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien, kunne straffes forhøjes således, at den blev fire gange så høj.

Det fremgik endvidere af straffelovens § 81 d, stk. 3, at der ved udmåling af tillægsbøde efter § 50, stk. 2, i forbindelse med overtrædelser omfattet af § 81 d, stk. 2, skulle lægges vægt på den opnåede eller tilsigtede vinding. Det er i forarbejderne til bestemmelsen forudsat, at tillægsbøden skulle beregnes med udgangspunkt i den opnåede eller tilsigtede vinding og fastsættes i overensstemmelse med strafskærpselen i stk. 2.

Bestemmelsen i straffelovens § 81 d er ophævet pr. 1. januar 2022 i medfør af solnedgangsklausulen i § 4, stk. 4, i lov nr. 349 af 2. april 2020, som ændret ved lov nr. 289 af 27. februar 2021. Det er imidlertid forudsat i bemærkningerne til solnedgangsklausulen, at strafskærperne i straffelovens § 81 d fortsat vil gælde for sager om forhold omfattet af bestemmelsen, der er begået efter ikrafttræden af, men forud for ophævelsen af § 81 d, uanset om sagen pådømmes efter ophævelsen heraf.

Det foreslås med ændringen af § 4 i lov nr. 349 af 2. april 2020, som ændret ved lov nr. 289 af 27. februar 2021 og lov nr. 431 af 16. marts 2021, at ændre reglerne for behandlingen af sager vedrørende straffelovens § 81 d, stk. 2, der pådømmes fra og med lovforslagets ikrafttræden den 1. juli 2022.

Med den foreslåede *stk. 4*, foreslås det, at der ved pådømmelse fra og med 1. juli 2022 af forhold omfattet af § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020 – dvs. forhold omfattet af den nu ophævede § 81 d i straffeloven – ikke skal ske strafskærpe efter straffelovens § 81 d, stk. 2, som affattet ved § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020.

Forslaget vil have virkning for straffesager om forhold omfattet af den ophævede § 81 d, stk. 2, i straffeloven, som er begået, mens straffelovens § 81 d var i kraft, og hvor der endnu ikke er afsagt endelig dom på tidspunktet for nærværende lovforslags ikrafttræden. Ved pådømmelsen af disse forhold vil domstolene – i stedet for strafskærpselreglen i straffelovens § 81 d, stk. 2 – alene skulle anvende strafskærpselreglen i straffelovens § 81 d, stk. 1, som denne bestemmelse var affattet efter § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020.

Virkingen heraf vil være, at straffen som udgangspunkt vil skulle forhøjes til omkring det dobbelte i forhold til den straf, der ville være fastsat af domstolene for tilsvarende

overtrædelser, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Med den foreslåede *stk. 5*, foreslås det, at straffelovens § 81 d, *stk. 3*, som affattet ved § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020, uanset den foreslåede *stk. 4*, fortsat finder anvendelse.

Forslaget vil have virkning for forhold omfattet af straffelovens § 81 d, der er begået, mens bestemmelsen stadig var i kraft, hvorom der på tidspunktet for nærværende lovforslags ikrafttræden ikke er afsagt endelig dom, og som uden dette lovforslag ville kunne medføre strafskærping efter straffelovens § 81 d, *stk. 2*.

I sager vedrørende sådanne forhold vil der fortsat skulle idømmes en tillægsbøde efter straffelovens § 50, *stk. 2*. Tilsvarende forudsættes det fortsat – uanset at der skal ses bort fra strafskærplingsreglen i straffelovens § 81 d, *stk. 2* – at tillægsbøden som udgangspunkt skal forhøjes til det firedobbelte i forhold til praksis om forhold, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark, dvs. til det firedobbelte af den opnåede eller tilsigtede vinding.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.5.

Til § 7

Til nr. 1

Det fremgår af § 24, *stk. 3*, nr. 4, i SU-loven, at højeste fribeløb udgør 39.128 kr. (2022-niveau) for hver måned i støtteåret eller uddannelsesperioden, hvor den uddannelsessøgende ved politiets grunduddannelse eller Kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent gennemgår perioder med praktik, der ikke giver ret til uddannelsesstøtte, eller har lønnet orlov fra uddannelsen.

Det foreslås, at SU-lovens § 24, *stk. 3*, nr. 4, ændres, således at »eller Kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent« udgår.

Den foreslåede ændring vil medføre, at Kriminalforsorgens uddannelser til fængselsbetjent eller transportbetjent ikke længere er omfattet af de uddannelser, hvortil der gives det højeste fribeløb i måneder med lønnet praktik eller lønnet orlov fra uddannelsen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.14.

Til § 8

Til nr. 1

Det fremgår af integrationslovens § 22, *stk. 1*, at en udlænding omfattet af integrationslovens § 2, *stk. 2*, 3 eller 4 (flygtninge og familiesammenførte), der er blevet tilbudt et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram eller et introdukti-

onsprogram, jf. integrationslovens § 16, *stk. 1*, 2 eller 9, ikke modtager hjælp efter §§ 22-25 i lov om aktiv socialpolitik (selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp) og efter den 1. januar 2018 har bestået Prøve i Dansk 2, jf. § 9, *stk. 1*, i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. eller FVU-læsning, trin 2, jf. lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, eller tilsvarende eller højere prøve i dansk, kan efter ansøgning modtage en danskbonus, som udbetales som et skattefrit engangsbeløb på 6.494 kr. (2021-niveau).

Efter § 22, *stk. 2*, kan danskbonus efter *stk. 1* kun udbetales én gang. En udlænding, der tidligere har opnået ret til dansk-tillæg eller danskbonus efter lov om aktiv socialpolitik, kan ikke modtage danskbonus igen efter *stk. 1*.

Efter § 22, *stk. 3*, fastsætter udlændinge- og integrationsministeren nærmere regler for, hvilke prøver i dansk der er på tilsvarende niveau eller højere niveau end dem, der er nævnt i *stk. 1*.

Det foreslås, at integrationslovens § 22 ophæves.

Den foreslåede ophævelse af integrationslovens § 22 vil medføre, at selvforsørgede flygtninge eller familiesammenførte, som er omfattet af integrationslovens § 2, *stk. 2* eller 3, og som ikke modtager hjælp efter §§ 22-25 i lov om aktiv socialpolitik, ikke længere vil kunne ansøge om at modtage danskbonus, selvom den pågældende har bestået Prøve i Dansk 2 eller en danskprøve på et tilsvarende eller højere niveau.

Det foreslås endvidere, at adgangen til efter ansøgning at modtage danskbonus skal ophæves fra den 1. juli 2022. Ansøgninger om danskbonus indgivet inden lovens ikrafttræden vil dog skulle behandles efter de hidtil gældende regler i integrationslovens § 22, jf. lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020, hvilket vil indebære, at de udlændinge, som har indgivet en ansøgning om danskbonus efter integrationslovens § 22 forud for lovens ikrafttræden, og som opfylder betingelserne i integrationslovens § 22, vil være berettigede til at modtage danskbonus efter de hidtil gældende regler i lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.13.

Til nr. 2

Det fremgår af integrationslovens § 45, *stk. 10*, at staten refunderer 100 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til danskbonus efter integrationslovens § 22.

Bestemmelsen indebærer, at kommunerne fuldt ud får dækket deres udgifter til danskbonus.

Det foreslås, at integrationslovens § 45, *stk. 10* ophæves.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 8, nr. 1, hvorefter det foreslås at ophæve integrationslovens § 22 om adgang til danskbonus. Integrationslovens § 45, stk. 11 vil herefter blive stk. 10.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.13.

Til nr. 3

Det fremgår af integrationslovens § 48, stk. 1, 4. punkt, at det beløb, der er anført i § 22, stk. 1, er fastsat i 2017-niveau og reguleres fra den 1. januar 2018 en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten efter lov om en satsreguleringsprocent.

Det foreslås, at integrationslovens § 48, stk. 1, 4. pkt. ophæves.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 8, nr. 1, hvorefter det foreslås at ophæve integrationslovens § 22 om adgang til danskbonus.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.13.

Til § 9

Til nr. 1

Det fremgår af arbejdsmiljølovens § 2, at loven omfatter arbejde, der udføres for en arbejdsgiver. Det følger af arbejdsmiljølovens § 90, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Det følger af den foreslåede § 3 a, stk. 1, at beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om, at arbejdsmiljøloven finder anvendelse i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af foreslåede bestemmelse i § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Med bemyndigelsen vil det blive fastlagt, at arbejdsmiljøloven, på samme måde som i Danmark, vil gælde for de dansk ansatte, som skal beskæftiges i Kosovo i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo.

Med bemyndigelsen vil det endvidere blive fastlagt, hvordan arbejdsmiljøloven skal omfatte det arbejde, som indsatte udfører i et fængsel i Kosovo.

Bestemmelsen indebærer, at beskæftigelsesministeren kan fastlægge mere præcise rammer for, hvordan den danske arbejdsmiljølov kan finde anvendelse i fængslet i Kosovo i forhold til dels de dansk ansatte, dels de indsatte, når disse er beskæftiget med arbejde på værksteder m.v. Bestemmelsen vil endvidere blive udnyttet til at fastlægge rammerne for, hvordan Arbejdstilsynet kan føre tilsyn med disse forhold, herunder metoder, omfang og kadence.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i § 3 a, stk. 2, at beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om lovens anvendelse, herunder om fravigelse af regler i loven, i det omfang det er nødvendigt som følge af de særlige omstændigheder ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Bestemmelsen indebærer, at beskæftigelsesministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om fravigelse af arbejdsmiljølovens regler i det omfang, det er nødvendigt som følge af de særlige omstændigheder ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i et fængsel i Kosovo.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.9.

Til § 10

Til nr. 1

Efter udlændingelovens § 7, stk. 1, gives der efter ansøgning opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold til en udlænding, hvis udlændingen vurderes at være omfattet af FN's flygtningekonvention af 28. juli 1951.

Efter udlændingelovens § 7, stk. 2, gives der efter ansøgning opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold til en udlænding, hvis det vurderes, at udlændingen ved en tilbagevenden til sit hjemland risikerer dødsstraf eller at blive underkastet tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Efter udlændingelovens § 7, stk. 3, gives der efter ansøgning opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold i tilfælde omfattet af stk. 2, hvor risikoen for dødsstraf eller for at blive underkastet tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf har baggrund i en særlig alvorlig situation i hjemlandet præget af vilkårlig voldsudøvelse og overgreb på civile.

Efter udlændingelovens § 7, stk. 4, kan opholdstilladelse efter stk. 1-3 nægtes, hvis udlændingen allerede har opnået beskyttelse i et andet land, eller hvis udlændingen har nær tilknytning til et andet land, hvor udlændingen må antages at kunne opnå beskyttelse.

Det er en forudsætning for at blive meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, at ansøgningen indgives i Danmark. At en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 skal indgives her i landet fremgår i øvrigt udlændingebehandlingens § 20, stk. 1.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 7 indsættes et nyt stk. 4, hvorefter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, finder tilsvarende anvendelse på en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold regler fastsat i medfør af den foreslåede § 1 a, stk. 2, i straffuldbyrdelsesloven eller er anbragt i henhold regler fastsat i medfør af den foreslåede § 1 a, stk. 4, i hjemrejseloven, vil kunne indgive en ansøgning om asyl og meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, såfremt betingelserne herfor er opfyldt. En udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold regler fastsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, vil som følge heraf desuden kunne nægtes opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, hvis udlændingen allerede har opnået beskyttelse i et andet land, eller hvis udlændingen har nær tilknytning til et andet land, hvor udlændingen må antages at kunne opnå beskyttelse, jf. udlændingelovens § 7, stk. 4.

Det betyder, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold regler fastsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, eller er anbragt i henhold regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, vil have samme adgang til at indgive en ansøgning om asyl, som en udlænding, der i Danmark befinder sig i en tilsvarende situation, og at ansøgningen vil have samme retsvirkning, som hvis den havde været indgivet her i landet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.16.

Til nr. 2

Det fremgår af § 9, stk. 41, i udlændingeloven, at danskbonus efter integrationslovens § 22 ikke anses som hjælp efter integrationsloven.

Det foreslås at ophæve § 9, stk. 41.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 8, nr. 1, hvorefter det foreslås at ophæve integrationslovens § 22 om adgang til danskbonus.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.13.

Til nr. 3

Efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1, kan der efter ansøgning gives opholdstilladelse til en udlænding, der uden for de i § 7, stk. 1 og 2, nævnte tilfælde befinder sig i en sådan situation, at væsentlige hensyn af humanitær karakter afgørende taler for at imødekomme ansøgningen.

Efter udlændingelovens § 9 b, stk. 2, kan en ansøgning om humanitær opholdstilladelse efter § 9 b, stk. 1, kun indgives af en udlænding, der opholder sig i Danmark og er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2. Det er efter de gældende regler således ikke muligt at indgive en ansøgning om humanitær opholdstilladelse, hvis man ikke opholder sig i Danmark på ansøgningstidspunktet.

Det foreslås, at udlændingelovens § 9 b, stk. 2, 1. pkt., ændres, således at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, vil kunne indgive en ansøgning om humanitær opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1.

Den foreslåede ændring medfører, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring på en dansk fængselsplads i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, eller er anbragt i henhold regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, og som er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, vil kunne indgive en ansøgning om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 9 b, stk. 1.

Det betyder, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i udlandet i henhold regler fastsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, vil have samme adgang til at indgive en ansøgning om humanitær opholdstilladelse, som en udlænding, der i Danmark befinder sig i en tilsvarende situation.

Forslaget ændrer ikke i øvrigt på betingelserne for indgivelse af ansøgning om humanitær opholdstilladelse for så vidt angår udlændinge, der ikke afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

Det bemærkes, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, vil have indrejseforbud efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 1, og således som udgangspunkt ikke vil kunne meddeles humanitær opholdstilladelse, jf. udlændingelovens § 10, stk. 4, uanset om betingelserne for en humanitær opholdstilladelse i øvrigt måtte være opfyldt. Udlændingen vil dog kunne henvises til muligheden for at indbringe spørgsmålet om ophævelse af udvisningen for domstolene, jf. udlændingelovens § 50.

Såfremt ansøgeren ikke ønsker at indbringe spørgsmålet om ophævelse af udvisningen for retten, eller retten ikke finder anledning til at ophæve udvisningen, jf. udlændingelovens § 50, vil Udlændinge- og Integrationsministeriet vurdere, om den pågældende vil være i en situation, hvor det vil stride mod EMRK artikel 3 at udsende den pågældende, og i så fald henvise den pågældende til tålt ophold, indtil vedkommende kan udsendes af landet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.16.

Til nr. 4

Den foreslåede ændring af udlændingelovens § 9 c, stk. 1, 2.

pkt. vil indebære en ajourføring af henvisningen til bestemmelsen i udlændingelovens § 9.

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 10, nr. 2, hvori udlændingelovens § 9, stk. 41, foreslås ophævet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.13.

Til nr. 5

Det fremgår af § 11, stk. 3, nr. 5, 2. pkt., at danskbonus efter integrationslovens § 22 ikke anses som hjælp efter integrationsloven.

Det foreslås, at § 11, stk. 3, nr. 5, 2. pkt. udgår.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 8, nr. 1, hvorefter det foreslås at ophæve integrationslovens § 22 om adgang til danskbonus.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.13.

Til nr. 6

Det følger af udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 1, at der fastsættes et indrejseforbud, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område, hvis udlændingen er udvist.

Bestemmelsen omfatter bl.a. udvisning på grund af kriminalitet ved dom, kendelse eller administrativ afgørelse i henhold til udlændingelovens §§ 22-24, 25 a, stk. 1, eller 25 c.

Indrejseforbuddets anvendelsesområde og varighed fastsættes i den afgørelse, hvorved indrejseforbuddet meddeles.

Udvisning ved dom, kendelse eller administrativ afgørelse som følge af kriminalitet efter udlændingelovens §§ 22-24, § 25 a, stk. 1, og § 25 c, er ikke omfattet af udsendelsesdirektivets regler, og et indrejseforbud, der meddeles efter bestemmelsen i § 32, stk. 1, nr. 1, gælder alene for Danmark.

Det følger af udlændingelovens § 32, stk. 6, 1. pkt., at et indrejseforbud regnes fra datoen for udrejsen eller udsendelsen af det område, som indrejseforbuddet vedrører. Et indrejseforbud, der alene er gældende i Danmark beregnes derfor fra den faktiske dato, hvor den pågældende forlader dansk territorium.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 32, stk. 6, 1. pkt., indsættes en henvisning til de foreslåede 4. og 5. pkt., i § 32, stk. 6, jf. lovforslagets § 10, nr. 7.

Forslaget er en konsekvens af, at der med lovforslagets § 10, nr. 7, foreslås indsat et 4. og 5. pkt., i udlændingelovens § 32, stk. 6, hvorefter indrejseforbuddet for en udlænding, der i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i

lov om fuldbyrdelse af straf m.v. er indsat til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller dom til forvaring eller som er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejseovens § 1 a, stk. 4, i Kosovo, regnes fra datoen for udrejsen eller udsendelsen derfra, og at såfremt udlændingen er tilbageført her til landet, regnes indrejseforbuddet fra datoen for den efterfølgende udrejse eller udsendelse af Danmark.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.13.

Til nr. 7

Det følger af udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 1, at der fastsættes et indrejseforbud, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område, hvis udlændingen er udvist.

Bestemmelsen omfatter bl.a. udvisning på grund af kriminalitet ved dom, kendelse eller administrativ afgørelse i henhold til udlændingelovens §§ 22-24, 25 a, stk. 1, eller 25 c.

Indrejseforbuddets anvendelsesområde og varighed fastsættes i den afgørelse, hvorved indrejseforbuddet meddeles.

Udvisning ved dom, kendelse eller administrativ afgørelse som følge af kriminalitet efter udlændingelovens §§ 22-24, § 25 a, stk. 1, og § 25 c, er ikke omfattet af udsendelsesdirektivets regler, og et indrejseforbud, der meddeles efter bestemmelsen i § 32, stk. 1, nr. 1, gælder således alene for Danmark.

Det følger af udlændingelovens § 32, stk. 6, 1. pkt., at et indrejseforbud regnes fra datoen for udrejsen eller udsendelsen af det område, som forbuddet vedrører. Et indrejseforbud, der alene er gældende i Danmark beregnes derfor fra den faktiske dato, hvor den pågældende forlader dansk territorium.

Dette lovforslag har til formål at skabe forudsætningerne for, at domsudviste udlændinge kan afsone fængselsstraf eller dom til forvaring i Kosovo. Det er i den forbindelse hensigten, at de udvisningsdømte efter afsoning i videst mulige omfang skal udrejse eller udsendes fra Kosovo. Hvis det er nødvendigt og muligt efter afsoning at varetægtsfængsle en domsudvist udlænding med henblik på udsendelse, skal det ligeledes som udgangspunkt ske i fængselsfaciliteterne i Kosovo.

Det foreslås derfor, at der indsættes en bestemmelse i udlændingelovens § 32, stk. 6, 4. pkt., hvorefter indrejseforbuddet for en udlænding, der i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. er indsat til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring eller som er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejseovens § 1 a, stk. 4, i Kosovo, regnes fra datoen for udrejsen eller udsendelsen derfra.

Baggrunden for forslaget er, at de gældende indrejseforbudsregler vil betyde, at et indrejseforbud meddelt en udlænding, der skal afsones i Kosovo, eller som skal varetægtsfængsles efter hjemrejselovens regler i Kosovo, vil skulle regnes fra tidspunktet, hvor udlændingen transporteres fra Danmark til Kosovo, og ikke – som formålet med reglen tilsiger – fra tidspunktet for udrejsen eller udsendelsen efter afsoningen eller varetægtsfængslingen.

Forslaget indebærer, at beregningen af indrejseforbuddet knytter sig til udrejsen eller udsendelsen af det land, hvor udlændingen har afsonet sin fængselsstraf eller dom til forvaring, eller hvor udlændingen har været varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler.

Det foreslås desuden, at der i § 32, stk. 6, 5. pkt., indsættes en bestemmelse om, at såfremt udlændingen er tilbageført her til landet, regnes indrejseforbuddet dog fra datoen for den efterfølgende udrejse af Danmark.

Baggrunden for forslaget er, at der kan være tilfælde, hvor udlændingen af forskellige årsager ikke kan udrejse eller udsendes af Kosovo, og hvor det dermed er nødvendigt at tilbageføre pågældende enten midlertidigt eller mere permanent til Danmark.

Det kan f.eks. være en udlænding, der ikke vil medvirke til udrejsen, og som ikke kan tvangsmæssigt udsendes eller en udlænding, der efter afsoning er henvist til tålt ophold i Danmark. Det kan også være en udlænding, over for hvem en varetægtsfængsling efter hjemrejseloven ikke kan iværksættes eller opretholdes i Kosovo, eksempelvis fordi der ikke er reel udsigt til udsendelse. Der kan ligeledes være tilfælde, hvor det af hensyn til rejserute, antallet af transiteringer mv. vurderes mest hensigtsmæssigt at tilbageføre en udlænding kortvarigt til Danmark med henblik på at effektuere udsendelsen herfra.

Beregning af indrejseforbuddet vil i disse tilfælde knytte sig til udrejsen af Danmark.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.13.

Til nr. 8

Det følger af udlændingelovens § 33, stk. 3, 1. pkt., Stadfæstes en afgørelse, der er tillagt opsættende virkning efter § 33 b eller § 53 a, stk. 2, 4. pkt., eller frafaldes en sådan klage, fastsættes der en ny frist for udrejse efter reglerne i stk. 2.

Det foreslås, at der i § 33, stk. 3, 1. pkt., indsættes en henvisning til den foreslåede § 33, stk. 9.

Baggrunden for forslaget er, at der med lovforslagets § 10,

nr. 12 foreslås at indsætte en ny bestemmelse i § 33, stk. 9. Der er således tale om en konsekvensrettelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.14.

Det bemærkes, at det i lovforslagets § 13, nr. 3, foreslås, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 10, nr. 7 og 11, og at det i lovforslagets § 13, nr. 4, foreslås, at udlændinge- og integrationsministeren fremsætter forslag om revision af § 10, nr. 8 og 12, hvis bestemmelserne ikke inden udgangen af 2022 er trådt i kraft. Der henvises til lovforslagets § 13 og bemærkningerne hertil.

Til nr. 9

Det følger af udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., at en afgørelse eller beslutning, hvorved det meddeles en udlænding, at vedkommende i medfør af reglerne i kapitel 1 og 3-4 a ikke har ret til at opholde sig i landet, skal indeholde en frist for udrejse.

Det følger af udlændingelovens § 33, stk. 5, 1. pkt., at en udvisning sket ved dom, fastsættes udrejsefristen til straks, jf. dog stk. 7. Udrejsefristen regnes fra tidspunktet for løsladelse eller udskrivning fra hospital eller forvaring, jf. stk. 5, 2. pkt.

Det følger af § 33, stk. 6, at har en udlænding været udsat for menneskehandel, fastsætter Udlændingestyrelsen efter anmodning udrejsefristen til 30 dage, medmindre særlige grunde taler derimod. Udrejsefristen kan efter anmodning fastsættes til et senere tidspunkt eller forlænges, hvis særlige grunde taler derfor, eller hvis udlændingen samarbejder om en forberedt hjemsendelse. Udrejsefristen kan højst udgøre 120 dage.

Det følger af § 33, stk. 7, at stk. 6 finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der har været udsat for menneskehandel og er udvist ved dom.

Det foreslås at ændre henvisningen i udlændingelovens § 33, stk. 5, 1. pkt., således at stk. 7 ændres til stk. 8.

Forslaget er en konsekvens af, at der med lovforslagets § 10, nr. 10, foreslås indsat et nyt stk. 6 i udlændingelovens § 33, hvorfor de nuværende stk. 6 og 7 bliver til stk. 7 og 8.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.14.

Til nr. 10

Det følger af udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., at en afgørelse eller beslutning, hvorved det meddeles en udlænding, at vedkommende i medfør af reglerne i kapitel 1 og 3-4 a ikke har ret til at opholde sig i landet, skal indeholde en frist for udrejse.

Det følger af udlændingelovens § 33, stk. 5, 1. pkt., at er udvisning sket ved dom, fastsættes udrejsefristen til straks, jf. dog stk. 7. Udrejsefristen regnes fra tidspunktet for løsladelse eller udskrivning fra hospital eller forvaring, jf. stk. 5, 2. pkt.

Dette lovforslag har til formål at skabe forudsætningerne for, at domsudviste udlændinge kan afsone fængselsstraf eller dom til forvaring i Kosovo. Det er i den forbindelse hensigten, at de udvisningsdømte efter afsoning i videst mulige omfang skal udrejse eller udsendes fra Kosovo. Hvis det er nødvendigt og muligt efter afsoning at varetægtsfængsle en domsudvist udlænding med henblik på udsendelse, skal det ligeledes som udgangspunkt ske i fængselsfaciliteterne i Kosovo.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i § 33, stk. 6, 1. pkt., om, at såfremt udlændingen i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. er indsat til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, i Kosovo, vedrører udrejsefristen, jf. stk. 1, 1. pkt., og stk. 5, udrejse derfra.

Baggrunden for forslaget er, at udlændingelovens bestemmelser om bedømmelse af en udrejsefrist vedrører udrejse fra Danmark. Udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring eller som varetægtsfængsles efter hjemrejselovens regler i Kosovo, vil således have udrejst i overensstemmelse med sin udrejsefrist på tidspunktet for løsladelsen i Kosovo, da den pågældende ikke opholder sig på dansk territorium.

Forslaget indebærer, at en udrejsefrist, der er fastsat for en udlænding, der skal afsone eller varetægtsfængsles efter hjemrejselovens regler i Kosovo, som udgangspunkt vil skulle vedrøre udrejse fra Kosovo.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse i § 33, stk. 6, 2. pkt., om, at såfremt udlændingen under fuldbyrdelsen af fængselsstraffen eller forvaringen er tilbageført her til landet med henblik på at udrejse, vedrører udrejsefristen dog udrejse af Danmark.

Baggrunden for forslaget er, at der kan være tilfælde, hvor det af praktiske hensyn til rejseplanlægning mv. er mest hensigtsmæssigt eller ligefrem nødvendigt at udrejsen sker fra Danmark.

Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis det i praksis ikke er muligt at rejse til destinationslandet fra Kosovo, eller hvor antallet af transiteringer mv. gør det mest hensigtsmæssigt, at udrejsen sker fra Danmark.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsens bedømmelse af udrejsefristen vil vedrøre udrejse fra Danmark, hvis udlændingen under afsoningen i Kosovo tilbageføres til Danmark med henblik på at udrejse herfra.

For udlændinge, der efter afsoning tilbageføres til Danmark, vil udrejsefristen skulle regnes fra tidspunktet for, at udlændingen har færdigafsonet fængselsstraffen i Kosovo. Dette ændrer dog ikke på, at udlændingen i dette tilfælde vil have pligt til at udrejse fra Danmark, jf. den foreslåede bestemmelse i § 1 a, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.14.

Til nr. 11

Det følger af udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., at en afgørelse eller beslutning, hvorved det meddeles en udlænding, at vedkommende i medfør af reglerne i kapitel 1 og 3-4 a ikke har ret til at opholde sig i landet, skal indeholde en frist for udrejse.

Det følger af udlændingelovens § 33, stk. 5, 1. pkt., at er udvisning sket ved dom, fastsættes udrejsefristen til straks, jf. dog stk. 7. Udrejsefristen regnes fra tidspunktet for løsladelse eller udskrivning fra hospital eller forvaring.

Det følger af § 33, stk. 6, at har en udlænding været udsat for menneskehandel, fastsætter Udlændingestyrelsen efter anmodning udrejsefristen til 30 dage, medmindre særlige grunde taler derimod. Udrejsefristen kan efter anmodning fastsættes til et senere tidspunkt eller forlænges, hvis særlige grunde taler derfor, eller hvis udlændingen samarbejder om en forberedt hjemsendelse. Udrejsefristen kan højst udgøre 120 dage.

Det følger af § 33, stk. 7, at stk. 6 finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der har været udsat for menneskehandlet og er udvist ved dom.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 33, stk. 7, der bliver til stk. 8, således at henvisningen til stk. 6 ændres til stk. 7.

Forslaget er en konsekvens af, at der med lovforslagets § 10, nr. 10, foreslås indsat et nyt stk. 6 i udlændingelovens § 33, hvorfor de nuværende stk. 6 og 7 bliver til stk. 7 og 8.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.14.

Til nr. 12

Det følger af udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., at en afgørelse eller beslutning, hvorved det meddeles en udlænding, at vedkommende i medfør af reglerne i kapitel 1 og

3-4 a ikke har ret til at opholde sig i landet, skal indeholde en frist for udrejse.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 33 indsættes et *stk.* 9, om, at stadfæstes en afgørelse efter § 53 a, stk. 1, nr. 1, eller frafalder en klage over sådan en afgørelse, fastsættes der ikke en udrejsefrist.

Baggrunden for forslaget er, at det ved § 1, nr. 4, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021 blev vedtaget at indsætte et nyt *stk.* 8 i udlændingelovens § 33.

Lov nr. 1191 af 8. juni 2021 er endnu ikke sat i kraft.

Det foreslås i nærværende lovforslags § 10, nr. 10 at indsætte en ny bestemmelse i § 33, stk. 6, der medfører konsekvensrettelser af de følgende stykker. Bestemmelsen i § 33, stk. 8, der blev vedtaget i lov nr. 1191 af 8. juni 2021, men som endnu ikke er sat i kraft, vil således rettelig blive til *stk.* 9.

Da der ikke kan foretages ændringer i en ændringslov, der endnu ikke er sat i kraft, vil bestemmelsen i § 1, nr. 4, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021 skulle ophæves og nyaffattes. Samtidig vil der skulle indsættes en ikrafttrædelsesbestemmelse og en revisionsbestemmelse, der var fastsat for § 1, nr. 4, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021. Sådanne ikrafttrædelses- og revisionsbestemmelser er foreslået i lovforslagets § 13.

Der skal med forslaget ikke ske materielle ændringer i forhold til, hvad der blev vedtaget i § 1, nr. 4, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021.

Forslaget indebærer, at der ikke vil skulle fastsættes en udrejsefrist efter udlændingelovens § 33, stk. 2, i afgørelser efter den vedtagne bestemmelse i § 29, stk. 1, jf. lov nr. 1191 af 8. juni 2021, der endnu ikke er sat i kraft.

Det vil således gælde, at en udlænding, som følge af en endelig afgørelse om overførsel efter den vedtagne bestemmelse i § 29, stk. 1, der endnu ikke er sat i kraft, vil have pligt til at udrejse af landet i medfør af hjemrejselovens § 1, som fastslår princippet om, at en udlænding skal udrejse, når den pågældende ikke har det fornødne opholdsgrundlag her i landet.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med den vedtagne bestemmelse i § 53 a, stk. 1, nr. 1, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021, der endnu ikke er sat i kraft, hvorved Flygtningenævnet tillægges kompetence til at behandle klager over Udlændingestyrelsens afgørelser efter den vedtagne bestemmelse i § 29, stk. 1, jf. lov nr. 1191 af 8. juni 2021, der endnu ikke er sat i kraft.

Det bemærkes, at det i lovforslagets § 13, nr. 3, foreslås, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 10, nr. 8 og 12, og at det i lovforslagets § 13, nr. 4, foreslås, at udlændinge- og integrationsministeren fremsætter forslag om revision af § 10, nr. 8 og 12,

hvis bestemmelserne ikke inden udgangen af 2022 er trådt i kraft. Der henvises til lovforslagets § 13 og bemærkningerne hertil.

Til nr. 13

Efter udlændingelovens § 33 a, stk. 1, har en udlænding ret til at blive her i landet under behandlingen af en ansøgning om opholdstilladelse efter §§ 7 eller 9 d eller en ansøgning om opholdstilladelse, som tillades indgivet her i landet efter § 9, stk. 25, § 9 a, stk. 5 eller 6, § 9 c, stk. 6, § 9 f, stk. 9, § 9 i, stk. 4, § 9 j, stk. 2, § 9 k, stk. 2, § 9 l, stk. 2, § 9 m, stk. 3, § 9 n, stk. 2, § 9 p, stk. 2, eller § 9 q, stk. 11.

Efter udlændingelovens § 33 a, stk. 2 kan en udlænding meddeles ret til at blive her i landet under behandlingen af en anmodning om genoptagelse af en afgørelse efter § 7, når anmodningen er indgivet inden udrejsefristens udløb.

Efter udlændingelovens § 33 a, stk. 3, kan en udlænding, når ganske særlige grunde taler derfor, meddeles ret til at blive her i landet under behandlingen af følgende sager: 1) Anmodning om genoptagelse af en afgørelse efter § 7, når anmodningen er indgivet efter udrejsefristens udløb. 2) Ansøgning om opholdstilladelse efter § 9 b. 3) Ansøgning om opholdstilladelse efter §§ 9-9 f, 9 i-9 n, 9 p eller 9 q til en udlænding med indrejseforbud, jf. § 10, stk. 4. 4) Anmodning om genoptagelse af en afgørelse efter §§ 9-9 f, 9 i-9 n, 9 p eller 9 q.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 33 a indsættes et *stk.* 4, hvorefter *stk.* 1-3 finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

Det betyder, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller en dom til forvaring på en dansk fængselsplads i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, eller er anbragt i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, og som indgiver en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 4, vil have ret til at opholde sig i Danmark under sagens behandling (processuelt ophold), uanset at vedkommende opholder sig i udlandet på tidspunktet for indgivelse af ansøgningen.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i lyset af, at det af udlændingelovens § 33, stk. 1-3, forudsættes, at udlændingen opholder sig i Danmark ved indgivelsen af ansøgningen. Der vil således efter de gældende regler ikke kunne meddeles en udlænding ret til at opholde sig i Danmark under behandlingen af en ansøgning, såfremt den pågældende opholder sig uden for Danmark på tidspunktet for ansøgningens indgivelse.

Den foreslåede bestemmelse vil alene have betydning i det tilfælde, hvor en udlænding, der i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i Kosovo, eller i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, er anbragt i fængslet i Kosovo, tilbageoverføres fra Kosovo til Danmark for herefter at blive løsladt.

En udlænding, der i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring på en dansk fængselsplads i Kosovo, eller er anbragt i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, og som under afsoningen indgiver en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 4, vil med forslaget blive stillet som en udlænding, der i en tilsvarende situation afsoner en fængselsstraf eller forvaring eller er varetægtsfængslet i Danmark.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.16.

Til nr. 14

Det følger af udlændingelovens § 37 a, stk. 8, at Hjemrejsestyrelsen, hvis det er nødvendigt med henblik på at sikre en udlændings udrejse, kan pålægge en udlænding, der efter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, at lade sig undersøge for en sygdom omfattet af epidemiloven. En udlænding, der ikke efterkommer Hjemrejsestyrelsens pålæg efter 1. pkt., kan om nødvendigt ved politiets bistand og under anvendelse af den fornødne magt i overensstemmelse med lov om politiets virksomhed fremstilles for en sundhedsperson, jf. sundhedslovens § 6, til undersøgelse for en sygdom omfattet af epidemiloven. Hjemrejsestyrelsens pålæg efter 1. pkt. kan påklages til Udlændinge- og Integrationsministeriet. Klagen tillægges opsættende virkning, hvis påklage sker, inden 7 dage efter at pålægget er meddelt udlændingen.

Sundhedsmyndighederne, sundhedspersoner, sundhedsvæsenet og Hjemrejsestyrelsen kan i forbindelse med en undersøgelse omfattet af stk. 8 uden udlændingens samtykke behandle personoplysninger, herunder helbredsoplysninger, i det omfang, behandlingen er nødvendig for udlændingens udrejse, jf. bestemmelsens stk. 9.

Hjemrejsestyrelsen kan desuden uden udlændingens samtykke videregive oplysninger omfattet af stk. 8 og 9 til andre lande og private aktører i det omfang, videregivelsen er nødvendig for udlændingens udrejse, jf. stk. 10.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i § 37 a, stk. 11, hvorefter stk. 8-10 finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

Baggrunden for forslaget er, at dette lovforslag har til formål at skabe forudsætningerne for, at domsudviste udlændinge kan afsoner fængselsstraf eller dom til forvaring i Kosovo. Det er i den forbindelse hensigten, at de udvisningsdømte efter afsoning i videst mulige omfang skal udrejse eller udsendes fra Kosovo. Hvis det er nødvendigt og muligt efter afsoning at varetægtsfængsle en domsudvist udlænding med henblik på udsendelse, skal det ligeledes som udgangspunkt ske i fængselsfaciliteterne i Kosovo.

Det er fortsat i vidt omfang nødvendigt med dokumentation for, at en udlænding ikke er smittet med eksempelvis covid-19, når udlændinge uden lovligt ophold skal udrejse af Danmark. Det er derfor afgørende at sikre, at en undersøgelse for en sygdom omfattet af epidemiloven, herunder covid-19, kan pålægges og eventuelt gennemtvinges, uanset at udlændingen har afsonet eller været varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i en anden stat end Danmark og skal udrejse derfra.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen vil kunne pålægge en udlænding, der afsoner eller er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo, at lade sig undersøge for en sygdom omfattet af epidemiloven, hvis det er nødvendigt med henblik på at sikre udlændingens udrejse derfra.

Forslaget indebærer endvidere, at hvis udlændingen ikke efterkommer pålægget om at lade sig undersøge for eksempelvis covid-19, kan politiet om nødvendigt og ved anvendelse af den fornødne magt fremstille udlændingen for en sundhedsperson med henblik på at gennemføre undersøgelsen.

Politiets magtanvendelse vil skulle ske i overensstemmelse med de generelle betingelser i politiloven. Politiets magtanvendelse vil således skulle være nødvendig og forsvarlig, og magtanvendelsen må alene ske med midler og i en udstrækning, der står i rimeligt forhold til den interesse, der søges beskyttet. Desuden skal magt anvendes så skånsomt, som omstændighederne tillader, og således at eventuelle skader begrænses til et minimum.

Forslaget indebærer videre, at sundhedsmyndighederne, sundhedspersoner, sundhedsvæsenet og Hjemrejsestyrelsen kan behandle personoplysninger, herunder helbredsoplysninger, i det omfang, det er nødvendigt for udrejsen fra den stat, hvor udlændingen har afsonet eller har været varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler, og at oplysningerne kan videregives til andre lande og private aktører i det omfang, det er nødvendigt for udlændingens udrejse derfra.

Der er ikke med forslaget tilsigtet ændringer i ordningen, hvorfor det forudsættes, at ordningen vil skulle administreres på samme måde, som hvis udlændingen afsonede eller var varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler på dansk territorium.

Det bemærkes, at det efter bestemmelsen i § 37 a, stk. 8, er forudsat, at udlændingen fremstilles for en sundhedsperson, jf. sundhedslovens § 6. Der tilsigtes med forslaget inden ændringer hertil. Det forudsættes således fortsat, at udlændingen fremstilles for en sundhedsperson, der er omfattet af sundhedslovens § 6.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.15.

Til nr. 15

Efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt., får en udlænding, der opholder sig her i landet og indgiver ansøgning om asyl, udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller udlændingen udrejser eller udsendes. Der gælder en række undtagelser til Udlændingestyrelsens forsørgelsesforpligtelse, herunder har Udlændingestyrelsen ikke forsørgelsesforpligtelse over for udlændinge, der har ret til forsørgelse efter anden lovgivning, herunder når udlændingen afsoner straf eller i øvrigt er frihedsberøvet, jf. § 42 a, stk. 3, nr. 4, 1. pkt.

Det foreslås, at i § 42 a, stk. 1, 1. pkt., ændres »indgiver« til »har indgivet« således, at det efter bestemmelsen ikke er en forudsætning, at ansøgeren opholder sig i Danmark på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen.

En udlænding, der opholder sig her i landet og har indgivet en ansøgning om asyl, vil således som i dag få dækket udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller udlændingen udrejser eller udsendes.

Den foreslåede ændring vil medføre, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i medfør af regler fastsat efter den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, eller er anbragt i fængslet i Kosovo i medfør af regler fastsat efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, og som indgiver en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 4, som udgangspunkt vil være under Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1, hvis vedkommende efterfølgende vil komme til at opholde sig i Danmark.

Det bemærkes, at efter udlændingelovens § 42 a, stk. 3, nr. 1, 1. pkt., har Udlændingestyrelsen ikke forsørgelsesforpligtelse over for udlændinge, der afsoner straf eller i øvrigt er frihedsberøvet. Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt kan således først blive relevant, hvis udlændingen tilbageføres til Danmark og ikke længere er frihedsberøvet.

Forslaget indebærer derudover ikke ændringer i forhold til, hvilke persongrupper Udlændingestyrelsen har forsørgelsesforpligt over for.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.16.

Til nr. 16

Efter udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, optages der omgående fingeraftryk af en udlænding, som søger om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, jf. dog stk. 11.

Efter udlændingelovens § 40 b, stk. 1, optages der personfoto af en udlænding, som søger om opholdstilladelse efter § 7 eller om forlængelse af en opholdstilladelse, der er meddelt efter § 7 eller § 8, jf. dog stk. 11.

Det følger af henholdsvis § 40 a, stk. 10, og § 40 b, stk. 10, at optagelse af fingeraftryk og personfoto skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader det, og at indgrebet om nødvendigt kan ske med den fornødne magt-anvendelse. Såfremt det i forbindelse med optagelse af fingeraftryk er nødvendigt at anvende magt, herunder fysisk fastholdelse, bistår politiet.

Efter udlændingelovens § 46, stk. 1, træffes afgørelser efter udlændingeloven med de undtagelser, der fremgår af bl.a. § 46, stk. 2-5 og 9, af Udlændingestyrelsen.

Det følger af udlændingelovens § 46, stk. 3, at Hjemrejsestyrelsen har kompetencen til at træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk efter § 40 a, stk. 2, nr. 4, og optagelse af personfoto efter § 40 b, stk. 2, nr. 3, og afgørelse om meddelelse af indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 6, og om forkortelse af et allerede meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 9, træffes af Hjemrejsestyrelsen.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 46, stk. 3, indsættes et 2. pkt., hvorefter Hjemrejsestyrelsen under en udlændings afsoning af fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., eller anbringelse i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, kan træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfoto efter § 40 a, stk. 1 nr. 1, og § 40 b, stk. 1.

Den foreslåede ændring vil medføre, at Hjemrejsestyrelsen, som Udlændingestyrelsen, efter udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, og 40 b, stk. 1, vil kunne optage fingeraftryk og personfoto af en udlænding, der indgiver en ansøgning om asyl jf. udlændingelovens § 7, under afsoning af en fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2 eller anbringelse i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

Hjemrejsestyrelsens afgørelser om optagelse af fingeraftryk efter udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, og 40 b, stk. 1, vil efter udlændingelovens § 46 a, stk. 1, kunne påklages til Udlændingenævnet.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse ikke indebærer en hjemmel til i fornødent omfang at anvende magt i forbindelse med optagelse af fingeraftryk og personfoto.

fi. Såfremt det i konkrete tilfælde skulle blive nødvendigt at anvende magt vil såvel Hjemrejsestyrelsen som Udlændingestyrelsen kunne bistås af kriminalforsorgen, der i henhold til den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 48, stk. 5, i relevant omfang vil kunne anvende den fornødne magt, herunder fysisk fastholdelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.16.

Til nr. 17

Efter udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, optages der omgående fingeraftryk af en udlænding, som søger om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, jf. dog stk. 11. Derudover kan der efter stk. 2, nr. 4, endvidere optages fingeraftryk af en udlænding, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt med henblik på udstedelse eller fremskaffelse af rejsedokument til den pågældende.

Efter udlændingelovens § 40 b, stk. 1, optages der personfotografi af en udlænding, som søger om opholdstilladelse efter § 7 eller om forlængelse af en opholdstilladelse, der er meddelt efter § 7 eller § 8, jf. dog stk. 11. Derudover kan der efter stk. 2, nr. 3, optages personfotografi af en udlænding, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt med henblik på udstedelse og fremskaffelse af rejsedokument til den pågældende.

Det følger af henholdsvis § 40 a, stk. 10, og § 40 b, stk. 10, at optagelse af fingeraftryk og personfotografi skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader det, og at indgrebet om nødvendigt kan ske med den fornødne magtanvendelse. Såfremt, der i forbindelse med optagelse af fingeraftryk er nødvendigt at anvende magt, herunder fysisk fastholdelse, bistår politiet.

Det følger af udlændingelovens § 46, stk. 1, at afgørelser efter udlændingeloven med de undtagelser, der fremgår af bl.a. §§ 46 a-49, træffes af Udlændingestyrelsen.

Det følger af udlændingelovens § 46, stk. 3, at Hjemrejsestyrelsen har kompetencen til bl.a. at træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk efter § 40 a, stk. 2, nr. 4, og optagelse af personfotografi efter § 40 b, stk. 2, nr. 3.

Efter udlændingelovens § 48, stk. 4, kan udlændinge- og integrationsministeren delegerer kompetence til at træffe afgørelse i 1. instans i sager om optagelse af fingeraftryk og personfotografi af udlændinge, som ansøger om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40 a, stk. 1, nr. 1, og 40 b, stk. 1, til vedkommende politidirektør.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 48 indsættes et stk. 5, hvorefter kriminalforsorgen efter anmodning fra Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen kan forestå optagelse af fingeraftryk og personfotografi efter § 40 a, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, nr. 4, og § 40 b, stk. 1, og stk. 2, nr. 3, under en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller anbringelse i hen-

hold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4. Indgrebet skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader det, og kan om nødvendigt ske med den fornødne magtanvendelse

Den foreslåede bestemmelses 1. pkt. medfører, at kriminalforsorgen efter udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, og 40 b, stk. 1, vil kunne optage fingeraftryk og personfotografi af en udlænding, der indgiver en ansøgning om asyl jf. udlændingelovens § 7, under afsoning af en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, eller anbringelse i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 4. Derudover vil kriminalforsorgen kunne optage fingeraftryk og personfotografi, hvis det skønnes hensigtsmæssigt med henblik på fremskaffelse af rejsedokument til den pågældende, jf. udlændingelovens § 40 a, stk. 2, nr. 4, samt § 40 b, stk. 2, nr. 3.

Det bemærkes, at bestemmelsen ikke tilsigter nogen overdragelse af kompetence fra Udlændingestyrelsen til kriminalforsorgen eller Hjemrejsestyrelsen, men at bestemmelsen alene giver mulighed for, at kriminalforsorgen vil kunne bistå udlændingemyndighederne med opgaven i forhold til at optage fingeraftryk, hvis der skulle opstå et praktisk behov herfor.

Det bemærkes, at det er en forudsætning for kriminalforsorgens optagelse af fingeraftryk og personfotografi, at Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen har anmodet kriminalforsorgen herom. Det betyder, at det er Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen, der efter henholdsvis udlændingelovens § 46, stk. 1, eller den foreslåede § 46, stk. 3, 2. pkt., jf. lovforslagets § 10, nr. 16, vil være ansvarlig for at træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfotografi efter § 40 a, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, nr. 4, og § 40 b, stk. 1, og stk. 2, nr. 3.

Den foreslåedes bestemmelses 2. pkt. medfører, at kriminalforsorgen ved varetagelsen af opgaver efter 1. pkt., hvis andet ikke er muligt, vil kunne anvende den fornødne magt, herunder fysisk fastholdelse. Idet Udlændingestyrelsen og Hjemrejsestyrelsen ikke har mulighed for at anvende magt i deres varetagelse af opgaver, forudsættes det i øvrigt, at kriminalforsorgen vil kunne bistå udlændingemyndighederne, såfremt det i forbindelse med udlændingemyndighedernes optagelse af fingeraftryk og personfotografi skulle blive nødvendigt.

Kriminalforsorgens magtanvendelse vil skulle opfylde de almindelige betingelser, der gælder for kriminalforsorgens anvendelse af magt over for indsatte efter straffuldbyrdelseslovens § 62. Det betyder bl.a., at magtanvendelsen vil skulle være nødvendig for at gennemføre optagelsen af fingeraftryk og personfotografi, hvilket navnlig vil kunne

være tilfældet, såfremt ansøgeren vedholdent modsætter sig optagelsen. Dertil kommer, at magtanvendelse ikke må gennemføres, såfremt det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb. Den danske institutionsleder vil være ansvarlig for, at magtanvendelsen sker i overensstemmelse med dansk lovgivning samt Danmarks internationale forpligtelser.

Der henvises til lovforslagets pkt. 2.1.12 og 2.1.16.

Til nr. 18

Efter udlændingelovens § 48 a, stk. 3, 1. pkt., skal Udlændingestyrelsen gøre en udlænding bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp, såfremt Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om udladelse af afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse. Udlændingelovens § 48 a, stk. 3, 2. pkt., bemyndiger udlændinge- og integrationsministeren til at fastsætte regler, hvorefter Udlændingestyrelsen allerede forud for en afgørelse om, at udlændingens asylsag skal behandles her i landet, skal gøre en asylansøger, der opholder sig her i landet, bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp.

Det foreslås, at i § 48 a, stk. 3, 2. pkt., udgår betingelsen om, at en asylansøger opholder sig her i landet for at være omfattet af udlændinge- og integrationsministerens kompetence til at fastsætte regler.

Den foreslåede ændring vil medføre, at udlændinge- og integrationsministeren vil kunne fastsætte regler, hvorefter Udlændingestyrelsen forud for en afgørelse om, at en udlændings asylsag skal behandles her i landet, vil skulle gøre asylansøgeren bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp, når asylansøgeren afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, eller er anbragt i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, og indgiver en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, i medfør af den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 7, stk. 4.

Det forudsættes, at udlændinge- og integrationsministeren vil anvende bemyndigelsen til at fastsætte tilsvarende regler for udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, eller er anbragt i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, som der fastsættes for udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring eller er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Danmark.

Den foreslåede ændring medfører således, at en udlænding, der i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, afsoner

en fængselsstraf eller dom til forvaring på en dansk fængselsplads i Kosovo eller er anbragt i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, og som under afsoningen eller varetægtsfængslingen indgiver en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 4, vil være stillet ligesom en udlænding, der i Danmark befinder sig i en tilsvarende situation.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.16.

Til nr. 19

Det følger af udlændingelovens § 50, stk. 1, at er udvisning efter § 49, stk. 1, ikke iværksat, kan en udlænding, som påberåber sig, at der er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold, jf. § 26, begære spørgsmålet om udvisningens ophævelse indbragt for retten ved anklagemyndighedens foranstaltning. Begæring herom kan fremsættes tidligst 6 måneder og skal fremsættes senest 2 måneder før, udvisningen kan forventes iværksat. Fremsættes begæringen senere, kan retten beslutte at behandle sagen, såfremt fristoverskridelsen må anses for undskyldelig.

Det følger af stk. 2, at straffelovens § 59, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse. Begæringen kan afvises af retten, såfremt det er åbenbart, at der ikke er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold. Afvises begæringen ikke, beskikkes der efter anmodning en forsvarer for udlændingen. Retten kan, når det må anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen, indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan iværksættes, bestemme, at udlændingen skal underkastes frihedsberøvelse. § 34, § 37, stk. 3 og 6, og §§ 37 a-37 e finder tilsvarende anvendelse. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan påkæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 85, jf. stk. 3.

Det følger af udlændingelovens § 50 a, stk. 1, at er udvisning sket ved dom, hvorved en udlænding efter reglerne i straffelovens §§ 68-70 er dømt til forvaring eller anbringelse, træffer retten i forbindelse med en afgørelse efter straffelovens § 72 om ændring af foranstaltningen, der indebærer udskrivning fra hospital eller forvaring, samtidig bestemmelse om ophævelse af udvisningen, hvis udlændingens helbredsmæssige tilstand afgørende taler imod, at udsendelse finder sted.

Det følger af stk. 2, at er en udvist udlænding efter reglerne i straffelovens §§ 68-70 uden for de i stk. 1 nævnte tilfælde undergivet en strafferetlig retsfølge, der indebærer frihedsberøvelse, indbringer anklagemyndigheden i forbindelse med udskrivning fra hospital spørgsmålet om ophævelse af udvisningen for retten. Taler udlændingens helbredsmæssige tilstand afgørende imod, at udsendelse finder sted, op hæver retten udvisningen. Retten beskikker en forsvarer for udlændingen. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan påkæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 85. Retten kan bestemme, at udlændingen skal varetægtsfængsles,

når der er bestemte grunde til at anse dette for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i udlændingelovens § 50 c, stk. 1, om, at i sager efter §§ 50 og 50 a, kan retten træffe bestemmelse om, at retsmødet gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede, hvis udlændingen afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

Bestemmelsen indebærer, at retten vil kunne bestemme, at sager efter udlændingelovens §§ 50 og 50 a skal gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede, hvis udlændingen afsoner eller er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo.

Det tilkommer i hvert enkelt tilfælde retten at beslutte, om gennemførelsen af retsmøde ved anvendelse af telekommunikation med billede kan ske på forsvarlig vis, idet det dog forudsættes, at retsmøderne som udgangspunkt gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede, medmindre tungtvejende grunde tilsiger, at afholdelse af retsmødet sker ved fysisk fremmøde.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i § 50 c, stk. 2, om, at gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 1, kan udlændingens advokat møde i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end udlændingen.

Bestemmelsen indebærer, at retten vil kunne bestemme, at advokaten skal møde frem i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end udlændingen. Retten kan i den forbindelse bestemme, at udlændingens advokat skal møde frem i retten, hvis deltagelse ved anvendelse af telekommunikation med billede ikke findes forsvarligt.

Advokaten vil dog fortsat have ret til at deltage fra samme sted som udlændingen.

Endelig foreslås det i § 50 c, stk. 3, om, at gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 1, kan anklagemyndigheden møde i retten eller deltage i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede.

Der foreslås ingen ændringer i reglerne om værneting, hvorfor sager efter udlændingelovens §§ 50 og 50 a vil skulle indbringes for den byret, som har pådømt sagen i første instans, jf. straffelovens § 59, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.11.

Til nr. 20

Det følger af udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 3. pkt., at hvis Udlændingestyrelsen afslår at give opholdstilladelse efter § 7 til en udlænding, der opholder sig her i landet, træffer afgørelse om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, eller træffer afgørelse efter § 32 b eller § 49 a om, at en udsendelse ikke vil være i strid med § 31, anses afgørelsen for påklaget til Flygtningenævnet.

Det foreslås, at § 53 a, stk. 2, 3. pkt., ændres således, at udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, omfattes af bestemmelsen.

Det betyder, at hvis Udlændingestyrelsen afslår at give opholdstilladelse efter § 7 til en udlænding, der opholder sig her i landet eller afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, eller er anbragt i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, træffer afgørelse om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, eller træffer afgørelse efter § 32 b eller § 49 a om, at en udsendelse ikke vil være i strid med § 31, vil afgørelsen anses for påklaget til Flygtningenævnet.

Den foreslåede ændring medfører, at en afgørelse om afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 eller en afgørelse efter § 32 b eller 49 a om, at en udsendelse ikke vil være i strid med § 31, endvidere vil blive automatisk påklaget til Flygtningenævnet, når afgørelsen er truffet over for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, eller er anbragt i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

En udlænding, der i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring på en dansk fængselsplads i Kosovo eller er anbragt i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, og som under afsoningen eller varetægtsfængslingen efter hjemrejselovens regler indgiver en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, i henhold til den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 7, stk. 4, vil således være stillet ligesom en udlænding, der i en tilsvarende situation afsoner en fængselsstraf, dom til forvaring eller er varetægtsfængslet efter hjemrejseloven i Danmark efter de gældende regler.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.16.

Til nr. 21

Det følger af udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 5. pkt., at en påklage over Udlændingestyrelsens afgørelse som nævnt i § 53 a, stk. 1, nr. 1-6, har opsættende virkning.

Efter udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 6. pkt., finder 5. pkt. ikke anvendelse på klager over afgørelser om afvisning efter reglerne i kapitel 5 b eller på klager over afgørelser om bortfald efter § 21 b, stk. 1, når udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet.

Såfremt udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet, vil en klage over Udlændingestyrelsens afgørelse om bortfald efter § 21 b, stk. 1, således ikke have opsættende virkning.

Det foreslås, at § 53 a, stk. 2, 6. pkt., ændres således, at der efter »udlandet« indsættes », medmindre udlændingen afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4«, hvorefter 5. pkt. ikke finder anvendelse på klager over afgørelser om afvisning efter reglerne i kapitel 5 b eller på klager over afgørelser om bortfald efter § 21 b, stk. 1, når udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet, medmindre udlændingen afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

Det betyder, at en klage over Udlændingestyrelsens afgørelse om bortfald efter § 21 b, stk. 1, vil have opsættende virkning efter 5. pkt., såfremt klageren opholder sig i udlandet som følge af afsoning af en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, eller hvis den pågældende er anbragt i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

Den foreslåede ændring medfører således, at udlændinge, der i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, afsoner fængselsstraf eller dom til forvaring eller er anbragt i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, vil blive stillet, som hvis de havde afsonet fængselsstraffen eller forvaringen eller var varetægtsfængslet i Danmark.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.16.

Til nr. 22

Efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1, kan Udlændingestyrelsen efter forelæggelse for Dansk Flygtningehjælp bestemme, at afgørelsen i en sag om opholdstilladelse efter § 7 ikke

kan indbringes for Flygtningenævnet, når ansøgningen må anses for åbenbart grundløs (de såkaldte ÅG- og ÅGH-sager). Udlændingelovens § 53 b, stk. 1, nr. 1-6, oplister en række eksempler på, hvornår en ansøgning vil kunne anses for åbenbart grundløs.

Efter § 53 b, stk. 2, kan Udlændingestyrelsen, medmindre væsentlige hensyn taler derimod, bestemme, at Dansk Flygtningehjælp samme dag, som Udlændingestyrelsen forelægger en sag for Dansk Flygtningehjælp efter stk. 1, skal meddele Udlændingestyrelsen, om Dansk Flygtningehjælp er enig i Udlændingestyrelsens vurdering af, at ansøgningen må anses for åbenbart grundløs. Udlændingestyrelsen kan endvidere bestemme, at Udlændingestyrelsens afhøring af ansøgeren og Dansk Flygtningehjælps samtale med ansøgeren skal finde sted i lokaler i nær tilknytning til hinanden.

Det er i bemærkningerne til § 53 b, stk. 2, 2. pkt., forudsat, at Dansk Flygtningehjælps samtaler med ansøgeren som udgangspunkt skal foregå i Dansk Flygtningehjælps lokaler under anvendelse af en anden tolk end den Udlændingestyrelsen har anvendt. Der henvises herved til Folketingstiden 2001-2002, tillæg A, L 152 som fremsat, side 98.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 53 b indsættes et stk. 4, hvorefter udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at Dansk Flygtningehjælps samtaler med ansøgere, der afsoner fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, afholdes via telefonmøde, telekommunikation med billede eller lignende kommunikationsmiddel.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler, der fraviger fra det nuværende udgangspunkt om, at Dansk Flygtningehjælps samtaler, der afholdes i forbindelse med forelæggelser fra Udlændingestyrelsen efter § 53 b, stk. 1 og 2, foregår fysisk. Der vil således kunne fastsættes regler om, at Dansk Flygtningehjælps samtaler med ansøgeren afholdes f.eks. via telefonmøde eller telekommunikation med billede.

Hensigten med bestemmelsen er at tilvejebringe mulighed for, at samtalerne mellem Dansk Flygtningehjælp og ansøgeren praktisk kan gennemføres, uden det er nødvendigt, at ansøgeren transporteres til Danmark, eller en repræsentant fra Dansk Flygtningehjælp rejser til Kosovo.

Det bemærkes i denne forbindelse, at det væsentligt, at åbenbart grundløs- og åbenbart grundløs haste-proceduren anvendes så fleksibelt som muligt, og at der er et tilstrækkeligt grundlag for, at sagsbehandlingen vil kunne afvikles hurtigt.

Der vil efter den foreslåede bestemmelse kunne fastsættes regler, hvorefter det vil være udgangspunktet, at Dansk Flygtningehjælps samtaler efter udlændingelovens § 53 b afholdes via telefonmøde, telekommunikation med billede eller lignende kommunikationsform. Der vil ligeledes kun-

ne fastsætte regler, hvorefter samtalerne i konkrete tilfælde afholdes via telefonmøde, telekommunikation med billede eller lignende kommunikationsmiddel. Dette vil f.eks. kunne være af hensyn til sagens fremme.

Der vil endvidere efter bestemmelsen kunne fastsættes undtagelser til et udgangspunkt om, at samtalerne ikke afholdes fysisk. Der vil således kunne fastsættes regler om, at en samtale kan afvikles fysisk, hvis særlige grunde taler derfor. Særlige grunde kan f.eks. foreligge, hvis hensynet til vurderingen af ansøgerens troværdighed afgørende taler for, at mødet afholdes fysisk, og mødet vil kunne gennemføres uden en u hensigtsmæssig forsinkelse af sagens afvikling. Ligeledes vil der f.eks. kunne foreligge særlige grunde, hvis det vurderes afgørende for en vurdering af sagen, at samtalen afholdes fysisk for at etablere den nødvendige tillid og trykthed mellem ansøgeren og repræsentanten for Dansk Flygtningehjælp, og mødet vil kunne gennemføres uden en u hensigtsmæssig forsinkelse af sagen. Dette vil kunne være i sager, hvor ansøgeren vil have vanskeligt ved at fortælle om sine oplevelser, f.eks. fordi sagen omhandler meget private forhold såsom seksuel orientering eller traumatiske oplevelser som seksuelle overgreb, hadforbrydelser, menneskehandel eller tortur.

Det bemærkes i den forbindelse, at såfremt Dansk Flygtningehjælp finder, at en vurdering af ansøgerens troværdighed er af væsentlig betydning for sagen, og at der ikke er et tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte ansøgerens forklaring, vil Dansk Flygtningehjælp efter de gældende regler kunne nedlægge veto mod sagens fortsatte behandling i åbenbart grundløs-proceduren. Der vil således ved fastsættelse af regler efter den foreslåede bestemmelse skulle tages behørigt hensyn til balancen mellem hensynet til en effektiv fremme af sagerne og hensynet til Dansk Flygtningehjælps muligheder for at vurdere ansøgerens troværdighed.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.16.

Til nr. 23

Udlændingelovens § 56 indeholder forskellige regler om Flygtningenævnets sagsbehandling, herunder regler om, hvornår en sag kan behandles på skriftligt grundlag, om Flygtningenævnets formands kompetence til at beslutte, at en sag skal undergives særlig hurtig behandling, og om, at Flygtningenævnets afgørelser træffes ved stemmeflerhed.

Efter udlændingelovens § 56, stk. 2, har udlændingen som udgangspunkt ret til mundtligt at forelægge sin sag for nævnet.

Efter udlændingelovens § 56, stk. 9, fastsætter Flygtningenævnet selv sin forretningsorden.

Det foreslås, at der i § 56 indsættes et *stk. 10*, hvorefter udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at Flygtningenævnets behandling af en klage over en afgørelse truffet over for en udlænding, der afsoner en fæng-

selsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, foretages uden for Danmark.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at udlændinge- og integrationsministeren vil kunne fastsætte regler, hvorefter Flygtningenævnets mundtlige behandling af klager fra udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, vil skulle foregå i Kosovo.

Udlændinge- og Integrationsministeren vil efter bestemmelsen kunne fastsætte regler, hvorefter Flygtningenævnets behandling af alle sager, som vedrører udlændinge, der afsoner fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, eller er anbragt i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, og som behandles på mundtlige nævnsmøder, som udgangspunkt vil skulle afvikles i Kosovo. Udlændinge- og Integrationsministeren vil herunder kunne fastsætte regler om, i hvilke tilfælde dette udgangspunkt vil kunne fraviges. Dette vil eksempelvis kunne være i tilfælde, hvor det af sikkerhedsmæssige årsager ikke vurderes forsvarligt at afvikle et nævnsmøde i udlandet.

Der vil ligeledes efter den foreslåede bestemmelse kunne fastsætte regler, hvorefter der i konkrete tilfælde vil skulle ske afvikling af det mundtlige nævnsmøde i udlandet, såfremt hensynet til sagens fremme afgørende taler for det. Der vil i forbindelse med vurderingen heraf skulle lægges vægt på, hvorvidt en behandling af sagen i Danmark i det konkrete tilfælde ikke vil være mulig eller væsentligt vil forsinke sagens afvikling.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.16.

Til § 11

Til nr. 1

Hjemrejseloven udgør det primære retsgrundlag for Hjemrejsestyrelsens administration af udsendelsesområdet. Hjemrejseloven regulerer forhold, der knytter sig til myndighedernes arbejde med udlændinge, der skal udrejse af landet. Loven indeholder således bl.a. bestemmelser om rettigheder og pligter for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, herunder for udlændinge, der er udvist ved dom.

Loven indeholder bl.a. regler om udrejsepligt og udrejse med bistand fra myndigheder, pligt til at medvirke til en frivillig udrejse og mulighed for at modtage hjemrejsestøtte i den forbindelse.

Det følger således af hjemrejselovens § 1, stk. 1, at en udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1

og 3-5 a eller efter reglerne i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v. eller efter reglerne i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at udrejse.

Hjemrejselovens § 1, stk. 1, fastslår princippet om, at en udlænding skal udrejse, når den pågældende ikke har ret til at opholde sig her i landet. Det følger af bemærkningerne til hjemrejselovens § 1, stk. 1, jf. Folketingstidende 2021-21, tillæg A, L 203 som fremsat, side 110, at der ved udrejse forstås, at udlændingen skal forlade Danmarks territorium.

Hjemrejseloven indeholder endvidere bestemmelser, der bl.a. gør det muligt at varetægtsfængsle en udlænding med henblik på udsendelse, ligesom der efter loven kan foretages tvangsindgreb i form af eksempelvis tvangsmæssig fremstilling for en ambassade eller beslaglæggelse af en udlændings genstande.

Dette lovforslag har til formål at skabe forudsætningerne for, at domsudviste udlændinge kan afsones eller varetægtsfængsles efter hjemrejselovens regler i Kosovo. Det er i den forbindelse hensigten, at de udvisningsdømte i videst mulige omfang skal udrejse eller udsendes fra Kosovo, når straffen er afsonet eller snarest muligt herefter under en varetægtsfængsling med henblik på udsendelse.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at hjemrejseloven i sin helhed skal læses i sammenhæng med § 1, og at loven dermed i sin helhed relaterer sig til udrejse fra Danmark.

Det er på denne baggrund vurderingen, at hjemrejseloven ikke uden særskilt regulering vil kunne finde anvendelse i tilfælde, hvor en udlænding afsones eller er anbragt i fængslet i Kosovo efter hjemrejselovens regler er overført til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i en anden stat og forudsættes at udrejse derfra.

Det foreslås derfor, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 1, hvorefter hjemrejseloven finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsones en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 4.

Forslaget indebærer, at hjemrejseloven i sin helhed vil skulle finde anvendelse i forbindelse med en udlændings afsoning i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede § 1 a, stk. 2, i straffuldbyrdelsesloven, eller en udlændings anbringelse i fængslet i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede § 1 a, stk. 4, i hjemrejseloven.

Dermed sikres det, at hjemrejselovens rettigheder og pligter

også vil gælde domsudviste udlændinge, der afsones fængselsstraf eller dom til forvaring eller er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo, lige som hjemrejselovens bestemmelser om eksempelvis varetægtsfængsling og øvrige tvangsindgreb vil kunne bringes i anvendelse under og efter afsoning i Kosovo.

Det forudsættes, at Hjemrejsestyrelsen vil skulle administrere reglerne i hjemrejseloven på samme måde, som hvis udlændingen afsonede eller var varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Danmark.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse i § 1 a, stk. 2, hvorefter en udlænding omfattet af stk. 1 har pligt til at udrejse derfra, hvor udlændingen i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2 i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. afsones en fængselsstraf eller dom til forvaring eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 4.

Forslaget indebærer, at en udlænding omfattet af stk. 1 har pligt til at udrejse derfra, hvor udlændingen efter regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2 i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. afsones en fængselsstraf eller dom til forvaring eller er anbragt i fængslet i Kosovo efter regler fastsat i medfør af stk. 4.

Der vil være tilfælde, hvor en udlænding af forskellige årsager ikke kan udrejse eller udsendes af Kosovo. Det kan derfor være nødvendigt at tilbageføre udlændingen enten midlertidigt eller mere permanent til Danmark.

Det kan f.eks. være en udlænding, der ikke vil medvirke til udrejsen, og som ikke kan tvangsmæssigt udsendes, eller en udlænding, der efter afsoning er henvist til tålt ophold i Danmark. Det kan også være en udlænding, over for hvem en varetægtsfængsling efter hjemrejseloven ikke kan iværksættes eller opretholdes, eksempelvis fordi der ikke er reel udsigt til udsendelse. Der kan ligeledes være tilfælde, hvor det af hensyn til rejserute, antallet af transiteringer mv. vurderes mest hensigtsmæssigt at tilbageføre en udlænding (kortvarigt) til Danmark med henblik på at effektuere udsendelsen herfra. For disse udlændinge vil det fortsat skulle gælde, at pågældende er forpligtet til at udrejse fra Danmark i medfør af hjemrejselovens § 1, stk. 1.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse i § 1 a, stk. 3, hvorefter udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om udlændingens udrejse efter stk. 2, herunder regler om fravigelse af regler i denne lov, i det omfang det er nødvendigt for at sikre udrejsen.

Forslaget indebærer, at udlændinge- og integrationsministeren vil kunne fastsætte regler om udlændingens udrejse af Kosovo, herunder regler om fravigelse af regler i loven i det omfang, det er nødvendigt for at sikre udrejsen.

Udlændinge- og integrationsministeren vil med forslaget ikke få bemyndigelse til at kunne fastsætte skærpede regler for domsudviste udlændinge, der afsoner eller er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo.

Der vil ikke kunne fastsættes eller fraviges regler alene på baggrund af rent ressourcemæssige hensyn, medmindre opretholdelsen af den regel, som ønskes fraveget, vil medføre uforholdsmæssige omkostninger, som ikke står i rimeligt forhold til reglens betydning for udlændingen.

Der vil eksempelvis kunne fastsættes nærmere regler om, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller en dom til forvaring eller er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler efter hjemrejselovens regler i Kosovo, vil være omfattet af muligheden for at modtage hjemrejses støtte. Det bemærkes i den forbindelse, at der efter hjemrejselovens § 8 om hjemrejses støtte gælder et krav om, at udlændingen opholder sig i Danmark.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i § 1 a, stk. 4, hvorefter justitsministeren efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at en udlænding, der er varetægtsfængslet efter denne lovs § 14, stk. 1 og 2, med henblik på udsendelse som følge af beslutning ved endelig dom om udvisning, skal anbringes i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af § 1 a, stk. 1, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Der vil i hvert tilfælde skulle foretages en konkret vurdering af, om den pågældende udlænding kan varetægtsfængsles i Kosovo inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, herunder bl.a. retten til respekt for privat- og familieliv efter EMRK artikel 8. Da der er tale om udvisningsdømte, hvor retten på tidspunktet for dommen har vurderet, at det er muligt at udvise den pågældende inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, og da det i øvrigt er en betingelse for varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 1 og 2, at der er reel udsigt til udsendelse af den pågældende, må det dog antages, at udvisningsdømte som udgangspunkt vil kunne varetægtsfængsles i Kosovo med henblik på udsendelse derfra.

Det vil ikke være en betingelse for varetægtsfængsling i fængselsfaciliteterne i Kosovo, at den domsudviste udlænding har afsonet i Kosovo.

Det foreslås i § 1 a, stk. 5, 1. pkt., at justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af varetægtsfængsling efter regler fastsat i medfør af stk. 4.

Bestemmelsen indebærer, at justitsministeren vil kunne tilpasse reglerne om varetægtsfængslingens gennemførelse. Der vil bl.a. være mulighed for at fastsætte nærmere regler for afviklingen af besøg og udgang for at sikre, at de pågældende – med de begrænsninger som afvikling af

besøg over landegrænser vil have – har mulighed for at modtage besøg og komme på udgang i et omfang svarende til varetægtsbekendtgørelsens regler, ligesom der vil kunne fastsættes regler for, at udgang som udgangspunkt vil skulle finde sted i Danmark, medmindre formålet med udgangstilladelsen tilsiger, at det sker i Kosovo. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis formålet med udgangstilladelsen er at besøge en nærtstående person, som er alvorligt syg, i Kosovo, eller hvis der er tale om udgang til et retsmøde i Kosovo.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse i § 1 a, stk. 5, 2. pkt., hvorefter justitsministeren i den forbindelse kan fastsætte regler om, at retsplejelovens § 775 finder anvendelse ved transport af udlændinge på Republikken Kosovos territorium til og fra de fængselsfaciliteter, som er omfattet af § 1 a, stk. 1, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Bestemmelsen indebærer, at justitsministeren vil kunne fastsætte regler om, at institutionslederen vil kunne ikende de udlændinge, der er varetægtsfængslede efter hjemrejselovens regler i Kosovo, disciplinærstraf for forseelser begået under transport til og fra fængslet.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i § 1 a, stk. 5, 3. pkt., hvorefter justitsministeren, jf. 1. og 2. pkt., kan fravige retsplejelovens bestemmelser og regler fastsat i medfør heraf om varetægtsfængsling i det omfang, det er nødvendigt for varetægtsfængslingens gennemførelse efter regler fastsat i medfør af stk. 4.

Forslaget indebærer, at der vil kunne fastsættes regler om fravigelse af regler i det omfang, det er nødvendigt for at sikre gennemførelsen af en varetægtsfængsling efter hjemrejseloven i fængslet i Kosovo. Der vil ikke kunne ske fravigelse af regler alene på baggrund af rent ressourcemæssige hensyn, medmindre opretholdelsen af den regel, som ønskes fraveget, vil medføre helt uforholdsmæssigt bebyrdende omkostninger, som ikke står i rimeligt forhold til reglens betydning for udlændingen.

Der vil alene kunne fastsættes regler om fravigelse af bestemmelser, der relaterer sig til den praktiske gennemførelse af varetægtsfængslingen, herunder varetægtsfængslede rettigheder og pligter. Der vil således ikke med den foreslåede bestemmelse kunne foretages ændringer i de materielle betingelser for at varetægtsfængsle en udlænding efter hjemrejseloven.

Det vil ved udstedelsen af reglerne skulle tillægges afgørende betydning, at de varetægtsfængslede forhold i Kosovo grundlæggende svarer til de forhold, der gælder for varetægtsfængslede i et fængsel eller arresthus i Danmark, ligesom Danmarks internationale forpligtelser skal overholdes.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i § 1 a, stk. 6, hvorefter justitsministeren efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at §

75 b, stk. 1 og 3, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der er anbragt efter regler fastsat i medfør af stk. 4.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af traktatens artikel 24, stk. 1, at strafbare forhold, som begås under afsoning eller varetægtsfængsling efter hjemrejselovens regler i Kosovo, som udgangspunkt behandles efter den kosovariske straffelovgivning. Såfremt en udlænding idømmes en fængselsstraf i Kosovo i forbindelse med afsoningen eller varetægtsfængsling efter hjemrejselovens regler i Kosovo, skal den pågældende snarest muligt overføres (overdrages) til et kosovarisk fængsel med henblik på fuldbyrdelse af den kosovariske fængselsstraf, jf. traktatens artikel 25, stk. 1.

Efter den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 75 b, stk. 1, jf. lovforslagets pkt. 1, nr. 20, kan personer, der udestår fængselsstraf eller forvaring i fængslet i Kosovo, overdrages til de kosovariske myndigheder med henblik på strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en kosovarisk fængselsstraf. Nærmere regler herom vil blive fastsat i medfør af § 75 b, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at der vil kunne fastsættes regler om, at udlændinge, som er varetægtsfængslet med henblik på udsendelse i fængslet i Kosovo, vil kunne overdrages til Republikken Kosovo til strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en kosovarisk fængselsstraf.

Dette vil indebære, at der kan fastsættes regler om, at der kan træffes en afgørelse efter straffuldbyrdelseslovens § 75 b, stk. 1, over for udlændinge, som er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo.

Det følger af straffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 1, at afgørelser, der træffes af en myndighed inden for kriminalforsorgen, ikke kan påklages til højere administrativ myndighed. Det følger af stk. 2, at afgørelser, træffes i henhold til straffuldbyrdelsesloven af andre myndigheder end kriminalforsorgens myndigheder, ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed. Det følger af stk. 3, at justitsministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser, der er truffet af kriminalforsorgsområderne, jf. stk. 1, eller af andre myndigheder end kriminalforsorgens myndigheder, jf. stk. 2, kan påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Afgørelser truffet i medfør af regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 75 b, stk. 3, kan således ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

Den foreslåede bestemmelse indebærer videre, at der vil kunne fastsættes regler om, at de regler om overdragelsen til Republikken Kosovo af indsatte under den danske straffuldbyrdelse, som vil blive fastsat i medfør af den foreslåede § 75 b, stk. 3, vil finde tilsvarende anvendelse for overdragelsen af udlændinge, der er varetægtsfængslet i Kosovo

med henblik på udsendelse som følge af en beslutning ved endelig dom om udvisning henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede § 1 a, stk. 4.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.7.

Det foreslås i § 1 a, stk. 7, at § 1 a, stk. 5-9, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med anbringelse og gennemførelse af varetægtsfængsling i de fængselsfaciliteter, der er nævnt § 1, a, stk. 1, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Den foreslåede bestemmelse vil for det første medføre, at straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 5, vil finde tilsvarende anvendelse i forbindelse med varetægtsfængsling efter hjemrejseloven, der gennemføres i fængselsfaciliteterne i Kosovo.

Dette vil indebære, at sundhedsministeren fastsætter regler om, hvilke regler på sundhedsområdet, der skal finde anvendelse for den sundhedsfaglige behandling af udlændinge, der er varetægtsfængslet efter hjemrejseloven i fængselsfaciliteterne i Kosovo.

Sundhedsministeren kan i denne forbindelse fastsætte regler om tilpasning og fravigelse af regler, i det omfang det er nødvendigt for varetægtsfængslingens gennemførelse.

Der henvises i den forbindelse til lovforslagets pkt. 2.1.4 og § 1, nr. 2, samt bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bestemmelse vil for det andet medføre, at § 1 a, stk. 6, vil finde tilsvarende anvendelse i forbindelse med varetægtsfængsling efter hjemrejseloven, der gennemføres i fængselsfaciliteterne i Kosovo.

Dette vil indebære, at sundhedsministeren endvidere kan fastsætte regler om tilpasning og fravigelse af reglerne på sundhedsområdet, i det omfang det er nødvendigt for at sikre patientsikkerheden eller lægemiddelforsyningen i fængselsfaciliteterne i Kosovo.

Der henvises i den forbindelse til lovforslagets pkt. 2.1.4 og § 1, nr. 2, samt bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bestemmelse vil for det tredje medføre, at § 1 a, stk. 7, vil finde tilsvarende anvendelse i forbindelse med varetægtsfængsling efter hjemrejseloven, der gennemføres i fængselsfaciliteterne i Kosovo.

Dette vil indebære, at databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven og retshåndhævelsesloven finder anvendelse for behandling af personoplysninger i forbindelse med varetægtsfængsling efter hjemrejseloven, der gennemføres i fængselsfaciliteterne i Kosovo.

Der henvises i den forbindelse til lovforslagets pkt. 2.1.5 og § 1, nr. 2, samt bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bestemmelse vil for det fjerde medføre, at § 1 a, stk. 8, vil finde tilsvarende anvendelse i forbindelse med varetægtsfængsling efter hjemrejseloven, der gennemføres i fængselsfaciliteterne i Kosovo.

Dette indebærer, at justitsministeren kan fastsætte regler for behandling af personoplysninger i forbindelse med varetægtsfængsling efter hjemrejseloven, der gennemføres i fængselsfaciliteterne i Kosovo.

Der henvises i den forbindelse til lovforslagets pkt. 2.1.5 og § 1, nr. 2, samt bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bestemmelse vil for det femte medføre, at § 1 a, stk. 9, vil finde tilsvarende anvendelse i forbindelse med varetægtsfængsling efter hjemrejseloven, der gennemføres i fængselsfaciliteterne i Kosovo.

Dette vil indebære, at Folketingets Ombudsmands virksomhed omfatter den danske forvaltningsmyndighed, som udøves i forbindelse med varetægtsfængsling efter hjemrejseloven i fængselsfaciliteterne i Kosovo.

Der henvises i den forbindelse til lovforslagets pkt. 2.1.6 og § 1, nr. 2, samt bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.10.

Til nr. 2

Politiet er i hjemrejseloven tillagt en række opgaver forbundet med anvendelse af tvang og magtanvendelse.

Det følger af hjemrejselovens § 1, at en udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a eller efter reglerne i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v. eller efter reglerne i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at udrejse. Det følger af stk. 3, at en udlænding omfattet af stk. 1 om nødvendigt udrejser med bistand fra Hjemrejsestyrelsen, og at politiet om nødvendigt bistår Hjemrejsestyrelsen.

Politiets bistand efter hjemrejselovens § 1 omfatter bl.a. transport af frihedsberøvede udlændinge, vurdering af sikkerhedsmæssige spørgsmål i forbindelse med en ledsaget udsendelse, herunder udfærdigelse af en sikkerhedsvurdering, samt fysisk ledsagelse under udsendelsen.

Det følger af hjemrejselovens § 14, stk. 1, at en udlænding kan varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen og unde eventuel appel, indtil

den pågældende kan udsendes som følge af en eventuel beslutning om udvisning, når udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning ved dom, eller udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud.

Det følger af hjemrejselovens § 14, stk. 2, at en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, og som er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, kan varetægtsfængsles med henblik på at sikre udlændingens udsendelse som følge af beslutningen om udvisning.

Det følger af § 14, stk. 3, at retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, i øvrigt finder anvendelse. Der fastsættes dog altid en frist for varetægtsfængslingens eller foranstaltningens længde, når denne træder i stedet herfor og alene er iværksat med henblik på udsendelse som følge af beslutning ved endelig dom om udvisning. Fristen efter 2. pkt. fastsættes af retten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt.

Det følger af hjemrejselovens § 17, at retten kan bestemme, at en udlænding, der ikke medvirker til at fastlægge sin identitet eller til at tilvejebringe rejsedokumenter til sin udrejse, skal fremstilles for hjemlandets myndigheder eller et andet lands repræsentation, hvis det skønnes nødvendigt med henblik på udsendelse af udlændingen. Politiets bistand omfatter forelæggelse af sagen for retten med henblik på indhentelse af retskendelse til tvangsfremstilling samt fysisk ledsagelse til den faktiske fremstilling.

Det følger af § 17, stk. 2, sidste pkt., at retsplejelovens kapitel 43 a i øvrigt finder tilsvarende anvendelse ved rettens behandling af sagen. Det indebærer bl.a., at retsplejelovens § 469 finder anvendelse, hvorefter sager om administrativ frihedsberøvelse forelægges for byretten på det sted, hvor den pågældende har bopæl. I sager efter udlændingelovgivningen vil det betyde det sted, hvor udlændingen er indkvarteret eller tilbageholdt.

Det følger af hjemrejselovens § 18, stk. 1, 1. pkt., at dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som i øvrigt må antages at være af betydning for sagens oplysning, kan tages i bevaring, hvis det skønnes nødvendigt med henblik på udsendelse af en udlænding.

Politiets bistand efter hjemrejselovens § 18, stk. 1, 1. pkt., omfatter, hvis der ikke foreligger samtykke, forelæggelse af sagen for retten med henblik på indhentelse af retskendelse til ransagning og beslaglæggelse samt effektivering af det egentlige tvangsindgreb.

Det følger af § 18, stk. 2, at retsplejelovens kapitel 72 og 73 og reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74 finder anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.

Det betyder bl.a., at beslaglæggelse af en genstand som udgangspunkt skal ske med udlændingens samtykke. Hvis samtykket ikke kan opnås, vil beslaglæggelse og ransagning skulle ske efter retskendelse, medmindre øjemedet ville forspildes ved at afvente en sådan kendelse. I sidstnævnte tilfælde indbringes sagen efterfølgende for retten med henblik på rettens godkendelse af indgrebet, alene hvis udlændingen anmoder herom.

Spørgsmål om ransagning og beslaglæggelse indbringes for retten det sted, hvor genstanden antages at befinde sig.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i § 21 a, hvorefter kriminalforsorgen under en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., eller anbringelse i henhold til regler fastsat i medfør af denne lovs § 1 a, stk. 4, kan bistå Hjemrejsestyrelsen med varetagelsen af opgaver. Kriminalforsorgen kan om nødvendigt anvende den fornødne magtanvendelse.

Forslaget indebærer, at ansatte i fængslet i Kosovo vil kunne bistå Hjemrejsestyrelsen ved opgaver efter hjemrejseloven, der indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse. Kriminalforsorgen vil således kunne bistå Hjemrejsestyrelsen ved ransagning og beslaglæggelse af genstande samt bistand til effektivering af tvangsfremstillinger for hjemlandets myndigheder m.v., der foregår i Kosovo ved anvendelse af videoudstyr.

Kriminalforsorgens magtanvendelse vil skulle opfylde de almindelige betingelser, der gælder for kriminalforsorgens anvendelse af magt over for indsatte efter straffuldbyrdelseslovens § 62. Det betyder bl.a., at magtanvendelsen vil skulle være nødvendig og ikke må gennemføres, såfremt det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, vil være et uforholdsmæssigt indgreb.

Institutionslederen vil være overordnet ansvarlig at sikre, at de indsatte behandles i overensstemmelse med dansk lovgivning og Danmarks internationale forpligtelser. Dette indebærer bl.a., at institutionsleder vil være ansvarlig for de ansattes magtanvendelse over for de indsatte, herunder også den magtanvendelse, som de ansatte bistår Hjemrejsestyrelsen med i forbindelse med hjemrejsesagsbehandlingen. Institutionslederen vil ligeledes være ansvarlig for behandlingen af udlændinge, der er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler.

Den praktiske tilrettelæggelse af kriminalforsorgens bistand til magtanvendelse vil blive fastsat lokalt mellem udlændingemyndighederne og kriminalforsorgen.

Politiets bistand ved forelæggelse af sager for retten, herunder spørgsmål om iværksættelse og opretholdelse af varetægtsfængsling efter § 14 samt ved indhentelse af rets-

kendelser til tvangsfremstilling eller beslaglæggelse er ikke omfattet. Det vil således fortsat være politiet, der bistår Hjemrejsestyrelsen efter samme retningslinjer, som hvis udlændingen befandt sig i Danmark.

Politiets ledsagelse og deltagelse i forbindelse med fysiske fremstillinger for hjemlandets myndigheder, jf. § 17, er heller ikke omfattet. Det bemærkes i den forbindelse, at såfremt udlændingen skal fremstilles for hjemlandets myndigheder, vil det skulle foregå på en repræsentation i Danmark. Det vil derfor være dansk politi, der ledsager ved transporten til og fra Kosovo, lige som det vil være dansk politi, der deltager ved den fysiske fremstilling.

Det vil desuden være dansk politi, der bistår Hjemrejsestyrelsen ved ledsagede udsendelser, herunder ved vurdering af sikkerhedsmæssige spørgsmål i forbindelse med en ledsaget udsendelse, udfærdigelse af en sikkerhedsvurdering, samt fysisk ledsagelse under udsendelsen.

Transport af udlændinge på kosovarisk territorium, herunder f.eks. fra lufthavnen til fængslet, foretages af kosovarisk personale og efter kosovariske regler, herunder kosovariske regler om magtanvendelse, dog således, at transport og eventuel magtanvendelse sker inden for Danmarks internationale forpligtelser.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse i § 21 b, stk. 1, hvorefter sager efter §§ 14, 17 og 18 indbringes for Københavns Byret, hvis udlændingen afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af denne lovs § 1 a, stk. 4.

Forslaget indebærer, at sager om varetægtsfængsling med henblik på udsendelse som følge af beslutning ved endelig dom om udvisning, jf. hjemrejselovens § 14, stk. 1 og 2, tvangsfremstilling, jf. § 17 og beslaglæggelse, jf. § 18 vil skulle indbringes for Københavns Byret. Der er ikke med forslaget tilsigtet ændringer i forbindelse med behandlingen af sager efter hjemrejseloven, der skal forelægges for retten. Det vil således bl.a. fortsat gælde, at forelæggelse af sager for retten vil ske af politiet efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen.

Det foreslås i § 21 b, stk. 2, at bestemmer retten, at en sag, som er indbragt for Københavns Byret i medfør af stk. 1, skal behandles mundtligt, kan retten træffe bestemmelse om, at retsmødet gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede.

Bestemmelsen omfatter således sager vedrørende udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring eller som er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens regler i Kosovo, og som derfor indbringes for Københavns Byret i medfør af den foreslåede bestemmelse i stk. 1.

Det tilkommer i hvert enkelt tilfælde retten at beslutte, om gennemførelsen af retsmøde ved anvendelse af telekommunikation med billede kan ske på forsvarlig vis, idet det dog forudsættes, at retsmøderne som udgangspunkt gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede, medmindre tungtvejende grunde tilsiger, at afholdelse af retsmødet sker ved fysisk fremmøde.

Det foreslås i § 21 b, stk. 3, at gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 2, kan udlændingens advokat møde i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end udlændingen.

Endelig foreslås det i § 21 b, stk. 4, at gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 2, kan anklagemyndigheden møde i retten eller deltage i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.11.

Til § 12

Til nr. 1

Der følger af § 1, nr. 3, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021, om ændring af udlændingeloven og hjemrejseloven en henvisning til § 33, stk. 8.

Det følger af § 1, nr. 4, at der i § 33, stk. 8, indsættes en bestemmelse om, at stadfæstes en afgørelse efter § 53 a, stk. 1, nr. 1, eller frafaldes en klage over sådan en afgørelse, fastsættes der ikke en udrejsefrist.

Det foreslås, at § 1, nr. 3 og 4, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021 ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at der i nærværende lovforslags § 10 nr. 10, foreslås at indsætte en ny bestemmelse i § 33, stk. 6, som medfører konsekvensrettelser af de følgende stykker. Bestemmelsen i § 33, stk. 8, der blev vedtaget i lov nr. 1191 af 8. juni 2021, men som endnu ikke er sat i kraft, vil således rettelig blive til stk. 9. Der skal derfor foretages en justering af bestemmelsen og henvisningen hertil.

Da der ikke kan foretages ændringer i en ændringslov, der endnu ikke er sat i kraft, vil bestemmelserne i § 1, nr. 3 og 4, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021 skulle ophæves og nyaffattes.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 10, nr. 8 og 12.

Til § 13

Den foreslåede bestemmelse fastsætter lovens ikrafttræden.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 1*, at loven skal træde i kraft den 1. juli 2022, jf. dog stk. 2 og 3.

Som nævnt i lovforslagets pkt. 2.5.1.1, er det i forarbejderne til solnedgangsklausulen vedrørende straffelovens § 81 d forudsat, at strafskærperne i § 81 d fortsat vil skulle gælde for sager om forhold omfattet af bestemmelsen, der er begået efter ikrafttræden af, men forud for ophævelsen af § 81 d, uanset om sagen pådømmes efter ophævelsen heraf. Der henvises til Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 157 som fremsat, side 18.

Nærværende lovforslags § 6, nr. 1, fastsætter nye regler for behandlingen af sådanne sager omfattet af straffelovens § 81 d, som denne var affattet efter § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020, hvor der endnu ikke er afsagt endelig dom på tidspunktet for lovforslagets ikrafttræden.

Den foreslåede § 6, nr. 1, vil således finde anvendelse på forhold omfattet af straffelovens § 81 d, der blev begået, mens bestemmelsen var i kraft, og hvorom der afsiges dom efter nærværende lovforslags ikrafttræden. I disse sager skal der ses bort fra strafskærperreglen i straffelovens § 81 d, stk. 2. Bestemmelsen om tillægsbøder i straffelovens § 81 d, stk. 3, vil fortsat finde anvendelse i sager, der ville have været omfattet af § 81 d, stk. 2.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 2*, at den foreslåede § 1, nr. 11-19, og § 3, nr. 3-6, træder i kraft efter justitsministerens nærmere bestemmelse.

De omtalte ændringer vedrører lovforslagets pkt. 2.2 om revision af disciplinærstraffesystemet.

Baggrunden for, at denne del af lovforslaget foreslås at træde kraft på et senere tidspunkt, er, at de nye regler forudsætter, at normalreaktionerne for overtrædelse af de nye disciplinærstraffe fastsættes på tværs af kriminalforsorgens institutioner, herunder således at der skelnes mellem typer af institutioner. Samtidig forudsætter de nye regler, at fængselspersonalet bliver uddannet til at kunne ikende de nye typer af disciplinærstraffe. Endelig forudsætter de nye regler, at der sikres en tilstrækkelig systemunderstøttelse i kriminalforsorgen.

Det foreslås i *stk. 3*, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 10, nr. 8 og 12.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelserne i § 1, nr. 3 og 4 i lov om ændring af udlændingeloven og hjemrejseloven, jf. lov nr. 1191 af 8. juni 2021, foreslås ophævet og nyaffattet. Der henvises til lovforslagets § 10, nr. 8 og 12.

Det fremgår af § 2, stk. 1, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at de foreslåede nyaffattede bestemmelser i § 10, nr. 8 og 12, bør sættes i kraft samtidig med, at udlændinge- og integrationsministeren sætter lov nr. 1191 af 8. juni 2021 i kraft, således at den samlede vedtagne ordning om overførsel til et tredjeland igangsættes samtidig.

Det foreslås i *stk. 4*, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter forslag om revision af § 10, nr. 8 og 12, hvis bestemmelserne ikke inden udgangen af 2022 er trådt i kraft.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelserne i § 1, nr. 3 og 4 i lov om ændring af udlændingeloven og hjemrejseloven, jf. lov nr. 1191 af 8. juni 2021, foreslås ophævet og nyaffattet. Der henvises til lovforslagets § 10, nr. 8 og 12.

Det fremgår af § 2, stk. 2, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021, at udlændinge- og integrationsministeren fremsætter forslag om revision af loven, hvis loven ikke inden udgangen af 2022 er trådt i kraft.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der bør gælde en revisionsbestemmelse for forslagens § 10, nr. 8 og 12, som svarer til den revisionsbestemmelse, der er fastsat i § 2, stk. 2, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021, således at der vil ske en eventuel revision af den samlede vedtagne ordning om overførsel til et tredjeland.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 5*, at lovens § 7, nr. 1, har virkning for beregning af årsfribeløbet eller uddannelsesfribeløbet ved den endelige tildeling, jf. SU-lovens § 22 og § 22 a, fra støtteåret 2022 og derefter.

De uddannelsessøgende ved Kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent overgår til lønnet uddannelse med fuld basisløn fra den 1. januar 2022 og har fået bagudbetalt fuld basisløn fra den 31. januar 2022 for januar 2022. De uddannelsessøgende vil derfor ikke i hele støtteåret 2022 være optaget på en SU-berettigende uddannelse.

Bestemmelsen vil fortsat være gældende for beregning af årsfribeløbet eller uddannelsesfribeløbet ved den endelige tildeling for støtteåret 2021 og tidligere støtteår, uanset hvornår den endelige tildeling finder sted.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 6*, at loven ikke finder anvendelse på ansøgninger om danskbonus, der er indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne ansøgninger finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Det foreslåede vil medføre, at ansøgninger indgivet inden lovens ikrafttræden, vil blive behandlet efter de hidtidige gældende regler i integrationslovens § 22, jf. lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020, hvilket vil indebære, at de udlændinge, som har indgivet en ansøgning om danskbonus efter integrationslovens § 22 forud for lovens ikrafttræden og som opfylder betingelserne i integrationslovens § 22, vil være berettigede til at modtage danskbonus efter de hidtil gældende regler.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 7*, at loven ikke finder ikke anvendelse på begæringer om gældssanering, der er indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne begæringer finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Det foreslåede vil medføre, at de hidtidige gældende regler vil finde anvendelse på begæringer om gældssanering, der er indgivet før lovens ikrafttræden.

Det foreslås i *stk. 8*, at regler fastsat i medfør af § 9, stk. 42, i udlændingeloven forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af forskrifter udstedt i medfør af udlændingeloven § 9, stk. 41, jf. denne lovs § 10, nr. 2.

Efter udlændingelovens § 9, stk. 42, fastsætter udlændinge- og integrationsministeren regler om danskprøven på A1-niveau og danskprøven på A2-niveau, herunder regler om lovligt forfald, hvornår prøverne anses for bestået, udpegning af prøveafholdere, betingelser for at deltage i prøverne, opkrævning af gebyr for at deltage i prøverne, prøvernes indhold og gennemførelse, klagemuligheder, klagefrister og prøver der kan træde i stedet for danskprøven på A1-niveau og danskprøven på A2-niveau.

Bemyndigelsen er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 902 af 6. juni 2020 om danskprøve på A1-niveau og danskprøve på A2-niveau for familiesammenførte udlændinge.

Som følge af lovforslagets § 10, nr. 2, hvorved det foreslås at ophæve stk. 41 i udlændingelovens § 9, vil udlændingelovens § 9, stk. 42 blive til § 9, stk. 41.

Det foreslåede betyder, at reglerne i bekendtgørelse nr. 902 af 6. juni 2020 om danskprøve på A1-niveau og danskprøve på A2-niveau for familiesammenførte udlændinge, som er fastsat i medfør af udlændingelovens § 9, stk. 42, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af forskrifter, der udstedes i medfør af udlændingelovens § 9, stk. 41.

Til § 14

Den foreslåede bestemmelse fastsætter lovens territoriale anvendelsesområde.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 1*, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2 og 3.

Færøerne har pr. 1. marts 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område, mens der for Grønland gælder en særlig kriminallov. Derfor vil det ikke være relevant at sætte lovens § 2 i kraft for hverken Færøerne eller Grønland, og det foreslås på den baggrund, at lovens § 2 ikke skal kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Færøerne og Grønland har egne retsplejelove, hvorfor det ikke vil være relevant at sætte lovens § 3 i kraft for hverken Færøerne eller Grønland, og det foreslås på den baggrund, at lovens § 3 ikke skal kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Gældsinddrivelsesloven gælder ikke for Færøerne og Grønland, hvorfor § 5 heller ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 349 af 2. april 2020, hvori der foreslås ændringer med dette lovforslags § 6, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, idet Færøerne pr. 1. marts 2010 har overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område, mens der for Grønland gælder en særlig kriminallov, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 157 som fremsat, side 18. De foreslåede ændringer i lov nr. 349 af 2. april 2020, jf. dette lovforslags § 6, vil således heller ikke gælde for Færøerne og Grønland.

SU-loven, der ændres med dette lovforslags § 7, gælder ikke for Færøerne eller Grønland, og indeholder ikke hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne eller Grønland. Derfor gælder denne lovs § 7 heller ikke for Færøerne og Grønland.

Efter integrationslovens § 68 gælder loven ikke for Færøerne og Grønland. Det foreslås på den baggrund, at loven ikke vil gælde for Færøerne og Grønland.

Det betyder, at lovens § 8 om ændring af integrationsloven ikke vil gælde for Færøerne og Grønland, da integrationsloven ikke gælder for Færøerne og Grønland og ikke kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Efter arbejdsmiljølovens § 90 gælder loven ikke for Færøerne og Grønland.

Det betyder, at lovens § 9 om ændring af arbejdsmiljøloven ikke vil gælde for Færøerne og Grønland, da arbejdsmiljøloven ikke gælder for Færøerne og Grønland og ikke kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 2*, at lovens § 4, § 10, nr. 1, 3-4 og 6-23, og §§ 11 og 12 ved kongelig anordning helt eller delvist kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske henholdsvis grønlandske forhold tilsiger.

Efter konkurslovens § 265 gælder loven ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Det betyder, at lovens § 4 om ændring af konkursloven ikke vil gælde for Færøerne og Grønland, men ved kongelig anordning vil kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de færøske henholdsvis grønlandske forhold tilsiger.

Efter udlændingelovens § 66 gælder loven ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Eftersom integrationsloven ikke gælder for Færøerne og Grønland og ikke kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland, vil lovens i § 10, nr. 2 og 5, om ændringer i udlændingeloven, der henviser til integrationsloven, heller ikke gælde for Færøerne og Grønland og vil ikke kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland. Det betyder, at lovforslagets § 10, nr. 2 og 5, om ændring af udlændingeloven ikke vil gælde for Færøerne og Grønland og ikke kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Efter hjemrejse-lovens § 31 gælder loven ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Det betyder, at lovforslagets § 11 om ændringer af hjemrejse-loven ikke vil gælde for Færøerne og Grønland, men ved kongelig anordning vil kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de færøske henholdsvis grønlandske forhold tilsiger.

Efter § 4 i lov nr. 1191 af 8. juni 2021 gælder loven ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Det betyder, at lovforslagets § 12 ikke vil gælde for Færøerne og Grønland, men ved kongelig anordning vil kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de færøske henholdsvis grønlandske forhold tilsiger.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 3*, at lovens § 1 ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Straffuldbyrdelsesloven er ikke sat i kraft på Færøerne, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Straffuldbyrdelsesloven kan ikke sættes i kraft for Grønland. For Grønland findes de gældende regler om fuldbyrdelse af straf i kriminallov for Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1333 af 9. december 2019, som ændret ved § 1 i lov nr. 1942 af 15. december 2020, § 28 i lov nr. 982 af 26. maj 2021, lov nr. 157 af 31. januar 2022 og § 2 i lov nr. 158 af 31. januar 2022, foretages følgende ændringer:

1. Overalt i loven ændres »pensioner« til: »udslusningsfængsler«.

2. Efter § 1 indsættes før overskriften før § 2:

»§ 1 a. Regeringen kan indgå traktat af 26. april 2022 mellem Kongeriget Danmark og Republikken Kosovo om anvendelse af fængslet i Gjilan til fuldbyrdelse af straffe idømt i Danmark, jf. bilag 1, med tilhørende samarbejdsaftale.

Stk. 2. Justitsministeren kan med henblik på at gennemføre den traktat og tilhørende samarbejdsaftale, som er nævnt i stk. 1, fastsætte regler om, at fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring skal ske i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af denne traktat.

Stk. 3. Denne lov og regler fastsat i medfør heraf finder anvendelse ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter regler om fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, at §§ 67-72 i denne lov finder anvendelse ved transport af de indsatte på Republikken Kosovos territorium til og fra de fængselsfaciliteter, der er omfattet af stk. 1. Ministeren kan, jf. 1. og 2. pkt., fastsætte regler om fravigelse af regler i denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, i det omfang det er nødvendigt for fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Stk. 5. Sundhedsministeren fastsætter regler om, hvilke regler på sundhedsområdet, der skal finde anvendelse for den sundhedsfaglige behandling af indsatte, der foretages i de fængselsfaciliteter, der er omfattet af stk. 1. Ministeren kan i denne forbindelse fastsætte regler om tilpasning og fravigelse af regler, i det omfang det er nødvendigt for fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Stk. 6. Sundhedsministeren kan endvidere fastsætte regler om tilpasning og fravigelse af reglerne på sundhedsområdet, i det omfang det er nødvendigt for at sikre patientsikkerheden eller lægemiddelforsyningen i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af stk. 1.

§ 2. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Under Direktoratet for Kriminalforsorgen skal der være et antal kriminalforsorgsområder.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter antallet af kriminalforsorgsområder, områdernes geografiske afgrænsning og fordelingen af lokale kriminalforsorgsinstitutioner imellem områderne.

Stk. 5. Justitsministeren kan i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage Direktoratet for Kriminalforsorgens eller et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven. Direktoratet for Kriminalforsorgen kan tilsvarende i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven.

Stk. 6. I ansættelses- og personalesager kan Direktoratet for Kriminalforsorgens afgørelser ikke påklages til justitsministeren. Det gælder dog ikke, hvor Direktoratet for Kriminalforsorgen i første instans har truffet afgørelse i disciplinærsager, og i andre sager, hvor der er truffet afgørelse om afsked.

§ 42. ---

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Justitsministeren fastsætter regler om ydelser efter stk. 1 og 2 og kan i den forbindelse fastsætte regler om, at andre indsatte, der er fraværende fra beskæftigelse, skal

Stk. 7. Databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven og retshåndhævelsesloven finder anvendelse for behandling af personoplysninger i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Stk. 8. Justitsministeren kan fastsætte regler for behandling af personoplysninger i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Stk. 9. Folketingets Ombudsmands virksomhed omfatter den danske forvaltningsmyndighed, som udøves i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2.

Stk. 10. Folketingets Ombudsmands virksomhed efter stk. 9 udøves i overensstemmelse med lov om Folketingets Ombudsmand. Folketingets Ombudsmand kan i den forbindelse påse, at danske myndigheder overholder forpligtelsen til at sikre, at de indsatte, som overdrages til Republikken Kosovo myndigheder, behandles i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

Stk. 11. Udsendte medarbejdere, der bistår med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2, vil kunne oppebære udetillæg m.v. efter regler, der fastsættes af vedkommende ressortminister. Det samme gælder for udsendte medarbejdere, der behandler sager i Kosovo efter udlændingelovgivningen.«

3. I § 2, stk. 3, ændres »skal der være« til: »hører«, og efter »kriminalforsorgsområder« indsættes: »og en institution i Kosovo«.

4. I § 2 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Institutionen i Kosovo kan udøve de beføjelser og er underlagt de forpligtelser, der i denne lov er tillagt kriminalforsorgsområderne.«Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 6 og 7.

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 6 og 7.

5. I § 42, stk. 5, 2. pkt., indsættes efter »stk. 3 og 4«: », herunder om andelen af vederlaget, der skal opspares for indsatte, der er udvist af landet ved dom«.

6. I § 42, stk. 5, indsættes som 3. pkt.:

have udbetalt vederlag for beskæftigelse. Der kan endvidere fastsættes regler om ordningerne nævnt i stk. 3 og 4.

§ 50. Justitsministeren fastsætter regler om tilladelse til udgang. Det kan i forbindelse med sådanne regler bestemmes, at tilladelse til udgang først kan gives efter ophold i et bestemt tidsrum i institutionen og efter udståelse af en bestemt del af straffen, samt at tilladelse til udgang ikke kan gives i et tidsrum af 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet efter tilsigelse til afsoning. Det kan endvidere bestemmes, at den indsatte, hvis tilladelse til udgang afslås på grund af fare for misbrug, jf. § 46, stk. 1, nr. 2, eller hvis tilladelse til udgang tilbagekaldes på grund af misbrug eller fare herfor, jf. § 49, nr. 1 og 2, er afskåret fra i et bestemt tidsrum at forlange en afgørelse af spørgsmålet om tilladelse til udgang.

§ 53. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af de indsattes ret til besøg. Justitsministeren fastsætter endvidere regler om begrænsninger i denne ret ud fra ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, af hensyn til kriminalforsorgens indsats mod radikalisering og ekstremisme eller af hensyn til at forebygge kriminalitet, herunder om adgang for kriminalforsorgsområdet til at træffe bestemmelse om forbud mod besøg af bestemte personer og om gennem-

»Der kan desuden fastsættes regler om løsladelsesbeløb, herunder at visse indsatte, der er udvist af landet ved dom, ikke er omfattet heraf.«

7. I § 50, 2. pkt., ændres »tidsrum af 3 måneder« til: »tidsrum af op til 6 måneder«, og efter »udeblevet« indsættes: »uden lovlig grund«.

8. Efter § 50 indsættes før overskriften før § 51:

»§ 50 a. Kriminalforsorgen bestemmer, om indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i mere end 6 måneder, kan udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningsfængsel, når

- 1) en tredjedel af straffen er udstået,
- 2) der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen, og
- 3) hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udstationering.

Stk. 2. Udstationering efter stk. 1 kan tidligst ske 8 måneder før forventet prøveløsladelse.

Stk. 3. Udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter stk. 1 forudsætter, at der er sikret den indsatte passende beskæftigelse og underhold.

Stk. 4. Udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter stk. 1 forudsætter desuden, at den indsatte boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at udstationeringen kan gennemføres, og at personer over 18 år, der har samme bopæl som den indsatte, meddeler samtykke dertil.

§ 50 b. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol og til udslusningsfængsel, herunder om behandling af sager om udstationering, om vilkår, om kontrol og tilsyn m.v., og om tilbagekaldelse af tilladelser til udstationering.«

9. I § 51 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»*Stk. 5.* Justitsministeren fastsætter regler om forbud mod besøg i et tidsrum af op til 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.«

førelse af besøg under overværelse af personale i institutionen. Besøg af advokat, jf. § 51, stk. 2, skal dog altid være uoverværet.

Stk. 4. ---

§ 66 b. ---

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om kriminalforsorgens virksomhed efter stk. 1.

§ 67. En indsat skal af kriminalforsogsområdet ikendes disciplinærstraf

- 1) ved overtrædelse af § 32,
- 2) ved udeblivelse, undvigelse eller forsøg herpå,
- 3) ved tilsidesættelse af beskæftigelsespligten efter § 38, stk. 1,
- 4) ved nægtelse af afgivelse af udåndingsprøve eller urinprøve efter § 60 a,
- 5) ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning,
- 6) ved overtrædelse af de regler eller anvisninger, der gælder for rygning i institutionen,
- 7) ved overtrædelse af straffelovgivningen, når overtrædelsen tillige indebærer en selvstændig krænkelse af orden eller sikkerhed i institutionen,
- 8) ved overtrædelse af regler fastsat af justitsministeren, når det i reglerne er bestemt, at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf, og
- 9) ved overtrædelse af regler fastsat af kriminalforsogsområdet, når det i reglerne er bestemt, at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf.

§ 68. Som disciplinærstraf kan anvendes advarsel, bøde og strafcelle.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Disciplinærstraf i form af bøde og strafcelle kan ikendes i forening.

Stk. 4. Fuldbyrðelsen af disciplinærstraf kan helt eller delvis undlades på betingelse af, at den indsatte i en bestemt periode ikke begår strafbart forhold eller en ny disciplinærforsøelse.

10. I § 66 b indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Politiets Efterretningstjeneste kan indhente oplysninger om indsatte direkte fra registre og systemer i kriminalforsorgen, i det omfang indhentelsen må antages at have betydning for varetagelsen af efterretningstjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Kapitel 2 i lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) finder anvendelse for indhentning af oplysninger efter 1. pkt.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

11. I § 67 indsættes efter »En indsat skal«: », jf. dog stk. 2,«.

12. I § 67 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Kriminalforsogsområdet kan i helt særlige tilfælde undlade at ikende disciplinærstraf efter stk. 1.«

13. I § 68, *stk. 1*, indsættes efter »bøde«: », midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, midlertidig begrænsning af retten til telefoni, jf. dog stk. 2-4«.

14. I § 68 indsættes som *stk. 3-6*:

»*Stk. 3.* Midlertidig begrænsning af retten til telefoni kan alene ikendes over for indsatte, som afsoner i lukket fængsel eller arresthus.

Stk. 4. Midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling og midlertidig begrænsning af retten til telefoni kan ikke ikendes over for livstids- og forvaringsdømte, der er omfattet af reglerne i §§ 49 a, 51 a, 55 a og 57 a, eller som er afskåret kontakt efter § 59 b.

Stk. 5. Disciplinærstraffen fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang og under hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner.

Stk. 6. Disciplinærstraffen skal skærpes ved hver tredje forseelse.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 7 og 8.

15. I § 68, *stk. 3*, der bliver *stk. 7*, indsættes efter »bøde«: », midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, midlertidig begrænsning af retten til telefoni«.

16. I § 69, *stk. 1, 2. pkt.*, ændres »en uge« til: »to ugers«.

§ 69. Ved ikendelse af bøde som disciplinærstraf fastsættes bødens størrelse under hensyn til overtrædelsens art og omfang. Bøden kan dog højst udgøre et beløb svarende til det almindelige vederlag, der udbetales indsatte for en uges beskæftigelse, med fradrag af den del af vederlaget, som er beregnet til dækning af personlige fornødenheder.

Stk. 2. ---

17. Efter § 69 indsættes:

»§ 69 a. Ved ikendelse af midlertidigt udgangsforbud som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.

Stk. 2. Er den indsatte ikendt midlertidigt udgangsforbud, kan der alene meddeles tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor.

§ 69 b. Ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til besøg som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.

Stk. 2. En indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til besøg, må alene modtage besøg af nærtstående.

Stk. 3. En midlertidig begrænsning af retten til besøg påvirker ikke den indsattes ret til at modtage besøg efter § 51, *stk. 2 og 3*, og berører ikke den indsattes ret efter § 54.

§ 69 c. Ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til brevveksling som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.

Stk. 2. En indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, må alene brevveksle med nærtstående.

Stk. 3. En midlertidig begrænsning af retten til brevveksling påvirker ikke den indsattes ret til at brevveksle efter § 56, *stk. 1*.

§ 69 d. Ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til telefoni som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.

§ 70. Ved ikendelse af strafcelle som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 4 uger. For unge under 18 år fastsættes tidsrummet dog til højst 7 dage, medmindre sagen angår vold mod personale i institutionen.

Stk. 2. En indsat, der er ikendt strafcelle, anbringes i særlig afdeling eller eget opholdsrum eller i et arresthus. Under anbringelsen er den indsatte udelukket fra fællesskab i institutionen. Unge under 18 år kan dog deltage i beskæftigelse i institutionen, medmindre konkrete grunde taler herimod.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om udståelse af strafcelle.

§ 77. ---

Stk. 2. ---

§ 79. ---

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om tidspunktet for løsladelsen samt om adgang til en kortere fremrykning af dette tidspunkt, herunder i tilfælde, hvor en fremrykning er begrundet i væsentlige beskæftigelsesmæssige eller andre særlige hensyn.

§ 101. ---

Stk. 2. En indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til telefoni, må alene telefonere med nærtstående.

Stk. 3. En midlertidig begrænsning af retten til telefoni påvirker ikke den indsattes mulighed for at telefonere med de personer og myndigheder m.v., som er nævnt i § 56, stk. 1.«

18. I § 70, stk. 1, 1. pkt., ændres »4 uger« til: »14 dage, jf. dog stk. 2«.

19. I § 70 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Der kan i særlige tilfælde ikendes strafcelle i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

20. Efter § 75 a indsættes før overskriften før § 76:

»**§ 75 b.** Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan beslutte, at en person, som afsoner fængselsstraf eller dom til forvaring i medfør af regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, skal overdrages til Republikken Kosovo til strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en kosovarisk fængselsstraf, medmindre det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Stk. 2. Fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring, der sker i medfør af regler fastsat efter § 1 a, stk. 2, afbrydes, hvis justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, bestemmer, at den pågældende skal overdrages til Republikken Kosovo til strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en kosovarisk fængselsstraf i medfør af stk. 1.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler om overdragelsen til Republikken Kosovo efter stk. 1, om strafafbrydelse efter stk. 2 og om genoptagelse af strafafsoning efter § 77, stk. 3.

21. I § 77 indsættes som stk. 3:

»*Stk. 3.* Straffuldbyrdelsen genoptages, når en person, der har fået afbrudt straffuldbyrdelsen, jf. § 75 b, stk. 2, på ny overdrages til kriminalforsorgen fra Republikken Kosovo med henblik på genoptagelse af straffuldbyrdelsen.«

22. I § 79, stk. 2, indsættes efter »beskæftigelsesmæssige«: »sociale«.

23. I § 101, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »ulønnet arbejde«: »i private virksomheder eller institutioner og organisationer,

Stk. 2. Vilkår om samfundstjeneste indebærer, at den dømte skal udføre ulønnet arbejde eller deltage i behandlings- eller uddannelsesprogram i det fastsatte antal timer inden for den udmålte længstetid. Mindst to tredjedele af det fastsatte antal timer skal gennemføres som ulønnet arbejde.

Stk. 3-4. ---

§ 113. Indbringelse af sagen sker for byretten i den retskreds, hvor den institution, som den pågældende var indsat i på tidspunktet for den oprindelige afgørelse, er beliggende. Er den indsatte senere overført til en anden institution, kan sagen i stedet indbringes for byretten i den retskreds, hvor den institution, som den dømte er anbragt i, er beliggende. Er den dømte ikke frihedsberøvet, indbringes sagen for byretten i den retskreds, hvor den dømte bor eller opholder sig. Har den dømte ikke kendt bopæl eller opholdssted, indbringes sagen for Københavns Byret.

Stk. 2-3. ---

§ 116. ---

Stk. 2. ---

§ 123. ---

§ 79 b. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Ved kontaktforbud forstås et forbud mod at søge at kontakte personer, der er dømt for en eller flere af de overtrædelser, der er nævnt i stk. 1. Kontaktforbud omfatter dog ikke nærmeste familiemedlemmer, i det omfang det vil stride mod Danmarks internationale forpligtelser.

som er offentlige, offentligt støttede eller har almennyttige formål.«

24. I § 113, *stk. 1*, indsættes som *5. pkt.*:

»Er den dømte indsat til fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af § 1 a, *stk. 2*, indbringes sagen for Københavns Byret.«

25. I § 116 indsættes som *stk. 3-5*:

»*Stk. 3.* Bestemmer retten, at en sag, som er indbragt for Københavns Byret i medfør af § 113, *stk. 1*, *5. pkt.*, jf. § 1 a, *stk. 2*, skal behandles mundtligt, kan retten træffe bestemmelse om, at retsmødet gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede.

Stk. 4. Gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter *stk. 3*, kan retten bestemme, at den dømtes advokat møder i retten eller deltager ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end den dømte.

Stk. 5. Gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter *stk. 3*, kan retten bestemme, at justitsministeren møder i retten eller deltager i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede.«

26. I § 123 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Bestemmelserne i § 113, *stk. 1*, *5. pkt.*, og § 116, *stk. 3-5*, finder tilsvarende anvendelse på øvrige afgørelser efter denne lov, som er indbragt til prøvelse for retten.«

27. Som *bilag 1* indsættes bilag 1 til denne lov.

§ 2

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1851 af 20. september 2021, som senest ændret ved § 1 i lov nr. 292 af 8. marts 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 79 b, *stk. 3*, indsættes som *3. pkt.*:

»Kontaktforbud omfatter endvidere ikke andre indsatte, som den, der har et kontaktforbud, er placeret på afdeling med under afsoning af en frihedsstraf, imens de opholder sig i en af kriminalforsorgens institutioner.«

Stk. 4-11. ---

§ 119. ---

Stk. 2-4. ---

§ 119 b. ---

§ 769. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Indbringes den afgørelse, der er truffet i sagen, for højere ret, og er der i medfør af stk. 1 eller 2 truffet afgørelse om anvendelse af varetægtsfængsling eller andre foranstaltninger efter afgørelsen, skal spørgsmålet om den fortsatte anvendelse heraf snarest forelægges for den overordnede ret, hvortil afgørelsen er indbragt. Ved denne rets behandling af spørgsmålet om varetægtsfængsling eller andre foranstaltninger finder § 762, § 764, stk. 1, 3 og 4, §§ 765 og 766, § 767, stk. 1, 1.-4. pkt., og stk. 2 og 3, § 768 og § 769, stk. 2, tilsvarende anvendelse. Hvis retten har truffet afgørelse om, at ankesagen skal afgøres uden mundtlig hovedforhandling, kan retten ved udløb af en frist efter 2. pkt., jf. § 767, stk. 1, bestemme, at varetægtsfængslingen eller foranstaltningen skal fortsætte uden yderligere forlængelser, indtil der er afsagt dom i sagen. § 767, stk. 2, 2.-4. pkt., finder i så fald tilsvarende anvendelse.

§ 775. Der kan ikendes varetægtsarrestanter disciplinærstraf i form af advarsel, bøde og strafcelle. De nævnte disciplinærstraffe kan anvendes i forening.

Stk. 2. Ved ikendelse af strafcelle som disciplinærstraf fastsættes varigheden til et tidsrum af højst 4 uger. For unge under 18 år fastsættes tidsrummet dog til højst 7 dage, medmindre sagen angår vold mod personale i institutionen.

Stk. 3. Under anbringelse i strafcelle er varetægtsarrestanten udelukket fra fællesskab i institutionen. Unge under 18 år kan dog deltage i beskæftigelse i institutionen, medmindre konkrete grunde taler herimod.

Stk. 4. Bestemmelserne i §§ 65 og 66 i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. om anvendelse af håndjern og sikringscelle finder tilsvarende anvendelse på varetægtsarrestanter.

2. I § 119 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Øves der vold, der er omfattet af stk. 1, mod en person, der er ansat i en af kriminalforsorgens institutioner, kan straffen forhøjes indtil det dobbelte.«

3. I § 119 b indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Øves der vold, der er omfattet af stk. 1, mod en person, der er ansat i en af kriminalforsorgens institutioner, kan straffen forhøjes indtil det dobbelte.«

§ 3

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1835 af 15. september 2021, som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 158 af 31. januar 2022 og senest ved § 1 i lov nr. 291 af 8. marts 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 769 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Er der afsagt dom i sagen, hvorved den tiltalte er idømt ubetinget fængsel i mere end 30 dage for en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, kan den tiltalte desuden varetægtsfængsles, hvis der efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

2. I § 769, *stk. 3*, der bliver *stk. 4*, ændres »stk. 1 eller 2« til: »stk. 1-3«, og efter »§ 769, *stk. 2*« indsættes: »og 3«.

3. I § 775, *stk. 1, 1. pkt.*, indsættes efter »bøde«: », midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, midlertidig begrænsning af muligheden for telefoni«.

4. I § 775, *stk. 2, 1. pkt.*, ændres »4 uger« til: »14 dage, jf. dog *stk. 3*«.

5. I § 775 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Der kan i særlige tilfælde ikendes strafcelle i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter *stk. 4* og *5*.

6. I § 775 indsættes som *stk. 6*:

»Stk. 6. Bestemmelserne i § 68, stk. 3, 5 og 6, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. finder tilsvarende anvendelse på varetægtsarrestanter.«

§ 809. ---

Stk. 2. Findes det påkrævet, at sigtede indlægges til mentalundersøgelse på hospital for sindslidende, i institution for personer med vidtgående psykiske handicap eller i anden egnet institution, træffer retten ved kendelse bestemmelse herom.

§ 811. ---

Stk. 2. Justitsministeren kan efter forhandling med social-aldreministeriet og sundhedsministeren fastsætte regler om meddelelse af tilladelse til udgang m.v. til personer, der er indlagt på hospital for sindslidende m.v. i medfør af § 809, stk. 2, når der ikke i øvrigt er taget stilling hertil. Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte, at afgørelser, der træffes i medfør af disse regler, ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler om anvendelse af magt og sikringsmidler over for personer, der er indlagt på et hospital for sindslidende m.v. i medfør af § 809, stk. 2, i forbindelse med transport, der forestås af kriminalforsorgens personale. Justitsministeren kan endvidere fastsætte regler om undersøgelse uden retskendelse af personer, der er indlagt på et hospital for sindslidende m.v. i medfør af § 809, stk. 2, i forbindelse med transport, der forestås af kriminalforsorgens personale.

§ 197. ---

Stk. 2. Kendelse om gældssanering kan i almindelighed ikke afsiges, såfremt

1)-2) ---

3) en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold,

4)-6) ---

Stk. 3-6. ---

7. I § 809, stk. 2, og § 811, stk. 2, 1. pkt., ændres »hospital for sindslidende m.v.« til: »psykiatrisk afdeling«.

8. I § 811, stk. 3, 1. og 2. pkt., ændres »et hospital for sindslidende m.v.« til: »en psykiatrisk afdeling«.

§ 4

I konkursloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 3. maj 2021, som ændret ved § 2 i lov nr. 447 af 9. juni 2004, § 1 i lov nr. 530 af 27. marts 2021 og § 5 i lov nr. 1169 af 8. juni 2021, foretages følgende ændring:

1. I § 197, stk. 2, nr. 3, indsættes efter »erstatningspådragende forhold«: », medmindre der er tale om gæld i form af sagsomkostninger pålagt i straffesager«.

§ 5

I lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. januar 2022, som ændret ved § 1 i lov nr. 1110 af 13. november 2019, § 1 i lov nr. 814 af 9. juni 2020, § 1 i lov nr. 2221 af 29. december 2020 og § 2 i lov nr. 288 af 7. marts 2022, foretages følgende ændring:

§ 13. ---

Stk. 2. Eftergivelse kan i almindelighed ikke finde sted, såfremt

1)-2) ---

3) en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold,

4)-6) ---

Stk. 3-6. ---

§ 4. ---

Stk. 1-4. ---

§ 24. ---

Stk. 1-2. ---

Stk. 3. Højeste fribeløb udgør 35.180 kr. (2013-niveau) for hver måned i støtteåret eller uddannelsesperioden, hvor den uddannelsessøgende

1)-3) ---

4) ved politiets grunduddannelse eller Kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent gennemgår perioder med praktik, der ikke giver ret til uddannelsesstøtte, eller har lønnet orlov fra uddannelsen,

5)-9) ---

Stk. 4-12. ---

1. I § 13, stk. 2, nr. 3, indsættes efter »erstatningspådragende forhold«: », medmindre der er tale om gæld i form af sagsomkostninger pålagt i straffesager«.

§ 6

I lov nr. 349 af 2. april 2020 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19 og blokering af hjemmesider, hvorfra der begås visse lovovertrædelser, som har baggrund i eller sammenhæng med covid-19), som ændret ved lov nr. 289 af 27. februar 2021 og lov nr. 431 af 16. marts 2021, foretages følgende ændring:

1. I § 4 indsættes som *stk. 4* og *5*:

»*Stk. 4.* Ved pådømmelse fra og med 1. juli 2022 af forhold omfattet af straffelovens § 81 d, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, skal der ikke ske strafsøkærpelse efter straffelovens § 81 d, stk. 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1.

Stk. 5. Straffelovens § 81 d, stk. 3, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, finder uanset *stk. 4* fortsat anvendelse.«

§ 7

I SU-loven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1037 af 30. august 2017, som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 1569 af 18. december 2018 og senest ved § 1 i lov nr. 2400 af 14. december 2021, foretages følgende ændring:

1. I § 24, stk. 3, nr. 4, udgår »eller Kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent«.

§ 8

I integrationsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020, som ændret ved bl.a. § 3 i lov nr. 1192 af 8. juni 2021, § 21 i lov nr. 2055 af 16. november 2021, § 3 i lov nr. 2623

af 28. december 2021 og senest ved § 35 i lov nr. 324 af 16. marts 2022, foretages følgende ændringer:

§ 22. En udlænding omfattet af § 2, stk. 2, 3 eller 4, der er blevet tilbudt et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram eller et introduktionsprogram, jf. § 16, stk. 1, 2 eller 9, ikke modtager hjælp efter §§ 22-25 i lov om aktiv socialpolitik og efter den 1. januar 2018 har bestået Prøve i Dansk 2, jf. § 9, stk. 1, i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., eller FVU-læsning, trin 2, jf. lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, eller tilsvarende eller højere prøve i dansk, kan efter ansøgning modtage en danskbonus, som udbetales som et skattefrit engangsbeløb på 6.494 kr. (2021-niveau).

Stk. 2. Der kan kun udbetales danskbonus efter stk. 1 én gang. En udlænding, der tidligere har opnået ret til dansktillæg eller danskbonus efter lov om aktiv socialpolitik, kan ikke modtage danskbonus efter stk. 1.

Stk. 3. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler for, hvilke prøver i dansk der er på tilsvarende niveau som eller højere niveau end dem, der er nævnt i stk. 1.

§ 45. ---

Stk. 1-9. ---

Stk. 10. Staten refunderer 100 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til danskbonus, jf. § 22.

Stk. 11. Kommunalbestyrelsen skal tilvejebringe og meddele udlændinge- og integrationsministeren de oplysninger, herunder statistiske oplysninger, som denne måtte forlange om kommunalbestyrelsens indsats.

§ 48. Det beløb, der er anført i § 45, stk. 8, er fastsat i 2010-niveau og reguleres fra og med 2011 en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten efter lov om en satsreguleringsprocent. Det beløb, der er anført i § 45, stk. 5, er fastsat i 2017-niveau og reguleres fra og med 2018 en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten efter lov om en satsreguleringsprocent. De beløb, der er anført i § 45, stk. 4 og 9, er fastsat i 2016-niveau og reguleres fra 2017 en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten efter lov om en satsreguleringsprocent. Det beløb, der er anført i § 22, stk. 1, er fastsat i 2017-niveau og reguleres fra den 1. januar 2018 en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten efter lov om en satsreguleringsprocent.

Stk. 2. ---

1. § 22 ophæves.

2. § 45, stk. 10, ophæves.

Stk. 11 bliver herefter stk. 10.

3. § 48, stk. 1, 4. pkt., ophæves.

§ 9

I arbejdsmiljøloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 2062 af 16. november 2021, som ændret ved § 2 i lov nr. 2588 af 28. december 2021, foretages følgende ændring:

1. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om, at arbejdsmiljøloven finder anvendelse i forbindelse med

§ 7. ---*Stk. 2-3. ---*

Stk. 4. Opholdstilladelse efter stk. 1-3 kan nægtes, hvis udlændingen allerede har opnået beskyttelse i et andet land, eller hvis udlændingen har nær tilknytning til et andet land, hvor udlændingen må antages at kunne opnå beskyttelse. Afgørelse efter 1. pkt. kan træffes, uanset om udlændingen er omfattet af stk. 1-3.

§ 9. ---*Stk. 2-40. ---*

Stk. 41. Danskbonus efter integrationslovens § 22 anses ikke som hjælp efter integrationsloven.

Stk. 42. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter regler om danskprøven på A1-niveau og danskprøven på A2-niveau, jf. stk. 34 og 35, herunder regler om lovligt forfald, hvornår prøverne anses for bestået, udpegning af prøveafholdere, betingelser for at deltage i prøverne, opkrævning af gebyr for at deltage i prøverne, prøvernes indhold og gennemførelse, klagemuligheder, klagefrister og prøver, der kan træde i stedet for danskprøven på A1-niveau og danskprøven på A2-niveau.

Stk. 43. Beløbene, der er angivet i stk. 36-40, er fastsat i 2018-niveau og reguleres fra og med 2019 én gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

§ 9 b. ---

Stk. 2. Ansøgning om opholdstilladelse efter stk. 1 kan kun indgives af udlændinge, der opholder sig her i landet, og som er registrerede som asylansøgere efter § 48 e, stk. 2. Ved behandlingen af en ansøgning om opholdstilladelse efter stk. 1 kan Udlændinge- og Integrationsministeriet uden ansøgerens samtykke indhente de akter, der er indgået i sagen om opholdstilladelse til ansøgeren efter § 7, fra Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet samt indhente helbredsoplysninger om ansøgeren fra indkvarteringsoperatøren og Udlændingestyrelsen.

Stk. 3. ---

fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Stk. 2. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om lovens anvendelse, herunder om fravigelse af regler i loven, i det omfang det er nødvendigt som følge af de særlige omstændigheder ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.«

§ 10

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1910 af 26. september 2021, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 452 af 20. april 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 7 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse på en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

2. § 9, stk. 41, ophæves.

Stk. 42 og 43 bliver herefter stk. 41 og 42.

3. I § 9 b, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »landet«: »eller der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4,«.

§ 9 c. Der kan efter ansøgning gives opholdstilladelse til en udlænding, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed og, hvis udlændingen er under 18 år, hensynet til barnets tarv, taler derfor. Medmindre særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed og, hvis udlændingen er under 18 år, hensynet til barnets tarv, taler derimod, betinges opholdstilladelse efter 1. pkt. som følge af en familiemæssig tilknytning til en herboende person af, at de i § 9, stk. 2-24, 34 og 35, nævnte betingelser er opfyldt. Bestemmelserne i § 9, stk. 26-33 og 36-43, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2-7. ---

§ 11. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Medmindre der er grundlag for at inddrage opholdstilladelsen efter § 19, kan der efter ansøgning meddeles tidsbegrænset opholdstilladelse til en udlænding over 18 år, hvis:

1-4) ---

5) Udlændingen har ikke i de sidste 4 år forud for indgivelsen af ansøgning om tidsbegrænset opholdstilladelse, og indtil udlændingen vil kunne meddeles tidsbegrænset opholdstilladelse, modtaget offentlig hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven bortset fra hjælp i form af enkeltstående ydelser af mindre beløbsmæssig størrelse, der ikke er direkte relateret til forsørgelse, eller ydelser, der må sidestilles med løn eller pension eller træder i stedet herfor. Danskbonus efter integrationslovens § 22 anses ikke som hjælp efter integrationsloven.

6-9) ---

Stk. 4-19. ---

§ 32. ---

Stk. 2-5. ---

Stk. 6. Et indrejseforbud regnes fra datoen for udrejsen eller udsendelsen af det område, som indrejseforbuddet vedrører. Indrejseforbud efter stk. 1, nr. 3 og 4, regnes fra den dato, hvor udlændingen opfylder betingelserne for at blive meddelt indrejseforbud efter bestemmelserne. Indrejseforbud efter stk. 1, nr. 5, regnes fra datoen for konstateringen af, at udlændingen opfylder betingelserne for at blive meddelt indrejseforbud, hvis udlændingen opholder sig uden for Danmark.

Stk. 7. Et indrejseforbud, der er meddelt en udlænding, som er omfattet af EU-reglerne, ophæves efter ansøgning, hvis den pågældendes personlige adfærd ikke længere kan anses for at udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel imod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. I vurderingen inddrages enhver ændring af de forhold, der begrundede udstedelsen af indrejseforbuddet. Der skal tages stilling til en ansøgning om ophævelse af indrejseforbuddet inden 6 måneder fra ansøgningens indgivelse. Uden for de tilfælde, der er nævnt i 1. pkt., kan et

4. I § 9 c, stk. 1, 2. pkt. ændres »36-43« til: »36-42«.

5. I § 11, stk. 3, nr. 5, udgår: »Danskbonus efter integrationslovens § 22 anses ikke som hjælp efter integrationsloven.«

6. I § 32, stk. 6, 1. pkt., indsættes efter »som indrejseforbuddet vedrører«: », jf. dog stk. 4. og 5. pkt.«

7. I § 32, stk. 6 indsættes som 4. og 5. pkt.:

»Er udlændingen i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. indsat til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring eller anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, i Kosovo, regnes indrejseforbuddet fra datoen for udrejsen eller udsendelsen derfra. Er udlændingen tilbageført her til landet, regnes indrejseforbuddet dog fra datoen for den efterfølgende udrejse af Danmark.«

indrejseforbud efter stk. 1, nr. 2 eller 6, eller i forbindelse med udvisning efter § 25 a, stk. 2, eller § 25 b, ophæves, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor. Herudover kan et indrejseforbud efter stk. 1, nr. 2, ophæves, hvis udlændingen har forladt landet i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist.

Stk. 8. Et indrejseforbud bortfalder i følgende tilfælde:

1) Når den pågældende under de i § 10, stk. 3-6, nævnte betingelser meddeles opholdstilladelse efter §§ 7-9 f, 9 i-9 n, 9 p eller 9 q.

2) Når den pågældende, efter at der er foretaget en vurdering svarende til den i stk. 7, 1. og 2. pkt., nævnte vurdering, får udstedt et registreringsbevis eller opholdskort, jf. § 6.

3) Når den pågældende ophører med at være omfattet af de restriktive foranstaltninger som nævnt i stk. 1, nr. 3.

4) Når den pågældende ophører med at være optaget på listen som nævnt i § 29 c, stk. 1.

Stk. 9. Et indrejseforbud, der er meddelt i medfør af stk. 1, nr. 2 eller 6, kan forkortes, hvis en udlænding medvirker til udrejsen, jf. hjemrejselovens § 3, stk. 3. Indrejseforbuddet kan ikke forkortes til mindre end halvdelen af det allerede meddelte.

§ 33. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Stadfæstes en afgørelse, der er tillagt opsættende virkning efter § 33 b eller § 53 a, stk. 2, 4. pkt., eller frafaldes en sådan klage, fastsættes der en ny frist for udrejse efter reglerne i stk. 2. For en udlænding, som er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7, og som inden 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse oplyser, at vedkommende ikke ønsker afgørelsen behandlet efter § 53 a, stk. 2, 4. pkt., fastsættes en frist for udrejse efter reglerne i stk. 2.

Stk. 4. ---

Stk. 5. Er udvisning sket ved dom, fastsættes udrejsefristen til straks, jf. dog stk. 7. Udrejsefristen regnes fra tidspunktet for løsladelse eller udskrivning fra hospital eller forvaring. Er dommen betinget, eller er udvisning sket ved dom til ambulante behandling med mulighed for frihedsberøvelse, regnes fristen fra tidspunktet for endelig dom i sagen eller, hvis den pågældende ikke har været til stede ved domsafsigelsen, fra dommens forkyndelse.

Stk. 6. Har en udlænding været udsat for menneskehandel, fastsætter Udlændingestyrelsen efter anmodning udrejsefristen til 30 dage, medmindre særlige grunde taler derimod. Udrejsefristen kan efter anmodning fastsættes til et senere tidspunkt eller forlænges, hvis særlige grunde taler derfor, eller hvis udlændingen samarbejder om en forberedt hjemsendelse. Udrejsefristen kan højst udgøre 120 dage.

Stk. 7. Stk. 6 finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der har været udsat for menneskehandel og er udvist ved dom.

8. I § 33, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »i stk. 2«: », jf. dog stk. 9«

9. I § 33, stk. 5, 1. pkt., ændres »stk. 7« til »stk. 8«.

10. I § 33 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»*Stk. 6.* Er udlændingen i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. indsat til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring eller anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, i Kosovo, vedrører udrejsefristen, jf. stk. 1, 1. pkt. og stk. 5, udrejse derfra. Er udlændingen under fuldbyrdelsen af fængselsstraffen eller forvaringen tilbageført her til landet med henblik på at udrejse, vedrører udrejsefristen dog udrejse af Danmark.«

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 7 og 8.

11. I § 33, stk. 7, der bliver til stk. 8, ændres »stk. 6« til: »stk. 7«.

12. I § 33 indsættes som *stk. 9*:

»*Stk. 9.* Stadfæstes en afgørelse efter § 53 a, stk. 1, nr. 1, eller frafaldes en klage over sådan en afgørelse, fastsættes der ikke en udrejsefrist.«

§ 33 a. ---*Stk. 1-3. ---***§ 37 a. ---***Stk. 2-10. ---*

§ 42 a. En udlænding, der opholder sig her i landet og indgiver ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller udlændingen udrejser eller udsendes, jf. dog stk. 3 og 4 og § 43, stk. 1. En udlænding som nævnt i 1. pkt., der er blevet meddelt opholdstilladelse i medfør af § 7, stk. 1-3, § 9 b, § 9 c eller § 9 e, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen indtil det tidspunkt, hvor ansvaret for udlændingen overgår til kommunalbestyrelsen, jf. integrationslovens § 4, stk. 2, jf. dog stk. 3 og 4.

*Stk. 2-15. ---***§ 46. ---***Stk. 2. ---*

Stk. 3. Afgørelse om optagelse af fingeraftryk efter § 40 a, stk. 2, nr. 4, og optagelse af personfotografi efter § 40 b, stk. 2, nr. 3, og afgørelse om meddelelse af indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 6, og om forkortelse af et allerede meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 9, træffes af Hjemrejsestyrelsen.

*Stk. 4-9. ---***§ 48. ---***Stk. 2-4. ---***13. I § 33 a indsættes som *stk. 4*:**

»*Stk. 4.* Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.«

14. I § 37 a, indsættes som *stk. 11*:

»*Stk. 11.* Stk. 8-10 finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.«

15. I § 42 a, stk. 1, 1. pkt., ændres »indgiver« til: »har indgivet«.**16. I § 46, stk. 3, indsættes som *2. pkt.*:**

»Hjemrejsestyrelsen kan under en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., eller anbringelse i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfotografi efter § 40 a, stk. 1, nr. 1, og § 40 b, stk. 1.«

17. I § 48 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Kriminalforsorgen kan efter anmodning fra Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen forestå optagelse af fingeraftryk og personfotografi efter § 40 a, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, nr. 4, og § 40 b, stk. 1, og stk. 2, nr. 3, under en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller anbringelse i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4. Indgrebet skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader det, og kan om nødvendigt ske med den fornødne magtanvendelse.«

§ 48 a. ---*Stk. 2. ---*

Stk. 3. Træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om undladelser af afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, skal Udlændingestyrelsen gøre asylansøgeren bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler, hvorefter Udlændingestyrelsen forud for Udlændingestyrelsens afgørelse skal gøre en asylansøger, der opholder sig her i landet, bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp.

§ 50 b. ---**§ 53 a. ---**

Stk. 2. Klage til Flygtningenævnet over Udlændingestyrelsens afgørelse om afvisning eller overførsel efter reglerne i kapitel 5 a eller 5 b, der indgives til Udlændingestyrelsen, senere end 7 dage efter at udlændingen har fået meddelelse om afgørelsen, afvises. Klage til Flygtningenævnet over Udlændingestyrelsens afgørelse om varigheden af en tidsbegrænset opholdstilladelse meddelt efter § 7, stk. 1 og 2, og § 8, der indgives til Udlændingestyrelsen, senere end 4 uger efter at udlændingen har fået meddelelse om afgørelsen, afvises. Afslår Udlændingestyrelsen at give opholdstilladelse efter § 7 til en udlænding, der opholder sig her i landet, træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, eller træffer Udlændingestyrelsen efter § 32 b eller § 49 a afgørelse om, at en udsendelse ikke vil være i strid med § 31, anses afgørelsen for påklaget til Flygtningenævnet. For så vidt angår udlændinge, der af Udlændingestyrelsen er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7, anses afgørelsen dog først for påklaget til Flygtningenævnet efter 14 dage fra tidspunktet for, at Udlændingestyrelsens afgørelse er kommet til udlændingens kundskab. Påklage af en afgørelse som nævnt i stk. 1, nr. 1-6, har opsættende virkning. 5. pkt. finder ikke anvendelse på klager over afgørelser om afvisning efter reglerne i kapitel 5 b eller på klager over afgørelser om bortfald efter

18. I § 48 a, stk. 3, 2. pkt., udgår », der opholder sig her i landet,«.

19. Efter § 50 b indsættes:

»§ 50 c. I sager efter §§ 50 og 50 a kan retten træffe bestemmelse om, at retsmødet gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede, hvis udlændingen afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

Stk. 2. Gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 1, kan udlændingens advokat møde i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end udlændingen.

Stk. 3. Gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 1, kan anklagemyndigheden møde i retten eller deltage i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede.«

20. I § 53 a, stk. 2, 3. pkt., indsættes efter »landet«: »eller der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.«.

21. I § 53 a, stk. 2, 6. pkt., indsættes efter »udlandet«: », medmindre udlændingen afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.«

§ 21 b, stk. 1, når udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet.

Stk. 3-4. ---

§ 53 b. ---

Stk. 2-3. ---

§ 56. ---

Stk. 2-9. ---

22. I § 53 b indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at Dansk Flygtningehjælps samtaler med ansøgere, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, afholdes via telefonmøde, telekommunikation med billede eller lignende kommunikationsmiddel.«

23. I § 56 indsættes som *stk. 10*:

»*Stk. 10.* Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at Flygtningenævnets behandling af en klage over en afgørelse truffet over for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, foretages uden for Danmark.«

§ 11

I hjemrejseloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 982 af 26. maj 2021, som ændret senest ved § 23 i lov nr. 2055 af 16. november 2021, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 1 indsættes i *kapitel 1*:

»§ 1 a. Denne lov finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 4.

Stk. 2. En udlænding omfattet af stk. 1 har pligt til at udrejse derfra, hvor udlændingen i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2 i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 4.

Stk. 3. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om udlændingens udrejse efter stk. 2, herunder regler om fravigelse af regler i denne lov, i det omfang det er nødvendigt for at sikre udrejsen.

Stk. 4. Justitsministeren kan efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren fastsætte regler om, at en udlænding, der er varetægtsfængslet efter denne lovs § 14, stk. 1 og 2, med henblik på udsendelse som følge af beslutning ved endelig dom om udvisning, skal anbringes i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af § 1 a, stk. 1, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Stk. 5. Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af varetægtsfængsling efter regler fastsat i medfør af stk. 4. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om,

at retsplejelovens § 775 finder anvendelse ved transport af udlændinge på Republikken Kosovos territorium til og fra de fængselsfaciliteter, som er omfattet af § 1 a, stk. 1, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. Ministeren kan, jf. 1. og 2. pkt., fravige retsplejelovens bestemmelser og regler fastsat i medfør heraf om varetægtsfængsling i det omfang, det er nødvendigt for varetægtsfængslingens gennemførelse efter regler fastsat i medfør af stk. 4.

Stk. 6. Justitsministeren kan efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren fastsætte regler om, at § 75 b, stk. 1 og 3, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der er anbragt efter regler fastsat i medfør af stk. 4.

Stk. 7. § 1 a, stk. 5-9, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med anbringelse og gennemførelse af varetægtsfængsling i de fængselsfaciliteter, der er nævnt § 1, a, stk. 1, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.«

§ 21. ---

Stk. 2-5. ---

2. Efter § 21 indsættes før overskriften før § 22:

»§ 21 a. Kriminalforsorgen kan under en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller anbringelse i henhold til regler fastsat i medfør af denne lovs § 1 a, stk. 4, bistå Hjemrejsestyrelsen ved varetagelse af opgaver. Kriminalforsorgen kan om nødvendigt anvende den fornødne magt.

§ 21 b. Sager efter §§ 14, 17 og 18 indbringes for Københavns Byret, hvis udlændingen afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af denne lovs § 1 a, stk. 4.

Stk. 2. Bestemmer retten, at en sag, som er indbragt for Københavns Byret i medfør af stk. 1, skal behandles mundtligt, kan retten træffe bestemmelse om, at retsmødet gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede.

Stk. 3. Gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 2, kan udlændingens advokat møde i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end udlændingen.

Stk. 4. Gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 2, kan anklagemyndigheden møde i retten eller deltage i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede.«

§ 12

I lov nr. 1191 af 8. juni 2021 om ændring af udlændingeloven og hjemrejseloven foretages følgende ændring:

1. § 1, nr. 3 og 4, ophæves.

3. I § 33, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »i stk. 2«: », jf. dog stk. 8«.

4. I § 33 indsættes som stk. 8: »Stk. 8. Stadfæstes en afgørelse efter § 53 a, stk. 1, nr. 1, eller frafaldes en klage over en sådan afgørelse, fastsættes der ikke en udrejsefrist.«

§ 13

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2022, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af § 1, nr. 11-19, og § 3, nr. 3-6.

Stk. 3. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af § 10, nr. 8 og 12.

Stk. 4. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter forslag om revision af § 10, nr. 8 og 12, hvis bestemmelserne ikke inden udgangen af 2022 er trådt i kraft.

Stk. 5. Lovens § 7, nr. 1, har virkning for beregning af årsfribeløbet eller uddannelsesfribeløbet ved den endelige tildeling, jf. SU-lovens § 22 og § 22 a, fra støtteåret 2022 og derefter.

Stk. 6. Loven finder ikke anvendelse på ansøgninger om danskbonus, der er indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne ansøgninger finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 7. Loven finder ikke anvendelse på begæringer om gældssanering, der er indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne begæringer finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 8. Regler fastsat i medfør af § 9, stk. 42, i udlændingeloven forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af forskrifter udstedt i medfør af udlændingeloven § 9, stk. 41, jf. denne lovs § 10, nr. 2.

§ 14

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Lovens § 4, § 10, nr. 1, 3-4 og 6-23, og §§ 11 og 12 kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske henholdsvis grønlandske forhold tilsiger.

Stk. 3. Lovens § 1 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.